ಆಶೀರ್ವಾಣಿ

ಭಾಗ : ಎರಡು

ಶ್ರೀಮೂಜಗಂ

ಶ್ರೀ ಜಗದ್ಗುರು ಗಂಗಾಧರ ಧರ್ಮಪ್ರಚಾರಕ ಮಂಡಳಿ
ಮೂರುಸಾವಿರಮಠ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ

ಪ್ರಕಾಶನ

ಪೂಜ್ಯ ಜಗದ್ಗುರು ಗಂಗಾಧರ ರಾಜಯೋಗೀಂದ್ರಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳು ಇಂದು "ಪೂರ್ಣಾಜ್ಞವಚನಕಾರ"ರಾಗಿ "ಮೂಜಗಂ" ಕಾವ್ಯನಾಮದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ನಾಡ ತುಂಬ ಚಿರಪರಿಚಿತರಾಗಿರುವದು ಸಂತೋಷದ ಸಂಗತಿ. ಪೂಜ್ಯರು ತಮ್ಮ ಸಹಸ್ರ ಸಹಸ್ರ ಕಾರ್ಯವೈಶಾಲ್ಯತೆಯ ಕಾಯಕ ತೋರಣದ ನಿಬಿಡಮಾಲೆಯಲ್ಲೂ ಅಂತರ್ಯ ಚೇತನವನ್ನು ಕಾವ್ಯಮುಖವಾಗಿ ಸಚೇತನಗೊಳಿಸಿರುವದು ಆಶ್ಚರ್ಯ. ಬಾಲ್ಯ ಜೀವನದ ಅವರ ಮಲಪ್ರಭಾತೀರದ ಸಾಧನೆ, ನಂತರದ ಗಂಗಾತೀರದ ಪ್ರೌಢವ್ಯಾಸಂಗದ ಸಾಹಸ-ಸಂಪಾದನೆ, ಅನಂತರ ಇವುಗಳಿಗೆ ತೀರಾ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಾಗಿ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ಶ್ರೀ ಜಗದ್ಗುರು ಮೂರುಸಾವಿರಮಠ ಪೀಠಾರೋಹಣದಿಂದೀಚಿನ ಪ್ರಚಂಡ ಕಾರ್ಯ ಬಾಹುಲ್ಯ, ಲಕ್ಷ ಲಕ್ಷ ಅನುಭವಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನೂ,ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯತೆಯನ್ನೂ, ಬಾಳಿನಭಿನ್ನ ಹೊಂಬಣ್ಣಗಳನ್ನೂ ಸಂಪಾದಿಸಿತು. ಅವರು ಬರೆದ ಮೂವತ್ತು ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಳೆದು ಹೋಗಿವೆ. ಉಳಿದ ೨೪ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಪ್ರೊ. ಜಿ. ಎಚ್. ಹನ್ನೆರಡು ಮಠರು ಕಠಿಣ ಪರಿಶ್ರಮಪಟ್ಟು ಮಹಾಭಿನಂದನದ ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಸಂಪಾದಿಸಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ಇಡಿಯಾಗಿ ಅಚ್ಚಾದ ಈ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೇ ಇಲ್ಲಿ ಬಿಡಿಯಾಗಿ ಅಚ್ಚುಗೊಳಿಸಿ ನಿಮ್ಮ ಕೈಗೆ ನೀಡಲು ಹರ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಏಕಕಾಲಕ್ಕೆ ಮುದ್ರಿಸಲು ಅಭಿಮಾನದಿಂದ ಮುಂದಾದ ಷಷ್ಟ್ಯಬ್ದಿ ಸಮಾರಂಭ ಸಮಿತಿಯ ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ನಾವು ಚಿರಋಣಿಯಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಅಂದವಾಗಿ ಮುದ್ರಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಶ್ರೀ ಫ. ಶಿ. ಭಾಂಡಗೆ ಅವರಿಗೂ ನಮ್ಮ ಅಭಿನಂದನೆ ಸಲ್ಲಬೇಕು.

ಈ ಬಿಡಿಪುಸ್ತಕಗಳ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವಿಮರ್ಶೆಯನ್ನು ಮಹಾಭಿನಂದನ ಸಂಪುಟದ ದ್ವಿತೀಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ತಾವು ವಿವರವಾಗಿ ಗಮನಿಸಬಹುದು.

ನಮ್ಮ ಈ ಸಾಹಸಕ್ಕೆ ತಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಶುಭಾಶೀರ್ವಾದ ಇರಲಿ, ಈ ಮಹತ್ವದ ಗ್ರಂಥಗಳು ತಮ್ಮ ಮನೆ ಬೆಳಗಲಿ, ಮನ ಬೆಳಗಲಿ ಎಂದು ಹಾರೈಸುತ್ತೇವೆ.

೨೦-೯-೧೯೮೦

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ಶ್ರೀ ಜಗದ್ಗುರು ಗಂಗಾಧರ
ಧರ್ಮ ಪ್ರಚಾರಕ ಮಂಡಳ

ಶ್ರೀ ಮೂರುಸಾವಿರಮಠ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆ ನಂ. ೧೩೮

ಆಶೀರ್ವಾಣಿ

(ಭಾಗ ೨)

(ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಮೂರುಸಾವಿರಮಠದ ಶ್ರೀ ಜಗದ್ಗುರುಗಳ ಭಾಷಣ ಸಂಗ್ರಹ)

ಸಂಪಾದಕರು:

ಶ್ರೀ ಪ್ರಭುದೇವರು ಚರಂತಿಮಠ B.A.
ಬಾಗಲಕೋಟ

ಪ್ರಕಾಶಕರು:

ಶ್ರೀ ಜಗದ್ಗುರು ಗಂಗಾಧರ ಧರ್ಮ ಪ್ರಚಾರಕ ಮಂಡಳ
ಮೂರುಸಾವಿರಮಠ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ.
೧೯೮೨

'ASEERVANI'
Written by Sri Jagadguruji Murusavirmath
Published by J. G. Mandal
Murusavirmath Hubli

J. G. Mandal

ಗ್ರಂಥ ದಾನಿಗಳು: ಮಾನೆ ಬಂಧುಗಳು

ಬೆಲೆ ರೂ.: ೧೫-೨೦

ಪ್ರತಿಗಳು: ೧೦೦೦

ಮುದ್ರಕರು:
ಕುಬಾರಗರಡಿ ಹತ್ತಿರ, ಗಂಗಾಪೂರ ಓಣಿ,
ಫ. ಸಿ. ಭಾಂಡಗೆಯವರ ತ್ವರಿತ ಮುದ್ರಣ
ಗದಗ–೫೮೨ ೧೦೧.

ಮುನ್ನುಡಿ

ಪೂಜ್ಯ ಜಗದ್ಗುರು ಶ್ರೀ ಗಂಗಾಧರ ರಾಜಯೋಗೀಂದ್ರ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳವರ "ಆಶೀರ್ವಾಣಿ"ಯನ್ನು ಮನದಂದು ತಣಿದು ಸುವಿಚಾರಶ್ರೀಗೆ ದನಿಗೂಡಿಸುದೊಂದು ಸುಯೋಗ ಈ ಒಂದು ಸುದೈವ ತಾನಾಗಿ ಒದಗಿ ಬಂದು ಸಹಜ ಸಂತಸವನ್ನು ತಂದಿದೆ.

ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ಮೂರುಸಾವಿರಮಠದ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರಿಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಸುಜ್ಞಾನ ಸಹಜವಾದ ಅಭಿರುಚಿ ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ; ಈ ಬಗೆಗೆ ಜನಮನಕ್ಕೆ ಸುವಿಚಾರ ಧಾರೆಯನ್ನು ಎರೆಯುವಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಅಷ್ಟೇ ಸಹಜವಾದ ಶಕ್ತಿಯುತವಾದ ಸದಭಿರುಚಿ, ಸಂತೃಪ್ತಿ. ಇದಕ್ಕೆ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಇತರ ಕೃತಿಗಳಂತೆ ಈ 'ಆಶೀರ್ವಾಣಿ'ಯೂ ಒಂದು ನಿದರ್ಶನ ಭಾವಪೂರ್ಣವೂ ಆದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳು ಲೇಖನಗಳಲ್ಲಿಳಿದು ಬಂದಿವೆ.

ಇಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾದ ಮಾತು ತಾನೆ ಏನು? ಏಕಾಂತ–ಲೋಕಾಂತವು ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಹರಹಿನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಯ ವಿಚಾರಗಳು ಜೀವನ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿವೆ. ವಿಶ್ವ ಮಾನವನೆಡೆಗೆ, ವಿಶ್ವ–ಮಾನವ ಬಾಪೂಜಿ, ಯೋಗ, ಭವಿಯು ಭಕ್ತನಾಗುವ ಬಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಜೀವನ, ಕರುಣವಿರಲಿ ಜೀವರೊಳು, ನೈತಿಕ ಜೀವನ, ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ, ಹರಿಜನೋದ್ಧಾರ, ಇಂದಿನ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಅವಶ್ಯವಿದ್ದ ಧರ್ಮ, ವಿದ್ಯೆಗೆ ವಿನಯವೇ ಭೂಷಣ, ಆತ್ಮಶ್ರೀ, ಕವಿಜೀವನ, ಕರ್ತವ್ಯಪ್ರಜ್ಞೆ, ವಿಜಯ ಮಹಾಂತ ಶಿವಯೋಗಿಗಳ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಜೀವನ ಇವೇ ಮೊದಲಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಬಂದ ಲೇಖನಗಳ ವೈವಿಧ್ಯ ವಿಷಯವನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದುಕೊಂಡರೆ 'ಆಶೀರ್ವಾಣಿಯ' ವಿಚಾರಗಳ ಹರವು ಕಲ್ಪನೆಗೆ ಬಾರದಿರದು.

'ಆಶೀರ್ವಾಣಿ'ಯಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿತವಾದ ಜೀವನ ತತ್ವಗಳನ್ನು ನಿದರ್ಶನಗೊಳಿಸುವ 'ವಿಶ್ವಮಾನವ ಬಾಪೂಜಿ', 'ವಿಜಯಮಹಾಂತ ಶಿವಯೋಗಿಗಳ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಜೀವನ ವಿಶ್ವ ವಿಭೂತಿ ಬಸವಣ್ಣನವರು, ನವನಾಗರಿಕತೆಯ ನಿರ್ಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ ಪ್ರಜ್ಞೆ, ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಬರಹಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಿಸಬಹುದು. "ನಾವು ಸಾಧಿಸಿದ ಜೀವನ ಮೌಲ್ಯಗಳು" ಮೂರುಸಾವಿರಮಠದ ಶ್ರೀ ಜಗದ್ಗುರುಗಳು, ಇವು ಇದೇ ಶ್ರೇಣಿಯಲ್ಲಿ ನಿಲವತಳೆಯಬಲ್ಲ ಚರಿತ್ರಾತ್ಮಕ ಬರಹಗಳು.

'ರಾಮಚರಿತ ಮಾನಸವು ಚಿತ್ರಿಸುವ ಸಂಸ್ಕೃತಿ' ಉತ್ತಮ ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ಲೇಖನ. ಇದು ಪೂಜ್ಯ ಜಗದ್ಗುರುಗಳ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು, ಸಾಹಿತ್ಯರಸಾಭಿರುಚಿಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಎತ್ತಿ ತೋರಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಅವರು ಬಿಂಬಿಸಿದ ಸಮನ್ವಯದ ವಿಚಾರವು ರಸವತ್ತಾಗಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ. ತುಳಸೀದಾಸರ ಕೃತಿಯಾದ ರಾಮಚರಿತ ಮಾನಸವು "ರಸನಿರೂಪಣೆಯಲ್ಲಿ ರಾಮರಸಾಯನವಾಗಿದೆ" ಎಂದು ಬುದ್ಧಿಭಾವಗಳ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ

ಶ್ರೀ ಗಂಗಾಧರ ರಾಜಯೋಗೀಂದ್ರ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ನುಡಿದ ನುಡಿ ಮನನೀಯ ವಾಗಿದೆ.

ಈ 'ಆಶೀರ್ವಾಣಿ'ಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಪೂರ್ಣವಾದ ಬರಹಗಳಲ್ಲಿ ಕಿರಣಿಸಿ ಬಂದ ಹಲವಾರು ವಿಚಾರಗಳು ಹಾಗೂ ಅವುಗಳ ನಿರೂಪಣಾ-ರೀತಿ ಮನದಲ್ಲಿ ಚಳ್ಳಿತಾಗಿ ನೆಲೆಗೊಂಡು ನಿಲ್ಲಬಲ್ಲಂಥವುಗಳು. ಸನ್ನಿಧಿಯವರ ಈ ಗ್ರಂಥದ ಕೆಳಗಣ ನುಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಬಗೆಗೆ ಸರಿಯಾದ ನಿದರ್ಶನವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. "ವಿಶಾಲವಾದ ಹೃದಯವುಳ್ಳ ಮಾನವನು ವಿಶ್ವಮಾನವನಾಗಬಲ್ಲ" —ವಿಶ್ವಮಾನವನೆಡೆಗೆ

"ಸಮಾಜಕ್ಕಾಗಿ ದುಡಿಯುವುದು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಹೊಣೆ-ಅವಶ್ಯವಿರುವ ಹೊಣೆಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡುವುದು ಸಮಾಜದ ಹೊಣೆ" —ವಿಶ್ವಮಾನವನೆಡೆಗೆ

ಬಡವಾದ ಜಗತ್ತಿನ ಸಂಗಡ ಸಾಗಬೇಕಾದರೆ ಹಳೇ ಪದ್ಧತಿಗೆ ಹೊಸ ವಿಚಾರ ಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಸಬೇಕು, "ಭಾರತೀಯತೆ ವಿಶ್ವಮಾನವತೆ ಬರಲು ಮಾನವೀಯತೆಯೇ ಮೊದಲ ಮೆಟ್ಟಿಲು" —ವಿಶ್ವಮಾನವನೆಡೆಗೆ

ಗತಿಹೀನನಾದ ಮಾನವನನ್ನು ಉದಾತ್ತಮಾನವನನ್ನಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸುವ ದಿವ್ಯ ಔಷಧಿಯೆಂದರೆ ನೀತಿ ತತ್ವದಿಂದೊಡಗೂಡಿದ ಆಧ್ಯಾತ್ಮದ ಅಮರ ಸಂದೇಶ

—ಪರಿತಪಿಸುತ್ತಿರುವ ಜೀವಿಗೆ ಪರಿಹಾರವುಂಟೆ?

"ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಸ್ತುವನ್ನು ಮತ್ತೊಂದು ಶಕ್ತಿ ತನ್ನ ಕೇಂದ್ರದ ಕಡೆಗೆ ಸೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಅದರಂತೆಯೇ ಆಲೋಚನಾ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೇಂದ್ರ ಶಕ್ತಿಯು ಹೊರಗೆ ಹೋಗಲನುವಾದ ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ತನ್ನೆಡೆಗೆ ಸೆಳೆಯುತ್ತದೆ".... "ಇಂದ್ರಿಯ ಗಳಿಗೆ ದಾಸನಾಗಿರುವ ಆಸೆಗಳನ್ನು ನಿಗ್ರಹಿಸಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ಮಾನವ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮದ ಉದಯವಾಗುತ್ತದೆ" —ಪರಿತಪಿಸುವ ಜೀವಿಗೆ ಪರಿಹಾರವುಂಟೆ?

ಯಾವ ಸಾಹಿತ್ಯದಿಂದ ದೇಶ, ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಸಮಾಜದ ಕಲ್ಯಾಣವಾಗುವು ದಿಲ್ಲವೋ ಆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಇದ್ದು ಇಲ್ಲದ್ದಂತೆ ವ್ಯರ್ಥ.

ನೀತಿಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಉಳಿಯಲಾರದು. ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪುನರುತ್ಥಾನಕ್ಕೆ ನೀತಿಯೇ ಮೂಲಾಧಾರ. —'ರಾಮಚರಿತಮಾನಸವು' ಚಿತ್ರಿಸುವ ಸಂಸ್ಕೃತಿ

"ರಸವಿದ್ದ ಹಣ್ಣು ಸುಂದರ. ಅದರಂತೆ ಕರುಣಾರಸಭರಿತ ಜೀವನ ಸುಂದರ ಹಾಗೂ ಬಂಧುರ" —ಕರುಣವಿರಲಿ ಜೀವರೊಳು

"ಕಾರುಣ್ಯಕಿರಣವು ಬಾಳ ಬೆಳಕಿಗೆ ಮೂಲ ಕಿರಣ" "ಆತ್ಮಸಂವರ್ಧನೆ ಮೂಲ ಸಾಧನ ದುಃಖ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಅಮೃತ ಬಿಂದು" —ಕರುಣವಿರಲಿ ಜೀವರೊಳು

"ಕರ್ತವ್ಯ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಅರಳಿಸಿಕೊಂಡ ಶರಣ ಪೂರ್ಣ ಮಾನವ"

"ದುಡಿದಂತೆ ಹೊರಬಹುದು ಮೆತ್ತಿಕೊಂಡ ಕೊಳಕು, ನಂತರ ಬೆಳ್ಳಿ ಬಟ್ಟಲವಾಗಿ ತೂಗು ತೊಟ್ಟಿಲವಾಗಬೇಕು....ಇದುವೆ ಜೀವನ ಕಲೆ, ಇದೇ ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ, ಇದುವೆ ರಾಷ್ಟ್ರ ಕಲ್ಯಾಣ." —ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ(ಆಕಾಶವಾಣಿಯಿಂದ ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣಸಾರ)

"ವಿಶ್ವಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದುದು ಕಾಯಕಶಕ್ತಿ, ಜೀವಸ್ಫೂರ್ತಿ, ಕಾಯಕದಿಂದಲೇ ಶಿಲೆಯ ಕುಲ ಹರಿವುದು ವೇಷದ ಪಾಶ ಹರಿವುದು; ಕಾಯಕದಿಂದ ನಿರುದ್ಯೋಗ ನಿರ್ಮೂಲವಾಗುವುದು"

—ನವನಾಗರಿಕತೆಯಲ್ಲಿ ಕರ್ತವ್ಯ ಪ್ರಜ್ಞೆ

'ಆಶೀರ್ವಾಣಿ'ಯಲ್ಲಿನ ಸುವಿಚಾರಗಳು ಜೀವನ ಸಾರ್ಥಕತೆಗೆ ನೆರವಾಗಬಹುದಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳ ನಿರೂಪಣೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸತ್ವವಿದೆ, ಸ್ವಾರಸ್ಯವಿದೆ. ಹಿಂದಣಿಂದ ಇಳಿದು ಬಂದ ಒಳ್ಳೆಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಜತೆಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಹರಿಜನೋದ್ಧಾರ, ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ಮೊದಲಾದ ಈಚೆಗಿನ ಹೊಸ ವಿಚಾರಗಳ ವಿವೇಚನೆಗೂ ಗಮನ ದೊರಕಿದುದು ಜಗದ್ಗುರುಗಳವರ ಸರಿಯಾದ ವಿಚಾರ ಪ್ರಧಾನ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ವಿಶಾಲ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರುವಂತಿದೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ವಿಚಾರಾತ್ಮಕ ಲೇಖನಗಳಲ್ಲಿ ಸದ್ಭಾವ ಸದ್ಬುದ್ಧಿಗಳ ಹೃದ್ಯವಾದ ಮೇಳವನ್ನು ನಾವು ಗುರುತಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ವಿಚಾರ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವಿಸ್ತಾರವಂತೂ ಸರಿಯೇ ಸರಿ. ವಿಚಾರಗಳ ನಿರೂಪಣೆಗೆ ಅನುರೂಪವಾದ ಭಾಷಾ ಶೈಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಒಡಗೂಡಿ ಬಂದದ್ದು ಒಂದು ವಿಶೇಷ, ವಿಷಯ–ವಿವೇಚನೆಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಈ 'ಆಶೀರ್ವಾಣಿ'ಯ ಭಾಷಾಶೈಲಿ ಸುಸ್ಪಷ್ಟವೂ ಬಂಧುರವೂ ಆದ ಗುಣವನ್ನೊಳಗೊಂಡಿದೆ. ಸತ್ವಯುಕ್ತವಾಗಿರುವಂತೆ ಸಲ್ಲಲಿತವು ಆಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ಸುವಿಚಾರಗಳ ಹಾಗೂ ಅವುಗಳ ನಿರೂಪಣೆಯ ಸವಿದನಿಯನ್ನೂ ಶುಚಿ ರುಚಿಯನ್ನೂ ಓದುಗರು ಅನುಭವಿಸಿ ಅರಿಯಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಮೊದಲಲ್ಲಿಯೇ ನಾನು ನಿವೇದಿಸಿದಂತೆ ಜಗದ್ಗುರುಗಳ ಆಶೀರ್ವಾಣಿಯಲ್ಲಿ ಇಂತು ನನ್ನ ದನಿಯನ್ನು ಶ್ರುತಿಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಇಲ್ಲಿ ಅನುವು ದೊರೆತುದು ಒಂದು ಸುದೈವ.

—ಡಿ. ಎಸ್. ಕರ್ಕಿ

ಸಂಪಾದಕರ ನುಡಿ

ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಇತಿಹಾಸ ಪುಟ ತೆರೆದು ಕಣ್ಣೋಡಿಸಿದಾಗ, ಶತಶತಮಾನಗಳ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಮಠಮಾನ್ಯಗಳು ಮಾಡುತ್ತ ಬಂದಿರುವ ಪ್ರಗತಿಶೀಲ ಕಾರ್ಯಗಳ ಅರಿವು ಓದುಗನಿಗಾಗದಿರಲಾರದು. ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಬೆಳಕು ನೀಡುವ ಇಂಥ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸಾಧನೆ ಗೈಯುತ್ತಿರುವ ಮಠ-ಮಾನ್ಯಗಳ ಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ 'ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ಶ್ರೀ ಜಗದ್ಗುರು ಮೂರುಸಾವಿರ ಮಠವು ಎದ್ದುಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ೧೨ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಇತಿಹಾಸವುಳ್ಳ ಈ ದಿವ್ಯ ಮಠವು, ಜಾತಿಭೇದಗಳನ್ನೆಣಿಸಿದ, ಸಕಲರಿಗೂ ಲೇಸನ್ನೇ ಬಯಸುವ ಭವ್ಯ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಧರ್ಮಪ್ರಣತಿಗೆ ಮಂಕು ಕವಿದ ಇಂದಿನ ಆಧುನಿಕ ಯುಗದಲ್ಲಿಯೂ ಸಹಿತ, ಮಂಕನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಕತ್ತಲೆಯನ್ನೋಡಿಸುವಂತಹ ಹತ್ತು ಹಲವಾರು ಮಹತ್ತರ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸುತ್ತಲಿದೆ.

ಇಂತಹ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಮಠದ ಆಧಿಪತ್ಯವನ್ನು ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೯೬೮ ರಲ್ಲಿ ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಇಂದಿನ ಪರಮ ಪೂಜ್ಯ ಶ್ರೀ ಜಗದ್ಗುರು ಗಂಗಾಧರ ರಾಜಯೋಗೀಂದ್ರ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳವರು, ಸಮಾಜಪ್ರೇಮಿ ಗುರುಕುಮಾರನ ವರಪ್ರಸಾದದಿಂದ, ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಹೆ ಅರಸಿಕೆರೆ ತಾಲೂಕಿನ 'ಸಸಿವಾಳ'ವೆಂಬ ಪುಣ್ಯಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವೀರ-ವಿರಾಗಿ ಪರಮ ತಪಸ್ವಿ ವಿಜಯ ಮಹಾಂತ ಶಿವಯೋಗಿಗಳ ಸದ್ವಂಶದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿ, ಶಿವಯೋಗ ಸಾಧನಾಗರಡಿ 'ಶಿವಯೋಗ ಮಂದಿರ'ದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಗೈದು ಚಿತ್ತರಗಿ ನಿರಂಜನ ಪೀಠದ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದುಕೊಂಡು ಕಾಶಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷಾಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದ ವಿದ್ಯಾ-ವಿನಯ ಸಂಪನ್ನರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಸಮಯ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನರಿತು, ಕಾಲಕ್ಕನುಗುಣವಾದ ನೂತನ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಕ್ರೋಡೀಕರಿಸಿಕೊಂಡು ಸಾಮಾಜಿಕ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ, ಧಾರ್ಮಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮುನ್ನಡೆದು ಜನಮನವನ್ನು ತಿಳಿಗೊಳಿಸುವ ಮಹಾನ್ ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನೆಸಗುತ್ತಿರುವ ಪೂಜ್ಯ ಶ್ರೀ ಜಗದ್ಗುರುಗಳವರು ಸರ್ವಧರ್ಮ ಸಮನ್ವಯಿಗಳು, ಮಾನವೀಯ ಅನುಕಂಪವುಳ್ಳವರು, ತಂದೆಯ ಕರ್ತವ್ಯ ದಕ್ಷತೆ-ಮಾತೆಯ ಮಮತಾ ಹೃದಯವುಳ್ಳವರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಸಮಾಜದ ಪ್ರಗತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಭದ್ರವಾದ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅವಶ್ಯವೆಂಬುದನ್ನು ಮನಗಂಡ ಶ್ರೀ ಜಗದ್ಗುರು ಮಹಾಸನ್ನಿಧಿಯವರು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಮಹಾಜನಗಳ ಸಹಾಯ ಸಹಕಾರಗಳಿಂದ "ಶ್ರೀ ಗುರುಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ಸಹಕಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕ್"ನ್ನು ಸಂಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇತ್ತೀಚಿಗಷ್ಟೆ ಆರಂಭಗೊಂಡ ಈ ಬ್ಯಾಂಕು ಮಹತ್ತರ ಸಾಧನೆಗೈಯ್ಯುತ್ತ ತ್ವರಿತ ಗತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿ ಹೊಂದುತ್ತಲಿರುವದು ಅಭಿಮಾನದ ಸಂಗತಿ.

ಸ್ವಭಾವತಃ ಸಾಹಿತಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಸನ್ನಿಧಿಯವರು ಸಾಧಕಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಅನೇಕ

ಕವನ ಲೇಖನ ಕುಸುಮಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದೇವಿಯ ಉಡಿ ತುಂಬಿದ್ದಾರೆ; ಪೀಠಾಧಿಕಾರಿಗಳಾದ ಮೇಲೆಯೂ ಸಹಿತ ಎಡೆಬಿಡದ ಕಾರ್ಯಗಳ ನಡುವೆ ಬಿಡುವು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅನೇಕ ಹಿರಿ–ಕಿರಿಯ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವ ಮೂಲಕ ಸಾಹಿತ್ಯಾರಾಧನೆ ಗೈಯುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಉತ್ತಮ ಬೋಧಪ್ರದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಇವರ ಲೇಖನಗಳನೇಕ ಆಗಾಗ್ಗ ಪ್ರಮುಖ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಲಿವೆಯಲ್ಲದೇ ಅನೇಕ ಭಾಷಣಗಳು ಆಕಾಶವಾಣಿಯಿಂದ ಆಗಾಗ್ಗ ಬಿತ್ತರಿಸಡುತ್ತವೆ. ಇವರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರೇಮದ ಸಂಕೇತವೇನೋ ಎಂಬಂತೆ ಶ್ರೀ ಮಠದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿರುವ ಶ್ರೀ ಜಗದ್ಗುರು ಗಂಗಾಧರ ಧರ್ಮಪ್ರಚಾರಕ ಮಂಡಳದ ಶ್ರೀಜಗದ್ಗುರು ಮೂರುಸಾವಿರಮಠ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ಗ್ರಂಥ ಕುಸುಮಗಳು ಘಮ ಘಮಿಸುತ್ತ ಸುಮಧುರವಾದ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಂಪನ್ನು ಸೂಸುತ್ತಲಿವೆ. ‘ಪುಸ್ತಕಗಳು ಮನುಷ್ಯನ ಆಪ್ತ ಸಂಗಾತಿ’ ಎಂಬ ಕವಿವಾಣಿಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಲ್ಲ ಪೂಜ್ಯ ಶ್ರೀ ಜಗದ್ಗುರುಗಳು ಇನ್ನೂ ಇಂತಹ ಸಹಸ್ರಾರು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ ಜ. ಗಂ. ಧ. ಪ್ರ. ಮಂಡಳದ ಹಲ ಕೆಲವು ಬೃಹದ್ಗ್ರಂಥಗಳು ಪಂಡಿತರಿಗೆ ಮೀಸಲಾದರೆ, ‘ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪ್ರಾಸಾರೋಪನ್ಯಾಸ ಮಾಲೆ’ಯಲ್ಲಿ ಮೂಡಿರುವ ನಾಡಿನ ಹೆಸರಾಂತ ಕವಿಗಳ, ಸಾಹಿತಿಗಳ, ಭಾಷಣಕಾರರ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳಿಂದಲೇ ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಹೊರಬರುತ್ತಲಿರುವದು ಹೆಮ್ಮೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ.

ಐರೋಪ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಜರುಗಿದ, ಜಾಗತಿಕ ಧರ್ಮಶಾಂತಿ ಸಮ್ಮೇಳನಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ಬಾರಿ ಭಾರತದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ, “ವಿಶ್ವಶಾಂತಿಗೆ ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮದ ಕೊಡುಗೆ” ಎಂಬ ವಿಷಯ ಕುರಿತು ಉತ್ತಮ ಉಪನ್ಯಾಸ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳು ಸಕಲರ ಮನ ಮೆಚ್ಚುಗೆ ಪಡೆದವೆಂದು ಬೇರೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

೧೯೭೨–೭೩ನೇ ಇಸ್ವಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಭೀಕರ ಬರಗಾಲ ತಲೆದೋರಿ ಜನತೆ ತಲ್ಲಣಿಸಿದಾಗ, ಮಾನವೀಯ ಅನುಕಂಪವುಳ್ಳವರೂ, ಕರುಣಾಮಯಿಗಳೂ ಆಗಿರುವ ಪೂಜ್ಯ ಶ್ರೀ ಜಗದ್ಗುರುಗಳು ಕೊಡುಗೈ ದೊರೆಗಳ ಸಹಾಯ–ಸಹಕಾರಗಳಿಂದ ಹಲವಾರು ಗಂಜೀ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ತೆರೆದು ಬಡಜನತೆಯ ಹಸಿವನ್ನು ಹಿಂಗಿಸಿದ ಪುಣ್ಯಜೀವಿಗಳು ವಸ್ತ್ರದಾನ–ಗೈದುದಲ್ಲದೇ ಉಚಿತ ವೈದ್ಯಕೀಯ ನೆರವನ್ನೇರ್ಪಡಿಸಿ ಬಡ ಜನತೆಯನ್ನು ಸಾವಿನ ದವಡೆಯಿಂದ ಪಾರುಮಾಡಿದ ಪಾವನ ಮೂರ್ತಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಸನ್ನಿಧಿಯವರು “ಮೂಜಗಂ” ಎಂಬ ಕಾವ್ಯನಾಮದಿಂದ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಮೊಗ್ಗೆಯ ಮಾಲೆ, ಪೂಮಾಲೆ, ಪಥಿಕ, ಜೀವನ ವಿಕಾಸ, ಅಮೃತ ಬಿಂದು, ನಾಮಾವಳಿಗಳು, ನಮ್ಮ ವಿದೇಶ ಯಾತ್ರೆ ಮುಂತಾದ ಹಲವಾರು ಗ್ರಂಥಗಳ ಮೂಲಕ ಸುಪರಿಚಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಸಹಸ್ರಾರು ವಚನಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ

ವಚನಕಾರರ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ನಿಂತಿರುವ 'ಮೂಜಗು' ಅವರ ವಚನ ಸಂಕಲನ 'ಚಿತ್ಸುಮನ್ನ ನಾಡಿನ ನಾಡಿಯನ್ನು ಬಡಿಯುವಂಥದ್ದಾಗಿದೆ. ಪೂಜ್ಯರು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸಭೆ-ಸಮಾ ರಂಭಗಳಲ್ಲಿ ಆಕಾಶವಾಣಿಯಲ್ಲಿ ನೀಡಿರುವ ಆಶೀರ್ವಚನಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿ "ಆಶೀರ್ವಾಣಿ ಭಾಗ–೧" ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಓದುಗರ ಕೈಗಿತ್ತ ಶ್ರೇಯಸ್ಸು ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಧರ್ಮ ಸಂಜೀವಿನಿಯಂತಿರುವ ಪೂಜ್ಯ ಚಿತ್ತರಗಿ–ಇಲಕಲ್ಲ ಶ್ರೀ ಮ. ನಿ. ಪ್ರ. ಮಹಾಂತಸ್ವಾಮಿ ಗಳವರಿಗೆ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಇಂತಹದೇ ಆಗಿರುವ "ಆಶೀರ್ವಾಣಿ ಭಾಗ–೨"ರ ಸಂಪಾದನೆಯ ಹೊಣೆ ಅನನುಭವಿಯಾದ ನನ್ನ ಪಾಲಿನದಾಗಿದೆ. ನಾನದೆಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯ ವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿರುವೆನೋ ನಾನರಿಯೆ, ಇದೆಲ್ಲವೂ ಪೂಜ್ಯ ಜಗದ್ಗುರು ಮಹಾ ಸನ್ನಿಧಿ ಯವರ ಕೃಪೆ. ಬಾಲ್ಯದಿಂದಲೂ ನನಗೆ ಅಸನ–ವಸನಗಳನ್ನಿತ್ತು ಸಾಕಿ–ಸಲುಹಿ ಆಶ್ರಯ ನೀಡಿ ನನ್ನನ್ನೀ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ತಂದಿರುವ ಪೂಜ್ಯ ಸನ್ನಿಧಿಗೆ ನಾನು ಚಿರಋಣಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟು ಬರೆದರೂ ಕಡಿಮೆಯೆ.

ಸುಂದರ ಮುನ್ನುಡಿಯನ್ನು ಬರೆದುಕೊಟ್ಟ ಖ್ಯಾತ ಸಾಹಿತಿಗಳಾದ ಡಾ|| ಡಿ. ಎಸ್. ಕರ್ಕಿಯವರಿಗೆ, ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಶ್ರೀ ಜಗದ್ಗುರು ಗಂಗಾಧರ ಧರ್ಮ ಪ್ರಚಾರಕ ಮಂಡಳಿಯ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರಿಗೆ, ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಮುದ್ರಣ ಪ್ರತಿ ತಿದ್ದುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಹಕರಿಸಿದ ಸಹೃದಯ ಮಿತ್ರರುಗಳಾದ ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವನಾಥ ದೇವರು, ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಮಠ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಶ್ರೀ ಚರಲಿಂಗದೇವರು ಬೆಟದೂರ ಹಾಗು ಶ್ರೀ ಕುಮಾರೇಶ್ವರ ಶಿವಯೋಗಿ ಸಂಘದ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ, ಪರಂಜ್ಯೋತಿ ಮುದ್ರಣಾಲಯ ದವರಿಗೆ ಧನ್ಯವಾದಗಳು. ಈ ಪುಸ್ತಕ ಮುದ್ರಣಕ್ಕೆ ಧನಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ ವಿಜಯ ಕುಮಾರ ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಮಾನೆ, ಅರುಣಕುಮಾರ ಮಾನೆ, ಪ್ರಕಾಶಕುಮಾರ ಮಾನೆ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಇವರಿಗೂ ಕರ್ತೃ ಶ್ರೀ ಜಗದ್ಗುರು ಗುರುಸಿದ್ಧೇಶ್ವರನು ಸನ್ಮಂಗಳವನ್ನು ನೀಡಲಿ.

—ಪ್ರಭುದೇವರು ಚರಂತಿಮಠ
ಬಾಗಲಕೋಟೆ

ಪರಿವಿಡಿ

ಓಂ

ವಿಶ್ವಮಾನವನೆಡೆಗೆ

ವಿಶಾಲವಾದ ಹೃದಯವುಳ್ಳ ಮಾನವನು ವಿಶ್ವಮಾನವನಾಗಬಲ್ಲ ವಿವಿಧತೆಯಲ್ಲಿ ಏಕತೆಯನ್ನು ಕಾಣಬಲ್ಲ. ಸಮಗ್ರ ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಒಂದೇ ನೋಟದಲ್ಲಿ ನೋಡಬಲ್ಲ. ಮನಸ್ಸನ್ನು ವಿಶಾಲ ವಿಶ್ವದತ್ತ ಹೊರಳಿಸಿ, ವಿಶ್ವದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಗರ್ಭೀಕರಿಸಿಕೊಂಡು, ಒಳ್ಳೇದನ್ನು ಅರಗಿಸಿಕೊಂಡು ಅನಂತದೊಡನೆ ತೇಲುವದೇ ಮಾನವನ ಮುಖ್ಯ ಗುರಿಯಾಗಬೇಕು. ಮಾನವದೃಷ್ಟಿ ವಿಶಾಲತೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಗಬೇಕು. ಮಾನವನು ಮಹೋನ್ನತ ದರ್ಶನವನ್ನು ಪಡೆಯುವದೇ ವಿಶಾಲತೆಯ ಕುರುಹು. ವಿಶ್ವಬಂಧುತ್ವ, ವಿಶ್ವಮೈತ್ರಿ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಹದಗೊಳಿಸಿ, ಸಕಲರಿಗೆ ಲೇಸನೇ ಬಯಸಿದಾಗ ಆ ಶಕ್ತಿ, ಆ ಭಾವ ಬಂದು ರೂಪಗೊಳ್ಳುವದು, ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಪ್ರಭಾವವು ಪ್ರಬಲಗೊಳ್ಳುವದು. ದೃಷ್ಟಿಯಂತೆ ಸೃಷ್ಟಿ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಮಾನವನಾಗಬಲ್ಲನೆಂಬ ಭಾವನೆ ಬಲಗೊಳಿಸಿದರೆ ಸಂಕುಚಿತತೆ ನಷ್ಟವಾಗುವದು. ಈ ಚೇತನವು "ರೂಪ ರೂಪಗಳನ್ನು ದಾಟಿ, ನಾಮ ಕೋಟಿಗಳನ್ನು ಮೀಟಿ, ಅನಂತತೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಗಬೇಕು. ಮತಗಳ ಮೌಢ್ಯಗಳನ್ನು ತೂರಿ, ತತ್ವಗಳ ಎಲ್ಲೆಯನ್ನು ಮೀರಿ ನಿರ್ದಿಗಂತವಾಗಿ ಏರಿದಾಗ ವಿಶ್ವಮಾನವನಾಗಬಲ್ಲನು. ನಿಜವಾದ ವಿದ್ಯೆಯ ದೀಪವು ಎಲ್ಲರ ಹೃದಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸಿದಾಗ ಆ ಶಕ್ತಿಯು ದೊರೆಯಬಲ್ಲದು. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯೆಯಿಂದ ವಿಶ್ವಪ್ರಜ್ಞೆ ಮೂಡಿದರೆ ಅದು ಸಾರ್ಥಕ. ವಿದ್ಯೆಯಾದರೂ ವಿಶ್ವಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಬೆಳಗಿಸಲೋಸುಗ ಇರುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು, ಅಜ್ಞಾನಾಂಧಕಾರದಲ್ಲಿ ತಿರುಗುವದಕ್ಕಲ್ಲ. ನಮಗೀಗ ಬೇಕಾಗಿರುವದು ವಿಶ್ವಮೈತ್ರಿ, ವಿಶ್ವವನ್ನು ಸುತ್ತುವರಿದರೆ ವಿಶ್ವಪ್ರಜ್ಞೆ, ವಿಶ್ವಬಂಧುತ್ವ ಸಿಕ್ಕಂತಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಆ ವಿಶ್ವಬಂಧುತ್ವವನ್ನು, ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡು, ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡರೆ ವಿಶ್ವಮಾನವನೆಡೆಗೆ ಹೋದಂತೆ. ವಿದ್ಯೆಯು ಬರಿಯ ನೈಪುಣ್ಯವಾಗದೆ, ಅದು ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ವೇದ್ಯವಾಗಬೇಕು. ತನ್ನ ಆತ್ಮಶಕ್ತಿಯನ್ನು ವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಇಂತಹ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊರಗಿನಿಂದಲೂ ಪಡೆಯಬಹುದು ಅಥವಾ ಒಳಗಿನಿಂದಲೂ ಪಡೆಯಬಹುದು. ಯಾವದೇ ಪ್ರಜ್ಞೆಯು ಎಲ್ಲಿಯದೇ ಇರಲಿ, ಜಾಗೃತವಿದ್ದರೆ ಸಾಕು ವಿಶ್ವಪ್ರಜ್ಞೆಯಾಗುತ್ತದೆ, ಆ ಅನುಭವ ಪೂರಿತವಾಗಿರಬೇಕು. ಜನಮನವನ್ನು ತಿದ್ದುವಂತಿರಬೇಕು. ಭಾವಗಳನ್ನು ಎತ್ತರಿಸಿ ಚೈತನ್ಯವನ್ನು ನೀಡುವಂತಹದಿರಬೇಕು. ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಬದುಕಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದಿರಬೇಕು. ಮನುಷ್ಯನು ಮಹಾಮಾನವನಾಗಿ, ದೇವ ಮಾನವನಾಗಿ, ಆದರ್ಶದ ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳನ್ನು

ಮುಟ್ಟಲು ಸಾಕಷ್ಟು ತೊಂದರೆಗಳುಂಟಾಗಬಹುದು. ಆದರೆ ವಿಶ್ವಮಾನವನಾಗ ಬಯಸು ವವನು, ಕಷ್ಟ ಪರಂಪರೆಯ ಅಡ್ಡಗಲ್ಲುಗಳನ್ನು ದಾಟಿ, ನಿರಾಶನಾಗದೆ ಮುಂದೆ ಸಾಗು ತ್ತಾನೆ. ತನ್ನ ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುತ್ತಾನೆ. ವಿಶ್ವಾತ್ಮನ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೆರೆಯು ತ್ತಾನೆ. ವಿಶ್ವಾತ್ಮನಾದವನು ಜನ್ಮಜನ್ಮಾಂತರದ ದುಃಖಗಳನ್ನು, ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಸಿಹಿ ಕಹಿ ಗಳನ್ನು, ಸುಖ ದುಃಖಗಳನ್ನು ಗಾಳಿಗೆ ತೂರಿಬಿಡುತ್ತಾನೆ. ದಿಕ್ಕು ದಿಕ್ಕಾಗಿ ತನ್ನ ಅಂತರಾತ್ಮದ ಬೆಳಕನ್ನು ಬೆಳಗಿಸುತ್ತಾನೆ. ಮಹಾಸಾಗರದ ವಿಶಾಲತೆಯಲ್ಲಿ, ಗಂಭೀರತೆ ಯಲ್ಲಿ, ಅದರ ಆಳದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗುತ್ತಾನೆ. ದುರ್ದ್ಧಮನೀಯ ತೆರೆಗಳು ಎದುರು ಬಂದರೂ ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ಹೋರಾಡಿ, ಸತ್ಯಸಂಧನಾಗುತ್ತಾನೆ. ನಿತ್ಯ ಪರಿಪೂರ್ಣನಾಗುತ್ತಾನೆ. ವಿಶ್ವ ದಲ್ಲಿರುವ ಸತ್ಯವನ್ನು ತನ್ನ ಅಂತರಾತ್ಮದಲ್ಲಿ ಇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಬಹಿರಂಗದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧತೆಯಂತೆ ಕಂಡರೂ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಏಕತೆಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತದೆ. ಸಂವೇದನೆಗಳು ಅನೇಕವಾಗಿ, ಜ್ಞಾನವು ಒಂದೇ ಇದ್ದಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ವಿಶ್ವದ ಕ್ರೀಡಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ಆಡು ವವರ ಜೀವನವು ಪುಟಿದೇಳುವಂತೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಅಣುರೇಣುಗಳ ಚೆಂಡಿನಾಟದಲ್ಲಿ ಮಗ್ನರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಆಡುತ್ತಾರೆ, ಓಡುತ್ತಾರೆ, ಕುಣಿಯುತ್ತಾರೆ, ಕೊನೆಗೆ ಜಯವನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಅಲ್ಪಶಕ್ತಿಯಿದ್ದರೆ ಅಗಾಧ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಅಸಾಧ್ಯ. ಅಲ್ಪತೆಯ ಎಲ್ಲೆ ಯನ್ನು ಮೀರಿದಾಗ, ಮಾನವತೆಯು ಆಳವಟ್ಟಾಗ, ಆತ್ಮ ವಿಶ್ವವಾದಾಗ, ವಿಶ್ವ ಜ್ಞಾನ ವನ್ನು ಅರಿದು ಸರ್ವರಿಗೂ ಹಂಚಬೇಕೆಂಬುವ ಹಂಬಲವುಂಟಾದಾಗ ವಿಶ್ವಮೈತ್ರಿ ಸಾಧ್ಯ. ಈ ವಿಶ್ವಮೈತ್ರಿಗೆ ಬುದ್ಧ, ಏಸುಕ್ರಿಸ್ತ, ಮಹಮ್ಮದ, ಬಸವ, ಮಹಾತ್ಮಾಗಾಂಧಿ ಮುಂತಾದ ಯೋಗಿಗಳು, ತ್ಯಾಗಿಗಳು, ಸಂತರು ಹೋರಾಡಿ ವಿಶ್ವಮಾನವರಾದರು. ಜಡವನ್ನು ಗೆದ್ದು, ಚೈತನ್ಯವನ್ನು ಕಂಡು ಆನಂದ ಪಟ್ಟವರು ಅಂಧಕಾರ ಅಳಿಸಿ, ಜ್ಯೋತಿ ಬೆಳಗಿಸಿದವರು. ಅಂತರಾತ್ಮ ವಿಶ್ವಾತ್ಮರ ಮಿಲನದ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ಅರಿತು ಬೋಧಿಸಿ ದವರು. ಇವರ ವಿಶ್ವಮಾನವತ್ವದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವು, ಕಾಯಕ ಸೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಿಶ್ವಮಾನವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸ್ಫುರಣವಾಗಿ ತತ್ವಪೂರಿತವಾದದು. ಮಾನವೀಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದಿಂದ ಪರಿ ಪೂರ್ಣವಾದುದು. ಈ ಭಾವನೆ ಇದ್ದವರು, ಕೇವಲ ಒಂದು ನಾಡಿನ, ರಾಷ್ಟ್ರದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಯಾಗಿರದೆ ವಿಶ್ವವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿ ವಿಶ್ವಶಕ್ತಿಯಾಗಿ, ವಿಶ್ವವಿಭೂತಿಗಳಾಗಿ ಪರಿಶೋಭಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇವರ ಬದುಕು ಸಾವುಗಳು ನಿರರ್ಥಕವಾಗಿರುವದಿಲ್ಲ. ಯುಗಯುಗಗಳುದ್ದಕ್ಕೂ ಅವರ ಜೀವನ ಕಥೆ, ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಹೆಣೆದುಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವೆಲ್ಲಿಂದ ದೊರೆಯುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಚಾರಿತ್ರ್ಯ ಬಲದಿಂದ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಮನುಷ್ಯನು ಚಾರಿತ್ರ್ಯ ಬಲದಿಂದ ತನ್ನಲ್ಲಿ ತಾನು ಮನೋಹರ ಪ್ರಕಾಶವನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಾನೆ. ಆಗ ಆತನಿಗೆ ಜಗತ್ತಿನ ಸಮಸ್ತ ವಸ್ತುಗಳು ತುಚ್ಛವಾಗುತ್ತವೆ. ರತ್ನವನ್ನು ಹುಡುಕುವವನು ಕಲ್ಲು ಚೂರುಗಳನ್ನೆಂದಿಗೂ ಅಪೇಕ್ಷಿಸನು.

ಸಚ್ಚರಿತ್ರ ಮನುಷ್ಯನು ರಾಷ್ಟ್ರದ ರಚನೆ ಮಾಡಲು ಸಮರ್ಥನಿರುತ್ತಾನೆ. ಹೆಣದಲ್ಲಿ ಜೀವವನ್ನು ಅಶಕ್ತರಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ತಂದುಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ಆತನಿಗೆ ಅಗ್ನಿಯು ಶೀತ ಜಲವಾಗಬಹುದು. ಸರ್ಪವು ಪುಷ್ಪಮಾಲೆಯಾಗಬಹುದು. ಇಂತಹ ಮನುಷ್ಯರ ಚರಣಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಸಾರವು ಬಾಗುತ್ತದೆ. ಸಚ್ಚರಿತ್ರ ಮನುಷ್ಯನು ಈ ಶಕ್ತಿಕಣಗಳಿಂದ ಜಗತ್ತನ್ನೇ ಚುಂಬಕದತ್ತ ಎಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ.

ಮಾನವನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವು ತೋರಿಕೆಯ ಪ್ರವಾಹದ ಜಲವಾಗದೆ, ಅದಕ್ಕೊಂದು ಶಕ್ತಿಯಿದೆ. ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅಹಮಹಮಿಕೆಯು ನಷ್ಟವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆತ್ಮದ ದಿವ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವದೊಡನೆ ಬೆರೆತು ಏಕಾಕಾರವಾಗುತ್ತದೆ. ಐಂದ್ರಿಕ ಅನುಭವವು ಅಖಿಲ ಜಗತ್ತಿನ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಪಡೆದು ಅತಿಮಾನಸ ಶಕ್ತಿಯೊಡನೆ ಕೂಡಿ ಸಾರ್ಥಕತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತದೆ. ಇದುವೇ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಶಿಖರ. ವಿಶ್ವಮಾನವನೆಡೆಗೆ ಸಾಗಲು ಈ ವಿಶಾಲ ಭಾವನೆಗಳು ಮನೆಮಾಡಿಕೊಂಡಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ವಿಶ್ವದ ಸೌಂದರ್ಯದೊಡನೆ ಒಂದಾಗುವದರಲ್ಲಿಯೇ ಮುಕ್ತಿಯಿದೆ ಎಂಬ ವಿಶ್ವಕವಿ ರವೀಂದ್ರನಾಥ ಟಾಗೂರರ ಈ ನುಡಿಮುತ್ತು ಅರ್ಥ ಪೂರ್ಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ರವೀಂದ್ರರು ವಿಶ್ವಸಾಹಿತಿಯಾಗಿ ಆದರ್ಶ ಮಹಾತ್ಮ ಯಾಗಲು ಈ ವಿಶಾಲ ಭಾವನೆಯೇ ಮೂಲಸೂತ್ರವಾಗಿದೆ. ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಆತ್ಮಶಿಲ್ಪಿ ಯಾಗಿದ್ದರೆ, ಯಾವ ನಾಡಿನವನಾಗಿದ್ದರೂ, ಅವನು ವಿಶ್ವಮಾನವನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಬದುಕು ಪೂರ್ಣ ಶುದ್ಧಿಯೊಡನೆ ಜಾಗೃತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವಿಶಾಲ ವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಶಕ್ತಿಶಾಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡವರು ಕೇವಲ ಸ್ರಷ್ಟಾರರಾಗದೆ ದ್ರಷ್ಟಾರರಾಗುತ್ತಾರೆ ಅವರು ನೋಡುತ್ತಾರೆ, ಕೇಳುತ್ತಾರೆ, ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇಂಥವರೆದುರಿನಲ್ಲಿ ಸಾಧಾರಣ ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ತುಲನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಭೂಮ್ಯಾಕಾಶದಷ್ಟು ಅಂತರವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಧಾರಣ ಜನರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದಿರುವ ಶಕ್ತಿಯು ಅವರಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಮಹಾನ್ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವು ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಅಮರನಾಗಲು ಅಮೃತ ವನ್ನು ಕುಡಿಸುತ್ತದೆ. ಮಹಾನ್ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವುಳ್ಳವರು ಮುರುಕು ಗುಡಿಸಲಿನಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಅವರ ಆತ್ಮಿಕ ಪ್ರಕಾಶದಿಂದ ಆ ಮುರುಕು ಗುಡಿಸಲು ಸುವರ್ಣ ಮಂದಿರಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸುಂದರವಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಶಾಲಿ ಮನುಷ್ಯರು ನಿರಂತರ ನಿರ್ಭೀತ ರಿರುತ್ತಾರೆ. ತಮ್ಮನ್ನು ದ್ವೇಷಿಸುವವರಿದ್ದರೂ ಅವರಿಗೆ ತುಂಬಾ ಆದರವಿತ್ತು ಗೌರವಿಸು ತ್ತಾರೆ. ಮಹಾಮಾನವರಾಗಿ ಬಾಳಿ ಬೆಳಗುತ್ತಾರೆ. ವಿಶ್ವಮಾನವರಾಗಿ ವಿಶ್ವಸಂಪೂಜ್ಯ ರಾಗುತ್ತಾರೆ.

ಇಂದು ಮಾನವನೇನಾಗುತ್ತಿದ್ದಾನೆಂದು ನಮ್ಮನ್ನು ನಾವೇ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿಕೊಂಡರೆ ದಾನವನಾಗುತ್ತಿದ್ದಾನೆಂದು ದುಃಖದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಹಂಕಾರ ಮಮಕಾರ ಗಳ ಮೋಹಜಾಲದಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿ, ಸ್ವಾರ್ಥದ ವಳ್ಳುರಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಒದ್ದಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ದ್ವೇಷಾಸೂಯೆಗಳ ಕಾಳ ಸರ್ಪಗಳು ಹೆಡೆಯೆತ್ತಿ ನಾಲಿಗೆ ಚಾಚಿವೆ. ರಾಷ್ಟ್ರ ಮೊದಲು

ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮನೆಯುವರೆಗೂ ಅನೈಕ್ಯತೆಯೇ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅನೇಕ ಧರ್ಮ ಗಳ ಜಂಜಾಟ, ಹಿಂಸಾತ್ಮಕ-ಧಾರ್ಮಿಕ ಆಚರಣೆಗಳ ತಿಕ್ಕಾಟ, ಜಾತೀಯತೆಯ ಸುಂಕ ರೋಗದ ಅಲೆದಾಟ, ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿಯೇ ಇವುಗಳ ಹೋರಾಟ ನಡೆದು ಅಧೋಮುಖದತ್ತ ಸಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನವೀಯತೆಯೆಂಬುದು ಕನಸಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ನಾವಿಂದು ತತ್ವಸಿದ್ಧಾಂತ ಗಳ ಕೂಗಾಟ, ಹಾಗೂ ಚರ್ವಿತ ಚರ್ವಣವನ್ನು ಮರೆತು, ಹೃದಯ ವೈಶಾಲ್ಯದತ್ತ ಸಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಭಾರತೀಯತೆ, ವಿಶ್ವಮಾನವತೆ, ಬರಲು ಮಾನವೀಯತೆಯೇ ಮೊದಲು ಮೆಟ್ಟಿಲು. ವ್ಯಕ್ತಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಮೌಲ್ಯಗಳು ತುಂಬಿಕೊಂಡಿರ ಬಹುದು. ವಿಶ್ವಪ್ರಜ್ಞೆಯು ಮನದಲ್ಲಿ ಮೂಡಿದಾಗ, ಅವೆಲ್ಲವುಗಳು ದೂರಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಿ ಯಲ್ಲಿಯೇ ವಿಶ್ವಮಾನವತೆಯು ಪ್ರಾದುರ್ಭಾವವಾಗುತ್ತದೆ. ಬದ್ಧ ಜೀವನ ತೊಲಗಿ ಶುದ್ಧ ಜೀವನವುಳ್ಳವರಾಗಬೇಕು. ಅಂದರೆ, ಅವರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಹೃದಯ ಪರಿವರ್ತನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಗೋ ಹಾಗೆ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಅಶಾಂತಿ ತಲೆದೋರು ವದಕ್ಕೆ ಆಶೆಯೇ ಮೂಲಕಾರಣ. ಆಶೆಯನ್ನಳಿದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಆನಂದವನ್ನು ಪಡೆಯುವನು. ಆಶೆಯೇ ದುಃಖದ ಮೂಲ ಎಂಬ ಮಾತು ನಿತ್ಯ ಸತ್ಯ. ಆಶೆ, ಆಕಾಂಕ್ಷೆ, ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯಾಗಿ ಸ್ವಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತದೆ. ತನಗೆ ಬೇಕೆಂಬ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಮಾಡಿದರೆ ಸ್ವಾರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಸ್ವಾರ್ಥವು ಆಸುರೀ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಕೋಲಾಹಲವನ್ನೆಬ್ಬಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಕೋಲಾಹಲವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯನ್ನು ತೆರೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಬೋಧಿಸಿದ ಶರಣರ ಕಾಯಕ ತತ್ವವನ್ನು ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ತರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ವಿಶ್ವಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದುದು ಕಾಯಕ ಶಕ್ತಿ. ಸತ್ಯ ಶುದ್ಧ ಕಾಯಕದಿಂದ ಕೈಲಾಸವನ್ನೇ ಕಾಣಬಹುದು. ಕಾಯಕದಿಂದಲೇ ಜೀವನ್ಮುಕ್ತಿ, ಕಾಯಕದಿಂದಲೇ ಶಿಲೆಯ ಕುಲ ಹರಿವುದು, ಕಾಯಕದಿಂದಲೇ ವೇಷದ ಪಾಶ ಹರಿವುದು. ಕಾಯಕ ತತ್ವದಿಂದಲೇ ನಿರುದ್ಯೋಗ ನಿರ್ಮೂಲನವಾಗುತ್ತದೆ. ಆತ್ಮಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಆಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವೇ ಕಾಯಕದ ಮುಖ್ಯ ಧ್ಯೇಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯೂ ಕಾಯಕವನ್ನು ಮಾಡಲೇಬೇಕು, ಅಂದರೆ ದುಡಿಯಲೇಬೇಕು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನು ದುಡಿದು ತನ್ನ ದುಡಿಮೆಯ ಫಲವನ್ನು ಉಪಭೋಗಿಸಬೇಕು. ವ್ಯಕ್ತಿ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ದುಡಿಯುತ್ತಾನೆ. ಸಮಾಜ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಯೋಗಕ್ಷೇಮ ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ದುಡಿಯುವದು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಹೊಣೆ. ವ್ಯಕ್ತಿ ದುಡಿಯುವದಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯವಿರುವ ಕಾಯಕವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡುವದು ಸಮಾಜದ ಹೊಣೆ. ಈ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಸಮಾಜವು ನಿರುದ್ಯೋಗ ನಿರುತ್ಸಾಹಗಳಿಗೆ ಬಲಿಯಾಗದೆ ಮುನ್ನಡೆಯಬಲ್ಲುದು. ಆತ್ಮಕಲ್ಯಾಣ ಲೋಕಕಲ್ಯಾಣಗಳೆರಡೂ ಈ ಕಾಯಕದಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನವನನ್ನು ಜಡತ್ವ ದಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸುತ್ತದೆ ಈ ಕಾಯಕ; ಕಾಲ ಕರ್ಮ-ಮಾಯೆಗಳ ಆವರಣವನ್ನು ನಷ್ಟ

ಮಾಡುತ್ತದೆ ಈ ಕಾಯಕ. ವಿಶ್ವಮಾನವನಾಗುವ ಮಹಾಶಕ್ತಿ ಈ ಕಾಯಕ
ಅಡಗಿದೆ.

ನಾವಿಂದು ಭಾರತದಲ್ಲಿದ್ದು, ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿ
ದಿದ್ದರೆ ಅನರ್ಥಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ವರ್ಣದ್ವೇಷ, ಜಾತಿದ್ವೇ
ಮತದ್ವೇಷ, ವರ್ಗಗಳ ಕಲಹ, ವ್ಯಕ್ತಿದ್ವೇಷ, ಭಾಷಾದ್ವೇಷಗಳಿಗೆ ಆಸ್ಪದವಿಲ್ಲ.
'ವಸುದೈವ ಕುಟುಂಬಿಕಂ' ಎಂಬ ಭಾವನೆಯುಳ್ಳ, ಲೋಕ ಪೂಜ್ಯರಾದ ಮಹಾ
ಸಂಪನ್ನ ಮಹಾತ್ಮರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ಮನುಷ್ಯ ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವೂ ಇದ್ದು, ಕೆಟ್ಟದ್ದ
ಬಿಟ್ಟು ಒಳ್ಳೆಯದನ್ನು ಹಿಡಿಯುವದರಲ್ಲಿ ಜಾಣ್ಮೆಯಿದೆ. ದ್ವೇಷಾ–ಸೂಯೆಗ
ಮರೆತು, ಎಲ್ಲರೊಡನೆ ಮೈತ್ರಿಯಿಂದ ಬಾಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿ, ಇವನಾರವ ಇವ
ಇವನಾರವನೆಂದೆನಿಸದೆ, ಇವ ನಮ್ಮವ ಇವ ನಮ್ಮವನೆಂದೆನಿಸಿದರೆ ಮಾತ್ರ
ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ; ಇದುವೇ ವಿಶ್ವಮಾನವತೆ.

ಮಹಾತ್ಮಾ ಬಸವಣ್ಣನು ೧೨ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಅನುಭವ ಮಂಟಪ
ವಿಶ್ವಮಾನವತೆಯೆಂಬ ಹೂ–ಬಳ್ಳಿಯನ್ನು ಆ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಹಬ್ಬಿಸಿ ಜಗತ್ತಿನ
ಸೌಗಂಧ್ಯ ಬೀರಿಸಿದ. ಅಜ್ಞಾನ, ಮೂಢನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನು ಹೊಡೆದೋಡಿಸಿ, ಸುಜ್ಞಾ
ಬೆಳಕನ್ನು ತೋರಿಸಿ, ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಪರಿಣಾಮವಾಗುವಂತೆ ವಿಶ್ವಮಾನವ ದರ್ಶನ
ಜೀವಂತವಾಗಿರುವಂತೆ ವಚನದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃಷಿ ಮಾಡಿ, ಮಾನವೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ
ಉಳಿಸಿರುವದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ನಾವಿಂದು ಅವನಿಗೆ ವಿಶ್ವವಿಭೂತಿಯೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದೇ
ವಿಶ್ವಮಾನವರು ವಿಶ್ವದೊಳಗಿರುವ ಸಾರವನ್ನು ಹೀರಿಕೊಂಡು, ವಿಶ್ವಕ್ಕೆ ತೋ
ಉದ್ಧರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ನಾವೀಗ ವಿಶ್ವಮಾನವನೆಡೆಗೆ ಹೋಗಲು ನಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಜ್ಯೋತಿ
ಬೇಕಾಗಿದೆ, ಶಕ್ತಿ ಗಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ, ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾ
ಕಲುಷಿತ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಹೊರದೂಡಿದರೆ, ತನ್ನಿಂದ ತಾನೆ ಮನಸ್ಸು ನಿಶ್ಚಿಂತವಾಗುತ್ತ
ಅಲ್ಲದೆ ನಾವು ವಿಶಾಲ ಮನೋಭಾವದವರಾಗಬೇಕು, ಮಾನವನು ಕಣ್ಣು ತೆರೆಯಬೇ
ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಬೇಕು; ಹೊರಗಿನ ವಿಶಾಲ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಬೇ
ಬದಲಾದ ಜಗತ್ತಿನ ಸಂಗಡ ಸಾಗಬೇಕು, ಹಳೇ ಪದ್ಧತಿಗೆ ಹೊಸ ವಿಚಾರಗಳ
ಹೊಂದಿಸಬೇಕು. ಆದರೆ ಇದಾವುದು ಆಂತರಿಕ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಬಾಧೆ ಬರದಂತೆ ನಡ
ಬೇಕು; ಪುಣ್ಯ ಪುರುಷರು ತೋರಿಸಿದ ಬೆಳಕಿನ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೊರಟರೆ ಮನುಷ್ಯ ಜೀವ
ದಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಬರುತ್ತದೆ.

ದೇವನೊಬ್ಬ ನಾಮ ಹಲವು, ಜಗತ್ತಿಗೆ ದೇವನೊಬ್ಬ, ಮುಕ್ತಿ ಮಾತ್ರ ಒ
ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು, ಅನೇಕ ರುಚಿಗಳು, ಅನೇಕ ಹಾದಿಗಳು ಇರುವಂತೆ ದೇ
ನನ್ನು ಸೇರುವ ಧರ್ಮಾಚರಣೆಗಳು ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾಗಿರುವದಾದರೂ ಇವುಗಳ

ಪ್ರಚೋದಕವಾಗಿದ್ದ ಒಂದೇ ನೀತಿ–ಸತ್ಯ ಧರ್ಮವು ಸದಾ ಜಾಗೃತವಾಗಿರುವದು. ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಬ್ಬ ದೇವ ಮಕ್ಕಳು ಒಂದೇ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಬಾಳುವರು. ಈ ಜಗತ್ತೆಂಬ ರಂಗಭೂಮಿಗೆ ಬಂದ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ಸಹಕಾರದಿಂದ ಸರಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸೋಣ. ಭರತ ಖಂಡದ ಕೇಂದ್ರ ಜೀವಗುಣವಾದ ಧರ್ಮದಿಂದ ನಮ್ಮ ಸಕಲ ಜೀವನವನ್ನು ಸುಂದರವಾಗಿ ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳೋಣ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಧರ್ಮ ಮತಗಳಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ಬೆಳಕನ್ನು ನಮ್ಮ ಅಂತರಂಗದ ಕಡೆಗೆ ಎಳೆದುಕೊಂಡು ವಿಶ್ವ ಮಾನವರಾಗಲು ಅಹೋರಾತ್ರಿ ಪರಿಶ್ರಮಿಸಲು ಕಾರ್ಯ ಪ್ರವೃತ್ತರಾಗೋಣ.

ಸಹನಾವವತು ಸಹನೌಭುನಕ್ತು
ಸಹವೀರ್ಯಂಕರವಾವಹೈ
ತೇಜಸ್ವಿನಾವಧೀತ ಮಸ್ತು
ಮಾವಿದ್ವಿಷಾವಹೈ
ಓಂ ಶಾಂತಿಃ ಶಾಂತಿಃ ಶಾಂತಿಃ

(ಧಾರವಾಡ ಆಕಾಶವಾಣಿಯಿಂದ ಪ್ರಸಾರವಾದ ಭಾಷಣ)

ಭಾರತ ಹಾಗೂ ವೈವಿಧ್ಯತೆ

'ಭಾರತವು ವಿವಿಧತೆಯಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯತೆ ಪಡೆದಿದೆ ಅಥವಾ ಪಡೆದಿಲ್ಲ' ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸುವ ಮುನ್ನ ಅದರ ವಿವಿಧತೆ ಇರುವದು ಯಾವ ಯಾವ ವಸ್ತು ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ, ಆ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ಪರಂಪರೆ ಬಂದುದು ಎಂದಿನಿಂದ ಹಾಗೂ ಐಕ್ಯತೆ ಇರುವದು ಎಂಥ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ (ನಿಲುವಿನಲ್ಲಿ) ಎಂಬುದನ್ನು ಮೊದಲು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಐತಿಹಾಸಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಪರಿಶೋಧಿಸುವುದಾದರೆ ಕ್ರಿ. ಶ. ಪೂರ್ವ ಸುಮಾರು ೩೦೦೦ ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೇ ಭಾರತ, ಆರ್ಯ–ದ್ರಾವಿಡರ ಸಂಪರ್ಕ ಹಾಗೂ ಸಂಕರದಿಂದ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತ ಬಂದಿದೆ. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೂ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಭಾರತವು ಕೇವಲ ದ್ರಾವಿಡ ಮೂಲವಾಗಿತ್ತೆಂದು ಮ್ಯಾಕ್ಸಮುಲ್ಲರ, ಡಾ|| ಲ್ಯಾಥಮ್, ಡಾ|| ಗಾಯಿಲ್ಸ್ ಹಾಗೂ ಸರ್‌ಜಾನ್ ಇವ್ಯಾನ್ಸ ಅವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಾರೆ. ಇವರೆಲ್ಲರ ವಿಚಾರದ ಮೇರೆಗೆ ಇದು ದ್ರಾವಿಡ ಮೂಲವೆಂದೂ ಆರ್ಯರು ಆ ಬಳಿಕ ಪಾದಾಕ್ರಾಂತ ಗೈದರೆಂದೂ ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ನಿರ್ಣೀತವಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಮೊದಲು ದ್ರಾವಿಡ ಮೂಲ ಭಾರತದ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ವಿವಿಧತೆಯ ಒಕ್ಕಟ್ಟು ಇಲ್ಲವೇ ಘರ್ಷಣೆಗೆ ಸ್ಥಾನವೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಅದು ಏಕಮೂಲವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಆರ್ಯರೊಂದಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಬಂದಂದಿನಿಂದ ಈ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ಮೊದಲ ಕಿರಣ ಆವರಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಇದರಿಂದ ಭಾರತದ ವೈವಿಧ್ಯತೆಗೆ ಎಷ್ಟೊಂದು ಪ್ರಾಚೀನತೆ ಇದೆ ಎಂಬುದು ತಿಳಿದಂತಾಯಿತು. ಬಹುಶಃ ಮೊದಮೊದಲು ಆರ್ಯ ದ್ರಾವಿಡರಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಮಕ್ಕಿಂತ ಹೋರಾಟವೇ ರೂಢಮೂಲ

ವಾಯಿತೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆ ಬಳಿಕ ಹಲವಾರು ಶತಮಾನಗಳ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪ್ರಭಾವಗಳಿಂದ ಆರ್ಯ ದ್ರಾವಿಡರ ಧರ್ಮ ಹಾಗೂ ತತ್ವಜ್ಞಾನ ವಿಚಾರ, ದೇವತ್ವ ಕಲ್ಪನೆ, ಮೂರ್ತಿ ಪೂಜೆ, ಮಾನಸ ಪೂಜೆ, ಕರ್ಮಮಾರ್ಗ, ವ್ಯಾಪಾರ, ಉದ್ಯಮ ಮೊದಲಾದ ರಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಆಂತರಿಕ ಸಂಬಂಧ ಏರ್ಪಡತೊಡಗಿತು. ಈ ಸಂಬಂಧವು ಇನ್ನೂ ವ್ಯಾಪಿಸಿ ಒಳ ಬಳಕೆ ಹಾಗೂ ರಕ್ತಸಂಬಂಧಗಳಿಂದ ಒಂದೇ ಎನ್ನುವಷ್ಟು ಐಕ್ಯಮತ್ಯ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಯಿತು. ಆದರೂ ಅವರಲ್ಲಿರುವ ದೇವತ್ವ ಕಲ್ಪನೆಯಿಂದ ಆಂತರಿಕ ಹೋರಾಟ ಮಾತ್ರ ನಿಲ್ಲಲಿಲ್ಲ. ಸುಮಾರು ೩೦೦೦ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾದ ಶಿವಪುರಾಣ, ವಿಷ್ಣುಪುರಾಣ ಹಾಗೂ ಶಕ್ತಿಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಬಗೆಯ ದೈವತ್ವದ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಯೇ ವೆಗ್ಗಳವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಆಯಾ ದೈವಾರಾಧಕರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕುಲಗಳನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸಿ ಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಅವರ ಗುರುಪೀಠ ಇಲ್ಲವೇ ಪ್ರಸ್ಥಾನ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಿಂದ ಗೋತ್ರ, ಉಪಗೋತ್ರ, ಪಕ್ಷ, ಬಣ, ಜಾತಿ ಉಪಜಾತಿಗಳು ಸಹಸ್ರಾರು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಮೂಲೆ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ತಾಂಡವವಾಡತೊಡಗಿದವು. ಈ ಮಧ್ಯ ಮಹಾವೀರನಿಂದ ಜೈನ ಧರ್ಮವು ಉಗಮಗೊಂಡು ನಿರ್ವಾಣ ತತ್ತ್ವವನ್ನು ಬೋಧಿಸಿದರೆ ಕ್ರಿ. ಶ. ಪೂರ್ವ ೬ನೇ ಶ. ದಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧನಿಂದ ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮವು ಉಗಮಗೊಂಡು ಶೂನ್ಯ ತತ್ತ್ವವನ್ನು ಬೋಧಿಸಿತು. ಭಾರತದ ಎಲ್ಲ ವೇದಾಂತವಾದಿಗಳೂ ಈ ಹೊಸ ಧರ್ಮಕ್ರಮಗಳನ್ನ ನಿರೀಶ್ವರವಾದವೆಂದು ಹೀಗಳೆದರು. ಜೊತೆಗೆ ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಹೀನಯಾನ ಹಾಗೂ ಮಹಾಯಾನಗಳೂ ಮತ್ತು ಜೈನರಲ್ಲಿ ಶ್ವೇತಾಂಬರ ಮತ್ತು ದಿಗಂಬರ ಪಂಥಗಳೂ ಅಡಿ ಇರಿಸಿದವು. ಇಂಥ ವಿವಿಧ ಸಿದ್ಧಾಂತ, ಧರ್ಮ, ಆಚಾರಗಳಿಂದ ಬಹುಶಃ ಪ್ರಕ್ಷುಬ್ಧ ಗೊಂಡ ಭಾರತದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ರಾಜಕೀಯ ವಿಭಾಗಗಳು ಪ್ರಭಾವಿತ ಗೊಂಡು ಆಂತರಿಕ ಕಲಹ ಹಾಗೂ ಯುದ್ಧಗಳಿಗೆ ಬಲಿಯಾದವು. ಹೀಗಾಗಿ ಈ ವಿಷಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ರಾಜಕೀಯ ರಂಗದಲ್ಲಿ ನಿಬಿಡವಾಗಿ ಆವರಿಸಿದಾಗ ಅದರ ಅವಕಾಶ ಸಾಧಿಸಿ ಮುಸ್ಲೀಮರು ಸುಮಾರು ೪-೫ನೆಯ ಶತಮಾನದಿಂದ ಭಾರತದ ವಾಯುವ್ಯ ಮಾರ್ಗ ವಾಗಿ ಎಡೆಬಿಡದೇ ಉಗ್ರವಾದ ದಾಳಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಹೀಗಾಗಿ ಭಾರತದ ಪ್ರದೇಶ ಗಳು ಸಡಿಲುಗೊಂಡವು. ಕೊನೆಗೆ ೧೪ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಪೂರ್ವಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಹೊಯ್ಸಳರ ವಂಶವು-ಮಲೀಕ್ ಕಾಫರನ ಭೀಕರವಾದ ಕುದುರೆ ದಾಳಿಗೆ ಬಲಿಯಾಯಿತು. ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿಯೂ ಮುಸಲ್ಮಾನರ ಪ್ರಭಾವ ಉಂಟಾಯಿತು. ೩-೪ ನೂರು ವರುಷಗಳ ವರೆಗೆ ಅವರ ಸತತ ಪ್ರಭಾವ ಭಾರತದ ಎಲ್ಲ ರಂಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇಳಿದು ಬಂದಿತು. ಅದು ತರುವಾಯ ಮುಂದುವರೆಯಿತು. ಅನಂತರ ಈ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಆಂಗ್ಲರ ಆಳಿಕೆಯ ದಿಗ್ವಿಜಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯರ ಅತಿರೇಕ ಪ್ರಭಾವವೂ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಧರ್ಮದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯೂ ಉಂಟಾದವು. ಅಲ್ಲದೇ ಇತಿಹಾಸದ ಈ ಮಧ್ಯಂತರದಲ್ಲಿ ಡಚ್ ಮತ್ತು ಪೋರ್ಚುಗೀಜರ ಪ್ರಭಾವವೂ ಉಂಟಾಯಿತು. ಹೀಗಾಗಿ ಭಾರತವು ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ,

ಧಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ, ಭಾಷೆಯಿಕವಾಗಿ, ಸಾಹಿತ್ಯಿಕವಾಗಿ, ಕಲಾತ್ಮಕವಾಗಿ, ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ, ವೈಚಾರಿಕವಾಗಿ, ತಾರ್ಕಿಕವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಕಲ್ಪನಾತೀತ ವಾದ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ವಿವಿಧ ಪರಂಪರೆಗಳ ಪ್ರಭಾವವನ್ನೂ ಹಾಗೂ ವಿವಿಧ ಪ್ರಭಾವ ಗಳ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನೂ ಪಡೆಯಿತು. ಬ್ರಿಟನ್ ಹಾಗೂ ಅಮೇರಿಕೆಗಳು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಧರ್ಮ, ಆಚಾರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದಂತೆ ಹಾಗೂ ಫ್ರಾನ್ಸ್, ಇಟಲಿ, ಜರ್ಮನಿ, ಹಾಲೆಂಡ, ಈಜಿಪ್ತ, ರಶಿಯ, ಅರಬ ಹಾಗೂ ಪಾಕಿಸ್ತಾನಗಳು ಅನ್ಯ ಪ್ರಭಾವಗಳ ಗಾಢತೆಯಿಲ್ಲದೇ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಭಾಷೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಧರ್ಮ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಆಚಾರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಭಾರತವು ದುರ್ದೈವವಶಾತ್ ತನ್ನ ಮೂಲ ಸ್ಥಿತಿ ಯನ್ನು ಒಂದೇ ಬಗೆಯಾಗಿ ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಆಧುನಿಕ ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೆಂದರೆ ಇವೆಲ್ಲ ವೈವಿಧ್ಯತೆಗಳ ಸಮ್ಮಿಶ್ರಣವೆಂದು ಅರ್ಥ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಅನೇಕ ಸಲ ಆಂತರಿಕವಾದ ಧರ್ಮ ವ್ಯಾಜ್ಯಗಳು ಹಾಗೂ ಪರಧರ್ಮ ಹಿಂಸೆ ಗಳೂ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿವೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಆಚಾರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅನ್ನ-ಪಾನಾದಿಗಳನ್ನೂ, ರಕ್ತಸಂಬಂಧವನ್ನೂ ಒಂದು ಧರ್ಮದವರು ಇನ್ನೊಂದು ಧರ್ಮದವರಲ್ಲಿ ಮಾಡಬಾರದೆಂಬ ರೂಢಮೂಲವಾದ ಕ್ಲಿಷ್ಟ ಸಂಪ್ರದಾಯವು ಬೆಳೆದು ಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಚಾತುರ್ವರ್ಣ್ಯದಿಂದ ಹೀನ ಕುಲದವರನ್ನು ಉಚ್ಚಕುಲ ದವರು ತಮ್ಮ ಯಾವುದೇ ಕಾರ್ಯಗಳಿಂದ ಕಡೆಗಣಿಸಿ ದೂರವಿರಿಸುವ ಪ್ರಸಂಗ ಮೊದಲಿ ನಿಂದಲೂ ನಡೆದಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಪೌರ್ವಾತ್ಯರು ಅಚ್ಚರಿಪಡಬಹುದಾದ ಈ ಮಿಶ್ರಣವು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಗರ್ಭಿತವಾಗಿದೆ.

ಈ ಸಮೀಕ್ಷೆಯಿಂದ ಭಾರತದ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಅಂದರೇನು? ಅದು ಯಾವ ಯಾವ ಮಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಇವೆ? ಹಾಗೂ ಯಾವ ಯಾವ ವಿವಿಧತೆಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆಯೆಂಬು ದನ್ನು ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಅವಗಾಹಿಸಿದಂತಾಯಿತು. ಇನ್ನು ನಾವು ಕಾಣುತ್ತಿರುವ ಈ ವಿವಿಧತೆಯು ಆಧುನಿಕ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯಮತ್ಯದಲ್ಲಿ ಇದೆಯೋ ಅಥವಾ ಘರ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಇದೆಯೋ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಇಂದು ಹಲವಾರು ದಿಶೆಗಳಿಂದ ಕೇಳಿಬರುತ್ತಿ ರುವ 'ಭಾವೈಕ್ಯತೆ' ಎಂಬ ಕೂಗಿನಿಂದಲೇ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ 'ಭಾವೈಕ್ಯತೆ ಕೆಟ್ಟಿದೆ' ಇಲ್ಲವೇ ಅಲ್ಪ ವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಸಿದ್ಧವಾದಂತಾಯಿತು. ಕಾರಣ 'ಭಾವೈಕ್ಯತೆ' ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ್ದರೆ ಇದನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆಂದೋಲನಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾದರೂ ಎಲ್ಲಿ? ಇಂದು ಭಾರತವು ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಭಾಷೆಯಿಕವಾಗಿ ತೀರ ವಿಷಮ ವಾತಾವರಣ ವನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದೆ. ರಾಜಕೀಯ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಭೂಖಂಡವು ಇಬ್ಭಾಗವಾಗಿ ಪಾಕಿಸ್ತಾನಕ್ಕೆ ಒಂದು ಪಾಲು ಹಂಚಿಹೋದುದು ಒಂದು ಕಾರಣವಾದರೆ ಇನ್ನೊಂದು ಕಾರಣದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಆಂತರಿಕ ರಾಜಕೀಯದ ಒಳ ಕಲಹಗಳೂ, ಗುಂಪುಗಾರಿಕೆಗಳೂ ಹಾಗೂ ವಿವಿಧ ಪಕ್ಷಗಳ ತಿಕ್ಕಾಟಗಳೂ ಉಂಟಾದುದರಿಂದ ಆಗಿದೆ. ತರುವಾಯ ಭಾಷಾ

ವಾರ ಪ್ರಾಂತ ರಚನೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಾಂತಗಳೂ ಒಂದಿಲ್ಲೊಂದು ಅಂತ
ಗಡಿನ್ಯಾಯಗಳಿಂದ ಅತೃಪ್ತವಾಗಿವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಮೈಸೂರ, ಗುಜರಾತ
ಪಂಜಾಬ, ಬಂಗಾಲ ಹಾಗೂ ಹರಿಯಾನಾ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಿಸಬ
ದಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸರಕಾರವು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದ ಭಾವೈಕ್ಯತೆಯು ಬ
ಮಟ್ಟಿಗೆ ವಿಡಂಬನಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಸರಕಾರಗಳು ನೀರಾ
ಯೋಜನೆ, ವಿದ್ಯುತ್‌ಶಕ್ತಿ, ಬೃಹತ್ ಪ್ರಮಾಣದ ಕಾರಖಾನೆಗಳೂ ಮುಂತಾದ ಯೋಜ
ಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವಲ್ಲಿ ದೇಶದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸದೇ ಪ್ರಾಂತೀಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋ
ವನ್ನೇ ಮುಂದಮಾಡಿ ಅವೆಲ್ಲ ತಮ್ಮಲ್ಲಿಯೇ ಇರಲಿ ಎಂದು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿವೆ. ಹೀಗ
ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಒಕ್ಕಟ್ಟು ಈ ಆಂತರಿಕ ಗಲಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಮುರಿದು ಬೀಳುವ ಭಯವು ಉಂ
ಬಹುದಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರಾಂತೀಯತೆಗಿಂತ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯು ಬೆ
ಬರಬೇಕು. ರಾಷ್ಟ್ರದ ಪ್ರಗತಿ ಸನ್ನಾಹದಲ್ಲಿ ನಾವು ನಮ್ಮ ಸಂಕುಚಿತ ದೃಷ್ಟಿ ವಿಷ
ವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು ಹೋರಾಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನ
ದೊಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಹಿಂದಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಮುಂದಿನ ವಿವೇಚನೆಯಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಐಕ್ಯಮತ್ಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವದು ಹ
ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಯಾವುದೇ ಬಗೆಯ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಇಲ್ಲ
ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಕೇಂದ್ರವೇ ಇರಲಿ ಅಥವಾ ರಾ
ಸರಕಾರವೇ ಇರಲಿ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಂದುತನಕ್ಕಾಗಿ ಹೋರಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬುದ
ಮರೆಯಕೂಡದು. ಇದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿರುವ ನೈತಿಕ ಜಿಜ್ಞಾಸೆಯು ಅತ್ಯಂತ ಮಹ
ಅದು ವಿಸ್ತಾರವಾದ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಎಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿ
ಯಲ್ಲಿಯೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಡಕು ಇದೆ, ಭಿನ್ನಭಾವ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ತೋರಿ
ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ J. S. Mill ಅವರು ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ:

"A portion of man kind may be said to constitute a nationality if they are united among themselves by common sympthies-which makes them co-operate with each other which desire to be under the same Government and desire that it should be Government by themselves."

ಇದರಿಂದ ಮಿಲ್ ಅವರು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಐಕ್ಯತೆಗೆ ಭಾವೈಕ್ಯತೆ ಹಾಗೂ ಒಂದೆ
ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಠತೆ ಅವಶ್ಯವೆಂಬುದನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದಲ್ಲದೇ ಭಾರತ
ಜೀವನ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಏಕತ್ವವಿರದೇ ಬಹುತ್ವವಿರುವದು ಒಂದು ರೀತಿಯ ವರದಾನ
ಆಗಿದೆ. ಕಾರಣ ಇದರಿಂದ ಹಲವು ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಭಾಷೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಆಚಾರ, ವಿನೋದಗ
ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಗಮವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಪ್ರಸಂಗದ

ನಾವು ನಮ್ಮ ಆತ್ಮದ ಎಲ್ಲ ಬಾಗಿಲುಗಳನ್ನೂ ತೆರೆದಿಟ್ಟರೆ ನಮ್ಮ ಜ್ಞಾನ ಪ್ರಕಾಶವು ಇನ್ನೂ ವೃದ್ಧಿಯಾಗಿ ಹಲವು ವಿಚಾರಗಳ ಸಮುದಾಯದಿಂದ ವರ್ಣರಂಜಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಕೆಲವರು ಆಧುನಿಕರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಮೇರೆಗೆ ಭಾರತವು ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ವಾಗಿದ್ದರೂ ಸಾರವತ್ತಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಮಾತು ಉಚಿತವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯು ವಿಷಮವಾದರೆ ತೀರ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮಗಳೂ ಸಮಗೊಂಡರೆ ತೀರ ಉತ್ತಮ ಪರಿಣಾಮ ಗಳೂ ಗೋಚರಿಸುತ್ತವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಒಂದೆರಡು ದಶಕಗಳಿಂದ ಉಂಟಾಗಿರುವ ಈ ಆಂತರಿಕ ಗಲಭೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಗಿತಗೊಳಿಸಿ ಪರಸ್ಪರ ಸ್ನೇಹ ಸೌಹಾರ್ದತೆ ಬೆಳೆಯುವಂತೆ ಅನುವು ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಮಾತ್ರ ನಾವು ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಧೋರಣೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಶಕ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಅಂತರ್‌ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾಳಗದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಸ್ಥಿರ ಗೊಳಿಸಲು ತುಂಬ ಕಠಿಣವಾಗುವುದು. ಕಾರಣ ಈ ಆಂತರಿಕ ಪರಿಣಾಮಗಳು ಬಾಹ್ಯ ಚಲನೆಗಳ ಮೇಲೂ ನಿಶ್ಚಿತ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತವೆಯೆಂಬುದು ಸರ್ವಸಿದ್ಧವಾದ ಮಾತು. ಆದುದರಿಂದ ಇಂದು ಕೇವಲ ರಾಜಕೀಯ ಮುತ್ಸದ್ದಿಗಳಿಗಿಂತಲೂ, ರಾಜಕೀಯ ವೈಚಾರಿಕ ಮುತ್ಸದ್ದಿಗಳ ನೆರವು ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಇದರಿಂದ ಒಡಕುಗೊಂಡ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಒಂದು ತನವನ್ನು ತಂದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಈ ಮೊದಲು ಹೇಳಿದಂತೆ ಈ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಿಂದ ಭಾರತದಲ್ಲಿರುವ ಹಲವು ಧರ್ಮ, ಭಾಷೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಸಮಾಜಪದ್ಧತಿ, ಕಲೆ, ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಸಮಗ್ರ ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಕಳೆಯನ್ನು ತಂದುಕೊಡುತ್ತವೆ ಹಾಗೂ ಅಲಂಕಾರವಾಗುತ್ತವೆಯೆಂದು ಮುಂದಾಲೋಚನೆಯಿಂದ ಹೇಳಬಹುದು. ಆಗ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯು ಭಾರತದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ ವಾಗುವದರೊಂದಿಗೆ ವರದಾನವೂ ಆಗಬಲ್ಲುದೆಂದು ನಾವು ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇವೆ.

ನಾವು ಸಾಧಿಸಿದ ಜೀವನ ಮೌಲ್ಯಗಳು

ಮನುಷ್ಯನ "ಬಾಳು" ಬದುಕುವದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ; ಬಾಳುವದು. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆವಶ್ಯಕತೆಗಳಾದ ಅನ್ನ-ಆಶ್ರಯ-ಅರಿವೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿ ಕಾಮಾರ್ಥಗಳಿಂದ ಸುಖ ಪಡುವದಕ್ಕೆ "ಬದುಕುವದು" ಎಂಬ ಶಬ್ದ ಪ್ರಯೋಗವುಂಟು. ಆದರೆ "ಬಾಳುವದು" ಎಂಬ ಶಬ್ದದಲ್ಲಿ ಅಪಾರ ಅರ್ಥವುಂಟು, ಎಲ್ಲರೂ ಬದುಕುತ್ತಾರೆ; ಬಾಳುವವರು ಮಾತ್ರ ಕಡಿಮೆ. (ಬಾಳು ಮೌಲ್ಯಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದ ಸಂಗೀತ. ವಿಶ್ವದ ಸಮಷ್ಟಿ ಪ್ರಜ್ಞೆಯೊಂದಿಗೆ ಮಾನವನ ವ್ಯಷ್ಟಿ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಹದವಾಗಿ ಹೊಂದಿಕೊಂಡ ರಸಕಾವ್ಯ.) ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವ "Values" ಎಂಬ ಪದಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮೌಲ್ಯಗಳೆಂದು ಹೇಳುವದು. ಮಾನವನು ತನಗೆ ನಿಸರ್ಗದತ್ತವಾದ ಸಹಜ ಸುಖ ದುಃಖಗಳನ್ನು ಸಹಿಸಿ, ಪ್ರಾಣಿಗಳಂತೆ ಅವುಗಳ ತೂಗು ತೊಟ್ಟಿಲಲ್ಲೇ ಮುಳುಗಿ ಹೋಗದೆ, ಆ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಮೀರಿ ಉನ್ನತವಾದ ಅರುಹು-ಚಿಂತನೆ-ಭಾವನೆ-ಕಲ್ಪನೆ ಜಿಜ್ಞಾಸೆ ಸಂಶೋಧನೆಗಳತ್ತ ಸಾಗುವದೇ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಮಾಪನ.

ಇಲ್ಲಿಯೇ ವಿಜ್ಞಾನ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಕಲೆ, ಮಾನವಸೇವೆ, ಧರ್ಮಗಳ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಟಿಸಿಲುಗಳು

ಈ "ಮೌಲ್ಯಗಳ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಬಾಳು ಬಿರಿದು ಅರಳಿದುದೆಂತು" ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾದ ಉತ್ತರ ನೀಡಲು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಹಾಸ ಜಿಲ್ಲೆಯ "ಶಶಿವಾಳ" ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಜನನ. ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಾಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಅಂದು ಮಹಾತಪಸ್ವಿ ಚಿತ್ತರಗಿ ಇಳಕಲ್ಲ ವಿಜಯ ಮಹಾಂತ ಶಿವಯೋಗಿಗಳು ಜನ್ಮವೆತ್ತಿದ ಮ ಯಲ್ಲಿ, ಲಿಂ. ಹಾನಗಲ್ಲ ಕುಮಾರ ಶಿವಯೋಗಿಗಳ ವರದಿಂದ (ಆಶೀರ್ವಾದದಿಂದ) ಹುಟ್ಟಿ ದ್ದೊಂದು ನಮ್ಮ ಹಿರಿದಾದ ಭಾಗ್ಯ. ನಾವು ಕೇವಲ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷದವರಿದ್ದಾಗ, ಲಿಂ. ಕುಮಾರ ಶಿವಯೋಗಿಗಳ ಇಚ್ಛೆಯ ಮೇರೆಗೆ ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಾಶ್ರಯದ ತಾಯಿ ತಂದೆಗಳು ನಮ್ಮನ್ನು, ಕರ್ನಾಟಕದ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಕೇಂದ್ರವಾದ ಬದಾಮಿ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿರುವ ಶಿವಯೋಗ ಮಂದಿರಕ್ಕೆ ತಂದು ಬಿಟ್ಟರಂತೆ. ಅದೇ ನಾಲ್ಕನೇ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳು ತೀರಿಕೊಂಡರಂತೆ. ಪೂರ್ವಾಶ್ರಯದ ಅಂದಿನ ಆ ನೆನಹು ನಮಗೆ ತಿಲಮಾತ್ರವೂ ಇಲ್ಲ ದಾಗಿದೆ. ಶಿವಯೋಗ ಮಂದಿರದ ಅಮೃತ ಸಮುದ್ರ ಪೂರ್ವಾಶ್ರಯವನ್ನೇ ಮರೆಸಿ ಸಿತೋ ಏನೊ? ಮೌಲ್ಯಗಳು ಕಲಿತು ಬಂದವುಗಳಲ್ಲ; ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾದ ವಿಕಾಸದ ಅಂತ ಪ್ರಭೆಗಳು ಎಂಬುದು ನಿಜವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಕಾರಣ ಆ ಬಾಲ್ಯ ಜೀವನದಲ್ಲಿಯೇ ಮೊಗ್ಗಾಗಿ ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿತ್ತು ನಮ್ಮ ಸೌಂದರ್ಯ ಪ್ರಜ್ಞೆ. ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ಶಿವಯೋಗ ಮಂದಿರದ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಚೆಲುವು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಭಗವತ್ ಸೌಂದರ್ಯದ ಮೂಲ ಬೀಜವನ್ನು ನೆಟ್ಟರೆ, ಅಲ್ಲಿಯ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಸಂಪರ್ಕ, ದರ್ಶನ ಜ್ಞಾನದ ವಿರಕ್ತ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ರೂಢಿಸಿತು. ಇದರಿಂದ ಪೂರ್ವಾಶ್ರಯದ ಸ್ಮರಣೆ ಮರೆತುಹೋಯ್ತು. "ಮಗುತನ" ದಲ್ಲಿಯೇ ತಾಯಿ ತಂದೆಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ನಮಗೆ, ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಶಿವಯೋಗ ಮಂದಿರ ಸಂಸ್ಥೆ, ಹೆಚ್ಚು ಪೋಷಿಸಿ, ಸಲುಹಿ ಒಳ್ಳೆ ಸಂಸ್ಕಾರ ನೀಡಿತು. ಅಲ್ಲಿಯ ಹಲವು ಹಿರಿಯ ಸಾಧಕರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಕೊಂಡ ಕೆಲವು ಗುಪ್ತ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಅರಳಿಸಲು ಸಾಧನವಾದವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದವುಗಳು ಎರಡು. ಒಂದು ಚಿತ್ರರಚನೆ, ಇನ್ನೊಂದು ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಕವನಗಳ ಸಂಯೋಜನೆ. ಚಿತ್ರರಚನೆ ಮೊದಮೊದಲು ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸೂರೆ ಮಾಡಿತು. ಅದರಿಂದ ಅನೇಕ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದ ಬಹುಮಾನಗಳು ಕೂಡ ದೊರೆತವು. ಆದರೇನು? ವರ್ಣಚಿತ್ರ ಸಂಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಆ ನಮ್ಮ ಬಾಲ ಪ್ರತಿಭೆ ಶೈಶವವನ್ನು ದಾಟುತ್ತಿರುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಅಲಕ್ಷ್ಯವಾದುದರಿಂದ, ಹಿರಿಯರಿಂದ (ಅಧ್ಯಾಪಕರಿಂದ) ಚಿತ್ರ ತೆಗೆಯುವ ಲಕ್ಷ್ಯವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿಸಿದರು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ನಾವು ಒಂದು ದಿನ ನದಿಯ ದಂಡೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಚಿತ್ರ ತೆಗೆಯುವದನ್ನು ನಮ್ಮ ಶಾಲಾ ಮಾಸ್ತರರು ನೋಡಿ, ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡದೆ ಕೇವಲ ಚಿತ್ರ ತೆಗೆಯುವದರಲ್ಲಿಯೇ ಕಾಲಕಳೆಯುತ್ತಿರುವದು ಅವರಿಗೆ ಬೇಸರವಾಗಿ, ನಾವು ತೆಗೆದ ಎಲ್ಲ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಅದೇ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಹರಿದು ಚೆಲ್ಲಿದರು. ಅದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ

ಕಡೆಗೆ ಒಲವು ಉಂಟಾಗಿ ಕವನಗಳ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದೆವು. ಅದು ಜೋಗದ ಜಲಪಾತದಂತೆ ಹಿಗ್ಗಿ ಹರಿಯಿತು. ಆದರ ಫಲವಾಗಿ ನಮ್ಮ ೧೭ನೆಯ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ "ಮೊಗ್ಗೆಯ ಮಾಲೆ" ಎಂಬ ಚಿಕ್ಕ ಕವನ ಸಂಕಲನ ರಚಿಸಿದ ನಂತರ ಪೂಮಾಲೆ, ಪಥಿಕ, ಶಿವಬಸವೇಶ್ವರ ನಾಮಾವಳಿ, ವಿಜಯ ಮಹಾಂತೇಶ ಲಾವಣಿ, ಅಪ್ಪಯ್ಯ ಶ್ರೀಗಳ ಚರಿತ್ರೆ (ಗದ್ಯ) ಮುಂತಾದ ಕವನ ಸಂಕಲನಗಳು ಹಾಗೂ ಗದ್ಯ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಪ್ರಕಟವಾದವು. ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಲೇಖನ ಕವನಗಳಿಗೆ "ಶರಣ ಸಂದೇಶ, ಶಿವಾನುಭವ, ಶರಣ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಜೀವನ, ಕರ್ಮವೀರ, ಜಯ ಕರ್ನಾಟಕ, ಸಾವಧಾನ, ಸುಕುಮಾರ, ಅಮರವಾಣಿ ಈ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಸಂಪಾದಕರು ನಮಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದರು. ಜೊತೆ ಜೊತೆಗೆ ಶಿವಯೋಗ ಮಂದಿರದ ಸಹಜ ಸಂಸ್ಕಾರದಿಂದ ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆ ಆಸನಗಳು, ಯೋಗಸಾಧನೆ, ಅನುಷ್ಠಾನ, ತುಂಬಿದ ಮಲಪ್ರಭಾ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಈಜುವ ಸಾಹಸ, ಸತತಾಧ್ಯಯನ, ನಿರಂತರವೂ ಗ್ರಂಥಾಲಯದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಓದುವ ಹವ್ಯಾಸ, ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಭಾಷಣ ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಇವೆಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಬಾಳಿನ ಅಂತಃಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಜಾಗೃತ ಗೊಳಿಸಲು ತುಂಬಾ ಸಹಕಾರಿಯಾದವು. ಅಂದಿನ ನಮ್ಮ ಕವನಗಳನ್ನು ಈಗ ತೆರೆದು ನೋಡಿದರೆ ಮಾನವ ಪ್ರೇಮ, ಭಾವೈಕ್ಯತೆ, ದೀನ ದಲಿತರ ಬಗ್ಗೆ ಕರುಣೆ ಕಂಬನಿ, ಭವಿಷ್ಯದ ಯಶಕ್ಕಾಗಿ ಸಾಹಸ, ಪ್ರಯತ್ನ, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಉತ್ಕಟ ಭಗವದ್ ಶಕ್ತಿಗಳು ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತವೆ. ಇವೆಲ್ಲವೂ "ಮೌಲ್ಯ" ಶಬ್ದವನ್ನು ಅರಿಯದ ಅಂದಿನ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬಾಳಿನ ಒಟ್ಟಿಲ ತುಂಬಿದವು. ಪ್ರಸನ್ನವಾಗಿ ಪ್ರಕಾಶ ಬೀರಿದವು. ಚಿತ್ತರಗಿ ಇಲಕಲ್ಲ ವಿಜಯ ಮಹಾಂತೇಶ ಮಠದ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿಯೇ ಅಂದು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆವು.

ಆ ನಂತರದ ನಮ್ಮ ಬಾಳು: ಕಾಶೀಯಾತ್ರೆ ಅದೊಂದು ದೈವದತ್ತ ಸಾಹಸ ಯಾತ್ರೆ ವಿದ್ವದಭಿಷೇಕ. "ಒಬ್ಬರು ಹಿರಿಯ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ನಾವು ಅಲ್ಲಿಹೋದರೆ ಒಳ್ಳೇದಲ್ಲ ಆಚಾರಕ್ಕೆ ಅಡಚಣೆ" ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಬಾಳನ್ನು ವಿಶಾಲಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವ ನಮ್ಮ ಮನೀಷೆ ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಧೀಮಂತವಾಗಿ ನುಗ್ಗಿತು. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕಾಶಿಯ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ವಿದ್ವದ್ಗಂಗಾಸ್ನಾನವಾಯ್ತು. ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಇಲಕಲ್ಲ ವಿಜಯ ಮಹಾಂತೇಶ ಮಠ ಹಾಗೂ ಇಲಕಲ್ಲ ಮಠದ ಭಕ್ತರ ಸಹಾಯ ಸಹಕಾರ ನಮ್ಮ ಪ್ರತಿಭೆ ಬೆಳೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಯ್ತು. ಕಾಶಿಯಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತ, ಕಾವ್ಯ, ತರ್ಕ, ವೇದಾಂತ, ವ್ಯಾಕರಣ, ಮೀಮಾಂಸೆಗಳ ಆಳವಾದ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಯ್ತು. ಅನೇಕ ಜನ ಪ್ರಾಚಾರ್ಯರು ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯ ಹೊಂಗನಸುಗಳನ್ನು ತುಂಬಿದರು. ಈ ಹತ್ತು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕಾವ್ಯತೀರ್ಥ, ಸಾಹಿತ್ಯರತ್ನ, ವೇದಾಂತ ಶಾಸ್ತ್ರಾಚಾರ್ಯ, ಈ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತೀರ್ಣರಾಗಿ, ಬಿ. ಎ. ಮೊದಲನೆಯ ವರ್ಷದವರೆಗೆ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದೆವು. ಆದರೆ ಕಾಶಿಯ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಎದುರಿಸಿದ ಗಂಡಾಂತರಕಾರಕ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿ, ನಮ್ಮನ್ನು ಬಾಳಿನ ಮತ್ತೊಂದು ವಿಧವಾದ ನೋವಿನ ದರ್ಶನ ಮೂಡಿಸಿತು. ಆಗ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಿಂದ

ದೊರೆತ ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್‌ಗಳು, ಭಕ್ತರಿಂದ ಬರುವ ಹಣವು ನಮಗೆ ಸಹಕಾರಿಯಾದವು. ಕಾಶಿಯು ನಮಗೆ ನೀಡಿದ ಪ್ರಸಾದ "ಪಾಂಡಿತ್ಯ" ಮಾತ್ರವಲ್ಲ; ಪೌರ್ವಾತ್ಯ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯಗಳ ಸಹಜ ಸಂಬಂಧ ಹಾಗೂ ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಅನೇಕ ಭಾಷಾ ಪ್ರಧಾನ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಅಂತರ್‌ಮೈತ್ರಿ, ಭಾರತ ಅನೇಕ ಭಾಷೆಗಳ ಘರ್ಷಣೆಯ ಕೇಂದ್ರವಲ್ಲ; ಅನೇಕ ಭಾರತೀಯರ ಹೃದಯ ಪಾಕ ಎಂಬ ಶಾಶ್ವತ ಸತ್ಯ ಗೋಚರವಾಯ್ತು. ಅಂದಿನಿಂದ ಭಾರತೀಯ ಒಳ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಭಾವೈಕ್ಯತೆ ಲೋಕದೊಂದಿಗೆ ಒಂದೇ ಮಾನವನ ಸಹ ಭಾವನೆಗಳು ನಮಗೆ ಊರುಗೋಲು ಮೌಲ್ಯಗಳಾಗಿ ದೊರೆತವು. ಈ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಮುಂದಿನ ನಮ್ಮ ದಿಲ್ಲಿ, ಜಪಾನದ "ಕ್ಯೂಟೋ" ಹಾಗೂ "ಬೆಲ್ಜಿಯಮ್"ನ ಲೂವೆನ್ನಿನಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಶಾಂತಿ ಪರಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸಾರಿಹೇಳುವ ವಿಶ್ವಶಾಂತಿ ಮಂತ್ರಗಳಾದವು. ಜೊತೆಗೆ ಸಹಜ ಸಂಗಾತಿಯಾದ ಶರಣರ ವಚನಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ನಮ್ಮ ಬಾಳಿನ ಬೆನ್ನೆಲುಬುವಾದವು.

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅವಿತುಗೊಂಡ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಮೌಲ್ಯಗಳಿಗೆ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ಶ್ರೀ ಜಗದ್ಗುರು ಮೂರುಸಾವಿರಮಠದ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರ ಬಹಳ ಉಪಕಾರಿಯಾಯ್ತು. ಅದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಗುರುಗಳಾದ ಲಿಂ. ಶ್ರೀ ಜಗದ್ಗುರು ಗುರುಸಿದ್ಧ ರಾಜಯೋಗೀಂದ್ರರ ಕೃಪೆಯೇ ಕಾರಣ. ಈ ಪೀಠವನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡಂದಿನಿಂದ ಶಿಕ್ಷಣ ಪ್ರಸಾರವು ಭರದಿಂದ ನಡೆಯುವಂತಾಯ್ತು. ಅದರಿಂದ ಮೂರ್ನಾಲ್ಕು ಶಾಲೆ ಕಾಲೇಜುಗಳು ಉದಯವಾದವು. ಅಲ್ಲದೆ ಬಡ ರೋಗಿಗಳ ಶುಶ್ರೂಷಣೆಗೆ ಗುರುಗಳಿಂದ ಸಂಸ್ಥಾಪಿತವಾದ ಘಟಪ್ರಭೆಯ ಜೆ. ಜಿ. ಸಹಕಾರಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯ ಮೂಲಕ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಅವಕಾಶ ದೊರೆಯಿತು. ಅಲ್ಲದೆ ೩-೪ ಆಯುರ್ವೇದ ದವಾಖಾನೆಗಳನ್ನು ತೆರೆಯುವದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಯ್ತು. ಶಿವಯೋಗ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಜರುಗಿದ ೧೭ನೇ ಅಖಿಲಭಾರತ ವೀರಶೈವ ಮಹಾಸಭೆಯು, ಶಿವಯೋಗಮಂದಿರದ ಸುವರ್ಣ ಮಹೋತ್ಸವದ ಕಾರ್ಯ ಕಲಾಪಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ, ಎಲ್ಲ ಶ್ರೀಗಳ ಹಾಗೂ ಭಕ್ತರ ಸಹಕಾರದಿಂದ ಯಶಸ್ವಿಗೊಳಿಸುವಂತಾಯ್ತು. ಅಂದು ನಾವು ಸಾಧಕರಾಗಿದ್ದಾಗ ಶಿವಯೋಗ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ, ಕೈಬರಹದ "ಸುಕುಮಾರ"ದ ಸಂಪಾದಕರಾಗಿ ಮಾಸಿಕ ಪತ್ರಿಕೆ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದೆವು. ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯಾರಾಧನೆಯ ಆ ಎಳೆತನದ ಭಾಗ್ಯ ಇಂದು "ಪರಂಜ್ಯೋತಿ" ಮಾಸಿಕ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಪ್ರಕಟನೆಯಿಂದ ಹೆಮ್ಮರವಾಗಿ ಅರಳಿತು. ಮಠದ ಹಾಗೂ ಭಕ್ತರ ಸಹಾಯದಿಂದ, ಹತ್ತೆಂಟು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಂದ ಶ್ರೀ ಪೀಠದ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ, ನೂತನ ಕಟ್ಟಡಗಳ ರಚನೆ ಹಾಗೂ ಶಾಖಾ ಮಠಗಳ ಪ್ರಗತಿ ಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಯ್ತು. ಇದರಿಂದ ಅಧ್ಯಯನ ಹಾಗೂ ಸಾಹಿತ್ಯಾರಾಧನೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯುಂಟಾದರೂ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಸೇವೆಯಿಂದ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತೃಪ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ.

ನಮಗೆ ಲೋಕದ ಹಸಿವೆ ಕಂಡರೆ ಕರಳು ಹಿಂಡುತ್ತಿತ್ತು. ಕೊನೆಗೆ ಆ ಸೇವೆ ಅವಕಾಶವು ಲಭಿಸಿತು. ೧೯೭೨ ರ ಬರಗಾಲದಲ್ಲಿ ಪಾದಯಾತ್ರೆ, ಗೈದು ಹತ್ತಾರು ಲಕ್ಷ ಹಣ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ, ಕರ್ನಾಟಕದ ನಾನಾ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಉಚಿತ ಗಂಜೀ ಕೇಂದ್ರ ತೆರೆಯುವ

ಲೋಕ ಸೇವೆಯ ಭಾಗ್ಯ ದೊರೆಯಿತು. ದೀನ–ದರಿದ್ರರ ಆ ಪವಿತ್ರ ಸೇವೆಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತುಂಬ ತೃಪ್ತಿಯಾಯಿತು.

ಅನಂತರ ವಿಶ್ವಶಾಂತಿ ಪರಿಷತ್ತು ನಮ್ಮನ್ನು ಬಹುವಾಗಿ ಆಕರ್ಷಿಸಿತು. ಅದರ ಪ್ರಧಾನ ಅಧ್ವರ್ಯ ಡಾ॥ ಹೊಮರ ಎ. ಜಾಕ್ ಅವರು ನಮ್ಮನ್ನು ಒತ್ತಾಯದಿಂದ ಜಪಾನ ಹಾಗೂ ಬೆಲ್ಜಿಯಮ್‌ಗಳಿಗೆ ಆಮಂತ್ರಿಸಿದರು. ಅಲ್ಲೆಲ್ಲ ನಾವು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಭಾವೈಕ್ಯತೆ ಹಾಗೂ ‘ವಿಶ್ವಶಾಂತಿ’ಯ ಮೌಲ್ಯಗಳಿಗೆ ಸುಗ್ಗಿಯ ಕಾಲ ಲಭಿಸಿತು. ಆ ಸಾಧನೆಗಳ ತಪೋಯಾತ್ರೆಗೆ ಒಂದು ಸುಂದರ ಫಲಶ್ರುತಿ ಉಂಟಾಯಿತು. ಅಲ್ಲಿಯ ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ವಿದಿತು. ಪರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಧರ್ಮ ಜಾಗ್ರತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಮಹೋದ್ದೇಶ ಲಿಂ. ಹಾನಗಲ್ಲ ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಗಳಿಗಿತ್ತು. ಅವರ ಸಂಕಲ್ಪಕ್ಕೆ ಶ್ರೀ ಜಗದ್ಗುರು ಮೂರುಸಾವಿರ ಮಠದಿಂದ ಸೇವೆಗೈಯುವ ಅವಕಾಶ ನಮಗೆ ದೊರೆಯಿತು. ಅಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ಮಠದ ಸಮಸ್ತ ಭಕ್ತರಿಂದ ಸಹಕಾರ, ಪ್ರೇರಣೆ, ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಗಳೆಲ್ಲ ಧಾರಾಳವಾಗಿ ದೊರೆತವು. ಸರ್ವರ ಕಳಕಳಿಯ ಬೆಂಬಲದಿಂದ ನಮಗೆ ‘ಜಾಗತಿಕ ಶಾಂತಿ ಪರಿಷತ್ತಿ’ನಲ್ಲಿ ಶರಣ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಸಾರಲು ಒಳ್ಳೆಯ ಅವಕಾಶ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಯಿತು. ನಮ್ಮ ಮಠವು ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮದ ಪೀಠವಾಗಿದ್ದರೂ ಸರ್ವ ಧರ್ಮ ಸಮನ್ವಯ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿರುವುದು ನಮಗೆ ಸಂತೋಷ ವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿದೆ. ಇದುವೆ ಮಾನವತೆಯ ಕುರುಹೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇವೆ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ನಮ್ಮ ಬಾಳಿನ ಈ ಮಹಾಮೌಲ್ಯಗಳಿಗೆ ಮೂಲಸೂತ್ರವಾಗಿ ಕೈಚಾಚಿದ ಭಗವದ್ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಮರೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಲಿಂ.ಹಾನಗಲ್ಲ ಕುಮಾರ ಮಹಾ ಶಿವ ಯೋಗಿಗಳು, ಶ್ರೀ ಜಗದ್ಗುರು ಮೂರುಸಾವಿರಮಠದ ಕರ್ತೃ ಜಗದ್ಗುರು ಗುರು ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರರು ಹಾಗೂ ಲಿಂ. ಶ್ರೀ ವಿಜಯಮಹಾಂತ ಶಿವಯೋಗಿಗಳು ಈ ಮೂರು ಮಹಾ ಶಕ್ತಿಗಳ ತ್ರಿವೇಣಿ ಸಂಗಮದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಬಾಳು ಮೂಡಿತು, ಅರಳಿತು, ಬಾಳಿತು, ಬೆಳಗುತ್ತಿದೆ, ಅಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ಗುರುಗಳಾದ ಲಿಂ. ಶ್ರೀ ಜಗದ್ಗುರು ಗುರುಸಿದ್ಧ ರಾಜಯೋಗೀಂದ್ರ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ನಮ್ಮನ್ನು ಮಾನವ ಸೇವೆಗಾಗಿ ಕೈ ಎತ್ತಿನಿಂತ ಈ ಮೂರು ಸಾವಿರಮಠಕ್ಕೆ ತಂದು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದರು. ಆದರಿಂದ ಈವರೆಗೆ ೫೦ ಧಾರ್ಮಿಕ ಗ್ರಂಥ ಗಳ ಪ್ರಕಟನೆಯಾಗಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡುವ ಭಾಗ್ಯ ದೊರೆತಿದೆ. ಮಠಾಧಿಕಾರಿ ಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ಹಾನಗಲ್ಲ ಲಿಂ. ಕುಮಾರ ಯೋಗಿಗಳ ತತ್ತ್ವವನ್ನು ಬೀರುವ ಸಂಘ ವೊಂದನ್ನು ಸಂಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದು, ಆದರ ಪ್ರಯೋಜನವೂ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತಿರುವುದೂ ನಮಗೆ ಸಂತಸವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಾಗಿ, ಹಾಗೂ ಭಕ್ತೋದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ, ಕರ್ತೃ ಜಗದ್ಗುರು ಗುರುಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ಶಾಶ್ವತ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಭಕ್ತರ ಸಹಕಾರದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದು ಒಳ್ಳೇ ಸಂಸ್ಕಾರ ನೀಡುವ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು

ಸರ್ವ ಧರ್ಮದ ಭಕ್ತರು ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಡದ್ದು ಸಂತೃಪ್ತಿ ನೀಡಿದೆ. "ಕಾಯಕವೇ ಕೈಲಾಸ" ವೆಂಬುದು ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ.

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಅನೇಕ ಕಷ್ಟ-ನಷ್ಟಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದ್ದೇವೆ, ಮರುಗಿದ್ದೇವೆ, ಕೊರಗಿದ್ದೇವೆ. ಚಿಂತೆಯ ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಸುಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಮಾನಾಪಮಾನಗಳು ಸಹ ನಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಹೋಗಿವೆ. ನಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ತಾಳ್ಮೆಯೇ ಭದ್ರ ಬೀಗದ ಕೈ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಸೇವೆ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಇದು ಅವಶ್ಯಕ. ಕಷ್ಟ-ನಷ್ಟಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುವದೇ ಮುಖ್ಯ ಗುರಿಯಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡವರು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಪಾರಾಗುತ್ತಾರೆಂಬುದು ನಮ್ಮ ಮತ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕ್ರಾಂತಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಧೈರ್ಯ, ಹಾಗೂ ತಾಳ್ಮೆಯಿಲ್ಲದೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗದು. ಅನೇಕ ಜನರು ಈರ್ಷ್ಯಾ ದ್ವೇಷದಿಂದ ಕಾಡುವವರೂ ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡಿ ಅಡಚಣೆಗಳು ಬರುವದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ದುಃಖ ದುಮ್ಮಾನಗಳನ್ನು ಸಹಿಸಿದರೇನೆ ಆತ್ಮದ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರಗತಿ. ಆದರೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸೇವೆ ಮಾಡುವವರಲ್ಲಿ ನಿಸ್ವಾರ್ಥ ಭಾವ ಇದ್ದರೆ ಯಾವುದಕ್ಕೂ, ಯಾವ ಸಮಯಕ್ಕೂ ಹೆದರುವ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ಮಾನವ ಭೌತಿಕ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿದ್ದರೂ, ಅದರ ಸಿಹಿ-ಕಹಿಗಳನ್ನು ಅಂಟಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ಹಿರಿಗುರಿಯತ್ತ ಸಾಗಿ ಧ್ಯೇಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವದೇ ಮುಖ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಕರ್ಮಜ್ಞಾನಗಳೆರಡನ್ನೂ ಸಾಧಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವದರಲ್ಲಿ ಬೆಲೆ ಹಾಗೂ ಬಲವಿದೆ. ಯೋಗ ಯಿಂದ ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಪರಿವರ್ತನೆಯಾಗಬಹುದು. ಆದರೆ ಕರ್ಮವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಕರ್ಮದಿಂದ ಜ್ಞಾನೋದಯಕ್ಕೆ, ಹಾಗೂ ಏಕಾಗ್ರತೆಗೆ ಪ್ರಮುಖ ಸಾಧನವಾಗುತ್ತದೆ. ಬಾಳೆಲ್ಲವೂ ಯೋಗವಾಗಬೇಕು. ಜೀವನದ ಮೌಲ್ಯಗಳು ಸಿದ್ಧಿಸಬೇಕಾದ ಕ್ರಿಯಾ ಜ್ಞಾನಗಳ ಸಮನ್ವಯವು ಅವಶ್ಯ ಬೇಕೇಬೇಕು. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಡೆಯುವದೇ ಮುಖ್ಯ ಗುರಿಯೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಜನಗಳ ಸಹಕಾರವನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಕೊನೆಯದಾಗಿ ನಮ್ಮ ಬಾಳು ಸಿಹಿ-ಕಹಿಗಳ ಸಮರಸ ಜೀವನ ಏನೆಲ್ಲ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನೂ ಸಾಧಿಸಿದ್ದರೆ ಅದೆಲ್ಲವೂ ಶ್ರೀ ಜಗದ್ಗುರು ಗುರುಸಿದ್ಧೇಶ್ವರನ ಕೃಪೆ.

ರಾಮಚರಿತ-ಮಾನಸವು ಚಿತ್ರಿಸುವ ಸಂಸ್ಕೃತಿ

"ಜಂಗಮ ತುಲಸೀ ತರುಲಸ್ಯೆ ಆನಂದಕಾನನ ಬೇತ|
ನಾಕೀ ಕವಿತಾ ಮಂಜರೀ ರಾಮ ಭಂವರಸಲೇತ||"

---

* ("The values I have Charished in my life" ಈ ವಿಷಯ ಕುರಿ ದಿ. ೧೯-೯-೭೫ ರಂದು ಧಾರವಾಡ ಆಕಾಶವಾಣಿ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಮಾಡಿದ ಇಂಗ್ಲೀಷ ಭಾಷಣದ ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದ.

ಕಾಶಿಯ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪಂಡಿತರಾದ ಮಧುಸೂದನ ಸರಸ್ವತಿಯೆಂಬವರು ಸಂತ ಶಿರೋಮಣಿ ಗೋಸ್ವಾಮಿ ತುಲಸೀದಾಸರ ರಾಮಚರಿತ ಮಾನಸವನ್ನು ಓದಿ ಈ ರೀತಿ ನುಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದರೆ ಕಾಶಿಯೆಂಬ ಆನಂದಕಾನನದಲ್ಲಿ ತುಲಸೀದಾಸರು ಸಂಚರಿಸುವ ತುಲಸೀ ವೃಕ್ಷ. ಆ ವೃಕ್ಷದೊಳಗಿರುವ ಕವಿತಾಪುಷ್ಪ ಗುಚ್ಛಗಳು ಸುಂದರ ಹಾಗೂ ಆಕರ್ಷಕವಾದವುಗಳು. ಅವುಗಳ ಸುತ್ತಲೂ ಶ್ರೀರಾಮನೆಂಬ ಭ್ರಮರವು ನಿರಂತವೂ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆಯನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಿರುತ್ತದೆಂದು ರಾಮಚರಿತ ಮಾನಸದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಭಾರತೀಯ ಹಿಂದೀ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ "ರಾಮಚರಿತ ಮಾನಸ"ವು ಅದ್ವಿತೀಯ ಗ್ರಂಥವಾಗಿದೆ. ರಾಮಚರಿತ ಮಾನಸವು ಹೊರಬರಲು ಪುಟ್ಟ ಕಥೆಯೊಂದಿದೆ, ಉತ್ತರ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೧೫ ಅಥವಾ ೧೬ ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಕಾಲಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಧರ್ಮ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಕ್ಷೀಣವಾಗಿ, ಹಿಂದೂ ಜನಾಂಗದ ಭವ್ಯ ಭವಿಷತ್ತಿನ ಆಶೋತ್ತರಗಳಿಗೆ ಕಗ್ಗತ್ತಲು ಆವರಿಸಿ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಧಾರ್ಮಿಕ, ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ನಿರಾಶೆ ತಲೆದೋರಿ ಜೀವನದ ನಾಡಿಯೇ ನಿಂತಾಗ, ಬಾಳಿನ ಉಸಿರೇ ಕಟ್ಟಿದಂತಾದಾಗ, ಕರಾಳ ಕತ್ತಲೆಯಿಂದ ಕೈಹಿಡಿದು ಬೆಳಕಿನತ್ತ ಕರೆದೊಯ್ಯುವ ಮಹಾ ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬರು ಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಕಾವ್ಯಶ್ರೀ ಬೆಳಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಜನ ಜಾಗ್ರತಿಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು, ಮಲಗಿದವರನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಧರ್ಮ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಬೀರಬಲ್ಲ ಮಹಾಶಕ್ತಿ ಸಂಪನ್ನ, ಮಹಾಮಹಿಮನ ಉದಯವಾಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಕಲಾಕೌಶಲ್ಯ ಧನ್ವಂತರಿಯ ಆವಶ್ಯಕವಿತ್ತು. ಹಿಂದೂ ಮಹಾವೃಕ್ಷಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿದ್ದ ಕೀಡಿ ರೋಗವನ್ನು ಕಂಡು, ಅದನ್ನು ಕಳೆಯಲು ಆ ವೃಕ್ಷದ ಬೇರಿಗೆ ಪರಿಶುದ್ಧ ಜಲವನ್ನೀಡಲು ಮಹಾಕವಿ ಪುಂಗವರಾದ ಗೋಸ್ವಾಮಿ ತುಲಸೀದಾಸರು ಪ್ರಯಾಗದ ಹತ್ತಿರವಿರುವ ಬಾಂದಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ರಾಜಾಪುರ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸರಯೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕುಟುಂಬವೊಂದರಲ್ಲಿ ವಿಕ್ರಮ ಸಂವತ್ಸರ ೧೫೫೪ ಶ್ರಾವಣ ಶುಕ್ಲ ಸಪ್ತಮಿಯ ದಿನದಂದು ಜನ್ಮ ತಾಳಿದರು. ಬಹು ಪರಿಶ್ರಮದಿಂದ ಅಯೋಧ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ, ಶಾಸ್ತ್ರ ಪರಿಣತರಾದರು. ವಿವಾಹವಾದ ಕೆಲವು ದಿನಗಳಲ್ಲಿಯೇ ವೈರಾಗ್ಯವು ತಲೆದೋರಿ ದೇಶ ಪರ್ಯಟನ ಮಾಡಿ, ಹಲವು ಬಗೆಯ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ಕಾಶಿಗೆ ಬಂದು ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಈಶ್ವರನು ಜನಜಾಗ್ರತಿಗಾಗಿ ಜನಭಾಷೆಯಿಂದ ಸುಲಲಿತ ಹಿಂದೀ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯರಚನೆ ಮಾಡೆಂದು ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಆದೇಶವಾದೊಡನೆಯೇ ಅಯೋಧ್ಯೆಗೆ ಬಂದು "ಶ್ರೀರಾಮಚರಿತ ಮಾನಸ" ಎಂಬ ಬೃಹದ್ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದು ಕಾಶಿಯ ವಿಶ್ವನಾಥನಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿದರು. ನಂತರ ಅದಕ್ಕೆ "ಸತ್ಯಂ–ಶಿವಂ–ಸುಂದರಂ" ಎಂದು ವಿಶ್ವನಾಥನು ಅಂಕಿತ ಹಾಕಿದನೆಂದು ಇತಿಹಾಸದಿಂದ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ತುಲಸೀದಾಸರು ಬರೆದ ೧೨ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ "ರಾಮಚರಿತ ಮಾನಸ"ವು ಸರ್ವೋತ್ಕೃಷ್ಟ ಗ್ರಂಥವಾಗಿದೆ. ಅನುಭವಸಾರವೇ ಹರಿದು ಬಂದಿದೆ. ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದ ಮುನ್ನಡೆಗೆ ರಾಜಮಾರ್ಗವನ್ನು ತೋರಿಸವೆ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ವಿಕಾಸಕ್ಕೆ ದಾರಿದೀಪವಾಗಿದೆ. ಅಂತರಂಗ ಬಹಿರಂಗ ಸೌಂದರ್ಯಗಳನ್ನು

ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧನವಾಗಿದೆ. ರಾಮಚರಿತ ಮಾನಸವು ಹಿಂದೀ ಕಾವ್ಯ ಕಾಸಾರದಲ್ಲಿ ಅನುಪಮ ಕೃತಿರತ್ನವೆನಿಸಿದೆ. ವೇದಾಗಮೋಪನಿಷತ್ತಿನ ಸಾರವನ್ನೇ ಭಟ್ಟಿಯಂತೆ ಇಳಿಸಿದ ಉತ್ತರ ಭಾರತದ ಸ್ಫೂರ್ತಿದಾಯಕ ಗ್ರಂಥವೆನಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ.

ತುಲಸೀದಾಸರೇ ಒಂದೆಡೆ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

"ನಾನಾ ಪುರಾಣ ನಿಗಮಾಗಮ ಸಮ್ಮತಂ ಯದ್। ರಾಮಾಯಣೇ
ನಿಗದಿತಂ ಕ್ವಚಿದನ್ಯತೋಽಪಿ। ಸ್ವಾಂತಃ ಸುಖಾಯ ತುಲಸೀ
ರಘುನಾಥ ಗಾಥಾ। ಭಾಷಾ ನಿಬಂಧಮತಿ ಮಂಜುಲ ಮಾತನೋತಿ॥"

ರಾಮ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ವಿದ್ವಾಂಸರು, ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿಯೇ ಅನೇಕ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಕೇವಲ ಸಂಸ್ಕೃತಜ್ಞರಿಗೇ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತಿದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನರಿತು ಕೊಂಡು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೂ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಉತ್ತರ ಭಾರತ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ (ಹಿಂದೀ) ಪ್ರಚಲಿತವಿರುವ, ನಾನಾ ಪುರಾಣ, ನಿಗಮಾಗಮದ ಸಾರವನ್ನೇ ಈ ರಾಮಚರಿತ ಮಾನಸ ದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದೇನೆಂದು ತುಲಸೀ ದಾಸರು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ರಾಮಚರಿತ ಮಾನಸವನ್ನು "ರಾಮ ಭಗತಿ ಸುರಸರಿ" ಹೇಳಿ ರಾಮಭಕ್ತಿಯ ಅಗಾಧ ಸಿಂಧುವಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಾರೆ. ತುಲಸೀದಾಸರ ಕಾವ್ಯಗಳು ಪ್ರಭೂತ-ಭಾವ ಸಾಮಗ್ರಿ, ಅನುಪಮ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಪದ್ಧತಿ ಸಮೃದ್ಧ ಭಾಷಾ ಶೈಲಿ, ಪ್ರಚುರ ಕಲ್ಪನಾ ಸೃಷ್ಟಿ, ಅದ್ಭುತ ವಸ್ತು ವಿನ್ಯಾಸ, ಮತ್ತು ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಕಲಾ ಕೌಶಲ್ಯದಿಂದ ಹಿಂದಿ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ವ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಗ್ರಂಥವೆಂದು ಪಂಡಿತ ರಿಂದ ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ರಾಮಚರಿತ ಮಾನಸದಲ್ಲಿಯಂತೂ ಎಲ್ಲ ದಾರ್ಶನಿಕ ತತ್ತ್ವ ಗಳ ಪೂರ್ಣತೆಯನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಜ್ಞಾನ ಭಕ್ತಿಗಳ ಕ್ರಿಯಾಸಾರವಿದೆ. ಭಕ್ತಿ ಪ್ರವಾಹವಂತೂ ನಿರರ್ಗಳವಾಗಿ ಹರಿದಿದೆ. ಭಾಷೆಗಿಂತಲೂ ಭಾವಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಹತ್ವ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. "ಅರ್ಥ ಅಮಿತ ಅಖರ ಅತಿಥೋರೆ" ಎಂದು ತುಳಸೀದಾಸರೇ ತಿಳಿಸಿ ದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕಾವ್ಯ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಮನಗಂಡ ರಸಸ್ವಾದನೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸು ತ್ತೇವೆ. ರಾಮಚರಿತ ಮಾನಸದಲ್ಲಿ ಧ್ವನಿ, ವಕ್ರೋಕ್ತಿ, ಅರ್ಥ, ಧರ್ಮ, ರಸ, ಭಾವ ಭಾಷೆ, ಶೃಂಗಾರ, ಹಾಸ್ಯ, ಕರುಣ, ರೌದ್ರ, ವೀರ, ಶಾಂತ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಸಾರ ಸರ್ವಸ್ವ ಅಡಕವಾಗಿದೆ. ರಾಮಚರಿತ ಮಾನಸದ ಕವಿಯ ಧ್ಯಾನವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ರಾಮನ ಮೇಲೆ ಹರಿದಿದೆ. ರಾಮಚರಿತ್ರೆಯೇ ಇದರ ಕಥಾವಸ್ತುವಾದರೆ, ವಿಮಲ ವೈರಾಗ್ಯ, ಪ್ರಶಾಂತ ಶಾಂತ ರಸವೇ ಇದರ ಪ್ರತಿಪಾದ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಚಮತ್ಕಾರ ಪೂರ್ಣ ಸಂಭಾಷಣೆಯ ವೈವಿಧ್ಯವೂ ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರವಾಗಿದೆ. ಉಪಮೆ, ಉತ್ಪ್ರೇಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಸಹಜ ಅಲಂಕಾರದೊಡನೆ ಸಮಾವೇಶ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಕೃತಿ ಚಿತ್ರಣದಲ್ಲಿ ಕವಿಯದು ಸಿದ್ಧಹಸ್ತ ವಾಗಿದೆ. ತುಲಸೀದಾಸರು ನಿಸರ್ಗ ಸಿದ್ಧ ಪ್ರತಿಭಾಪೂರ್ಣ ಕ್ರಾಂತಿದರ್ಶಿ ಕವಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಹಿಂದೀ ಸಾಹಿತ್ಯ ಗಗನದಲ್ಲಿ ಬೆಳಗುವ ಭಾಸ್ಕರ. ಯಾವ ಸಾಹಿತ್ಯದಿಂದ ದೇಶ, ಜಾತಿ ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಸಮಾಜದ ಕಲ್ಯಾಣವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೋ ಆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಇದ್ದೂ ಇಲ್ಲದಂತೆ

ವ್ಯರ್ಥವಾಗುವುದು. ಸಮಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ದೇಶದ ಉನ್ನತಿಯ ಬಗ್ಗೆ, ಪ್ರಭಾವಪೂರ್ಣ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ರಚಿಸಲಾರದ ಕವಿಯು ಬಲವಿಲ್ಲದ ಶರೀರದಂತೆ ಆ ಸಾಹಿತ್ಯ ನಿರರ್ಥಕ ವಾಗುವುದು. ಚರಿತ್ರ ಚಿತ್ರಣ, ರಸನಿರೂಪಣೆ, ಪ್ರಕೃತಿ ವರ್ಣನೆ, ಮಾಯಾವಾದ.... ಸ್ಥಾಪನೆ, ಲೋಕ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಆದ್ಯೋಪಾಂತ ಕಥೆಯ ಆಕರ್ಷಕ ಇವೆಲ್ಲವುಗಳು ಮಹಾ ಕಾವ್ಯರಚನೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳು. ರಾಮಚರಿತ ಮಾನಸದಲ್ಲಿ ಈ ಎಲ್ಲ ತತ್ತ್ವ ಗಳ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಯನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ.

ರಾಮಚರಿತ ಮಾನಸದಲ್ಲಿ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳು ಅಡಕ ವಾಗಿವೆ, ಯಾರಿಗೆ ಎಂತಹ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ತಕ್ಕ ಉತ್ತರ ಬೇಕು, ಅದೆಲ್ಲವೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಸಮಾವೇಶಗೊಂಡಿದೆ. ಬಂಧು ಬಾಂಧವರು ಹೇಗಿರಬೇಕು? ಮಕ್ಕಳು ಹೇಗಿರಬೇಕು? ತಂದೆ-ತಾಯಂದಿರು ಹೇಗಿರಬೇಕು? ರಾಜರು ಮತ್ತು ಪ್ರಜರ ಸಂಬಂಧ ಎಂತಿರಬೇಕು? ಶತ್ರು ಹಾಗೂ ಮಿತ್ರರೊಡನೆ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಹೇಗಿಟ್ಟಿರಬೇಕು? ಸ್ವಾಮಿ ಮತ್ತು ಸೇವಕರ ಸಂಬಂಧ ಎಂತಿರಬೇಕು? ದಾಂಪತ್ಯ ಜೀವನ ಹಾಗೂ ಪಾರಿವಾರಿಕ ಜೀವನ ವನ್ನು ಯಾವ ತೆರನಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರಬೇಕು? ಗುರುಹಿರಿಯರೊಡನೆ ಯಾವ ರೀತಿ ನಡೆಯಬೇಕು? ಇವೆಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತುಲಸೀದಾಸರು ಸುಮನೋಹರವಾಗಿ ಅರ್ಥ ಗಾಂಭೀರ್ಯದೊಡನೆ ಬಿತ್ತರಿಸಿ, ಜೀವನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಜೊತೆಗೆ ಅಂದಿನ ಕಾಲದ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಧಾರ್ಮಿಕ, ನೈತಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ಜೀವನದ ಎಲ್ಲ ಗಂಭೀರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೂ ಸಹ ಉತ್ತರ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ, ರಾಮಚರಿತ ಮಾನಸವು ಸರ್ವದೇಶಿಕ, ಹಾಗೂ ಸರ್ವಕಾಲಿಕ.

ಲಂಕಾಪುರಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಲ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣ ರಾವಣನೊಡನೆ ಯುದ್ಧ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುವಾಗ ರಾವಣನಲ್ಲಿರುವ ಅಸ್ತ್ರ-ಶಸ್ತ್ರಗಳಿಂದ ಸುಸಜ್ಜಿತ ವಿಶಾಲ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿ ವಿಭೀಷಣನು "ನಾಥ ನರಥ ನಹಿ ತನ ಪದತ್ರಾನಾ। ಕೇಡಿ ಬಿಧಿ ಜಿತಬ ಬೀರಬಲವಾನಾ" ಇಂತು ಸುದೇಹಾಸ್ಪದ ಮಾತನ್ನಾಡಿದಾಗ ಅದಕ್ಕೆ ರಾಮನು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಯಾವ ಹೊರಗಿನ ಬಲಗಳಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ನೈತಿಕ ಬಲವೊಂದಿರುವದರಿಂದ ಹೆದರುವ ಕಾರಣವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

"ಸೌರಜ ಧೀರಜ ತೇ ಹಿರಥ ಚಾಕಾ। ಸತ್ಯ ಶೀಲ ದೃಢಧ್ವಜಾ ಪತಾಕಾ।
ಬಲವಿವೇಕ ದಮ ಪರಹಿತ ಘೋರೆ। ಕ್ಷಮಾ ದಯಾ ಸಮತಾರಜು ಜೋರೇ॥
ಈಸ ಭುಜನು ಸಾರಥೀ ಸುಜಾನಾ। ವಿರತಿ ಚರ್ಮ ಸಂತೋಷ ಕೃಪಾನಾ।
ದಾನ ಪರಸ ಬುಧಿ ಸಕ್ತಿ ಪ್ರಚಂಡಾ। ಬರಬಿಗ್ಯಾನ ಕಠಿಣ ಕೋದಂಡಾ।
ಅಮಲ ಅಚಲ ಮನತ್ರೋನ ಸಮಾನ। ಸಮಜಮನೀಯಮ ಸಿಲೀಮು ಖಿನಾನಾ।
ಕವಚ-ಅಭೇದ ವಿಪ್ರಗುರು ಪೂಜಾ। ವಹಿಸಮ ವಿಜಯ ಉಪಯನ ದೂಜಾ।
ಸಖಾ, ಧರ್ಮ ಮಯ ಅಸರಥ ಜಾಕೆ ಜೀತನ ಕಹೆ ನಾ ಕಲಹುರಿಪುತಾಕೆ॥"

ಅಂದರೆ ಯಾವ ರಥದಲ್ಲಿ ಶೌರ್ಯ ಮತ್ತು ಧೈರ್ಯದ ಗಾಲಿಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿದ್ದಾರೋ
ಎಲ್ಲಿ ಸತ್ಯ ಮತ್ತು ಶೀಲದ ಧ್ವಜವು ಹಾರಾಡುತ್ತದೆಯೋ, ಎಲ್ಲಿ ಬಲ, ಜ್ಞಾನ, ಧರ್ಮ
ಮತ್ತು ಪರಹಿತದ ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ಕ್ಷಮಾ ಮತ್ತು ದಯೆಯ ಹಗ್ಗಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೋ,
ವೈರಾಗ್ಯದ ಢಾಲು, ಸಂತೋಷದ ಕತ್ತಿ, ದಾನದ ಕುಠಾರ, ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೂಡಿ
ಶ್ರೇಷ್ಠ ವಿಜ್ಞಾನದ ಧನಸ್ಸು, ಸಂಯಮ ಮತ್ತು ನಿಯಮಗಳ ಬಾಣ ನಿರ್ಮಲ ಸ್ಥಿರ
ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಗುರುಜನ ಪೂಜಾರೂಪೀ ಅಭೇದ್ಯ ಕವಚದ ನಾನಾ ಅಸ್ತ್ರ-ಶಸ್ತ್ರಗಳಿಂ
ಸುಸಜ್ಜಿತನಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಈಶ್ವರ ಭಜನರೂಪಿ ಚತುರ ಸಾರಥಿಯು ಕುಳಿತಿದ್ದಾನೆಯೋ,
ಅಂಥವನ ರಥಕ್ಕೆ ಎಂದಿಗೂ ಅಪಾಯ ತಟ್ಟದು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಈ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿಯ
ಇವನನ್ನು ಗೆಲ್ಲಲು ಯಾರಿಂದಲೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗದು ಎಂದುದಾಗಿ ಅಂತರಂಗ ಶುದ್ಧಿಯ
ಕರ್ತೃತ್ವ ಶಕ್ತಿಯ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ರಾಮಚರಿತ ಮಾನಸದಲ್ಲಿ ಸುಂದರವಾಗಿ ವರ್ಣಿ
ವಾಗಿದೆ. ರಾಮರಾಜ್ಯದ ರಾಜ ನೀತಿಕ ಆದರ್ಶವೂ ಸುಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿ
ಶೀಲ ಸಹೃದಯತೆ, ಸಚ್ಚಾರಿತ್ರ್ಯತೆ, ನ್ಯಾಯ ನಿಷ್ಠುರತೆ, ಪ್ರಜರ ದುಃಖವೇ ತನ್ನ ದುಃ
ವೆಂದು ಬಗೆದು ಅವರ ಹಿತಚಿಂತನ ಮಾಡುವುದು ಇವುಗಳೇ ರಾಜನಲ್ಲಿರಬೇಕಾದ ಮು
ಗುಣಗಳು. ಅಂತೆಯೇ ರಾಷ್ಟ್ರಪಿತ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ಸಹ ಈ ಆದರ್ಶವನ್ನು
ಚಾಚೂ ತಪ್ಪದಂತೆ ಪರಿಪಾಲನೆ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದಲೇ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ನೆನಹಿಂಸಂಗಳದಲ್ಲಿ ಕು
ದ್ದಾರೆ. ಬಾಪೂಜಿಯವರ ಹಿಂದೆ-ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಕಲ್ಪನೆಯ ಆಧಾರವು ಇದೇ ಭ
ಬುನಾದಿಯ ಮೇಲೆ ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿತ್ತು.

ರಾಮರಾಜದ ಸಾಮಾಜಿಕ-ಆದರ್ಶವನ್ನು ತುಲಸೀದಾಸರು ರಾಮಚರಿತ ಮಾನ
ದಲ್ಲಿ ಸುಂದರವಾಗಿ ಹೆಣೆದಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವಾಗ ಸ್ವಾರ್ಥತೆ ಮತ್ತು ಅನುಶಾಸನ ಹೀನ
ಯಿಂದ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆ ಉಂಟಾಗಿ, ಅನ್ಯಾಯ, ಅನಾಚಾರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಧರ್ಮ,
ಸತ್ಯ, ನ್ಯಾಯದ ಭಾವನೆಗಳು ಶಿಥಿಲವಾಗಿ, ಕರ್ತವ್ಯಚ್ಯುತರಾದಲ್ಲಿ ಅವೆಲ್ಲವುಗಳನ್ನು
ಸುಧಾರಿಸಿ ಪುನರುಜ್ಜೀವಿತ ಮಾಡುವ ಮಹಾ ಕಾರ್ಯವು, ಸಮಾಜದ ಪ್ರಮುಖ ವ್ಯಕ್ತಿ
ಗಳು ಹಾಗೂ ರಾಜಕೀಯ ರಂಗದವರ ಮೇಲೆ ಯಾವ ತೆರನಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ನಿಯಮ
ಬದ್ಧದೊಡನೆ ಅರುಹಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅಶಾಂತಿಯು ಉದ್ಭವವಾ
ದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವದೇ ರಾಮಚರಿತ ಮಾನಸದಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ಮೊದಲು ಮೆಟ್ಟಿಲು
ತುಲಸೀದಾಸರು ರಾಮರಾಜ್ಯದ ಆದರ್ಶವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತ ನೈತಿಕ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು
ಮಹತ್ವ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ ಮಾನವನ ಪ್ರಗತಿಗೆ ನೀತಿಯೇ ಮೈಲುಗಲ್ಲು. ನೀತಿಯಿಲ್ಲದ
ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಉಳಿಯಲಾರದು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪುನರುತ್ಥಾನಕ್ಕೆ ನೀತಿಯೇ ಮೂಲಾಧಾರ
ನೀತಿಯು ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಹಾಸು ಹೊಕ್ಕಾಗಿರಬೇಕು. ನಡೆ-ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯವಾಳುವ
ನೈತಿಕತೆಯ ಬಂಧುರತೆಯು ಚನ್ನಾಗಿದ್ದರೆ ಆ ರಾಜ್ಯ ಸುಖಸಮೃದ್ಧಿಯಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತದೆ
ರಾಮನ ರಾಜ್ಯ ಆದರ್ಶವಾಗುಳಿಯಬೇಕಾದರೆ ರಾಮನ ಕರ್ತೃತ್ವ ಶಕ್ತಿ, ಆಧ್ಯಾತ್ಮ

ಶಕ್ತಿಯೇ ಮೂಲಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ರಾಮನು ೧೪ ವರ್ಷ ವನವಾಸ ಮಾಡಿ ಕಠಿಣ ತಪಸ್ಸನ್ನಾಚರಿಸಿದ್ದುದರ ಪ್ರಭಾವವು ರಾಜ್ಯದ ಬೆಳಕಿಗೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಗುರು ಹಿರಿಯರ ವಚನ ಪಾಲನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಹೊರಗಿನ ಸಂಪತ್ತಿನ ವೈಭವಕ್ಕಿಂತಲೂ, ಆತ್ಮ ಸಂಪತ್ತಿನ ವೈಭವವು ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮಿಗಿಲೆಂದು ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ತೋರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟನು. ರಾಮ ರಾಜ್ಯದ ನೈತಿಕ ಪಕ್ಷವು ಮಾನವೀಯ ಆದರ್ಶದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮರ್ಯಾದಿತವಾಗಿ ರೂಪಗೊಂಡಿತ್ತು. ಮಾನವ ಧರ್ಮದ ಇಹತಾರ್ಕಿಕ ಪಕ್ಷವೇ ನೀತಿಯೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸ ಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು. ರಾಮನು ಸೀತೆಯನ್ನು ಅಗ್ನಿ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಗುರಿ ಮಾಡಿ, ಆಕೆಯ ಸಚ್ಚಾರಿತ್ರದ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿದ. ಮನೋಧೈರ್ಯ ಆತ್ಮಾತ್ಯಾಗದ ಉದಾ ಹರಣೆ, ಸಂಸಾರದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿಯೇ ಅನ್ಯತ್ರ ದೊರೆಯುವದು ವಿರಳವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ತುಲಸೀದಾಸರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸೀತೆಯು ಕೇವಲ ಸಹಧರ್ಮಿಣಿಯಾಗದೆ, ರಾಮನ ಸತ್ಯ ಹಾಗೂ ಸತ್ವಪೂರ್ಣ ಭಕ್ತೆಯಾಗಿದ್ದಳು.

ಪ್ರೀತಿ ರಾಮಸೋ ನೀತಿ ಪಥ, ಚಲಿಯ ರಾಗ ರಸಜೀತ।
ತುಲಸೀ ಸಂತನಕೆ ಮತೈ, ಇಹೈ ಭಗತ ಕೀ ರೀತಿ।
ಸುನು ಸೀತಾ ತವನಾಮ ಸುಮಿರಿನಾರಿ ಪ್ರತಿವ್ರತ-ಕರಹಿ॥

ಇಲ್ಲಿ ಅಂದಿನ ನೈತಿಕ ಮೌಲ್ಯದ ಮಾನ್ಯತೆಯ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದಿದೆ. ರಾಮ ಚರಿತ ಮಾನಸ ಸರೋವರದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ನೀತಿಯ ನುಡಿ ಮುತ್ತುಗಳು ಸಾಕಷ್ಟು ತುಂಬಿವೆ.

ಹಿಂದೀ ಸಾಹಿತ್ಯದ ನಭೋ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ತುಲಸೀದಾಸರಂತೆ ಶೀಲ ನಿರೂಪಣೆ ಮತ್ತು ಚರಿತ್ರ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ಹೃದಯಾಕರ್ಷಕವಾಗುವಂತೆ ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಕಾಣತಕ್ಕವರು ಇಲ್ಲವೆಂದರೂ ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ. ರಾಮಚರಿತ ಮಾನಸದೊಳಗೆ ರಾಮ, ಸೀತೆ, ಲಕ್ಷ್ಮಣ, ಭರತ, ದಶರಥ ಮತ್ತು ರಾವಣ ಮುಂತಾದವರ ಪಾತ್ರಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಗಿದ್ದು, ಅವರವರ ವೈಯಕ್ತಿಕ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯದ ಜೊತೆಗೆ ಅವರ ಉಜ್ವಲ ಚರಿತ್ರ, ಅನಂತ ಶಕ್ತಿಯಿಂದೊಡ ಗೂಡಿದ ಧೀರತೆ, ಗಂಭೀರತೆ ಹಾಗೂ ಕೋಮಲತೆ ಇವೆಲ್ಲವುಗಳನ್ನು ಅವರ ಘನತೆಗೆ ಚ್ಯುತಿ ಬಾರದಂತೆ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿ ಶಬ್ದ ಶಬ್ದದಲ್ಲಿಯೂ, ತತ್ತ್ವ, ಭಾವ, ಹೃದಯವಂತಿಕೆ, ಮಾನವೀಯತೆ ತುಂಬಿ ತುಳುಕಿವೆ ಅಲ್ಲಿ ಚರಿತ್ರ ಸೌಂದರ್ಯದ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವಾಗುತ್ತದೆ.

ರಾಮಚರಿತ ಮಾನಸದಲ್ಲಿ ಲೋಕಧರ್ಮವನ್ನು ವಿಸ್ತೃತವಾಗಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕರ್ಮ, ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಉಪಾಸನೆ ಈ ಮೂರು ಲೋಕಧರ್ಮದ ಅವಯವಗಳಿದ್ದಂತೆ. ಮಾನವ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣತೆ ಪಡೆಯಲು ಈ ಮೂರು ಆವಶ್ಯಕ, ಒಂದು ಬಿಟ್ಟು ಒಂದಿರಲು ಅಸಾಧ್ಯ, ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ನಡೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕರ್ಮಕಾಂಡ, ಜ್ಞಾನಕಾಂಡದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು ಕಾರಣರಾದರೆ ಕರ್ಮ, ಜ್ಞಾನ, ಉಪಾಸನೆಗಳೆಲ್ಲವೂ ಜೀವನದ ಸಿದ್ಧಿಗೆ ಬೇಕೆಂಬುವ, ಶಿವಶರಣರ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು

ತುಲಸೀದಾಸರ ಸಿದ್ಧಾಂತದಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ರಾಮ
ಮಾನಸವು ಪ್ರಾರಂಭದಿಂದ ಕೊನೆಯವರೆಗೆ ಲೋಕಶಾಸ್ತ್ರದ ಸಮನ್ವಯ, ಗೃ
ಹಾಗೂ ವೈರಾಗ್ಯದ ಸಮನ್ವಯ, ಭಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನದ ಸಮನ್ವಯ, ಭಾಷೆ
ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸಮನ್ವಯ, ನಿರ್ಗುಣ ಮತ್ತು ಸಗುಣದ ಸಮನ್ವಯ, ಕಥೆ ಮತ್ತು
ಜ್ಞಾನದ ಸಮನ್ವಯ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಮತ್ತು ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇತರರ ಸಮನ್ವಯ, ಪಾ
ಮತ್ತು ಅಪಾಂಡಿತ್ಯದ ಸಮನ್ವಯ ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ ಸಮರಸದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಸಮನ್ವ
ಮಹಾಕಾವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಹೃದಯವಾದ ಒದ್ಧಿವಾದದಿಂದೊಡಗೂಡಿದೆ. ರಸ ನಿರ್ಮ
ಯಲ್ಲಿ ರಾಮ ರಸಾಯನ ಪುಷ್ಟೀಕರವಾಗಿದೆ, ತುಷ್ಟೀಕರವಾಗಿದೆ. ವಿವಿಧತೆಯಲ್ಲಿ
ಯನ್ನು ಕಾಣುವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಾಗರವಾಗಿದೆ. ಭಕ್ತಿ, ಜ್ಞಾನ, ಕರ್ಮಗಳ ತ್ರಿ
ಸಂಗಮವಾಗಿದೆ.

ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರಿಗೆ ಅಸಹಯೋಗ ಆಂದೋಲನದಲ್ಲಿ ನಿರತ
ರಾಮಚರಿತ ಮಾನಸವು ಅವರಿಗೆ ಸತ್ಪ್ರೇರಣೆ ನೀಡಿರುವದಲ್ಲದೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ
ತೆಂದು ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಸಾಹಿತ್ಯದ ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಕೃತಿಯೆಂದು, ಪ್ರವಚನದ ಸಮಯ
ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರುತೆ.

"ನಹಿಂ ಸತ್ಯ ಸಮ ಪಾತಕ ಪೂಜಾ ಗಿರಿಸಮ ಹೋಹಿ ಕೋರ್ಟಿ ಗೂಂಜಾ"

"ಗಾಂಧೀಜೀಯವರ ಸತ್ಯ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ತುಲಸೀದಾಸರ ಚೌಪದಿ
ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿತ್ತು. ತುಲಸೀದಾಸರು ಶೈವ ಮತ್ತು ವೈಷ್ಣವರಲ್ಲಿದ್ದ ಭಿನ್ನ ಭೇದ
ತೊಲಗಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಸಫಲೀಭೂತರಾಗಿದ್ದ ವಿಷಯ, ಅವ
ಬರೆದ ಆಧುನಿಕ ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪಾದನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ರಾಮ
ಮಾನಸದಲ್ಲಿ ನರತ್ವದಿಂದ ದೇವತ್ವದವರೆಗೆ ಹೋಗುವ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳ ವಿಮ
ಚಿತ್ರಿಸಿದೆ. ಸುಸಂಸ್ಕೃತರಾಗಿ ಆತ್ಮಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಸಂಗಟಿಸುವ ಬಗೆಯೂ ಚಿತ್ರಿ
ಮಾನವ ಸ್ವಭಾವದ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಅಧ್ಯಯನದ ಜೊತೆಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ತತ್ತ್ವಗಳನ್ನು
ಲಾಗಿದೆ. ಹಿಂದೀ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ತುಲಸೀದಾಸರ ಸ್ಥಾನ ಮಹೋನ್ನತ
ತುಲಸೀ ವಾಣಿಯಲ್ಲಿ ಅದ್ಭುತ ಶಕ್ತಿಯು ಮನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದೆ. ತುಲಸೀದಾಸರ
ಮನಮೋಹಕವಾಗಿದ್ದು, ಪತಿತರನ್ನು ಪಾವನಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ರಾಮಚರಿತ ಮಾ
ಒಳಗೆ ಭಾವ ವೈಭವ ತುಂಬಿದೆ. ಆತ್ಮ ಪ್ರಕಾಶ ಬೆಳಗಿದೆ. ಹಿಂದೀ ಜನ
ಹೃದಯದ ಮೇಲೆ ಅಧಿಕ ಅಧಿಕಾರವಿಟ್ಟಿರುವ ಮಹಾಕವಿಯೆಂದರೆ ಭಕ್ತಿ ಚೂಡಾ
ಗೊಸ್ವಾಮಿ ತುಲಸೀದಾಸರೊಬ್ಬರೆಂದರೆ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಾಗದು.

ಇದುವೆ ರಾಮಚರಿತ ಮಾನಸವು ಚಿತ್ರಿಸುವ ಸಂಸ್ಕೃತಿ.

ಧಾರವಾಡ ಆಕಾಶವಾಣಿ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ದಿ. ೬–೧೦–೭೩ರಂದು ಪ್ರಸಾರವಾದ ಭಾ

ಪರಿತಪಿಸುತ್ತಿರುವ ಜೀವಿಗೆ ಪರಿಹಾರವುಂಟೆ?

"ಮೋಹದ ಕಾಳ್ಗಿಚ್ಚಿನಲಿ ಬಿದ್ದು, ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಂಗಳು
ಕಳವಳಿಸುತ್ತಿಹವು, ನೋಡಾ! ಸಂಮೋಹ ಭೂತವು ಬೆಂಬತ್ತಿ
ದಟ್ಟಡವಿಗೆ ದಬ್ಬುತ್ತಿಹುದು ನೋಡಾ! ವ್ಯಾಮೋಹ ಶಾರ್ದೂಲವು
ಬಾಯ್‌ದೆರೆದು ನಿಂತು ನುಣ್ಣನ್ನ ಬಾಳನ್ನು ನುಂಗುತ್ತಿಹುದು ನೋಡಾ!
ಇದು ಕಾರಣ ಬಂದ ಕ್ಲೇಶಂಗಳನಳಿಸಿ ಎನ್ನನುಳುಹಿಕೊಳ್ಳಾ,
ಭ್ರೂಲತಾಪುರೀಶ ಕರ್ತೃ ಜಗದ್ಗುರು ಗುರುಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಾ."

ಸಂಸಾರವೆಂಬುದೊಂದು ಕಾಡಾರಣ್ಯ. ಈ ಕಾಡಾರಣ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದು ಮೋಹದ ಕಾಳ್ಗಿಚ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಈ ಜೀವಿಯು ಒದ್ದಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ, ನಿಜ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಮರೆತು, ಮದ ಮಾತ್ಸರ್ಯದೊಡನೆ ಬೆರೆತು, ಅಂತಸ್ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಅವಿದ್ಯೆ, ಅಸ್ಮಿತ, ರಾಗ, ದ್ವೇಷ, ಅಭಿನಿವೇಶ, ಈ ಪಂಚಕ್ಲೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ, ಆದಿ ಭೌತಿಕ, ಆದಿ ದೈವಿಕ ಈ ತಾಪತ್ರಯಂಗಳಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ನುಣ್ಣನ ಬಾಳನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಬೆಳಕಿನ ದಾರಿಕಾಣದ ಕುರುಡನಂತೆ ಅತ್ತಿಂದಿತ್ತ ಇತ್ತಿಂದತ್ತ ತಿರುಗುವದೇ ಅವನ ಜೀವನವಾಗಿದೆ. ನಿಜ ಸುಖವು ಕನಸಿನ ಗಂಟಾಗಿದೆ. ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸುಖದ ಹಿಂದೆಯೇ ದುಃಖವು ಅವಿತು ಕೊಂಡಿದೆ. ತಿರುಗುವ ಚಕ್ರಗಳಿದ್ದಂತೆ, ರಾತ್ರಿ ಹಗಲುಗಳಿದ್ದಂತೆ, ಏರಿಳಿತಗಳು ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಬರುವದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿದೆ. ಸುಖ ದುಃಖಗಳ ಬೆರಕೆಯೇ ಈ ಲೋಕವಾಗಿದೆ. ಸುಖದ ನಂತರ ದುಃಖ, ದುಃಖದ ನಂತರ ಸುಖ, ಇದು ಸೃಷ್ಟಿಯ ನಿಯಮವಾಗಿದೆ. ದುಃಖದ ಮಡುವಿನಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಅದಾವ ಆದರ್ಶದ ವಿಚಾರಗಳೂ ಅವನ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಸುಳಿಯವು. ಕೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದ ಪಶುವಿನಂತೆ ಅವನ ಗತಿಯಾಗುವುದು. ಮತಿಭ್ರಂಶನಾಗಿ ಅಜ್ಞಾನದ ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಹುಚ್ಚನಂತೆ ತಿರುಗುತ್ತಾನೆ. ಆತನಿಗೆ ನಿಶ್ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ, ನಿರಾಳವಿಲ್ಲ, ಭಾವಶುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲ, ಸಂಸಾರದ ಕಾಳಕೂಟವನ್ನುಂಡು ಪರಿತಪಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಮಾನವನು ಮರವೆಯ ಮನೆಯೊಳಗಿದ್ದು, ಅರಿವನ್ನು ದೂರೀಕರಿಸಿ, ಸಂಸಾರ ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ತೇಲಿ, ವಿಷಯ ಸುಖವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾ, ವಿಷಕಂಠನನ್ನು ಮರೆಯುತ್ತಾನೆ. ದೋಷ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ, ಜೀವನವನ್ನು ಸಾಗಿಸಿ, ದ್ವೇಷವನ್ನು ಸಾಧಿಸುತ್ತಾನೆ. ವಾಸ್ತವ ಅವಾಸ್ತವಗಳ ಕಲಬೆರಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ಬಹುದೂರ ವಿಶಾಲ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸಂಕುಚಿತ ಸಂಕೋಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿ, ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯ ಭ್ರಮೆಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು, ಅದರಾಚೆಯನ್ನು ನೋಡದೆ, ತೊಳಲಿ ಬಳಲುತ್ತಾನೆ. ಹೆಜ್ಜೆ ಹೆಜ್ಜೆಗೂ ಸ್ವಾರ್ಥಿಯಾಗಿ ಮತ್ತೊಬ್ಬರನ್ನು ತುಳಿಯುತ್ತ, ನಿಸ್ವಾರ್ಥತೆಯ ಕ್ಷೇಮಕಾರಿಯ ಅತೀತ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಮರೆತು, ಬಾಳೆಲ್ಲವನ್ನು ಗೋಳಿನ ರಾಶಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಆಶಾವಾದ, ನಿರಾಶಾವಾದದ ಉಯ್ಯಾಲೆಯಲ್ಲಿ ತೂಗುತ್ತ, ಪರಿತಪಿಸುತ್ತ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುವದೇ ಅವನ ಧ್ಯೇಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೆಂಬುದು ಅವನಿಗೆ ವಿಕೃತಿಯಾಗಿ

ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತದೆ. ಕಾಮಕ್ರೋಧಾದಿ ಬಿಸಿಲ್ಗುದುರೆಗಳನ್ನು ಬೆನ್ನುಹತ್ತಿ ಈಡಾಡುವುದು ಅವನ ಧ್ಯೇಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ವಿರೋಧಗಳ ಕಂತೆ ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಜೀವನವೆಲ್ಲವೂ ಬೇಸರವಾಗಿ, ಒಮ್ಮೆಯಾದರೂ ಸುಖವು ಸಿಗುವದೋ ಹೇಗೋ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಕಾಲಕಳೆಯುತ್ತಾನೆ. ಒಂದೆಡೆ ನಿಜಗುಣ ಶಿವಯೋಗಿಗಳು ಪರಿಭವದ ಬಾಧೆಯನ್ನು ತಾಳಲಾರದೆ ಗುರುಶಂಭುಲಿಂಗನನ್ನು ಕುರಿತು ಮೊರೆಯಿಟ್ಟು ಬೇಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

"ನೋಡು ನೀನೆನ್ನ ಪರಿಭವದ ಬಾಧೆಯನು ಕೃಪೆ| ಮಾಡು ಬೇಗದೊಳ-
ಭಯವಿತ್ತು ಶಂಕರ || ಪ ||
ಮಾಯೆ ಕರ್ಮದ ಬಾಧೆ| ಕಾಯಕರಣದ ಬಾಧೆ
ವಾಯು ವಿಷಯೇಂದ್ರಿಯದ ಬಾಧೆ ಶಂಕರ|
ಹೇಯವಹ ಜನನ ಮರಣದ ಬಾಧೆ| ತಾಪಸಮು-
ದಾಯದತಿ ಬಾಧೆ ಬಲುಹೆನಗೆ ಶಂಕರ|
ಹಸಿವು ತೃಷೆಗಳ ಬಾಧೆ| ವ್ಯಸನವೇಳರ ಬಾಧೆ|
ದೆಸೆಗೆಡಿಸುವರಿಕುಳದ ಬಾಧೆ ಶಂಕರ| ಕುಸುಮಬಾಣ-
ನ ಬಾಧೆ ಮದ ಶೋಕ ಮೋಹರತಿ-| ವಿಸರ ದುರುಬಾಧೆ|
ಘನವೆನಗೆ ಶಂಕರ| ಬೇರೆ ಬೇರಿನ್ನು ಮೈದೋರಿ ಕಾಡುವ ಬಾಧೆ|
ನೂರು ಸಾಸಿರ ಕೋಟಿಯುಂಟು ಶಂಕರ|
ಮೀರಲರಿದಿವನೆನಗೆ ನೀನೆ ತೊಲಗಿಸಿ ಸುಖದ|
ಸೂರೆಗೊಡು ಗುರುಶಂಭುಲಿಂಗ ಶಂಕರ || ೩ ||

ಮಹೋನ್ನತ ಪದವಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಮಹಾಸಾಧಕನಿಗೆ ಈ ಬಾಧೆಗಳು ಅಡ್ಡಗೋಡೆಗಳಿದ್ದಂತೆ. ಜೀವನವೆಲ್ಲವನ್ನು ಕಸಿವಿಸಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಬಿಡುತ್ತವೆ. ಚಿಂತಾಂಬುಧಿಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಸಿ ಶಂಭುಲಿಂಗದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಈ ಬಾಧೆಗಳು ಭವಾರಣ್ಯದತ್ತ ಸಾಗಿಸುತ್ತವೆ. ನಾನೆಂಬುದನ್ನುಳಿಸಿ, ನೀನೆಂಬುದನ್ನಳಿಸುತ್ತವೆ. ಪಂಜರದ ಗಿಳಿಯು ವನಾಂತರವ ನೆನೆವಂತೆ, ವಿಷಯದ ಕಡೆಗೆ ನಿರಂತರವೂ ಧಾವಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಹೊರಗೆ ಕಳ್ಳರ ಬಾಧೆ. ಒಳಗೆ ಚೇಳಾವು, ಕರಿನಿಕರ ಬಾಧೆಯನು ತಾಳಲಾರದೆ ಮಾನವನು ತತ್ತರಿಸುತ್ತಲಿದ್ದಾನೆ. ಆಶೆ ಅಮಿಷಕ್ಕೆ ಹಾತೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಭವಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಈಸಿ ಈಸಿ ಬೇಸತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಒಂದು ಕಡೆ ಬಡತನದ ಚಿಂತೆ, ಬೆಲೆ ಏರಿಕೆಯಿಂದಾಗಿ, ಜೀವನವನ್ನು ಸುಗಮವಾಗಿ ನಡೆಸುವದೆಂತೆಂಬುದರ ಚಿಂತೆ. ಹೀಗೆ ನಾನಾ ಚಿಂತೆಗಳ ತುಮುಲ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣಾಗಿ, ಬಾಧೆಗಳ ತಾಪದಲ್ಲಿ ಬೆಂಡಾಗಿ ಪರಿತಪಿಸುತ್ತಿರುವ ಜೀವಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರವುಂಟೆ? ಎಂಬುದನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿಕೊಂಡಾಗ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಪರಿಹಾರವುಂಟೆಂದು ಉತ್ತರಿಸಬಹುದು. ಶೋಕವು ಬರುವುದು ಪ್ರಕೃತಿ ಧರ್ಮ, ಶೋಕವನ್ನು ಕಳೆ

ಸಂಸ್ಕೃತಿಯತ್ತ ಹೊರಳಿಸುವುದು ಮಾನವಧರ್ಮ. ಒಮ್ಮೆ ಭಗವಾನ್ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನು ಶೋಕ ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದ ಅರ್ಜುನನನ್ನು ಕುರಿತು—

"ನೀನು ದುಃಖಿಸುವದು ಆತ್ಮನಾಶದ ಬಗ್ಗೆಯೋ ಅಥವಾ ಶರೀರ ನಾಶದ ಬಗ್ಗೆಯೋ? ಆತ್ಮವಿನಾಶದ ವಿಚಾರವಾಗಿಯೇ ಅದು ಇದ್ದರೆ, ನೀನು ಶೋಕ ಮಾಡುವದು ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜನವಾದುದು. ಆತ್ಮವು ನಿತ್ಯವಾದುದು ಅಜರಾಮರವಾದುದು. ಜೀರ್ಣವಾದ ಅಂಗಿ ಅರಿವೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಾಗ ಸಂತಸವಾಗುವದಿಲ್ಲವೆ? "ದೇಹಿನೋಸ್ಮಿನ್ ಯಥಾ ದೇಹೇ ಕೌಮಾರಂ ಯೌವ್ವನಂ ಜರಾತಥಾ ದೇಹಾಂತರ ಪ್ರಾಪ್ತಿರ್ಧೀ ರಸ್ತತ್ರ ನಮುಹ್ಯತಿ" ಎಂದು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಹೇಳುವಂತೆ ಜನನ, ಮರಣ, ಬಾಲ್ಯ, ಯೌವ್ವನ, ಮುಪ್ಪು, ಇವೆಲ್ಲವು ಗಳು ಬರುವದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ತೋಟದಲ್ಲಿ ಹಳೇ ಹೂವುಗಳು ಉದುರಿ ಹೊಸ ಕುಸುಮ ಗಳು ಬರುವಂತೆ ಪ್ರಸನ್ನತೆಯಿಂದ ಜೀವನವನ್ನು ಸಾಗಿಸುವದೇ ಮಾನವನ ಮಹೋದ್ದೇಶ ವಾಗಿರಬೇಕು. ಅಭಿಮಾನ ತ್ಯಾಗದಿಂದ ಮೋಹ ಮೂಲಕವಾದ ದುಃಖದ ಮೂಲ ಬೇರನ್ನು ಕಿತ್ತೊಗೆದರೆ ಮಾತ್ರ ಸುಖದ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನಲಿಯಬಹುದು. ಆಗ ವ್ಯಕ್ತಿ ಯಲ್ಲಿ ಅಂತಃ ಶಕ್ತಿಯು ಪ್ರಾದುರ್ಭವಿಸಿ ನವಚೈತನ್ಯವು ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಮಾನವನು ಪರಿತಪಿಸಲು ಆಶೆ, ಆಕಾಂಕ್ಷೆ, ಶೋಕ, ಮೋಹಗಳೇ ಮೂಲ ಕಾರಣ. ಅವೆಲ್ಲವುಗಳನ್ನು ದೊರಕಿಸಲು, ಸತ್‌ಸಹವಾಸ, ಸತತೋದ್ಯೋಗ, ಕಾಯಕ ನಿಷ್ಠೆ, ಸದ್ವಿಚಾರ, ನಿಷ್ಕಾಮ ಕರ್ಮ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತನ- ಇವೇ ಮುಂತಾದ ಸಾಧನೆಗಳು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ. "ಕರ್ಮಣ್ಯೇ ವಾಧಿಕಾರಸ್ತೇ ಮಾಫಲೇಷು ಕದಾಚನ" ಕರ್ಮ ಮಾಡುತ್ತಿರಬೇಕು. ಆದರೆ ಫಲದ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಇರಬಾರದು. ಅಂದರೆ ನಿಜಸುಖದ ಅರಿವಾಗುತ್ತದೆ. ನಿಷ್ಕಾಮ ಕರ್ಮದಿಂದ ದೊರೆಯುವ ಸಾತ್ವಿಕ ಆನಂದವು ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೊಯ್ಯುತ್ತದೆ. ಲೌಕಿಕ ಸುಖವು ಸಿಗಲಿಲ್ಲ ವೆಂದು ಮರುಗಿದರೆ ಅಂಧಕಾರದಲ್ಲಿಯೇ ಬಿದ್ದು ಹೊರಳಾಡಿದಂತೆ ವ್ಯರ್ಥವಾಗುವದು. ಸ್ವಾರ್ಥ ಸ್ವಹಿತವನ್ನು ನೀಡಿದರೆ ಪರಾರ್ಥವು ಪರಹಿತವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನೆಮ್ಮದಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಸುಖ ದುಃಖಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸಿ ತೃಪ್ತಿ ಯನ್ನು ಪಡೆಯುವದೇ ಮನುಷ್ಯನ ಮೂಲಧ್ಯೇಯವಾಗಿರಬೇಕು. ಸುಖ ಬಂದಾಗ ಹಿಗ್ಗುವದು, ದುಃಖ ಬಂದಾಗ ಕುಗ್ಗುವದು, ಇವೆರಡನ್ನು ಸಹಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ಬಂದರೆ ಜೀವನ ದಲ್ಲಿ ಸಫಲತೆ ಪಡೆದಂತೆ, ಬರಿ ಸುಖವಿದ್ದರೆ ಮನುಷ್ಯನು ಜೀವಿಸಲಾರ. ದುಃಖವಿದ್ದರೂ ಜೀವಿಸಲಾರ. ಎರಡರ ಅನುಭವವಾಗುತ್ತಿದ್ದರೆ ಮಾನವತೆಯ ಕಲ್ಪನೆ ಬರುತ್ತದೆ. ದುಡಿಯದೆ ಬೆವರು ಸುರಿಸದೆ ಲಾಭಗಳಿಸಿದರೆ ಅದು ಲಾಭವಾಗಲಾರದು. ನಿಜವಾದ ಸುಖವು ದೊರೆಯಬೇಕಾದಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಗದ ಬಲವಿದ್ದರೆ ಸಾಧ್ಯ. "ಸುಖಕ್ಕಾಗಿ ದುಃಖದ ಸಹನೆ" ಮಾಡಬೇಕಾಗುವದೆಂದು ಯೋಗಿ ಅರವಿಂದರು ಅರುಹಿದ್ದಾರೆ. ದುಃಖದಿಂದ ಜೀವನ ಅನುಭವವಾದಷ್ಟು ಸುಖದಿಂದ ದೊರೆಯದು. ತಿಕ್ಕಿದಂತೆ ಪಾತ್ರೆ ಸ್ವಚ್ಛವಾದೀತ ಹೊರತು ಹಾಗೆಯೇ ಬಿಟ್ಟರೆ ಮಲೀನವಾಗುವದು ಸಹಜ. ಕವಿದ ಕತ್ತಲೆ ದೂರ ಸರಿದರೆ

ಅಲ್ಲಿ ಬೆಳಕು ಕಾಣುವದು. ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ದುಡಿಯತಕ್ಕವರಿಗೆ ಸುಖದ ಕಲ್ಪನೆಯಾ... ಸೋಮಾರಿಗಳಿಗೆ ಸುಖವು ಸಿಗುವದು ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯ. ಆಶೆ ದುಃಖ ನೀಡಿದರೆ ನಿರಾಶೆ... ವನ್ನೀಯುತ್ತದೆ. ಇದ್ದುದರಲ್ಲಿಯೇ ತೃಪ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವದೇ ಗುರಿಯಾಗಿ... ಕೊಂಡವರು ಸುಖದ ಕನಸು ಕಾಣುತ್ತಾರೆ. ಈ ಜೀವನ ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಈಸುವಾಗ... ಆತಂಕಗಳು ಬಂದರೆ ಮನೋಧೈರ್ಯ ಸಹನಶೀಲತೆಯ ಹುಟ್ಟನ್ನು ಹಾಕಿದರೆ... ಬರುವ ತೆರೆಗಳು ಸರಿದುಹೋಗುತ್ತವೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಹೃದಯ ದೌರ್ಬಲ್ಯವನ್ನು ಕಿತ್ತೊ... ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಹಸಮಯ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಮುಂದಡಿ ಇಟ್ಟು ಕಾಯಕ ನಿರತ... ಪರಿತಪಿಸುವ ಜೀವಿಗೆ ಸುಖ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಮನಸ್ಸನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿಗ್ರಹಿಸ... ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನೀತಿವಂತನಾಗಬೇಕು. ನೈತಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಪರಿಶುದ್ಧವಾದವನು ... ಏನನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಗತಿಹೀನನಾದ ಮಾನವನಿಗೆ ಉದಾತ್ತ ಮಾನವ... ಮಾರ್ಪಡಿಸುವ ದಿವ್ಯ ಔಷಧಿಯೇ ನೀತಿ ತತ್ತ್ವದಿಂದೊಡಗೂಡಿದ ಆಧ್ಯಾತ್ಮದ ... ಸಂದೇಶ.

ಬೇಡುವೆನಭವ ನಿಮ್ಮನು ಭವಭವದೊಳು।
ಮಾಡೆನಗೊಲಿದು ಸುಗುಣ ಸಂತತಿಯನಿಂತು ॥ ಪ ॥

ಎಡರಡಿಸಿದ ವೇಳೆಯೊಳು ಧೈರ್ಯವನುಸಿರಿ।
ವಡೆದು ಜೀವಿಸುವೆಡೆಯೊಳು ವಿನಯವನು।
ಕಡು ಜವ್ವನದೊಳು ವಿಕೃತಿ ದೊರದಿಹುದನು।
ಪಿಡಿದ ನೇಮವನೆಡೆವಿಡದತಿ ಛಲವನು ॥ ೧ ॥

ಅಸುವಳಿಯಲು ದೇಹಿಯನಲೊಲ್ಲದ ಧಟನು।
ಪುಸಿಯುನೆಲ್ಲಿಯು ನುಡಿಯದ ಸತ್ಯವಿದನು।
ಮುಸುಳಿಸದಿಹ ಪುಣ್ಯಮಯ ಕೀರ್ತಿಯನು ಶಾಂತ।
ರೊಸೆದಹುದೆಂದು ಬಣ್ಣಿಸುವ ವರ್ತನವನು ॥ ೨ ॥

ವಿತರಣದೊಡನೆ ಭೋಗಿಸುವರ್ಥದೊದವನು।
ಹಿತವಚನವೆ ತೊಡವೆನಿಪ ದಾನವನು॥
ಶ್ರುತಿ ಬೋಧನೆಯೊಳು ಪರತಿಯಿಲ್ಲದಿಹುದನು।
ನುತಿವೆತ್ತ ಕೈಸಾರುತಿಹ ಮನೋರಥವನು ॥ ೩ ॥

ಕೋಪವಂಟದ ತಪವನು ಪರವಧುವಿನ।
ರೂಪಗೊಂಡೆಳೆಸದ ಕರಣ ವಿಜಯವನು।
ತಾಪವಡರಿರಡಿಸದ ಸಾರ ಸುಖವನು।
ಕಾಪಟ್ಯವಿಲ್ಲದಾಶ್ರಮ ಧರ್ಮ ರತಿಯನು ॥ ೪ ॥

ಧರೆಯೊಳತ್ಯಧಿಕವೆನಿಪ ಶಾಂತಿ ಮತವನು|
ಕರುಣ ವಿದ್ಯೆಗಳುಳ್ಳ ಗುರುಭಜನೆಯನು|
ಪರತರ ಮುಕುತಿ ದೋರುವ ಶಾಸ್ತ್ರವನು ಕಂತು|
ಹರಶಂಭುಲಿಂಗ ನಿಮ್ಮಡಿಯ ಭಕ್ತಿಯನು || ೫ ||

ನಿಜಗುಣರ ಈ ತಿಳಿನುಡಿಗಳು ನೀತಿಯ ದಿಗ್ದರ್ಶನಗಳಾಗಿದ್ದಾವೆ. ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ವಿರಾಟ ರೂಪವನ್ನು ದರ್ಶನ ಮಾಡಿಸುತ್ತವೆ. ಭವಬಂಧನದಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿ ಪರಿತಪಿಸುವ ಜೀವಿಗೆ, ಬೆಳಕು ನೀಡುವ ಕೈದೀವಿಗೆಗಳಾಗಿದ್ದಾವೆ. ಆಧ್ಯಾತ್ಮದ ಹಸಿವಿನಲಿದ್ದವನಿಗೆ ಅಮೃತ ಬಿಂದುಗಳಾಗಿದ್ದಾವೆ. ನೈತಿಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡಬಲ್ಲ ಈ ಸುಗುಣ ಸಂತತಿಗಳು ಮಾನವ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಸುಖ ನೀಡುವ ಮೈಲುಗಲ್ಲುಗಳಾಗಿವೆ. ಅಮೋಘವಾದ ಇಂತಹ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಯಿಂದ ಆತ್ಮಕಲ್ಯಾಣವಾಗುವುದಲ್ಲದೆ, ಅನಂತ ದುಃಖಗಳಿಗೆ ಸಂಜೀವಿನಿಯಾಗಿವೆ. ನಡೆ–ನುಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದರೆ ಮಾನವನ ಸುಖಕ್ಕೆ ಎಣೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಈ ಸಧರ್ಮದ ತಳಹದಿಯ ಮೇಲೆ ಜೀವನಾನುಭವವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡು ಸನ್ಮಾರ್ಗ ಸೋಪಾನಗಳನ್ನೇರಿದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಚಿದಾನಂದವು ದೊರೆತು, ಪರಮಾತ್ಮನ ಕೃಪೆ ಯುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಕಷ್ಟ ಪರಂಪರೆಗಳು ನುಚ್ಚುನೂರಾಗಿ ಬೆಂದೊಡಲಿನಲ್ಲಿ ಹಾಲ್ಜೇನು ಸುರಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಶಾಂತಿ, ಪ್ರೀತಿ, ಮೈದೋರುತ್ತದೆ, ವಿವಿಧತೆಯಲ್ಲಿ ಏಕತ್ವ ವುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. "ಸರ್ವಧರ್ಮಾನ್ ಪರಿತ್ಯಜ್ಯ ಮಾಮೇಕಂ ಶರಣಂ ವ್ರಜ" ಭಗವಂತನ ಈ ನುಡಿ ನಿಚ್ಚಳವಾಗಿ ಸುಗಮ ದಾರಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಪರಿತಪಿಸುವ ಜೀವಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾಯಕವು ದಿವ್ಯ ಜೀವನದ ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲು. ಕಾಯಕದಲ್ಲಿ ನಿರತರಾದವರು ಎಂತಹ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಮರೆಯಬಲ್ಲರು. ಭಕ್ತಿ, ಜ್ಞಾನಗಳ ಉತ್ತುಂಗ ಶಿಖರವನ್ನೇರಬಲ್ಲರು. ಕಾಯಕವಿಲ್ಲದೆ ಆತ್ಮದ ಹಸಿವನ್ನು ಹಿಂಗಿಸಲು ಅಸಾಧ್ಯ. ಕಾಯಕ ವಿಲ್ಲದ ಜೀವನ ಪಾವನವಾಗಲಾರದು. ಅದು ಕೇವಲ ಶುಷ್ಕ ಜೀವನ. ಭೌತಿಕ ತರ್ಕ ಕ್ಕಿಂತಲೂ, ಕಾಯಕ ಹೆಚ್ಚಿನದು, ಮೆಚ್ಚಿನದು. ಭಾವ ಪರಿಶುದ್ಧತೆಗೆ ಇದು ದಾರಿದೀಪ. ಭಾವೈಕ್ಯತೆಗೆ ನಂದಾದೀಪ. ಪರಿತಪಿಸುವ ಜೀವಿಯು ಕಸಿವಿಸಿಗೊಂಡಾಗ ಕಾಯಕವು ತುಂಬ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿ. ಅತಿಮಾನವತೆಯ ಶರಣ ಮಾರ್ಗವನ್ನನುಸರಿಸಿ, ಕಾಯಕ ದಂತೆ ದುಃಖ ದೂರಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾಯಾ ಮೋಹವಳಿಯುತ್ತದೆ. ಜನರ ಭಾವನೆ ಯಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಮ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಆಧ್ಯಾತ್ಮ ಪ್ರತಿಭೆಯಿಂದ ಬೆಳಗಲು ಕಾಯಕವೇ ಪ್ರಥಮ ಸೋಪಾನ. ಸತ್ಯವನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ನಡೆಯಲು ಕಾಯಕವು ಅದೊಂದು ಚೇತನ ಶಕ್ತಿಯಿದ್ದಂತೆ. ಇಂದು ಭೌತಿಕ ಭಾಗ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸುಖವಿಲ್ಲ, ಶಾಂತಿಯಿಲ್ಲ; ನಿರಂತರವು ಅತೃಪ್ತಿ. ಕೇವಲ ವಿಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಗತಿಯಾದರೆ, ಅದು ಪ್ರಗತಿಯಾದಂತಾಗದು. ವಿಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಗತಿ ಕೋಲ್ಮಿಂಚಿನಂತೆ ಅಸ್ಥಿರ. ಒಂದೆಡೆ ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು:— "ಬಾಹ್ಯ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಮಾಯೆ ಆಕರ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ವಿಕರ್ಷಣೆ" ಇವುಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ

ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಡೀ ವಿಶ್ವದ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿ
ಕಣವು ತನ್ನ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಪ್ರ
ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಆಲೋಚನೆಯೂ ನಮ್ಮ ಸ್ವಾಧೀನತೆಗೆ ಬರದೆ ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯ
ಯತ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಸ್ತುವನ್ನು ಮತ್ತೊ
ತನ್ನ ಕೇಂದ್ರದ ಕಡೆ ಸೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಇದರಂತೆ ಆಲೋಚನಾ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿಯೂ
ಕೇಂದ್ರ ಶಕ್ತಿ ಹೊರಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿರುವ ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ತನ್ನೆಡೆಗೆ ಸೆಳೆ
ಇಂದ್ರಿಯಕ್ಕೆ ದಾಸರಾಗಿರುವ ಆಸೆಯನ್ನು ನಿಗ್ರಹಿಸಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ಮಾನವನ
ದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮೋದಯವಾಗುವದು. ಧರ್ಮದ ಗುರಿಯೆಲ್ಲ ಮಾನವ ಇಂದ್ರಿ
ನಾಗದೆ ತನ್ನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವದಾಗಿದೆ. ಈ ನಿ
ಸ್ವಭಾವವನ್ನೇ ನಾವು ನೀತಿ ಎನ್ನುವದು. ನೀತಿಯ ಗುರಿಯು ನಮ್ಮನ್ನು ಇಂದ್ರಿ
ಗುಲಾಮರಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವದಾಗಿದೆ ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಜೀವನ
ಹೋರಾಟವನ್ನು ಮನೋವೈಜ್ಞಾನಿಕದೊಡನೆ ವಿಸ್ತರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನವನು
ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವತಂತ್ರನಾಗಲು ಸಾಧ್ಯಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಮಾತ್ರ ನೀತಿ ಸಾಧ್ಯ.
ನೀತಿ ಮೈಮನಗಳಲ್ಲಿ ರೂಢಿಮಾಡಿ ವಿಕಾಸಗೊಂಡರೆ ಪರಿತಪಿಸುವ ಜೀವಿಗೆ
ಸಾಧ್ಯ.

"ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ"

ಜೀವನವು ಒಂದು ಕಲೆ, ಆದರ್ಶ ಕಲೆ, ಸರ್ವ ಕಲೆಗಳಿಗೂ ಮೂಲ ಕಲೆ.
ರಿಂದ ನಮ್ಮ ಬದುಕಿಗೊಂದು ಅರ್ಥ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಅದು ಸಾರವತ್ತಾಗಿ
ಸರ್ವಾಂಗ ಸುಂದರವಾಗಿರಬೇಕು. ಪರಮಾತ್ಮನು ಸರ್ವ ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ನಿ
ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ಆತ್ಮ ವಿನೋದಕ್ಕಾಗಿ, ವೈವಿಧ್ಯಪೂರ್ಣ ವಿಕಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಮ
ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿದನಂತೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಮಾನವಲೋಕ ಪರ
ಆಡುಂಬೊಲ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಅವನ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾದ ಪ್ರಯೋಗ ಶಾಲೆ.
ದ್ರಷ್ಟಾರರೂ, ಋಷಿಗಳೂ ಈ ಬಾಳನ್ನು ಭೋಗದಿಂದಲೂ ಯೋಗದಿಂದಲೂ
ಸಮನಾಗಿ ಹೆಣೆದರು, ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ವಿಚಾರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಆಚಾರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್
ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ವೈರಾಚಾರ, ವಿಶೃಂಖಲ ಪ್ರವೃತ್ತಿ,
ಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡಲಿಲ್ಲ. ಶರಣರು "ಕಾಯಕವೇ ಕೈಲಾಸ"ವೆಂದು ಸಾರಿ, ಕರ
ದ್ಯೋಗ ಭೂಮಿಯಾದ ಬಾಳಿನ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದರು. ಹೀಗಾ
ದುಃಖದ ನೆಲೆಬೀಡಲ್ಲ, ಮಾಯದ ಕೂಪವಲ್ಲ, ಮೃಗ ಜಲವಲ್ಲ; ಇದೊಂದು
ಕ್ಷೇತ್ರ, ಕರ್ತವ್ಯ ಭೂಮಿ, ಸಿದ್ಧಿಯ ನೆಲೆವನೆಯೆಂದು ಸಾರಿದರು.

ಧಾರವಾಡ ಬಾನುಲಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾರವಾದ ಭಾಷಣ.

ಆದರೆ ಅರುಹಿನ ಸೂತ್ರ ತಪ್ಪಿದಾಗ, ನಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ, ಹಾಲಾಹಲಗಳೇಳುತ್ತವೆ, ದಾವಾನಲಗಳು ಮೆಲುಕುಹಾಕುತ್ತವೆ. 'ವ್ಯಕ್ತಿ'ಯು ಕುಟುಂಬದ ಘಟಕವಾದರೆ 'ಕುಟುಂಬ'ವು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಘಟಕ. 'ವ್ಯಕ್ತಿ' 'ಕುಟುಂಬ' 'ರಾಷ್ಟ್ರ' ಇವು ಮೂರೂ ಪರಸ್ಪರ ಪೂರಕವೂ, ಪ್ರೇರಕವೂ ಆದ ಅನ್ಯೋನ್ಯ ಧರ್ಮಗಳು. ಇವುಗಳ ಕೀಲು ತಪ್ಪಿದಾಗ ಏನೆಲ್ಲ ದುರಂತಗಳೂ ಸಂಭವಿಸಬಹುದು.

ಆದ್ದರಿಂದ ಆಧುನಿಕ-ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು 'ವ್ಯಕ್ತಿ'ಗೂ 'ರಾಷ್ಟ್ರ'ಕ್ಕೂ ಮಧ್ಯವರ್ತಿಯಾದ ಅತ್ಯಂತ-ಮಹತ್ವದ ಅಂಗವಾದ 'ಕುಟುಂಬ'ಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣವೆಂದರೆ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಕಲ್ಯಾಣವೂ ಹೌದು, ರಾಷ್ಟ್ರದ ಕಲ್ಯಾಣವೂ ಹೌದು. ಆದ್ದರಿಂದ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕುಟುಂಬಗಳನ್ನು ಮಾನವರೆಲ್ಲರೂ ದೇವಾಲಯದ ಗರ್ಭಗುಡಿಯಂತೆಯೇ ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿಯೂ, ಪವಿತ್ರವಾಗಿಯೂ, ಪ್ರಸನ್ನವಾಗಿಯೂ ಇರಿಸಬೇಕು.

ನಮ್ಮ ಕುಟುಂಬಗಳು, ಅತಿಯಾದ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಿಂದ, ಪೌಷ್ಟಿಕ ಆಹಾರದ ಕೊರತೆಯಿಂದ, ನಿರುದ್ಯೋಗಗಳಿಂದ, ಮೂಢನಂಬಿಕೆಗಳಿಂದ, ಅನಕ್ಷರತೆಯಿಂದ, ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗಿರುವ ಗೌಣಸ್ಥಾನಗಳಿಂದ, ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಜಾಡ್ಯತೆಗಳಿಂದ, ಅತಿಯಾಗಿ ಕೊಳೆಯುತ್ತಿರುವದು ಅತ್ಯಂತ ಶೋಚನೀಯವೂ, ಭವಿಷ್ಯದ ದುರಂತವೂ ಆಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಕಸವನ್ನು ನಾವು ಸ್ವಚ್ಛಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಇನ್ನಾರು ಸ್ವಚ್ಛಮಾಡಬೇಕು. "ಮನೆಯೊಳಗೆ ಮನೆಯೊಡೆಯನಿದ್ದಾನೋ ಇಲ್ಲವೋ, ಹೊಸ್ತಿಲಲಿ ಹೊಲಸು ತುಂಬಿ ಮನೆಯೊಳಗೆ ರಜ ತುಂಬಿ, ಮನೆಯೊಳಗೆ ಮನೆಯೊಡೆಯನಿಲ್ಲಾ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ" ಎಂದಂತಾಗಿದೆ ನಮ್ಮ ಮನೆಯ, ನಮ್ಮ ಕುಟುಂಬದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ. ವಿವೇಕಶೂನ್ಯರಾಗಿ ಬಾಳುವದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಇನ್ನೊಂದಿಲ್ಲ.

ಕ್ರಿಸ್ತಶಕದ ಆದಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಇಡೀ ಜಗತ್ತಿನ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ೩೦ ಕೋಟಿ ಇತ್ತು. ಆದರೆ ಇಂದು ಆ ಸಂಖ್ಯೆ ೪೦೦ ಕೋಟಿ! ಈ ಶತಮಾನದ ಕೊನೆಗೆ ಈ ಸಂಖ್ಯೆ ೭೨೦ ಕೋಟಿಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ಜಾಗತಿಕ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ತಜ್ಞರು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಾಗಲೇ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ೨೦ ರಿಂದ ೨೫ ಸಾವಿರ ಜನ ಹಸಿವೆಯಿಂದ ಸಾಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತ ಹೋದಂತೆ ಆಹಾರದ ಅಭಾವ ಇನ್ನೂ ಪ್ರಕೋಪಕ್ಕೆ ಏರಿ, ಅನ್ನವಿಲ್ಲದೆ ಸಾಯುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಇನ್ನೂ ಅಧಿಕವಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಬೆಳೆಸಬಹುದು; ಆದರೆ ಜನರಿಗೆ ಅನ್ನ ಹಾಕುವ ಭೂಮಿಯ ವಿಸ್ತಾರವನ್ನು ಬೆಳೆಸಲಿಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ? ಭೂಮಿಯ ಫಲವತ್ತತೆಗೂ ಒಂದು ಮಿತಿ ಇಲ್ಲವೇ? ಹೀಗಾಗಿ ನಾವು ಸಾಧಿಸುತ್ತಿರುವ "ಹಸಿರುಕ್ರಾಂತಿ" ಕೂಡ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಸಂಖ್ಯಾದೈತ್ಯನ ಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ತುಂಬಲಾರದು, ಪ್ರತಿ ವಯಸ್ಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ದಿನಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ೨೪೦೦ ಕ್ಯಾಲೋರಿಗಳಷ್ಟು ಆಹಾರಬೇಕೆಂದು ವಿಶ್ವ ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದೆ. ಆದರೆ

ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮುಕ್ಕಾಲು ಪಾಲು ಜನರಿಗೆ ಸಿಗುತ್ತಿರುವದು ೧೦೦೦ವೋ ಅದಕ್ಕಿಂತ ತೀರಾ ಕಡಿಮೆಯಾದ ಕ್ಯಾಲೋರಿಯೋ ಆಗಿದೆ. ಈ ಪರಿಣಾಮ ಶಿಶ್ವ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಮೇಲೆ, ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ಉಂಟಾಗಿ ಅವರ ಬೌದ್ಧಿಕ-ದೈಹಿಕ ಬೆಳ ವಜ್ರಾಘಾತ ಉಂಟಾಗಿ, ಅವರೆಲ್ಲ ಶೋಚನೀಯ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತ ಇಂತಹ ಜೀವಂತ ಹೆಣಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವದರಿಂದ ನಾವು ಶಕ್ತಿಶಾಲಿಯಾದ ರಾಷ್ಟ್ರ ಕಟ್ಟುವ ಕನಸನ್ನೂ ಕಾಣಲಾರೆವು. ಅಲ್ಲದೇ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಿಂದ "ಮಾನಸಿಕ ಒತ್ತ (Stress) ಹೆಚ್ಚಾಗಿ, ದಾಸ್ಯಕ್ಕೂ ಸಾವಿಗೂ, ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆಂದು ವಿಜ್ಞಾನಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಕಲ್ಲುಗುಡ್ಡದ ಮೇಲೆ ಬೆಳೆಸಿದ ಹೂವಿನ ಗಿಡ ಒಣಗಿ ಹೋಗದೇ ಮಾಡೀತು?

'ನ ಸ್ತ್ರೀ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಮರ್ಹತಿ' ಎಂದು ಮನು ಯಾಕೆ ಹೇಳಿದನೋ ತಿಳಿಯ ಆದರೆ ಬಹುಕಾಲದ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೇ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಕುಟುಂಬ ಘಟಕದಲ್ಲಿ ಪುರು ಬಲಾಢ್ಯನಾಗಿ ಸ್ತ್ರೀಯನ್ನು ಅಧ್ಯತೆಯಿಂದ ನಡೆಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಅಬಲೆಯಾದ ಅ ದಾಸಿಯಾಗಿ, ಗೃಹಜೀವನದ ಸಂಕೋಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಂಧಿತಳಾಗಿ, ಸಮಗ್ರ ಜೀವನದ ವ್ಯ ಪೂರ್ಣ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದಿಂದ ವಂಚಿತಳಾಗಬೇಕಾಯಿತು. "ಹೆಣ್ಣು ಹೆಣ್ಣಲ್ಲ, ಹೆ ಮಾಯೆಯಲ್ಲ, ಹೆಣ್ಣು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ" ಎಂದು ಸಾರಿದ ಸಿದ್ಧ ಶಿವಯೋಗಿ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ದೈವತ್ವದ ಪಟ್ಟಗಟ್ಟಿದನು, ಶರಣರು ಸ್ತ್ರೀಗೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸ್ವಾತ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ವಿಚಾರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಗಳನ್ನು ನೀಡಿದರು. ಆದರೆ ಇಂದಿಗೂ ಕ ವಿದ್ಯಾವಂತ ಜನಾಂಗದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಗಂಡಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆಯೆಂದೇ ಭಾವಿಸುತ್ತ ವದು ಪರಂಪರೆಯ ರೋಗ ಮಾತ್ರ. ಈ ರೋಗ ನಿವಾರಣೆಯಾಗದೇ ನಮ್ಮ ಕುಟು ಕಲ್ಯಾಣವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲಿಕ್ಕಾಗದು. ಕುಟುಂಬಗಳ ಸರ್ವ ಅಂಗಗಳ ಕಲ್ಯಾಣವೇ ಕುಟುಂ ಕಲ್ಯಾಣ, ಇದೇ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಕಲ್ಯಾಣ!

ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ಭಾವೀಜನಾಂಗದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಬೀಜಗಳು. ಕಂಡದ್ದನ್ನು ತಿ ತಿಳಿದಂತೆ ಬೆಳೆಯುವ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನಾವು ಇಂದಿಗೂ ಅಶಿಕ್ಷಿತ ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತೇ ಮಕ್ಕಳ ಪರಿಪಾಲನೆ, ಪೋಷಣೆ, ಬಾಲ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ, ಯೋಗ್ಯ ಆಹಾರ, ಆಟ, ವಿಶ್ರಾ ವಿನೋದ ಇವೆಲ್ಲವೂ ತಾಯಿ ಕೊಡುವ ಚುಂಬನದಷ್ಟೇ ಮಹತ್ವದವುಗಳಾಗಿವೆ. ಮಕ್ಕಳ ಮಮತೆಯಿಂದ ಸಾಕುವದರೊಂದಿಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದಲೂ ಜೋಪಾನ ಮಾಡಬೇ ತಾಯಿ ದೈವದತ್ತವಾಗಿ ಕೊಡುವ ಎದೆಹಾಲನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ, ಕೃತ್ರಿಮವಾದ ಕಲಬೆರಕೆಯು ಕೂಡಿರಬಹುದಾದ ಡಬ್ಬಿಯ ಹಾಲನ್ನು ಕೊಡುವದು; ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ ನಾವೇ ಕೊಂದಂತೆ. ವಿಶ್ವದ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ವೈದ್ಯರೆಲ್ಲ ಈ ಕೃತ್ರಿಮ ಹಾಲಿಗೆ ಪ್ರತಿರೋಧವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆಹಾರದೊಂದಿಗೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಯ

ಶಿಕ್ಷಣವೂ ಅಷ್ಟೇ ಮಹತ್ವ. ಸರಿಯಾದ ಶಿಕ್ಷಣವು ನಮ್ಮನ್ನು ಮೂಢನಂಬಿಕೆಗಳಿಂದ ಅವಿವೇಕದಿಂದ ಮೌಢ್ಯಗಳಿಂದ ದೂರವಿರಿಸುತ್ತದೆ.

ನಾವು ವಾಸಿಸುವ ಮನೆ ನಮ್ಮ ಮನಕ್ಕೆ ಕೈಗನ್ನಡಿ. ಅದು ಶುದ್ಧವೂ, ಸುಂದರವೂ, ಆರೋಗ್ಯಕರವೂ ಆಗಿರಬೇಕು. ಮನದಲ್ಲಿ ಸಮತೂಕ; ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಶುಚಿರುಚಿ, ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಹಿತಮಿತ; ಇದೇ ಸರ್ವಾಂಗೀಣ ಸುಂದರ ಕುಟುಂಬ. ಮಿತ ಸಂತಾನವು ರಾಷ್ಟ್ರೋತ್ಥಾನಕ್ಕೆ ನಾಂದಿ, ಅತಿ ಸಂತಾನವು ರಾಷ್ಟ್ರಪ್ರಗತಿಗೆ ಬಂಧನ. ಹುಟ್ಟಿದರೆ ಒಬ್ಬ ಮಗ ಸಾಕು. ಬೆಳೆದರೆ ಒಂದು ಹೊಲ ಸಾಕು. ಹತ್ತು ಹಡೆಯುವದಕ್ಕಿಂತ ಮುತ್ತಿನಂತಹ ಒಂದು ಹಡೆಯುವದು ಲೇಸು. ಜನತೆಯ ಸುಖಜೀವನವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಮಿತ ಕುಟುಂಬದ ಕಲ್ಪನೆ ಕೇವಲ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯರಿಂದ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳುವದು ತಪ್ಪು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಾಚೀನ ವೇದ-ಸೂತ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಣಬಹುದು. ಋಗ್ವೇದದ ಒಂದು ಮಂತ್ರದಲ್ಲಿ "ಮಾನವ ಜೀವಿಗಳು ಹುಟ್ಟು-ಸಾವುಗಳ ಪರಿಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ದುಃಖಗಳಿಗೂ ಮೂಲಭೂತ ಕಾರಣ ಅತಿ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಮಕ್ಕಳು" ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಬಹಳ ಮಕ್ಕಳಾದರೆ ಅವನ ಜೀವನವು ನಿರಂತರವೂ ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹದರಲ್ಲಿಯೇ ಬಡತನದ ಭೂತ ಬೆನ್ನುಹತ್ತಿತೆಂದರೆ, ಜೀವನವೇ ಬೇಸರವಾಗಿ ಸತ್ತು ಹೋಗಿರುವ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಕಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದೆಲ್ಲವನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸುಖ ಸಮೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿದ್ದು, ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯರಂತೆ ಕಾಯಕ ನಿಷ್ಠರಾಗಿ, ಕಾರ್ಯ ಪ್ರವೃತ್ತರಾದರೆ ಸುಖವು ಸಾಧ್ಯ. ಜನಸಂಖ್ಯಾ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿ ನಾವು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಯಶಸ್ಸುಗಳಿಸಬಲ್ಲೆವೋ, ಅಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳ ಫಲ ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾದೀತು. ಮರಣವನ್ನು ಅನೇಕ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ-ವಿಧಾನದಿಂದ, ವೈದ್ಯಕೀಯ ಬಲದಿಂದ ನಿಯಂತ್ರಿಸಿದಂತೆ, ಜನನ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಸಂಯಮ ಜೀವನದಿಂದ ನಿಯಂತ್ರಿಸಿದರೆ, ಪ್ರಾಚೀನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಉಳಿಸಿ ಬೆಳೆಸಿ ಕೊಂಡಂತೆ. ಇದರಿಂದ ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಸಾಧ್ಯ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಎಲ್ಲರೂ ಆಲಸ್ಯರಹಿತರಾಗಿ ನಿರಂತರ ಪರಿಶ್ರಮಿಸಬೇಕು. ದುಡಿದಂತೆ ದೂರಹುದು ಮೆತ್ತಿರುವ ಕೊಳಕು. ಸಂಸಾರವು ಬೆಳ್ಳಿ ಬಟ್ಟಲವಾಗಿ ತೂಗು ತೊಟ್ಟಿಲವಾಗಬೇಕು. "ಇಲ್ಲಿಯೂ ಸಲ್ಲುವ ಅಲ್ಲಿಯೂ ಸಲ್ಲುವ" ಸತ್ಯಶುದ್ಧ ಕುಟುಂಬವಾಗಬೇಕು. "ನುಡಿದರೆ ಲಿಂಗಮೆಚ್ಚಿ ಅಹುದಹುದೆನ್ನಬೇಕು". "ನುಡಿಯೊಳಗಾಗಿ ನಡೆಯೊಳು ತಪ್ಪದ" ಸ್ಥಿತ-ಪ್ರಜ್ಞೆ ಅರಳಬೇಕು. ಇದುವೇ ಜೀವನ ಕಲೆ, ಇದುವೇ ಕುಟುಂಬ ಕಲೆ; ಇದೇ ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ, ಇದೇ ರಾಷ್ಟ್ರ ಕಲ್ಯಾಣ.

ಬೆಂಗಳೂರು ಹಾಗೂ ಧಾರವಾಡ ಬಾನುಲಿಯಲ್ಲಿ, ದಿ. ೧೭-೧೦-೭೮ ರಂದು ಪ್ರಸಾರವಾದ ಭಾಷಣ.

ವಿಶ್ವಮಾನವ ಬಾಪೂಜಿ

ವಿಶ್ವಮಾನವ ಬಾಪು, ಮಾನವಕೋಟಿಗೆ ಆಧ್ಯಾತ್ಮ ದೀಪ. ಆಧ್ಯಾತ್ಮದ ಹ ಯಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ರಥವನ್ನು ಎಳೆದು, ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರೋಜ್ವಲ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ದಿವ್ಯಾತ್ಮ ಲೋಕವಂದ್ಯ. ಭರತ ಖಂಡದ ಮಹಾ ಬೆಳಕಿಗೆ ಕಾರಣ ಕರ್ತನಾಗಿ, ಪ್ರ ಯೊಬ್ಬರ ಉಸಿರಿನಲ್ಲಿಯೂ ಹೆಸರುಳಿಸಿಕೊಂಡ ಜಾಗ್ರತ ಚೈತನ್ಯ. ಭಾರತ ಮಾತೆ ಹಾಗೂ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಅಹೋರಾತ್ರಿ ದುಡಿದು, ಆತ್ಮ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸೂರ್ಯನ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಿ, ಭಾರತಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ನೀಡಿದ ರಾಷ್ಟ್ರಪಿತ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯು, ವಿಶ್ವಸೇವಕರ ಪಂಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂದು, ನಾಗರಿಕತೆಯ ರಾಜ ಕುಟಿಲ ತಂತ್ರಕ್ಕೆ ಆಧ್ಯಾತ್ಮ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಪಠಿಸಿ, ಜನಮನದ ಹಗೆತನವನ್ನು, ಅಹಿಂಸೆಯ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಕಳೆದು, ಶಾಂತಿಯ ಹಸುರು ಹುಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ, ವೀಯತೆಯ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡಿದ ದಿವ್ಯಜ್ಯೋತಿ. ಕಾರಾಗೃಹದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಕ್ರೋ ಕಾರ್ಪಣ್ಯಗಳನ್ನು ಧಿಕ್ಕರಿಸಿ, ಭಾರತ ಮಾತೆಯ ಹಿತಚಿಂತನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಜೀವನವ ಸವಿಸಿ, ಸಣ್ಣಾಗಿ, ಜನಮನೋ ಮಂದಿರದ ಭಾವಗುಡಿಯಲ್ಲಿ ಪೂಜಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರು ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯು ದೀನ ದಲಿತರ ಸೇವೆ ಮಾಡಿ; ಈಶ್ವರ ಕೃಪಾ ಬಲದ ಯಾಚ ಸಲುವಾಗಿ ಭೂಮಾತೆ ಕಳುಹಿಸಿದ ದೂತ ಭಿಕ್ಷು. ಅಂತಶ್ಚಕ್ಷುವಿನಿಂದ ಜಗವೆಲ್ಲವ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ, ಭಾರತ ಮಾತೆಯ ಪಾದವನ್ನು ಪ್ರಕ್ಷಾಲನ ಮಾಡಿ; ಭಾರತ ಮಾತೆ ಆಶೀರ್ವಾದವನ್ನು ಪಡೆದು ಭಾರತ ಮಾತೆಯನ್ನು ಪರದಾಸ್ಯ ಶೃಂಖಲೆಯಿಂದ ಬಿಡಿ ಭರತ ಖಂಡದ ಉಜ್ವಲ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡಿದ ಧೀಮಂತ. ಆತ್ಮಶ್ರೀ ಸಮ್ಮ ಶ್ರೀಮಂತ. ಬಡವರ ಬಾಳಿನ ಭಾಗ್ಯ ಬಂಧು. ಜಗತ್ತಿನ ದಿಗ್–ದಿಗಂತದಲ್ಲಿ ಭಾರ ಬಾವುಟವನ್ನು ಹಾರಿಸಿ, ಆಧ್ಯಾತ್ಮ ಪ್ರಭಾವದ ಪ್ರಭೆಯನ್ನು ಪ್ರಚುರಗೊಳಿಸಿ, ಭಾರ ಯರ ಪರಮೋಚ್ಚ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ತಿಳಿಸಿ, ರಕ್ತರ ಕ್ರಾಂತಿಯ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ತೋರ್ಪಡಿಸಿ, ಬೆರಗುಗೊಳಿಸಿರುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸೂರ್ಯ, ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀಜಿ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಭಾರತೀಯರ ನಾಡಿ ನಾಡಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಪ ಚೈತನ್ಯವನ್ನು ಪ್ರವಹಿಸಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಭಾರತದ ಶಕ್ತಿ ದಿನ ದಿನಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಲಿದೆ. ಪೂರ್ಣ ಮನುಷ್ಯತ್ವದ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿಕಾಸವನ್ನು ಪಡೆದು ಭಾರತವನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸಿ ಹೋಗಿದ್ದಾನೆ. ಐಹಿಕ ಸುಖೋಪ ಭೋಗಕ್ಕೆ ತಿಲಾಂಜಲಿಯಿತ್ತು, ರಾಷ್ಟ್ರಸೇವೆ, ಹರಿಜನೋದ್ಧಾರ ರಾಜಕೀಯ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ, ಪ್ರಗತಿಗಾಗಿ ಹಗಲಿರುಳೂ ಪರಿಶ್ರಮವಹಿಸಿ, ಪ ಪೂರ್ಣತೆಯನ್ನು ನೀಡಿರುವದರ ಫಲವಾಗಿ ಭಾರತೀಯರು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸುಖವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆನಂದ ತುಂದಿಲರಾಗಿದ್ದೇವೆ.

ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಜೀವನವೆಂದರೆ ಸತ್ಯ ಅಹಿಂಸೆಗಳ ಮಹಾವಾಹಿನಿಯಿದ್ದಂತೆ. ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಸತ್ಯ ಅಹಿಂಸೆಗಳು ಕೇವಲ ವಾಯು ಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಸುಳಿಯದೆ, ಆಚರ

ಯಲ್ಲಿ ತಂದು, ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಿಂದು, ಸತ್ಯ ಸಂಶೋಧಕರಾಗಿ, ಸತ್ಯ ಅಹಿಂಸಾ ಧರ್ಮದ ಸ್ಮೃತಿಕಾರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ದ್ರಷ್ಟಾಕಾರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಸತ್ಯ ಅಹಿಂಸೆಗಳ ಮಹಾಬೆಳಕನ್ನು ಕಾಣಬೇಕಾದರೆ, ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರ ಜೀವನದಲ್ಲಿಯೇ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಕಾಯ ಕೃಶದಂತೆ ಕಂಡರೂ, ಬಿರುಗಾಳಿಯಂತೆ ಬರುವವಲ್ಲ. ಕ್ಲೇಶಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಶಕ್ತಿ ಹಾಗೂ ಸತ್ಯ ಅಹಿಂಸೆಗಳ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ದೂರೀಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಸನಾತನ ಧರ್ಮದ ಬೀಜ ಮಂತ್ರವಾದ "ಸತ್ಯನ್ನಾಸ್ತಿ ಪರೋ ಧರ್ಮಃ" ಹಾಗೂ ಜೈನ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಬೀಜ ಮಂತ್ರವಾದ "ಅಹಿಂಸಾ ಪರಮೋಧರ್ಮಃ" ಇವುಗಳ ಸಮನ್ವಯವು ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರ "ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ"ದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿತ್ತು.

ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ತಮ್ಮದೊಂದು ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ:

"ಅಹಿಂಸೆ ನನ್ನ ಶ್ರದ್ಧೆಯ ಪ್ರಥಮ ಚರಣ. ನನ್ನ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಕೊನೆಯ ಚರಣವೂ ಅದೇ. ಈ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಪ್ರಸಾರಕ್ಕಾಗಿ ನನ್ನ ಜೀವನ ಮೀಸಲು, ಪ್ರಪಂಚದ ಎಲ್ಲ ಧರ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾಪಕರ, ಮಹಾವೀರ, ಡೇನಿಯಲ್, ಏಸು, ಮಹಮ್ಮದ, ನಾನಕ್ ಮುಂತಾದ ಅನೇಕರ ಉಪದೇಶ ವಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ಅದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇನೆ. ಪ್ರತಿ ವಸ್ತುವಿಗೂ ಅಂಗಗಳು ಎರಡು, ಬಾಹ್ಯ. ಆಂತರಿಕ. ಆದರೆ ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಈ ವಿಭಾಗ ಕೇವಲ ತೋರಿಕೆಯ ವಿಷಯ ಮಾತ್ರ. ಬಾಹ್ಯದ ಸತ್ವವಿರುವದು ಆಂತರಿಕಕ್ಕೆ ನೀಡುವ ಸಹಕಾರದಲ್ಲಿ, ಅಸಹಕಾರವನ್ನುಳಿದು ಅದಕ್ಕೆ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ನಿಜವಾದ ಕಲೆಯೂ ಆತ್ಮದ ಒಂದು ಆವಿಷ್ಕರಣ. ಸತ್ಯವಲ್ಲಿದೆಯೋ ಅದು ಪರಮಸುಂದರ. ನಾನು ಸತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಸತ್ಯದ ಮೂಲಕ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇನೆ. ಸತ್ಯದ ಸಮ್ಯಕ್ ದರ್ಶನವೇ ಆತ್ಮ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ. ಅದೇ ಜೀವನದ ಅಂತಿಮ ಗುರಿ. ಅಂದರೆ "ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಯ ಸಿದ್ಧಿ" ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಅನುಭವ ವಾಣಿಯಿಂದ ಸಾರಿದ್ದಾರೆ.ಗಾಂಧಿಯವರು ಉಪವಾಸ ವ್ರತವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡು ಆಚರಿಸುವದಾದರೂ, ಆತ್ಮನಿಗ್ರಹಕ್ಕಾಗಿ, ಸತ್ಯ ಸಂಶೋಧನೆಗಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಉಪವಾಸದ ಮಹಾವ್ರತದಿಂದ ಅತ್ಯದ್ಭುತ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. "ನಿಸ್ವಾರ್ಥ ಪ್ರೇಮ, ಜನಸೇವೆ ಮುಂತಾದ ಸದುದ್ದೇಶಗಳಿಂದ ಇತರರ ಒಳಿತಿಗಾಗಿ ಮಾಡುವ ಉಪವಾಸಗಳೆಂದು ನಿಷ್ಫಲವಾಗುವದಿಲ್ಲ"ವೆಂದು ಗಾಂಧಿಯವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ನಮ್ಮನ್ನಗಲಿ ಹೋಗಿದ್ದರೂ, ವಿಚಾರ ಪೂರ್ಣ ತತ್ವಗಳನ್ನು ನಮ್ಮೆದುರು ಇಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ನುಡಿದಂತೆ ನಡೆದು ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಂದಿಗೂ ಭಾರತಕ್ಕಿರುವ ಬೆಳಕು ಅವರದು! ಆ ಶಕ್ತಿಯ ಬೆಳಕು ನಮ್ಮನ್ನು ಕೈಹಿಡಿದು, ತನ್ನ ದಾರಿಯತ್ತ ಕರೆದೊಯ್ಯಲೆಂದು ಅಂತಃಕರಣ ಪೂರ್ವಕ ಜಗದೀಶನನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸೋಣ.

ಯೋಗ

ಅಂತರಂಗ ಬಹಿರಂಗ ಶುದ್ಧಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಯೋಗವು ಅದೊಂದು ದೊಡ್ಡ

ಸಾಧನ. ಯೋಗವು ಮಾನವನಿಗೆ ಬೆಳಕಿನ ದಾರಿಯನ್ನು ತೋರಿಸುವದಲ್ಲದೆ, ಸಂ
ಸಾಗರವನ್ನು ದಾಟಿಸಿ, ಕರ್ತವ್ಯದ ಅಮೃತ ಫಲವನ್ನು ನೀಡುವ ಕಲ್ಪತರುವಾಗಿದೆ,
ಮೋಕ್ಷಗಳಿಗೆ ಮೂಲಕಾರಣವಾಗಿರುವ ಮನಸ್ಸಿನ ನಿರೋಧಕ್ಕೆ ಯೋಗ
ಮೊದಲು ಮೆಟ್ಟಲು. ನಿಷ್ಕಾಮ ಕರ್ಮದ ಆಚರಣೆಯೇ ಕರ್ಮದ ಕೌಶಲ್ಯ.
ಕರ್ಮದ ಕಲೆ. ಕರ್ಮ ಮಾಡದೆ ಭವ ಬಂಧನದಿಂದ ದೂರಾಗಲು ಅಸಾಧ್ಯ.
ಕರ್ಮ ಮಾಡಬೇಕು. ಕರ್ಮ ಮಾಡಿದರೂ ಮಾಡದಂತೆ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸ
ಹಲಸಿನ ಹಣ್ಣನ್ನು ತಿಂದರೂ, ಮೇಣವನ್ನು ಅಂಟಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ, ಕೈಗೆ ಜಿಡ್ಡನ್ನು
ಕೊಳ್ಳದೆ ತಿಂದರೆ ಅದರ ತೊಳೆಯ ರುಚಿಯು ಅರ್ಥವಾಗುವದು. ಈ ಯೋಗ
ಯಿಂದ ಪವಿತ್ರ ಜೀವನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಪರಮಸಾಧನವಾಗುವದಲ್ಲದೆ ದೀರ್ಘ
ವರೆಗೆ ಬದುಕಲು ಹಾಗೂ ಆರೋಗ್ಯದಿಂದ ಇರಲು ಸಹಾಯಕವಾಗುವದು.
ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಅಣಿಮಾದಿ ಅಷ್ಟ ಸಿದ್ಧಿಗಳ ಸಂಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗಿ, ಇದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮಿ
ಆತ್ಮಾನುಭೂತಿಯಾಗಿ, ಆತ್ಮಾನಂದವನ್ನು ಪಡೆದು ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ ಮಾಡಿ
ಮಹಾಶಕ್ತಿ ಈ ಯೋಗ ಶಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಹುದುಗಿದೆ. ಅಂತೆಯೇ ಭಗವಾನ್ ಶ್ರೀ ಕೃ
"ತಸ್ಮಾದ್ಯೋಗಾಯ ಯುಜ್ಯಸ್ವ ಯೋಗಃ ಕರ್ಮಸು ಕೌಶಲಂ" ಎಂದುದಾಗಿ
ಮಹತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದ ಯೋಗ, ಯೋಗವಿಲ್ಲದ
ಇವೆರಡೂ ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜಕ. ಇವೆರಡರ ಬಲದಿಂದ ಶಿವಯೋಗಿಗಳು ಯೋ
ಯನ್ನು ಪಡೆಯುವರಲ್ಲದೆ ಚೈತನ್ಯವನ್ನು ಗಟ್ಟಿಗೊಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಶಿವಯೋಗ ಪ್ರ
ಯಲ್ಲಿ ಇದೇ ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತು "ಯೋಗತ್ ಸಂಜಾಯತೆ ಜ್ಞಾನಂ, ಜ್ಞಾ
ಯೋಗಃ ಪ್ರವರ್ತತೇ। ದ್ವಯೋಃ ಸಂಸಿದ್ಧಯೇ ಭೂಮೌ ಶರೀರಂ ರಕ್ಷಯೇತ್ ಬು
ಎಂದು ಜ್ಞಾನ ಯೋಗಗಳ ಸಂಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಯೋಗದಲ್ಲಿ
ನಿಯಮ, ಆಸನ, ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ, ಪ್ರತ್ಯಾಹಾರ, ಧ್ಯಾನ, ಧಾರಣ, ಸಮಾಧಿ
ರೀತಿ ಎಂಟು ತೆರನಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಯೋಗಾಂಗಗಳ ಸಾಧನೆಯಿಂದ
ಶುಚಿಯಾಗಿ ಚಿತ್ತ ಚಾಂಚಲ್ಯ ದೂರಾಗಿ, ಜ್ಞಾನೋದಯವಾಗುವದಲ್ಲದೆ, ಆತ್ಮ
ಸ್ಫುರಿಸಿ ಮಹಾ ಘನಸಿದ್ಧಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವದು. ಯಮ, ನಿಯಮ, ಆಸನ
ಬಾಹ್ಯಾಂಗಗಳನ್ನು ಪವಿತ್ರ ಮಾಡಿದರೆ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ, ಪ್ರತ್ಯಾಹಾರಗಳು ಪಂಚ
ಗಳನ್ನು ಪರಿಶುಭ್ರಗೊಳಿಸುವವು. ಧ್ಯಾನ, ಧಾರಣ, ಸಮಾಧಿ ಅಂತರಂಗ ಶುದ್ಧಿಗೆ
ಬುನಾದಿಯಿದ್ದಂತೆ ಶಿವಯೋಗಕ್ಕೆ ಹಠಯೋಗ ಸಾಧನ ಮಾತ್ರವಾಗುವದಲ್ಲದೆ ಪೂ
ಸಂಸಿದ್ಧಿಯತ್ತ ಸಾಗಿಸುವ ವಿಧಾನವಾಗಲಾರದು. ಶಿವಯೋಗದ ಚರಮಗು
ಲಿಂಗಾಂಗ ಸಾಮರಸ್ಯವೆಂದು ವೀರಶೈವ ಸಿದ್ಧಾಂತದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಚಿತ್ತ
ನಿರೋಧವಾಗುತ್ತ ಹೋದಂತೆ ಶಿವನಲ್ಲಿ ಯೋಗವಾಗುವದೇ ಶಿವಯೋಗ. "ಸ
ಯೋಗ ಉಚ್ಯತೆ" ಗೀತೆಯ ಈ ನುಡಿಯು ಇದನ್ನೇ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಈ ಸಿದ್ಧ

ಏರಲು ಸಾಧನೆ, ಸಂಯಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿರಬೇಕಾದ ಸಾಧಕನ ಮೊದಲ ಕಾರ್ಯ ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯಗುರಿ;ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಾಧನೆ ಮುಂದುವರಿಸಲು ನೀತಿಯೇ ಮುಖ್ಯ ತಳಹದಿ: ಮನಸ್ಸು ಮಲೀನವಾಗಿದ್ದರೆ, ಯೋಗವು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಾರದು; ನೀತಿ ಮತ್ತು ಯೋಗ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿವೆ. ಯೋಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಖಿಲರೆಂದು ಹೆಸರು ಪಡೆದ ಪತಂಜಲ ಮಹರ್ಷಿಗಳು ಸಹ ಯೋಗಶಾಸ್ತ್ರವು ಅಣಿಮಾ, ಗರಿಮಾ, ಲಘಿಮಾ, ಮಹಿಮಾ ಮೊದಲಾದ ಅಷ್ಟಸಿದ್ಧಿಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸುವ ವಿದ್ಯೆಯೆಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿ, ಮುಂದೆ ಈಶ್ವರ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಾಧನವಾಗುವದೆಂದು ವಿವರಿಸಿರುವರು. ಭಗವಾನ್ ಬುದ್ಧನೂ ಸಹ ಮೊದಲು ಯೋಗ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ, ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ಕೊಂಡಿದ್ದನೆಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬೌದ್ಧ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಯೋಗವು ಅದ್ಭುತ ಶಕ್ತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಗಳಿಸಲು ತುಂಬಾ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಶರೀರ ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕ ವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಸಹ ತನ್ನ ಸ್ವಾಧೀನವಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಯೋಗವನ್ನು ತತ್ತ್ವವೇತ್ತರು ನಾಲ್ಕು ವಿಧವಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. "ಮಂತ್ರೋಲಯೋ ಹಠೋರಾಜ ಯೋಗಶ್ಚೇತಿ ಚತುರ್ವಿಧಮ್" ಮಂತ್ರವನ್ನು ಜಪಿಸುವವರಿಗೆ ಮಂತ್ರಯೋಗಿಗಳೆಂದು, ವಾಯುವೇಗದಂತಿರುವ ಮನವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಆತ್ಮ ಚಿಂತನದಲ್ಲಿಯಾಗಲಿ, ನಾದದಲ್ಲಾಗಲಿ, ತಲ್ಲೀನರಾಗುವವರಿಗೆ ಲಯ ಯೋಗಿಗಳೆಂದು, ಅಷ್ಟಾಂಗ ಮಾರ್ಗಗಳಿಂದಲೂ ಮುದ್ರಾ ಕರಣ ಬಂಧುಗಳಿಂದಲೂ ಅಥವಾ ಕುಂಭಕದಿಂದಲೂ ವಾಯುವನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡವರು ಹಠಯೋಗಿಗಳೆಂದು, ಜ್ಞಾನದಿಂದ ಮನೋವೃತ್ತಿರಹಿತರಾಗಿ ಆ ಬ್ರಹ್ಮ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ ಪಡೆದವರು ರಾಜಯೋಗಿಗಳೆಂದು ಚನ್ನ ಸದಾಶಿವ ಯೋಗಿಗಳು ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಸೂರ್ಯನಿಗೆ ಮೇಘಾಚ್ಛಾದನವಾಗುವಂತೆ, ಆತ್ಮ ಸೂರ್ಯನಿಗೆ, ಬುದ್ಧಿ, ಮನಸ್ಸು, ಅಹಂಕಾರಾದಿ ಅಂತಃಕರಣಗಳು ಅಂಧಕಾರ ಆವರಿಸಿದಾಗ ಯೋಗಾಂಗಗಳ ಸಾಧನೆಯು ಅಗತ್ಯ. ಇಂತಹ ಅಗಾಧ ಯೋಗಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದರೆ ಮಾತ್ರ ಆತ್ಮಸಿದ್ಧಿ. ಅಂತೆಯೇ ಮಹಾಯೋಗಿ ಅರವಿಂದರು ಯೋಗಸಾಧನೆಗೆ ಮಹತ್ವ ನೀಡಿದ್ದರು. ಭಗವದ್ಗೀತೆಯಿಂದ ಯೋಗಸಾಧನೆ, ಉಪನಿಷತ್ತಿನಿಂದ ಧ್ಯಾನದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ, ಪಡೆದೆ ವೆಂದು ತಮ್ಮ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಪೂರ್ಣತ್ವ ಪಡೆಯುವ ಪ್ರಭಾವಕಾರಿ ಶಕ್ತಿಯೇ ಯೋಗವೆಂದು ಬಗೆದು ಯೋಗ ಸಾಧಿಸಿ ಪೂರ್ಣ ಯೋಗಿಗಳಾದರು. ಸಾಧಕರಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಯೋಗವೆಂದೊಡನೆ ನಾವಿಂದು ಹೆದರಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಹೃದಯ ಹೂ ಅರಳಿಸಿ ಆತ್ಮವಿಕಾಸ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಚಿಂತನ ಪ್ರಾರಂಭವಾದೊಡನೆಯೇ ಯೋಗ ಬೇಕೆಂದು ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಹೃದಯ ತೆರೆದು ಕರ್ಮ ಮಾಡುತ್ತಹೋದಲ್ಲಿ ಯೋಗವು ಸಹ ಸರಳವಾಗುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತದೆ. "ಪದ್ಮಪತ್ರ ಮಿವಾಂಭಸ" ಜಲರಾಶಿಯ ಮಧ್ಯ ದಲ್ಲಿದ್ದ ಪದ್ಮಪತ್ರಕ್ಕೆ ನೀರು ಹತ್ತದಿರುವಂತೆ ಕರ್ಮಯೋಗಿಯಾದವನು ಸಂಸಾರ ಸಾಗರ ದಲ್ಲಿದ್ದರೂ, ಯೋಗಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಸಂಸಾರ ಬಂಧನದಿಂದ ನಿರ್ಲಿಪ್ತನಿರುತ್ತಾನೆ. "ಅಳಿದು

ಕೊಡುವದೊಂದು ಯೋಗ, ಅಳಿಯದೆ ಕೊಡುವದೊಂದು ಯೋಗ, ಈ ಎರಡ
ದೊಳಗೆ ಅಳಿಯದೆ ಕೊಡುವ ಯೋಗವರಿವುದು ಗುಹೇಶ್ವರಾ" ಪರಶಿವನ ಪ್ರ
ಒಳಗೆ ಅಂಗಕರಣಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಲಿಂಗ ಕಿರಣಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಎರಡ
ಯೋಗ ರಹಸ್ಯದ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವಿವರಣೆ ತಿಳಿ ಹೇಳಿದ ಅಲ್ಲಮಪ್ರಭುವಿನ ಈ ಅ
ಯೋಗ ಸಾಧಕರಿಗೆ ದಾರಿದೀಪ.

ಸಾಧು ಸಂತರ ಸಂದೇಶ

ಭಾರತವು ಸಾಧು ಸಂತರ ಬೀಡು. ಅನೇಕ ಮಹರ್ಷಿಗಳು, ಯೋ
ತ್ಯಾಗಿಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಜನ್ಮ ತಾಳಿ ತಮ್ಮ ದಿವ್ಯ ಶಕ್ತಿಯ ಪ್ರಭೆಯನ್ನು ಬೆಳಗಿ ಪ
ಕುಲವನ್ನು ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಧರ್ಮ ಧ್ವಜವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಾರಿಸಿದ್ದಾರೆ.
ನೆಳ್ಳಿಗೆ ದಾರಿದೀಪವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆಧ್ಯಾತ್ಮದ ಹಸಿವಿನಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿರುವವರಿಗೆ
ಅನ್ನವನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಅಂದು ನುಡಿದ ದಿವ್ಯ ಸಂದೇಶ ನಮಗಿಂದು
ಮಂತ್ರಗಳಾಗಿದ್ದಾವೆ. ಭವಬಂಧನವನ್ನು ಬಿಡಿಸುವ ನುಡಿ ಮುತ್ತುಗಳಾಗಿವೆ.
ವಿಶ್ವಶಾಂತಿಗೆ ದಾರಿದೀಪಗಳಾಗಿದ್ದಾವೆ. ಅಂದಿನ ಸಾಧು ಸಂತರು ಅಹೋರಾತ್ರಿ
ಪಟ್ಟು ದುಡಿದು ದೇವ ಭಾವವನ್ನು ಪಡೆದು, ತಮ್ಮ ಅನುಭವ ರಸ ಪಾಕವನ್ನು,
ಹೋಗಿರುವದರಿಂದ, ನಮಗಿಂದು ಕಷ್ಟ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ನಷ್ಟಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಅ
ವಾಗಿದೆ. ಭಾವೈಕ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಹಾಗೂ ಸುಮಧುರ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಬಾಂಧ
ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಸುಂದರ ಸುಗಂಧ ಪುಷ್ಪಗಳಂತಿವೆ. ಅಧರಕ್ಕೆ ಕಹಿ ಎನಿಸಿದರೂ
ಸಿಹಿ ನೀಡುವ ಅಮೃತ ಬಳ್ಳಿಯಂತಿವೆ. ಸಾಧು ಸಂತರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಪ
ಕುಲೋದ್ಧಾರವೇ ಎದುರಿಗೆ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಅವರ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಕುಚಿತ ವಿ
ಸುಳಿಯಲಾರವು. ಎಲ್ಲರೂ ದೇವನೆಡೆಗೆ ಹೋಗುವ ದಾರಿಯನ್ನೇ ತೋರಿಸುತ್ತಾ
ಹೊರತು, ತಾಮಸೀಯ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯ ಭಾವನೆಯು ಎಳ್ಳನಿತೂ ಬರಲಾರದು.
ಕಾಣುವದು ಕೇವಲ ತಿಳಿ ಬೆಳಗಿನ ಹೊಂಗಿರಣ, ಮಧುರ ರಸವನ್ನೀಯುವ ಜೇ
ಸುತ್ತೆಲ್ಲ ನಿರುಕಿಸಿದರೂ ಅನುಭವಾಮೃತದ ಸಿಹಿ ರಸ. ಸಾಧು ಸಜ್ಜನರಾದವರು
ಸುವ ದಾರಿ ಒಂದೇ ಬಗೆಯಾಗಿದೆ. ದಾರಿಗಳು ಮುಟ್ಟುವ ಗುರಿ ಒಂದೆ. ಇದೇ ಭಾ
ಪುಷ್ಪದತ್ತರು ತಮ್ಮದೊಂದು ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ತ್ರಯೀ ಸಾಂಖ್ಯಂ ಯೋಗಃ ಪಶುಪತಿ
ಮತಂ ವೈಷ್ಣವ ಇತಿ|
ಪ್ರಭಿನ್ನೇ ಪ್ರಸ್ಥಾನೇ ಪರಮಿದಮದಃ
ಪಥ್ಯ ಮಿತಿಚ||
ರುಚೀನಾಂ ವೈಚಿತ್ರ್ಯಾತ್ ರುಜು

ಕುಟಿಲ ನಾನಾ ಪಥ ಜು ಷಾಂ।
ನೃಣಾಮೇಕೋ ಗಮ್ಯಸ್ತ್ವಮಸಿ
ಪಯಸಾಂ ಅರ್ಣವ ಇವ॥

ಅಂದರೆ ಅನೇಕ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಅನೇಕಾನೇಕ ನದಿಗಳು ಕೊನೆಗೆ ಯಾವ ಪ್ರಕಾರ ಸಾಗರವನ್ನು ಸೇರುವವೋ ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ಓ ಪರಮೇಶ್ವರನೇ ಅನೇಕ ರೀತಿಯಾಗಿ ತತ್ತ್ವಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ್ದರೂ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನನ್ನೇ ಸೇರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಉಕ್ತಿ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರನ್ನು ಬಡಿದೆಬ್ಬಿಸುವ ತಾರಕ ಮಂತ್ರವಾಗಿದೆ.

ಒಂದೆಡೆ ಮಹಾತ್ಮಾ ಬಸವಣ್ಣನವರು ಸಹ,

"ದೇವನೊಬ್ಬ ನಾಮ ಹಲವು
ಪರಮ ಪತಿವ್ರತೆಗೆ ಗಂಡನೊಬ್ಬ ಕಾಣಿರೊ"

ಎಂದು ಹೇಳಿದ ವಚನದಲ್ಲಿಯೂ ಇದೇ ಭಾವವು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ.

ಮಹಾತ್ಮರ ಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧಿಯು ಅವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಹಾಗೂ ಅವರ ಸತ್ತ್ವಬಲದಿಂದ ಆಗುತ್ತದೆ. ಶರಣರ ಅಮರ ಜೀವನವು ನಮಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡುವ ಮೈಲುಗಲ್ಲುಗಳಾಗಿವೆ. ಮಹಾತ್ಮಾ ಬಸವಣ್ಣ, ವೈರಾಗ್ಯನಿಧಿ ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ, ಸರ್ವಜ್ಞ, ಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯ, ವಾಲ್ಮೀಕಿ, ಕಬೀರದಾಸ, ಪುರಂದರದಾಸ, ಜಗನ್ನಾಥದಾಸ, ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದ, ಅರವಿಂದ ಯೋಗಿಗಳು, ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿ, ಕುಮಾರ ಯೋಗಿಗಳು ಮುಂತಾದವರೆಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ಪವಿತ್ರ ಜೀವನದಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ದಿವ್ಯಶಕ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡಿದ ಮಹಾ ಮಹಿಮರು. ಇವರೆಲ್ಲರ ಅನುಭವಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಈಜಿದರೂ, ಮುಳುಗಿದರೂ ಸಹ ಕಂಡುಬರುವದು ಒಂದೇ ಗುರಿ, ಒಂದೇ ಜ್ಯೋತಿ. ಕಬೀರರ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ: "ಸಾಹೇಬ ಮೇರಾ ಏಕ ಹೈ, ದುಜ್ಯಾಕಹಾ ನ ಜಾಯ್। ದೂಜಾ ಸಾಹೇಬ ಜೊ ಕಹೂಂ ಸಾಹೇಬ ಖರಾ ರಿಸಾಯ್।" ಅಂದರೆ ಈಶ್ವರನೊಬ್ಬನೇ ಹೊರತು, ಇಬ್ಬರಿಲ್ಲವೆಂದು ಈ ಶ್ಲೋಕದ ಭಾವ. "ಸಮಝೌ ತೋ ಘರ ಮೇ ರಹೇ ಪರಸಾ ಪಲಕ್ ಲಗಾಯ। ತೆರಾ ಸಾಹೇಬ ತುಝು ಮೆ ಅನತ ಕಹೂಂ ಮತ್ ಜಾಯ್।" ಅಂದರೆ ಈಶ್ವರನು ನಿನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವನೆಂದು ಮನಗಂಡಲ್ಲಿ ನೀನು ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದು, ಧ್ಯಾನದಿಂದ ಅವನನ್ನು ಅನುಭವಿಸು. ಅನ್ಯತ್ರ ಹೋಗುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿಲ್ಲ. ಒಂದೆಡೆ ಜಗನ್ನಾಥದಾಸರು ಮದಮತ್ಸರವ ಬಿಡದ ತನಕ ವಿಧವಿಧದ ಸಾಧನ ಮಾಡಲೇನೋ, ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಜೀವನವನ್ನು ಸಾಗಿಸಲು ಮದ ಮತ್ಸರಗಳನ್ನು ತೊಲಗಿಸಿದರೆ ಮಾತ್ರ ದೇವನೆಡೆಗೆ ಸಾಗಲು ಮುಕ್ತದ್ವಾರವೆಂದು ತಿಳಿಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. "ಜ್ಞಾನವೇ ಶಕ್ತಿ, ಶಕ್ತಿಯೇ ಜೀವನ, ಅಜ್ಞಾನವೇ ದೌರ್ಬಲ್ಯ, ದೌರ್ಬಲ್ಯವೇ ಮರಣವೆಂದು" ರಮಣ ಮಹರ್ಷಿಗಳು ಹೇಳಿದರೆ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರು:

Life is greater than all art, I would go even further and de... that than man whose life comes nearest to perfection in ... greatest artist. ಸಾಧನೆ ಬಲಿತು ಸಿದ್ಧಿಯತ್ತ ಸಾಗಿ ಪೂರ್ಣತೆಯನ್ನು ಪಡೆ... ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಜೀವನದ ಪರಮಗುರಿ ಎಂದು ಅರುಹಿದ್ದಾರೆ. "ಚಂದನವ ಕ... ಬೆಂದು ಪರಿಮಳವಕ್ಕು ಸಂದರಿವನರಿದ ಸತ್ಪುರುಷರೆನಿಪವರು| ನೊಂದು ... ಸರ್ವಜ್ಞ". ಆದಕಾರಣ ವಿಭೂತಿಗಳು ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಿರುವ, ಜ್ಞಾನಾಮೃತ ... ನಿಂದ ಕೂಡಿರುವ ಜೀವನ ಸಂದೇಶ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಬಾಳ್ವೆಳಕಿಗೆ ಕೈದೀವಿಗೆಯಾಗಲಿ.

ಭವಿಯು ಭಕ್ತನಾಗುವ ಬಗೆ

"ಭವಿಯು ಭಕ್ತನಾಗುವ ಬಗೆಯೆಂದೊಡೆ
ಕಾಮ ಕ್ರೋಧಂಗಳ ಗೆದ್ದಿರಬೇಕು.
ಮದ ಮತ್ಸರಂಗಳ ಕಳೆದಿರಬೇಕು.
ರಾಗ ದ್ವೇಷಂಗಳ ಸುಟ್ಟಿರಬೇಕು.
ಅಷ್ಟಮದಂಗಳ ಬಿಟ್ಟಿರಬೇಕು.
ದುರ್ಗುಣಂಗಳ ಮೆಟ್ಟಿರಬೇಕು.
ಸದಾಚಾರ ಸದ್ವರ್ತನೆಯುಳ್ಳ ಇಂತಪ್ಪ ಭಕ್ತನಲ್ಲಿ
ಭವಬಂಧನವೆಲ್ಲಿಯದೋ
ಭ್ಯೂಲತಾಪುರೀಶ ಕರ್ತೃ ಜಗದ್ಗುರು ಗುರುಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಾ.

ಭವಬಂಧನದಲ್ಲಿದ್ದು, ಭಾವದಲ್ಲಿ ಭ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ತುಂಬಿ, ಕಾಯಕದಲ್ಲಿ ಮಾಯೆ... ತುಂಬಿ, ಮನದಲ್ಲಿ ಮೋಹವನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಂಡಿರುವವರೇ ಭವಿಗಳು. ಸತ್ಯ ಸದಾ... ಸದ್ವರ್ತನೆಯುಳ್ಳಿದ್ದು, ಆತ್ಮಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದು, ಆತ್ಮಾನುಸಂಧಾನದಲ್ಲಿ ನಿರತರಾ... ವವರೇ ಭಕ್ತರು. ಅಂದರೆ ಮರೆವಿನ ಮಾನವರೇ ಭವಿಗಳು. ಅರಿವಿನ ... ಭಕ್ತರು. ಭವಿಯು ಭವಬಾರಿಯಾದರೆ, ಭಕ್ತನು ಭವ ವಿದೂರನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ... ಜಾಗೃತ ಚೈತನ್ಯ ಮನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಭಾವ ಪುಷ್ಪವನ್ನು ವಿಕಸಿತ ... ಕೊಂಡು ಆತ್ಮಪ್ರಭೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳಗುತ್ತಾನೆ. ಆತ್ಮ ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೆ ಅವನು ಆತುರಪಡು... ಬಹಿರಂಗ ಅಂತರಂಗಗಳೆರಡನ್ನು ಶುದ್ಧಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸಿದ್ಧನಾಗಬಯಸುತ್ತಾನೆ. ... ದಾರಿಯೇ ಅವನಿಗೆ ಹೆದ್ದಾರಿ. ಸದ್ಗುಣಗಳೇ ಆಭರಣಗಳು. ಶಿವಚಿಂತನವೇ ... ಹೊದಿಕೆ. ತಾನು ಹೋಗುವ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲು ಮುಳ್ಳುಗಳು, ತೆಗ್ಗು ದಿನ್ನೆಗಳು ... ಬಂದರೆ ತುಳಿಯದೆ, ವಿವೇಚನಾತ್ಮಕ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಜ್ಞಾನದ ಕೈದೀವಿಗೆಯನ್ನು ಹಿ... ಕೊಂಡು ಆ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಸಾಗುತ್ತಾನೆ. ಕಾಮಕ್ರೋಧಗಳೆಂಬ ಶಾರ್ದೂಲ... ಎದುರು ಬಂದರೂ ಜ್ಞಾನ ಖಡ್ಗದಿಂದ ಕತ್ತರಿಸಿ ನವ ಚೈತನ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತ...

ಧೀರತನವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಮಾರಾರಿಯ ನೆನೆಸುತ್ತಾನೆ. ಇಂತಪ್ಪ ಭಕ್ತನಿಗೆ, ಭವಿತನವಿಲ್ಲ, ಭಯವಿಲ್ಲ. ಭವಿತನ ಬರುವದೇ ಭಯದಿಂದ, ಮನಸ್ಸಿನ ದೌರ್ಬಲ್ಯದಿಂದ. ಆಶೆ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳ ವ್ಯಾಮೋಹದಿಂದ ಯಾರಲ್ಲಿ ವಿಷಯ ತೃಷೆಯಿದೆಯೋ, ಕೋಪವೆಂಬ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತನವು ದೂರಾಗುವದಿಲ್ಲವೋ, ಕ್ರೂರ, ಕುಹಕ, ಕುಭಾಷೆಗಳು ತೊಲಗಲಾರವೋ, ಅವರೇ ಭವಿಗಳು. ಭವಿ, ಭಕ್ತ ಇವೆರಡರಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿಷ್ಟೇ, ಒಬ್ಬರದು ಬಹಿರ್ಮುಖಿ, ಮತ್ತೊಬ್ಬರದು ಅಂತರ್ಮುಖಿ.

ಒಂದೆಡೆ ಪ್ರಭುದೇವರು "ಭವಿ" ಪದದ ಬಗ್ಗೆ ಬೆಡಗಿನ ಮಾತೊಂದನ್ನು ತಮ್ಮ ದೊಂದು ವಚನದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

"ಭವಿಯ ಕಳೆದೆವೆಂಬ ಮರುಳು ಜನಂಗಳು ನೀವು ಕೇಳಿರೇ,
ಭವಿಯಲ್ಲವೇ? ನಿಮ್ಮ ತನು ಗುಣಾದಿಗಳು? ಭವಿಯಲ್ಲವೇ
ನಿಮ್ಮ ಮನ ಗುಣಾದಿಗಳು? ಭವಿಯಲ್ಲವೇ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಾಣ
ಗುಣಾದಿಗಳು? ಇವರೆಲ್ಲರು ಭವಿಗಳ ಹಿಡಿದು ಭವಭಾರಿಗಳಾದರು"

ಈ ಬೆಡಗಿನ ವಚನದಲ್ಲಿ ದ್ವಂದ್ವಾರ್ಥವನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಮನದಲ್ಲಿಯೇ ಭವಿ ತನ, ಸಿರಿತನ ಕಾಣಬಹುದೆಂಬುವದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಮನಗಾಣಬಹುದು. ಭಾವ, ಭಾಷೆ, ಶುದ್ಧಿ ಯಾದಲ್ಲಿ ಭವಿಯೇ ಭಕ್ತನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಇಲ್ಲಿ ಜಾತಿ ಭೇದಗಳಲ್ಲಿ, ವರ್ಣ ಸೂತಕಂಗಳಿಲ್ಲ ಭಕ್ತನಾಗಲು ಹೃದಯ ಶುದ್ಧಿಯೇ ಮೂಲ ಬೀಜ, ಶುದ್ಧಿ ಇರದ ಹೃದಯವು ನಿಷ್ಪ್ರ ಯೋಜಕ. ಬಚ್ಚಲ ನೀರು ಎಷ್ಟು ತಿಳಿ ಇದ್ದರೇನು? ಅಭಿಷೇಕಕ್ಕೆ ಬರಬಹುದೆ? ಹುಳ ತುಂಬಿದ ಅತ್ತಿ ಹಣ್ಣು ಎನಿತು ಸುಂದರವಿದ್ದರೇನು? ಸವಿಯಲು ಬರುವದೆ? ಹಾಗೆಯೇ ತಿಳಿಮನವಿಲ್ಲದ ಭಕ್ತ ಭವಿಯೇ ಹೊರತು ಭಕ್ತನಾಗಲಾರ. ಈ ಭವಿಗೆ ಒಳ್ಳೇ ಸಂಸ್ಕಾರ ನೀಡಿದರೆ, ಭಕ್ತಿಯ ಬೀಜವನ್ನು ಬಿತ್ತಿದರೆ, ಚಿಗಿತು ಫಲ ಬಿಡುವವರೆಗೂ ಸತ್ಸಂಗದ ಸಿಹಿ ನೀರು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಭವಿಯು ಭಕ್ತನಾಗಬಹುದು.

ಭಕ್ತನಾದವನು ಪರಾತ್ಪರ ನಿಜವಸ್ತುವನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತ, ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ತಲ್ಲೀನನಾಗು ತ್ತಾನೆ. ನಡೆನುಡಿ ಒಂದುಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಸಹೃದಯತೆ, ಸಭ್ಯತೆ, ಅಂಗವಿಸಿಕೊಂಡು, ಕರ್ತವ್ಯದರಿವಿನ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತಾನೆ. ಸಂಸ್ಕಾರ ಹೀನ, ಮದೋನ್ಮತ್ತ ಭವಿಗಳ ಭವಿತನ ನೀಗಿಸಲು ಅಹೋರಾತ್ರಿ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಶುದ್ಧ ಸಂಸ್ಕಾರವನ್ನು ನೀಡುವದೇ ನಿಜ ವಾದ ಭಕ್ತನ ಮುಖ್ಯ ಗುರಿ. ಕೆಳಗಿಳಿದವರನ್ನು ಮೇಲೇಳಿಸುವದೇ ಅವನ ಹಿರಿಮೆ ಅಲ್ಲಿ ಒಡೆದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಭಕ್ತನಾದವನಲ್ಲಿ ಮೈಮಾತು ಮನಂಗಳಲ್ಲಿ ಸದ್ಭಕ್ತಿ ಸದಾಚಾರ ತೋರಿ ಬರಬೇಕು. ಭವಿತನ ಬರುವದು ಕಾಯಸಂಸ್ಕಾರಕ್ಕಿಂತಲೂ ಚಿತ್ತದ ಕುಸಂಸ್ಕಾರ ದಿಂದ ಉದ್ಭವವಾಗುತ್ತದೆ. ಶಿವಶರಣ ಶರಣೆಯರು ಬಾಹ್ಯಸಂಸ್ಕಾರಕ್ಕಿಂತಲೂ ಅಂತ ರಂಗದ ಸಂಸ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಭವಿ-ಭಕ್ತ ಈ ನುಡಿಗಳಲ್ಲಿ

ವಿಸೆಳೆಸಲಾಗಿ,ಆದರ ಅಂತರ್ಭಾವದ ಮಕರಂದ ಸೂಸಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ದುರ್ಗಂಧ ಮತ್ತೊಂದು ಸೌಗಂಧ ಬೀರುತ್ತದೆಂಬುವ ಭಾವವನ್ನು ತೋರ್ಪಡಿಸುತ್ತ ಭಕ್ತನಾಗುವ ಸಮತೆಯನ್ನು ಅಂತರ್ ಸೂಳ್ನುಡಿಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯ ಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ರಂಗದಲ್ಲಿರುವ ಕಾಮಕ್ರೋಧಾದಿಗಳೆಂಬ ಏಳು ಭವಿಗಳನ್ನು, ನಿರ್ನಾಮ ವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಭವಿ ಭಕ್ತನಾಗುತ್ತಾನೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಮಾನವೀಯತೆಯ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಮನದಂದು, ಮೋಹದ ಸೆಳವನ್ನು ನಿಂದು, ಭಾವೈಕ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದಾಗ, ಭವಿತನದ ಕೊಳೆ ಕಳೆದಾಗ ಭವಿಯು ಭಕ್ತ ಬಗೆಯೇ ಈ ಪರಿಯದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ.

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಜೀವನ

ಭಾರತ ದೇಶವು ಶೀಲ–ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ನೆಲೆ ಬೀಡಾಗಿದೆ. ಅಂತೆಯೇ ಇದು ಧರ್ಮ–ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ನಡೆ–ನುಡಿಯ ಹೃದಯೈಕ್ಯದ ಭಾವ ಶುದ್ಧಿಗಳಿಂದ ವಿದ್ಯಾ–ಪ್ರಸಾರದ ಪವಿತ್ರ ನಾಡಾಗಿದೆ. ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಇಲ್ಲಿ ವೃದ್ಧಿಯ ವಿದ್ಯಾಕೇಂದ್ರಗಳಾದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯುಗಳಿವೆ.

ಈ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಸತ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡು ವವಲ್ಲದ, ಭಾರತೀಯ ಶೀಲ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ತತ್ತ್ವವನ್ನು ಅವರ ಹೃದ್‌ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಬುದ್ಧಿ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿ, ಅವರ ಹೃದಯ ಶಕ್ತಿಯೊಂದಿಗೆ ಭಾವೈಕ್ಯ ಶಕ್ತಿ ವಿಕಸನಗೊಳಿಸುತ್ತಿರುವ ದೇವ–ಮಂದಿರಗಳಾಗಿವೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುತ್ತಿರುವ ಈಗಿನ ಕೆಲವೊಂದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಲೌಕಿಕೋ ಸಾಧನೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಪದವೀ–ವಿಭೂಷಿತರಾಗಿ ತಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ಸುಖಮಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಂಬಲ ತುಂಬಿರಬಹುದು! ಆದರೆ, ಇಷ್ಟರಿಂದಲೇ ಅವರ ಗಳಿಕೆಯ ಶ್ರಮವು ಸಾರ್ಥಕವಾಯಿತೆನ್ನಲಾಗದು. ಕೇವಲ ಅನ್ನ–ವಸ್ತ್ರಾದಿ ಭೌತಿ ಗಳಿಸಿ, ಮನುಷ್ಯನು ಅವುಗಳಿಂದ ಬದುಕಬಹುದು. ಆ ಬದುಕು ಪಶುವಿನಂತಹ ದೀತೇ, ಹೊರತು, ನಿಜವಾದ ಮಾನವೀಯತೆಯ ಬದುಕಾಗಲಾರದು. ಶೀಲ–ಸಂ ಬೆಳೆದು ಭಾವಶುದ್ಧಿಯಾಗಬೇಕು.

ನಾಗರಿಕತೆ ಬೆಳೆದಂತೆ, ಆದರೊಂದಿಗೆ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸದ್‌ಭಾವ ಬೆಳೆದು ತ್ತಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ. ಆತ್ಮ ಸಂತೃಪ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ, ಲೌಕಿಕ ವಿದ್ಯೆಯ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ವಿದ್ಯೆಯು ಪುಷ್ಟಿಗೊಂಡರೆ ಮಿಗಿಲಾದ ಶಕ್ತಿ ಬರುತ್ತದೆ. ರೋಗಿಗೆ ಸೇವನೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಪಥ್ಯದ ವಿಧಿ–ವಿಧಾನದಿಂದ ಶಾಂತಿ ನೆಮ್ಮದಿ ದೊರೆಯುತ್ತಿದೆ.

ಶೀಲ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ವಿದ್ಯೆಯು ನಮ್ಮನ್ನು ದೇವರ ಹತ್ತಿರ ದೊಯ್ಯುವ, ದೇವರನ್ನಾಗಿಸುವ ಸಾಧನೆಯಾಗಿದೆ;

"ವಿದ್ಯಾ ದದಾತಿ ವಿನಯಂ; ವಿನಯಾದ್ ಯಾತಿ ಪಾತ್ರತಾಂ।
ಪಾತ್ರತ್ವಾದ್ ಧನಮಾಪ್ನೋತಿ; ಧನಾದ್ ಧರ್ಮಂ, ತತಃಸುಖಮ್॥"

ಎಂದು ಸುಭಾಷಿತ ತಿಳಿಸುವಂತೆ, ನಮ್ಮ ಬಾಳ್ ಬೆಳಕಿಗೆ ದಾರಿ ತೋರುವ ವಿದ್ಯೆಯು ವಿನಯಾದಿ ಸದ್‌ಗುಣಗಳ ಶೀಲ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಪೋಷಕವಾಗಿರಬೇಕು.

ಅಕ್ಷರ ಜ್ಞಾನ ಬೆಳೆದಂತೆ ಅಂತಜ್ಞಾನವೂ ಬೆಳೆದು, ನಿಜದ ಸ್ವಾವಲಂಬನ ಜೀವನವನ್ನು ಸಾಗಿಸಿ, ನಿತ್ಯ ಸುಖಿಗಳಾಗಬೇಕೆಂದು ವಿದ್ಯಾರ್ಜನೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಶಕ್ತಿ ಸಂಪನ್ನರಾಗಿ ಲೌಕಿಕ ವಿದ್ಯೆಯೊಂದಿಗೆ ಆತ್ಮಶ್ರೀ ಸಮನ್ವಿತರೂ ಆಗಬೇಕು. ಏನೇನೋ ಕಗ್ಗವನ್ನು, ಹೇಗೆ ಹೇಗೋ ಕಲಿತು, ಅದನ್ನು ಶೀಲ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಆಚರಿಸಲಾಗದಿದ್ದರೆ, ಅದನ್ನು ಕಲಿತಾದರೂ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ? ಅಂದರೆ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾದವರು ಕೇವಲ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳ ಸಂಕುಚಿತ ವಿದ್ಯೆಯ ಸಂಕಲನದಲ್ಲಿ ಮಗ್ನರಾಗಿರಬಾರದು; ಗುಪ್ತವಾಗಿರುವ ಆ ಸುಪ್ತ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರೋಜ್ವಲಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಗುರು-ಕರುಣೆಯ ದಿವ್ಯ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಸಂಗಳಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕು. ಶೀಲದ ಆಮೂಲಾಗ್ರವನ್ನು ಅರಿತು, ಸಾಹಿತ್ಯ-ತಪೋನುಷ್ಠಾನದಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸಿದ ಆತ್ಮಶಕ್ತಿಯನ್ನು ನಿರಂತರ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದೇ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ದಿವ್ಯ ತಪಸ್ಸು. ಇನ್ನುಳಿದ ತಪಸ್ಸಿಗಿಂತಲೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಈ ತಪಸ್ಸು ಹೆಚ್ಚಿನದು. ಜೀವನ ಹೂದೋಟದಲ್ಲಿ ಹೂಗಳಂತೆ ಅರಳುತ್ತಿರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಆತ್ಮಪುಷ್ಟಿಗೆ ಸದ್‌ಭಾವಗಳ ಅಮೃತಾಹಾರ ರೂಪದ ಶೀಲ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪೋಷಣೆ ಮಾಡುವ ಹಿರಿದಾದ ಹೊಣೆಯು ಶಿಕ್ಷಕರದಾಗಿದೆ. ಬೀಜಗಳಿದ್ದಂತೆ ಫಲ ನೀಡುವುದು ನಿಸರ್ಗದ ನಿಯಮ.

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೆಂಬ ಸಸಿಗಳಿಗೆ ಸದ್‌ಭಾವ ಸಚ್ಚಾರಿತ್ರ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಭಕ್ತಿ, ಈಶ್ವರಾಸಕ್ತಿ ಮುಂತಾದ ಒಳ್ಳೆನಡೆಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಆಚರಣೆಯ ಸಂಸ್ಕಾರ ಸ್ಥಿರ ಪಡಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿದರೆ, ಅವರ ಅಂತಃಶಕ್ತಿಯು ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಯಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ನಾಡು-ನುಡಿಯ ಸೇವೆಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ದೊರೆಯುವುದು.

ದಿನೇ-ದಿನೇ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಆಧುನಿಕ ಭೌತಿಕ-ವಿಜ್ಞಾನ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಮಾನವೀಯತೆಯು ಧರ್ಮದ ಸತ್ತ್ವವಾದ ಶೀಲಾಚರಣೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಟ್ಟಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ, ನಾಡಿಗೆ, ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ, ವಿಶ್ವಕ್ಕೆ ಬಲಬರುವುದು. ಆತ್ಮ ಸಾಧನೆಯಿಂದ ಸತ್ತ್ವಯುತ ಸಂಸ್ಕಾರದಿಂದ ಶೀಲ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಬೆಳೆದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಜೀವನ ಪಾವನವಾಗುವುದು.

ಕಾರಣ, ಜ್ಞಾನ ಸರಸ್ವತಿಯ ಸಾಹಿತ್ಯಾರಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಶಾಲೆ-ಕಾಲೇಜು-ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳ ಆತ್ಮದಂತಿರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ-ವೃಂದಕ್ಕೆ ಈ ವಿಚಾರ ದೀಪಿಕೆಯ ನುಡಿ-ಮುತ್ತುಗಳು ಶೀಲ-ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಪೋಷಕವಾಗಿ, ಸಫಲ ಬಾಳಿಗೆ ದಾರಿದೀಪವಾಗಲಿ.

ಧಾರವಾಡ ಬಾನುಲಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾರವಾದ ಭಾಷಣ.

ಕರುಣವಿರಲಿ: ಜೀವರೊಳು

ಕಾರುಣ್ಯಕಿರಣವು ಬಾಳ್ಬೆಳಕಿಗೆ ಮೂಲಕಾರಣ. ಆತ್ಮ ಸಂವರ್ಧನೆಗೆ ಪ
ಸಾಧನ. ಕರುಣಾರಸ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಜೀವನ ನಂದನವನವಿದ್ದಂತೆ. ಕರುಣೆ ಪ
ಮಾನವನು ಮಾನವನಾಗಲಾರ, ಬದುಕಲಾರ. ಬಾಳಿನಲ್ಲಿ ನವಚೈತನ್ಯವನ್ನು ಹ
ಲಾರ. ದುಃಖ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಕರುಣೆ ಅದೊಂದು ಅಮೃತ ಬಿಂದು. ಜೀವನವು ಪ
ವಾಗಿ ಆತ್ಮ ಸುಖವನ್ನು ಸವಿಯಲು ಕರುಣೆಯೇ ಕೈಗನ್ನಡಿ. ಜೀವನದ ಜಟಿಲ ಸ
ಗಳನ್ನು ಕರುಣಾ ಬಲದಿಂದ ಬಗೆಹರಿಸಬಹುದು. ಮಾತೆಯ ಕರುಣೆಯಿರದಿದ್ದರೆ ಕ
ಬೆಳೆಯಲಾರದು. ಗುರುಕೃಪೆಯಿರದಿದ್ದರೆ ಶಿಷ್ಯನ ಬುದ್ಧಿ ಬೆಳೆದು ಪ್ರಗತಿಪ
ಸಾಗಲಾರದು. ಕರುಣೆಯಿರದಿರೆ ಮೊಗ್ಗೆಯರಳದು, ಮಣ್ಣು ಮಡಿಕೆಯಾಗದು, ಚ
ಆಭರಣವಾಗದು, ಕಲ್ಲು ದೇವರಾಗದು. ಅಂತಃಕರಣ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಕರುಣೆಯ
ನಿರ್ಜೀವವನ್ನು ಜೀವವುಳ್ಳದ್ದನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಉದಾಹರಣೆಗಳುಂಟು. ಕ
ಸಹಜವಾಗಿ ನಿರ್ಮೂಲವಾಗಿದ್ದುಂಟು. ಕರುಣಾ ಜಲದಿಂದ ಮತ್ಸರಾಗ್ನಿ ಆರು
ಜಾತಿ ದ್ವೇಷಗಳು ದೂರಾಗುತ್ತವೆ. ಭಾವೈಕ್ಯವು ಬಂಧುರವಾಗುತ್ತದೆ. ಮ
ಬಾಂಧವ್ಯವು ಬೆಳೆದು ಆತ್ಮಶಾಂತಿ ಲಭಿಸುತ್ತದೆ. ಜೀವನವನದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದಿರುವ
ಕಡ್ಡಿಗಳು ಹಸನಾಗಿ ಸ್ನೇಹ ತರುವು ಚಿಗುರೊಡೆದು ಫಲವನ್ನೀಯುತ್ತದೆ. ಇನಿತೇ
ನಾನೆಂಬುದು ಹೋಗಿ ನೀನೆಂಬುದು ಉಳಿಯುತ್ತದೆ, ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ, ಬೆಳಗು
ಕರುಣಾ ಹೃದಯವು ಅರಳಿದಲರವಿದ್ದಂತೆ ಮರವೆಯನ್ನಳಿಸಲು ಕರುಣೆಯೇ ಜ
ಜ್ಯೋತಿ. ಕರುಣೆಯು ಒಳಗಿನಿಂದ ಇಳಿದುಬಂದರೆ ಜನ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಚೇತೋಹ
ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಕರುಣೆತೋರಿ, ಹೃದಯವು ಕಲ್ಲಾಗಿದ್ದರೆ ಸಲ್ಲಲಿತ ಜೀವನ ವೃಕ್ಷಕ್ಕೆ
ಕಬ್ಬಿಣವಿಟ್ಟಂತೆ ಭಾವ ಶುದ್ಧಿಯಿದ್ದಲ್ಲಿ ಕರುಣೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಮನಸ್ಸು ಕನಿಕರ ಪಡು
ಕರುಳು ಕೊರಗುತ್ತದೆ. ಜನರ ಕೊರಗನ್ನು ಕರಗಿಸುತ್ತದೆ. ಕರುಣೆಯುಳ್ಳವನು ದ
ರನ್ನು ಸಬಲರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಅವನಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತಿ ಮನೆಮಾಡಿಕೊಂಡಿರು
ಕರುಣಾರಸದಿಂದ ವಿರಸವು ಸರಸವಾಗುತ್ತದೆ. ವಿಯೋಗವು ಸಂಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ.

"ದುಃಖಕ್ಕೆ ಪ್ರೀತಿ ಮೂಲ. ಭೀತಿಗೆ ಪ್ರೀತಿ ಮೂಲ. ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ವಿಮು
ಗೊಂಡವನು ಇತರ ಎಲ್ಲ ಮನೋವಿಕಾರಗಳನ್ನು ಜಯಿಸುತ್ತಾನೆ" ಇದು ಮಹಾ
ಬುದ್ಧನ ಅಮರವಾಣಿ. ಪ್ರೀತಿಯಿದ್ದಲ್ಲಿ ಕರುಣೆ, ಕರುಣೆಯಿದ್ದಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತಿ ಇವು
ಅನ್ಯೋನ್ಯ ಸಂಬಂಧವಾಗಿವೆ. ಕಷ್ಟದ ಕಟು ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ನಿರಾಶೆಗ
ಅನುಭವಿಸದೆ ಕರುಣೆಯ ಮಾಧುರ್ಯವು ತಿಳಿಯಲು ಅಸಾಧ್ಯ. ಒಂದೆಡೆ ಮಹಾ
ಗಾಂಧಿಯವರು "ಕರುಣೆಯು ಸತ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತದೆ. ದ
ಏನೆಲ್ಲವನ್ನು ಸಹಿಸುತ್ತದೆ, ಮನ್ನಿಸುತ್ತದೆ, ದಯೆ ಆಶಾಮಯವಾದುದು. ದಯೆ

ಎಂದಿಗೂ ನಿಷ್ಫಲವಾಗಲಾರದು. ಪ್ರೀತಿ ದಯೆಗಳಿಂದ ಶಾಂತಿ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಬೇಕೆ ಹೊರತು ಖಡ್ಗದ ಬಲದಿಂದಲ್ಲ" ಎಂದು ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ತಿಳಿಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಧರ್ಮವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಕರುಣೆ ತುಂಬಿರುತ್ತದೆ. ಕರುಣೆಯಿದ್ದಲ್ಲಿ ಸದ್ಗುಣ ನೆಲೆಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ದಯೆಯಿಲ್ಲದ ಧರ್ಮ ಅದು ಧರ್ಮವಾಗಲಾರದು. ಪಶು ಜೀವನದಂತೆ ನಿರರ್ಥಕವಾದುದು.

"ದಯೆಯಿಂದ ಪಾಪಿಗಳ ಜೀವನ ಪರಿವರ್ತನ ಹೊಂದುತ್ತದೆ. ಉಪದೇಶದಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗದು. ದುಃಖ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿಲ್ಲದ ಕರುಣೆ, ಮನುಷ್ಯ ನನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ದುಃಖಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತದೆಂದು ಡಾಕ್ಟರ್ ಗೋಲ್ಡ್ ಸ್ಮಿಥ್‌ರ ಮಾತು ನಿಜಕ್ಕೂ ಸತ್ಯ. ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡುವ ಬುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲದ ಉಪದೇಶ ಬೋರ್ಗಲ್ಲ ಮೇಲೆ ಮಳೆ ಸುರಿದಂತೆ ವ್ಯರ್ಥ.

ಸರ್ವ ರಸಗಳಲ್ಲಿ ಕರುಣಾರಸವೇ ಹೆಚ್ಚಿನದು. ಅಂತೆಯೇ ಮಹಾಕವಿ ಭವ ಭೂತಿಯು "ಏಕೋರಸಃ ಕರುಣ ಏವ" ಎಂದು ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆ ನೀಡಿದ್ದಾನೆ. ರಸ ವಿದ್ದ ಹಣ್ಣು ಸುಂದರವಿದ್ದಂತೆ, ಕರುಣಾರಸ ಭರಿತ ಜೀವನ ಸುಂದರ ಹಾಗೂ ಬಂಧುರ ವಿರುತ್ತದೆ.

"ಕರುಣವಿರಲಿ ಜೀವರೊಳು" ಎನ್ನುವ ನಿಜಗುಣ ಶಿವಯೋಗಿಗಳವರ ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಂತಃಸತ್ವವು ಮೈಗೂಡಿಕೊಂಡಿದೆ.

ಏನಾದರೆಯೂ ಸಾಧಿಸಬಹುದು!
ಮತ್ತೇನಾದರೆಯೂ ಸಾಧಿಸಬಹುದು!!
ತಾನಾರೆಂಬುದ ಸಾಧಿಸಲಾಗದು
ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಕರುಣೆ ಉಳ್ಳವಂಗಲ್ಲದೆ

ಮಹಾತ್ಮಾ ಬಸವಣ್ಣನವರ ಈ ನುಡಿಮುತ್ತು ಮುಮುಕ್ಷುಗಳಿಗೆ ಮಾಣಿಕ್ಯದ ದೀಪ್ತಿ. ಕೂಡಲಸಂಗನ ಕರುಣೆಯನ್ನು ಪಡೆಯದೆ ಏನನ್ನೂ ಸಾಧಿಸಲಾರ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರತಿ ಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕರುಣೆ ಒಡಮೂಡಿದ್ದರೆ ಮೃಡನೊಲುಮೆ ಸಾಧ್ಯ. ಅದುವೆ ನಿಜವಾದ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಜೀವನ. ಕರುಣೆಯೇ ನಿಸ್ವಾರ್ಥ ಜೀವನದ ಅಡಿಗಲ್ಲು.

ಶಿವನಾಟದ ಸವಿಗಂಡ ಗುಂಡಯ್ಯ

ಶಿವನಾಟದ ಸವಿಗಂಡ ಗುಂಡಯ್ಯ ಮಹಾಶಿವಶರಣ. ಇವನು ಬೀದರ ಜಿಲ್ಹೆ ಯವನು. ಶಿವನಾಟದಲ್ಲಿಯೇ ಕಾಲಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದ. ಅವನ ಜೀವನವೆಲ್ಲವೂ ಸವಿ ಜೇನಿ ನಂತೆ ಮಧುರವಾಗಿತ್ತು. ಅವನ ಭಾವವು ಪಕ್ವವಾಗಿತ್ತು. ಅಂತರಂಗ ಬಹಿರಂಗಗಳೆಲ್ಲವೂ ಪವಿತ್ರಮಯವಾಗಿದ್ದವು. ಕಾಯಕವೇ ಕೈಲಾಸವೆಂದು ಬಗೆದು ನಿರಂತರವೂ ಕಾಯಕ ದಲ್ಲಿ ನಿರತನಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದ. ಅವನ ಕಾಯಕ ಘಟಕಾಯಕ. ಆತನ ಹೆಸರು ಕುಂಬಾರ ಗುಂಡಯ್ಯ. ಶಿವನ ಲೀಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸತತವೂ ತೊಡಗಿರುತ್ತಿದ್ದರಿಂದ ಶಿವನಾಟದ ಸವಿಗಂಡ

ಗುಂಡಯ್ಯನೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಸತಿಯು ಹೆಸರು ಕೋತಲದೇವಿ. ಇವರ
ದಾಂಪತ್ಯವು ಆದರ್ಶವಾಗಿತ್ತು. ಶಿವ ಮೆಚ್ಚುವಂತೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಎಂದೂ
ವಿರಸ ಕಾಣದ ದಾಂಪತ್ಯ. ಸತಿ–ಪತಿಗಳೊಂದಾಗಿ ನಡೆದು ಬಾಳಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳಕನ್ನು
ದ್ದರು. ಇವರ ವೃತ್ತಿ ತತ್ವಮಯವಾಗಿ ಸಾಗಿತ್ತು. ಸವಿಗಂಡ ಗುಂಡಯ್ಯನ
ಕಾಯಕವು ಎಂತಹದಿತ್ತೆಂಬುದು ಹರಿಹರನ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡರೆ ಅರ್ಥ
ದಿರದು. "ಆಧಾರಮೆಯಾಧಾರಮದಾಗಿರೆ, ಮಿಗೆ ಷಟ್ ಚಕ್ರಮೆ ಚಕ್ರಮದಾಗಿ
ಸೋಗಯಿಪ ನಾಭಿಯೆ ನಾಭಿಯದಾಗಿರೆ, ಕನಸಿನ ಕಾಯಂ ಮೃತ್ತಿಕೆಯಾಗಿರೆ,
ಚಟಿದಾರಂಗಳವಾಗಿರೆ, ನಿಷ್ಠೆಯೆ ತಿರುಗುವ ದಂಡವದಾಗಿರೆ, ಮಾಡುವ ಭಕ್ತಿ
ದಾಗಲು ಕೂಡಿದ ಕರಣದೆ ಮರ್ದಿಸುತಾಗಲು, ಮಿಗೆ ಶೋಷಣ ದಾತಪದಿಂದಾರಿ,
ಮಿಗಲುದರಾಗ್ನಿಗಳಿಂದಹಿಸಿ, ಇಂತೊಳಗಣ ಘಟಕಾಯಕವೊಪ್ಪಲು, ಸಂತತ
ಮಾಟಮದೊಪ್ಪಲು ಕುಂಬರ ನೆನಸಿರ್ಪಂ ಗುಂಡಯ್ಯ". ಈ ಪ್ರಕಾರ ಗುಂಡಯ್ಯ
ಘಟಕಾಯಕವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಈ ಘಟಕಾಯಕದಲ್ಲಿ ಅಂತರಂಗ ಬಹಿ
ಗಳೆರಡರ ಶುದ್ಧಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದ್ದನು. ಹೊರಗೆ ಚಕ್ರಕ್ಕೆ ಆಧಾರವಾಗಿರುವ
ಅವನಿಗೆ ಆಧಾರ ಚಕ್ರವಾಗಿತ್ತು. ಆದರ ಮೇಲಿನ ತಿಗರಿಯೇ ಷಟ್‌ಚಕ್ರವಾಗಿ
ತಿಗರೆಯಲ್ಲಿರುವ ರಂಧ್ರವೇ ಅವನ ನಾಭಿಯಾಗಿತ್ತು. ದೇಹವನ್ನೇ ಮಡಕೆ ಮಾಡು
ಮಣ್ಣು ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ನಿಷ್ಠೆಯನ್ನೇ ದಂಡವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ, ಅದರಿಂದ ತಿರು
ಮಾಡಿದ ಮಡಕೆ ಗಡಿಗೆಗಳನ್ನು ನೆನೆಹೆಂಬ ದಾರಗಳಿಂದ ಕೊಯ್ದು, ಕರಣಂಗಳಿಂದ
ಬಡಿದು, ಭಕ್ತಿ ಎಂಬ ಆವಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ, ಉದಾರಾಗ್ನಿಗಳಿಂದ ಸುಟ್ಟು ಗಟ್ಟಿ ಮಾ
ನಂತರ ಆ ಮಡಕೆಗಳನ್ನೇ ಬಾರಿಸುತ್ತ ನಾಗಮಣಿಯಂತೆ ಹೆಡೆಯೆತ್ತಿ ತಡೆ–ತಡೆದು
ಹಾಕುತ್ತ ಗುಂಡಯ್ಯನು ನಿತ್ಯವೂ ಈ ರೀತಿ ನೃತ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಈ
ಹೊರಗಿನ ಘಟಕಾಯಕದಿಂದ ಅವನ ಜೀವನ ಪರಿಶುದ್ಧವಾಗಿ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಇ
ಕಾಯಕವೆ ಶಿವಭಕ್ತಿ, ಈ ಕಾಯಕವೆ ಶಿವಭಜನೆಯಾಗಿ ಶಿವಯೋಗದಲ್ಲಿ ವಿಹ
ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಪೂಜೆಯಲ್ಲಿ ಮಗ್ನನಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದ. "ತೂಗಾಡುತ ಮಡಕೆಗಳಂ ಬಾ
ಅಡ್ಡ ತ್ರಿಕಟಂ ಬಲಿವುತೆ ತಣಿವುತೆ ಮುದದಿಂ ಬಾರಿಸಿ", ಈ ರೀತಿ ಪರವಶ
ಗುಂಡಯ್ಯನು ಕುಣಿವುದನ್ನು ಕಂಡು ಪರಮೇಶ್ವರನೂ ಸಹ ಪರವಶನಾಗಿ ಕುಣಿಯುತ್ತ
ನೆಂದು ಮಹಾಕವಿ ಹರಿಹರನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಗುಂಡಯ್ಯನ ಭಕ್ತಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಹ
ಬೆರಗಾಗಿ, ಗುಂಡಯ್ಯನ ಗುಡಿಸಲ ಬಳಿಬಂದು, ಆತನ ಏಕನಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಪು
ಗಾತ್ರನಾಗಿ ಅವನ ಮನದ ಲಿಂಗವನ್ನು ತನ್ನೆಡೆಗೆ ಆಕರ್ಷಿಸಿಕೊಂಡು ಅದರೊಳಗೆ
ಬೆರೆತು ಗುಂಡಯ್ಯನ ಬಾಗಿಲ ಎದುರಿನಲ್ಲಿಯೇ ಲಿಂಗವಾಗಿ ಮಾಡಿರುವದನ್ನು ಗುಂಡಯ್ಯ
ನೋಡಿ ಅವನ ಆನಂದಕ್ಕೆ ಮಿತಿಯೇ ಇಲ್ಲದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಗುಂಡಯ್ಯನ ಭಕ್ತಿಗೆ ಮೆ
ಶಿವನು "ಶಿವಲೋಕದೊಳು ನಿನಗೆ ಶಿವಪದವ ಉಣಿಸುವೆನು, ಶಿವಗಣಕೆ ಸಾರಿ ಹೆ

ವೆನು, ಗುಂಡಯ್ಯ ಶಿವಶರಣನೆಂದು ನಡೆ ಮೊದಲು" ಎಂದು ನುಡಿದಾಗ, ಅದಕ್ಕೆ ಗುಂಡಯ್ಯನು "ಬೇಡೆನಗೆ ಕೈಲಾಸ ಬಾಡುವದು ಕಾಯಕವು ನೀಡೆನಗೆ ಶಿವನ ಕಾಯಕವ ಕುಣಿದಾಡಿ ನಾಡಹಂದರಕೆ ಹಬ್ಬಿಸುವೆ" ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳುವ ನುಡಿಯು ಎಂತಹವರನ್ನೂ ಅಚ್ಚರಿಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಕುಂಬಾರ ಗುಂಡಯ್ಯನು ಕಾಯಕವೇ ಕೈಲಾಸವೆಂದು ಬಗೆದು ಕಾಯಕದಲ್ಲಿಯೇ ನಿರತನಾದ ಮಹಾಶಕ್ತಿ. ಸತ್ಯ ಶುದ್ಧ ಕಾಯಕದಿಂದ ಅಪಾರ ಮಹಿಮಾ ಶಾಲಿಯಾಗಿ ದೇವರನ್ನೇ ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಕರೆಯಿಸಿ ಕೊಂಡ ಕಾರುಣ್ಯಮೂರ್ತಿ. ಘಟಿಕಾಯಕವೇ ಅವನಿಗೆ ಸರ್ವಸ್ವ. "ಗುಂಡ ತಿಗರಿಯ ತಿರುವಿ, ರುಂಡ ಧಾರಿಯು ಕುಣಿದು, ಥಂಡಿ ಬೀಳುತಲಿ ಬೆಳವಲಕೆ–ಕುಂಬಾರಗಿಂಡಿ ರಸಗಾಳಿ ಬೀಸುತಲಿ" ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಈಗಲೂ ಹಳ್ಳಿಗರು ಶಿವನಾಟದ ಸವಿಗಂಡ ಕುಂಬಾರ ಗುಂಡಯ್ಯನ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಹಾಡಿ ಹರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ನೈತಿಕ ಜೀವನ

ನೈತಿಕ ಜೀವನವೇ ಶರಣ ಜೀವನದ ಅಡಿಗಲ್ಲು. ವ್ಯಕ್ತಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಒಳ ಗುಟ್ಟೇ ನೈತಿಕ ಜೀವನ. ನೀತಿಗಿದ್ದ ಬೆಲೆ ಮುತ್ತಿಗೂ ಸಿಗದು. ನೈತಿಕಾಚರಣೆಯನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಾಧಕನ ಮನಸ್ಸು ನಿರಂತರ ಶಾಂತಮಯವಿರುವದು. ನೀತಿಯಿಂದಲೇ ವಿಶ್ವವು ಭದ್ರವಾಗುವದನ್ನರಿತ ಜಗದಣ್ಣ ಬಸವಣ್ಣನವರು ತಂದೆಯು ಮಗುವಿಗೆ ತಿಳಿ ನುಡಿ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ಸಮಾಜಕ್ಕೀನೆ ತಿಳಿಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ—

"ಕಳಬೇಡ, ಕೊಲಬೇಡ, ಹುಸಿಯ ನುಡಿಯಲು ಬೇಡ, ಅನ್ಯರಿಗೆ ಅಸಹ್ಯ ಪಡ ಬೇಡ, ತನ್ನ ಬಣ್ಣಿಸಬೇಡ, ಇದಿರು ಹಳಿಯಲು ಬೇಡ, ಇದೇ ಅಂತರಂಗ ಶುದ್ಧಿ; ಇದೇ ಬಹಿರಂಗ ಶುದ್ಧಿ; ಇದೇ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವನ ಒಲಿಸುವ ಪರಿ" ಎಂಬುದಾಗಿ ಅಕ್ಕರತೆಯಿಂದ ತಿಳಿಸಿರುವರು. ನೀತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೆಂಬು ವವನು ಬಯಲಿನಲ್ಲಿ ಗೋಡೆ ಕಟ್ಟಿದಂತೆ ವ್ಯರ್ಥ ಪ್ರಯಾಸವಾಗುವದು. ವಿದ್ಯಾ ಬುದ್ಧಿ, ತೇಜಃ ಪ್ರಭಾವ, ಗುಣ ಗೌರವ, ಬಲ, ರೂಪ, ಯೌವನ, ಶ್ರೀ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಒಂದು ದಿನ ಹುಡಿಯಾಗಿ ಮಣ್ಣು ಪಾಲಾಗುವವು.

ಕತ್ತಲೆಯೊಳಿರ್ದು ದೀಪದ
ಬಿತ್ತರವಂ ಬಣ್ಣಿಸಲ್ಕೆ ಬೆಳಕಹುದೆಂತೈ।
ಸತ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮವ ಬಲು ಹೊಗಳುತ್ತಿರೆ
ಸತ್ಕ್ರಿಯೆಗಳಿಲ್ಲದಿರಲದು ವ್ಯರ್ಥಂ॥ (ಪೂಮಾಲೆ)

ಜೀವನದ ಶಾಂತತೆಗಾಗಿ ಸತ್ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ. ಅಂತರಂಗ ಶುದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಒಲಿಸಲು ನೀತಿಯೇ ರಾಜಮಾರ್ಗವೆಂದು ಶರಣರ ಮತ. ಕಾಮ, ಕ್ರೋಧ, ಲೋಭ, ಮೋಹ, ಮದ, ಮತ್ಸರ ಇವುಗಳೇ ಚಿತ್ತಶುದ್ಧಿಗೆ ಆತಂಕಗಳು.

ಇವೆಲ್ಲವುಗಳನ್ನು ಉಪಾಯದಿಂದ ಹೊರದೂಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ
ಆಶೆಯೇ ಭವಕ್ಕೆ ಬೀಜವೆಂದು ಹಿರಿಯರು ಹೇಳಿರುವರು. ಆ ಆಶೆಯಿಂದಲೇ
ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

"ಪರೋ ಮೋಕ್ಷೋ ವಿತೃಷ್ಣತಾ"

ಎಂಬ ನೀತಿ ವಾಕ್ಯದಂತೆ ಆಶೆಯಿಲ್ಲದಿರುವುದೇ ಮಹಾ ಮೋಕ್ಷ. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ
ಜ್ಞಾನಿಗಳಾದರೂ Dark night of the soul ಎಂದು ಬಿತ್ತರಿಸಿದ್ದಾರೆ.
ರಾಷ್ಟ್ರದ ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ನೆಹರೂ ಇಡಿಸಿದ ಮೂರು
ಗಳುಳ್ಳ ವಿಗ್ರಹದಿಂದ ಹೊರಡುವ,

See no evil, Speak no evil, Hear no evil.

ಈ ಮೂರು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ
ಪ್ರವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ ಇದೇ ಮಾತನ್ನೇ ತಿಳಿಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ
ಅರಿಯುವಂತೆ ಮಹಾಶರಣ ಬಸವಣ್ಣನವರು—

"ಕೊಂಬೆಯ ಮೇಲಣ ಮರ್ಕಟನಂತೆ ಲಂಘಿಸುವದೆನ್ನ ಮನವು, ಕೂಡಲ
ದೇವಾ ನಿಮ್ಮ ಚರಣ ಕಮಲದಲ್ಲಿ ಭ್ರಮರನಾಗಿರಿಸು ನಿಮ್ಮ ಧರ್ಮ.

ಮತ್ತು ಅತ್ತಲಿತ್ತ ಹೋಗದಂತೆ ಹೆಳವನ ಮಾಡಯ್ಯಾ ತಂದೆ, ಸುತ್ತ
ನೋಡದಂತೆ ಅಂಧಕನ ಮಾಡಯ್ಯಾ ತಂದೆ, ಮತ್ತೊಂದು ಕೇಳದಂತೆ
ಮಾಡಯ್ಯಾ ತಂದೆ" ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ನುಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ
ಹೊಸ್ತಿಲಲ್ಲಿ ಹುಲ್ಲು ಬೆಳೆದಾಗ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಯಾರೂ ಇರಲಾರರೆಂಬ ಭಾವ
ವದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ಅಂತೆಯೇ ಪುಣ್ಯ-ಪಾಪಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯದೆ ಇಲ್ಲದಿರುವದು,
ಯಾಗಿರುವದು, ಕಿಂಕರ ಭಾವದಿಂದ ನಡೆಯದಿರುವುದು, ವಿಷಯ ವ್ಯಾಮೋಹ
ಮನಸ್ಸು ಹರಿಯುವುದು ಇವುಗಳು ಕಂಡು ಬಂದಲ್ಲಿ ಆತ್ಮ ಪ್ರಕಾಶ ಇರುವದಿಲ್ಲ.
ಕಾರ್ಗತ್ತಲೆ ಕಾಣುವದು ನಿಶ್ಚಯ.

ಸಂತ ತುಲಸೀದಾಸರೂ—

"ನರತನು ಪಾಯಿ ವಿಷಯ ಮನದೇಹಿ
ಪಲ್ಲಟ್ ಸುಧಾತೇ ಸಠ ವಿಷಲೇಹಿ"

ಮಾನವ ದೇಹವನ್ನು ಹೊಂದಿಯೂ ವಿಷಯ ಭೋಗದ ಕಡೆ ಮನಸ್ಸು
ಅಮೃತವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ವಿಷವನ್ನು ಸೇವಿಸಿದಂತೆ ಎಂದು ಸಾರಿದ್ದಾರೆ. ನೈತಿಕ ಜೀವ
ಮುಕ್ತಿಗೆ ಸಾಧನ, ವಿರಕ್ತಿಗೆ ಸೋಪಾನ.

ಮೇದಾರ ಕೇತಯ್ಯ

"ಎನ್ನ ಚಿತ್ತಕ್ಕೆ ಆಚಾರಲಿಂಗವಾದಾತ ಬಸವಣ್ಣ; ಎನ್ನ ಬುದ್ಧಿಗೆ ಗುರುಲಿಂಗ

ಬಸವಣ್ಣ: ಎನ್ನ ಅಹಂಕಾರಕ್ಕೆ ಶಿವಲಿಂಗವಾದಾತ ಬಸವಣ್ಣ; ಎನ್ನ ಮನಕ್ಕೆ ಜಂಗಮ ಲಿಂಗವಾದಾತ ಬಸವಣ್ಣ; ಎನ್ನಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಪ್ರಸಾದ ಲಿಂಗವಾದಾತ ಬಸವಣ್ಣ; ಎನ್ನ ಭಾವಕ್ಕೆ ಮಹಾಲಿಂಗವಾದಾತ ಬಸವಣ್ಣ; ಎನ್ನಸ್ಥೂಲ ತನುವಿಗೆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವಾದಾತ ಬಸವಣ್ಣ; ಎನ್ನ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ತನುವಿಗೆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವಾದಾತ ಬಸವಣ್ಣ; ಎನ್ನ ಕಾರಣ ತನು ವಿಂಗೆ ಭಾವಲಿಂಗವಾದಾತ ಬಸವಣ್ಣ; ಇಂತೆಂದರಿದನಾಗಿ ಗೌರೇಶ್ವರ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಸುಖಿ ಯಾದೆನು." ಈ ರೀತಿ ಮಹಾತ್ಮಾ ಬಸವಣ್ಣನವರನ್ನು ಕಲ್ಯಾಣದಲ್ಲಿ ಕಂಡು, ಹರುಷ ಗೊಂಡು ಪುಳಕಿತ-ಗಾತ್ರನಾಗಿ ಮೇದಾರ ಕೇತಯ್ಯನು ಹಾಡಿದ ವಚನವಿದು. ಮೇದಾರ ಕೇತಯ್ಯನಿಗೆ ಬಸವಣ್ಣನವರೆಂದರೆ ಪಂಚಪ್ರಾಣ. ಬಸವಣ್ಣನವರನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುತ್ತ, ಧನ್ಯತೆಯ ತೂಗುಯ್ಯಾಲೆಯನ್ನಾಡುತ್ತ, ಬಿದಿರು ಕಾಯಕವನ್ನು ಮಾಡಿ ನಿತ್ಯವೂ ದಾಸೋಹವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಮೇದಾರ ಕೇತಯ್ಯನು ಕಾಯಕದಿಂದಲೇ ಜೀವನ್ಮುಕ್ತಿ ಯೆಂದು ಬಗೆದಿದ್ದನು. ನಿತ್ಯವೂ ಕಾಡಿಗೆ ಹೋಗುವದು, ಬಿದಿರುಗಳನ್ನು ಕಡಿದು ತರುವದು, ಅವುಗಳಿಂದ ಮೊರ, ಬುಟ್ಟಿ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಅವುಗಳನ್ನು ಮಾರಿ, ಬಂದ ಹಣದಿಂದ ದಾಸೋಹ ಮಾಡುವದೇ ಸತ್ಯ ಶುದ್ಧ ಕಾಯಕವಾಗಿತ್ತು. ಕೇತಯ್ಯನು ಶಿವ ಶರಣರು ನುಡಿದಂತೆ ನಡೆದು ಕಾಯಕಷ್ಟದಿಂದ ದುಡಿದಿದ್ದನ್ನಷ್ಟೇ ತನ್ನ ಜೀವನವನ್ನು ನಿರ್ವಾಹ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಲಿಂಗೋಪಭೋಗಿಯಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದನು. ನಿತ್ಯವೂ ಮಹಾತ್ಮಾ ಬಸವಣ್ಣನವರ ಅನುಭವ ಮಂಟಪಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಶಿವಾನುಭವಾಮೃತವನ್ನು ಸೇವಿಸಿ, ಅನು ಭವಸಾರವನ್ನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬೆಳಕಿನರಮನೆಯನ್ನು ಸೇರುತ್ತಿದ್ದನು. ಎಂತಹ ಕಡು ಕಷ್ಟ ಬಂದೊದಗಿದರೂ ಕಾಯಕದಿಂದ ನಿವೃತ್ತನಾಗುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಏಕನಿಷ್ಠೆ ಅಚಲ ವಾಗಿತ್ತು. ಕಾಯಕದಿಂದ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಶಕ್ತಿ ಸಂಗಳಿಸಿದ್ದನು. ಜೀವಿಗಳನ್ನೇ ರಾಚಿಯನ್ನಾಗಿಸಿ ದ್ದನು. ಕಾಯಕವನ್ನೇ ಕದಿರವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದನು. ದರ್ಶನದ ನೂಲಿನಿಂದ ನೂತ ಬಟ್ಟೆ ಯನ್ನು ಹೊದ್ದುಕೊಂಡು ಆತ್ಮಾನಂದ ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿರುತ್ತಿದ್ದನು. ಶಿವಮತದ ಬೆಳಕನ್ನುಂಡು ನಲಿಯುತ್ತಿದ್ದನು. ಸಾತವ್ವ ಅವನ ಧರ್ಮಪತ್ನಿಯಾಗಿದ್ದು, ನೆರಳಿನಂತೆ ಪತಿಯ ಧ್ಯೇಯ ಧೋರಣೆಗನುಸರಿಸಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಳು. ಪತಿಗೆ ತಕ್ಕ ಸತಿಯಾಗಿದ್ದಳು. ಕಾಯಕದಿಂದ ತಂದ ಹಣದಿಂದ ಬೇಸರಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದೆ ದಾಸೋಹ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅವರೀರ್ವರ ಜೀವನವು ಸವಿಜೇನಿನಂತೆ ಸಿಹಿಯಾಗಿತ್ತು. ಶಿವನ ಪರೀಕ್ಷೆಗೊಳಪಟ್ಟರೂ ಹೆದರದೆ, ಕುಗ್ಗದೆ ಶ್ರಮ ವಹಿಸಿ ಕಾಯಕವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಕೇತ ಯ್ಯನ ಮಹತ್ವವು ಜಗತ್ತಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕೆಂದು ಪರಮಾತ್ಮನು ಬಯಸಿ ಒಂದು ಉಪಾಯ ವನ್ನು ಹುಡುಕಿದನು. ಕೇತಯ್ಯನು ತನ್ನ ಕಾಯಕ ಮಾಡಲು ಅಡವಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬಿದಿರನ್ನು ಕಡಿಯುವಾಗ, ಅದರೊಳಗಿಂದ ಸುವರ್ಣ ಘಟ್ಟಿಗಳು ಬೀಳುವಂತೆ ಮಾಡಿದನು. ಕೇತ ಯ್ಯನು ಅವುಗಳನ್ನು ನೋಡಿದ ಕೂಡಲೇ ಹಿಂದ ಸರಿದನಲ್ಲದೆ, ಅವುಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟಲಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ ಕಡಿಯಲು ಹೋದರೆ ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದನ್ನು ನೋಡಿ ಆ ಸ್ಥಾನವನ್ನೇ

ಬಿಟ್ಟನು. ಕೇತಯ್ಯನು ಇಚ್ಛಿಸಿದ್ದರೆ ಬಂಗಾರದ ಘಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಒಯ್ದು
ದಾಸೋಹ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಬೆವರು ಸುರಿಸಿ, ಕಾಯಕಷ್ಟ ಸಹಿಸಿ,
ದಾಸೋಹವೇ ಪರಮಾತ್ಮನ ಪ್ರೀತಿಗೆ ಪಾತ್ರವಾಗುವದೆಂಬುದನ್ನರಿತ ಕೇತಯ್ಯನು
ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಕಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಕೊರೆಯುವ ಬಂಗಾರದ
ಭಾವಿಸಿದ. ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಮೇದಾರ ಕೇತಯ್ಯನು ಎತ್ತರವಾದ ಗಿಡವನ್ನು ಹತ್ತಿ
ಯನ್ನು ಕಡಿಯುವಾಗ ಕಾಲು ಜಾರಿ ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದಕೂಡಲೇ ಪ್ರಾಣ ಹೋದದ್ದನ್ನು
ಬಸವೇಶ್ವರರು ಗತ ಪ್ರಾಣರಾಗಲು ಅವರ ಬಾಹ್ಯ ಶರೀರವು ಹೊರಗೆ ಕಳಚಿ
ಶಿವಾನುಭವ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿದ್ದ ಶಿವಶರಣರೆಲ್ಲರೂ ಬೆರಗಾಗಿ ಬಸವೇಶ್ವರರೂ,
ಕೇತಯ್ಯನು ಹೀಗೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಹೋದರೆ ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡುವರಾರೆಂದು
ತ್ತಿರುವಾಗ ಮಡಿವಾಳ ಮಾಚಯ್ಯನವರು "ಅವರೀರ್ವರ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಜಾಗೃತಿ
ನೀಡೆಂಬುದನ್ನು ದೇವರನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದೇ ಶಿವಶರಣರ ಮುಖ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯ
ತಿಳಿಸಿದಾಕ್ಷಣ, ಎಲ್ಲ ಶಿವಶರಣರು ಭಕ್ತಿಯ ಉದ್ರೇಕದಿಂದ ದೇವರನ್ನು ಬೇಡಿಕೊ
ನೆಯೇ ಬಸವಣ್ಣನವರು ಹಾಗೂ ಮೇದಾರ ಕೇತಯ್ಯನವರು ಶಿವಯೋಗ ನಿದ್ರೆ
ಎಚ್ಚರಾದರೆಂಬ ಕಥೆಯನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ. ಇದರಿಂದ ಬಸವೇಶ್ವರರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ
ರೆಲ್ಲರು ದೇಹ ಬೇರೆಯುಳ್ಳವರಾದರೂ ಅವರ ಪ್ರಾಣ ಒಂದೇ ಆಗಿ ಶಿವಾನುಭವದ
ಯಂತೆ ಆಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆಂಬುದು ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. .

ಮೇದಾರ ಕೇತಯ್ಯನು ತನ್ನದೊಂದು ವಚನದಲ್ಲಿ "ಭಕ್ತಂಗೆ ಸುಖ ಸರಿ, ದುಃ
ಸರಿ, ಉರಿಸಿರಿ ಉಭಯವೂ ಸರಿ ಎನ್ನದಿರ್ದಡೆ ಭಕ್ತಿಗದೇ ಹಾನಿ" ಎಂದುದಾ
ಭಕ್ತಿಯ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಅರುಹಿದ್ದಾನೆ.

"ಶರಣ ಶಿವಕಾಯಕವ ಒರೆಗೆ ಹಚ್ಚುವರಾರು?
ಹರಸಹಿತ ಸೋತು ಬದುಕಿಸದ ಮೇದಾರ
ವರಕೇತ ನಿನಗೆ ಸರಿಯಾರು?

ಈ ಜೋಗುಳ ಪದದಿಂದ ಮೇದಾರ ಕೇತಯ್ಯನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಪ್ರತಿಭೆ
ಮರಣ ಬಂದರೂ ಸಹ ಶರಣ ಕಾಯಕ ಮುಗಿಸಿ ಹರುಷದಲಿ ಹರಣ ನೀಗಿದ
ಶಿರೋಮಣಿ. ಮೇದಾರ ಕೇತಯ್ಯನು ಕಾಯಕದ, ದಾಸೋಹದ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು
ದೆತ್ತರಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟಿಸಿ,ಶಿವಶರಣರ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಕಾಯಕ

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ

ಕಳೆದ ಎರಡು ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕವು ಪ್ರಗತಿ ಮುಖದತ್ತ ಸಾಗಿ
ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಿ, ತನ್ನ ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿ ಮುನ್ನಡೆದಿದೆ. ಹಿಂದಿರು
ದಾಗ ಇಂದಿನ ಅದ್ಭುತ ಪ್ರಗತಿಯು ಎದುರಿಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಜನತೆಯ ಜೀವನ

ಸಹ ಸುಧಾರಿಸುತ್ತಲಿದೆ. ಕಂಟಕವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದ್ದ ಏರುಪೇರುಗಳು ನಷ್ಟವಾಗಿ ಬೃಹತ್ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿದೆ. ಮಾನವೀಯತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು, ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂದಡಿ ಇಡುತ್ತಲಿದೆ. ಇದರ ಭದ್ರ ತಳಹದಿಗಾಗಿ, ಉದ್ದಿಮೆ ಹಾಗೂ ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಗಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಲಕ್ಷ್ಯವಹಿಸಿ, ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರದವರು ಕಾರ್ಯ ತತ್ಪರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಭಾವೈಕ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ನಿರಂತರವೂ ಹೋರಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಲವಾರು ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ಶೋಷಣೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗಿದ್ದ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನ ಮುಂತಾದ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದವರ ಏಳಿಗೆಗಾಗಿ, ಅನೇಕ ಉಪಯುಕ್ತ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವರಿಗೆ ಮನೆಕಟ್ಟಲು ನಿವೇಶನ, ಹಣದ ನೆರವು, ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶ, ಕೃಷಿಭೂಮಿ ವಿತರಣೆ, ಇವೆಲ್ಲವುಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದು, ಅವರ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಚೇತನ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಏರುತ್ತಿರುವ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ತಡೆಯಲು ಅನೇಕ ಉಪಾಯಗಳನ್ನು ಹೂಡಿ ಅವರ ಬಾಳು ಬಂಗಾರವಾಗಿ, ನಿರಂತರವೂ ಸುಖದಿಂದಿರಲು ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಶಿಕ್ಷಣ, ಆರೋಗ್ಯ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಸೇವೆಗಳಿಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರವು ಪ್ರಧಾನ ಪಾತ್ರವಹಿಸಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ, ಜನಜಾಗೃತಿ ಮಾಡಿದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿಯೂ ಅದ್ಭುತ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸಿದೆ. ಕುಟುಂಬ ಯೋಜನೆ, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಆಹಾರ ಒದಗಿಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅವರ ಉದ್ಧಾರವನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಳ್ಳಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ನೀರು ಅತ್ಯವಶ್ಯ ಬೇಕೆಂದು ಯೋಚಿಸಿ, ಹಳ್ಳಿಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ, ಹಾಗೂ ಅವರ ಜೀವನ ಸುಖಮಯ ಸಾಗಿಸುವದರ ಸಲುವಾಗಿ, ಭಾವಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಭರದಿಂದ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳ ಯೋಜನೆಯೂ ತ್ವರಿತ ಗತಿಯಿಂದ ನಡೆದಿದೆ. ಕಾರ್ಮಿಕರ ಯೋಗಕ್ಷೇಮಕ್ಕೆ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಿ: ಹಿಂದೆಂದೂ ಆಗದಷ್ಟು ಗಮನ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಚೈತನ್ಯ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಬೆಳವಣಿಗೆಗಾಗಿ ಇತ್ತಿತ್ತಲಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಲಕ್ಷ್ಯವಹಿಸಿ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂವರ್ಧನೆಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಗತವೈಭವವನ್ನು ಮನಸಿನಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ಯಾವ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಅಳಿಯದಂತೆ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ದಾರಿಯತ್ತ ಸಾಗಿದ್ದು ನೋಡಿದರೆ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತುಂಬಿದ ಸಂತೋಷವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿದೆ.

ನಮ್ಮೀ ಕರ್ನಾಟಕ ಇತಿಹಾಸವು ಕೆಲವು ಸಾಮ್ರಾಟರ ವೈಭವದ ಕಥೆಯಾಗದೆ, ವಿವಿಧ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕಲಾ ಪರಂಪರೆಗಳ ಸಂಗಮ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಈ ನಾಡು ಹಿಂದು, ಜೈನ, ಬೌದ್ಧ, ಮುಸ್ಲಿಂ, ಕ್ರೈಸ್ತ, ಪಂಥಗಳ ಜ್ಞಾನಿಗಳು, ಸಂತಕವಿಗಳು, ಸುಧಾರಕರು, ಕಾಯಕವೇ ಕೈಲಾಸವೆಂದು ಸಾರಿದ ಶಿವಶರಣರ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಇಂದು ಈ ಕ್ಷೇತ್ರವು ದಿನೇ ದಿನೇ ಪ್ರಗತಿಯತ್ತ ಸಾಗಿ ಮಾನವೀಯತೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಒಡಮೂಡಿಸುತ್ತ ಜಾಗೃತಿಯ ಪ್ರಚಂಡ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು, ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ

ಪರಿಶ್ರಮಿಸುತ್ತಿರುವದು ಶುಭದಾಯಕವಾಗಿದೆ. ಈ ನಾಡು ಅನಾವೃಷ್ಟಿಯ ಅ
ಯಲ್ಲಿ ಪಾರಾಗಿ ಸತತೋದ್ಯೋಗವನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಗಂಭೀ
ಗಳನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವದರಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದೆ. ಹಣದುಬ್ಬರ, ಬೆಲೆಯೇರಿ
ಬಿಸಿ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ತಲೆ ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದರೂ, ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಕುಂಠಿತವಾದಂತೆ,
ತ್ಸಾಹದೊಡನೆ ಮುಂದುವರಿದಿದೆ.

ಪ್ರಾಚೀನ ಇತಿಹಾಸ ನೋಡಿದಾಗ ಈ ನಾಡಿಗೆ ಭವ್ಯ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು
ತಕ್ಕ, ಕರ್ನಾಟಕವೆಂಬುದು ಇಂದು, ರಾಜಕೀಯ ಜಂಜಾಟದಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿ ಈ
ಕಳೆದುಕೊಂಡಿತ್ತು. ೧೯೫೬ರಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಮಾತಾಡುವ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಒ
ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿ ಹೋರಾಡಿದವರು ತಪಸ್ಸು ಫಲಕೊಟ್ಟು ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ
ನಂತರ ನಿಧಾನವಾದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ. ಭಾವಸಾಮರಸ್ಯದಿಂದ, ಪರಂಪರೆಯ
ದಿಂದ ೧೯೭೩ನೇ ಇಸವಿ ನವ್ಹೆಂಬರ ಒಂದನೆಯ ದಿನಾಂಕದಂದು ಮೈಸೂರು
ವಾಗಿ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ನೆಲಗಟ್ಟು ಭದ್ರವಾಗುಳಿಯಿತು. ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯದ
ಹೊಸ ಪ್ರಗತಿದಾಯಕ ಯುಗವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು. ಅಂದಿನಿಂದ ಇಂದಿನವರೆಗೆ
ನಾಡು ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಜೊತೆಗೆ, ಆರ್ಥಿಕೋನ್ನತಿಯು ಬೆರೆತು,
ಹೆಚ್ಚು ಕಸುವು ಬಂದಿದೆ. ರಾಜ್ಯ ಧುರೀಣರು, ಸಾಹಿತಿಗಳು, ವಿದ್ವಾಂಸರು, ಧ
ಗಳು, ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕಾಗಿ ಹಗಲಿರುಳು ಪರಿಶ್ರಮಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ
ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪತ್ತು, ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಪತ್ತು ಹಾಗೂ ಧವಳಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂ
ಉಳಿಸುತ್ತ ಹೆಚ್ಚು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ, ಕಾರ್ಯತತ್ಪರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಜನತೆಯ
ವನ್ನು ಗೆಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ವ್ಯಕ್ತಿಯ ವೈಚಾರಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ವಿಕಾಸಕ್ಕೆ ಸಾಹಿತ್ಯ
ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡ ನಿಘಂಟು, ವಿಶ್ವಕೋಶ ಮುಂತಾದ ಬೃಹತ್ ಸಾಹಿತ್ಯ
ಹೊರ ಬಂದು, ನಾಡಿನ ಶಕ್ತಿಗೆ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ನೀಡಿ, ಆಶಾದಾಯಕ ಹೆಜ್ಜೆಗಳನ್ನು
ವದು ಅಭಿಮಾನ ಪಡುವಂತಹದಾಗಿದೆ.

ನಾವೀಗ ಇಷ್ಟರಿಂದಲೇ ತೃಪ್ತಿ ಪಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ಇನ್ನೂ ಮಾಡಬೇಕಾದ
ಗುಡ್ಡದಷ್ಟಿದೆ. ಅಜ್ಞಾನದ ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಕೋಟಿ ಕೋಟಿ ಜನರಿಗೆ ಬೆಳ
ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕಾಲ್ಪನಿಕ ಆದರ್ಶಗಳಿಗಿಂತ ವಾಸ್ತವಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿ
ದುಡಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆಧುನಿಕ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಂಶೋಧನೆಗಳ ಜೊತೆಗೆ, ಆತ್ಮ ಸು
ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಭೌತಿಕ ಪ್ರಗತಿಯೊಡನೆ ಆತ್ಮ ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳ
ಭಾವೈಕ್ಯವು ಕಾರ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅನೇಕ ಪಕ್ಷ ಪಂಗಡಗಳು
ನಾಡಿನ ಶಕ್ತಿನೂರ್ಮಡಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹಿರಿಯರು ಕಿರಿಯರು ಒ
ಕಾರ್ಮೋಡದಂತೆ ಎದುರಿಗೆ ಬರುತ್ತಿರುವ ವಿಭಿನ್ನ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೊರದೂಡಿ

ಮಾನವನ್ನು ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಧ್ವಜವನ್ನು ವಿಶ್ವದೆತ್ತರಕೆ ಹಾರಿಸ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವಿಂದು ಆಲಸ್ಯರಹಿತರಾಗಿ, ಒಮ್ಮನಸಿನಿಂದ ದುಡಿಯಲು ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಗೈಯೋಣ. ಕನ್ನಡಾಂಬೆಯ ಕೃಪೆಯ ಪಡೆದು ಮುಂದೆ ಸಾಗೋಣ, ಜಡ ಜೀವನ, ಜನಜೀವನಕ್ಕೆ ನವಚೇತನ ತುಂಬೋಣ.

ಪರಮ ಪ್ರಸಾದಿ ಮರುಳಶಂಕರದೇವ

೧೨ನೆಯ ಶತಮಾನ. ಅದೊಂದು ಅದ್ಭುತ ಕ್ರಾಂತಿಯ ಕಾಲ. ಕಾಯಕವೇ ಕೈಲಾಸವೆಂದು ಸಾರಿ, ದ್ವೇಷಾಸೂಯೆಗಳ ಮೀರಿ, ಮೇಲು–ಕೀಳುಗಳನ್ನು ತೂರಿ, ಧರ್ಮದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಶೋಷಕ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತೊಗೆದು, ದಯೆಯೇ ಧರ್ಮದ ಮೂಲವೆಂದು ತಿಳಿಹೇಳಿ ಜನಜಾಗೃತಿ ಮಾಡಿದ ಶತಮಾನ. ೧೨ನೆಯ ಶತಮಾನದ ವೈಚಾರಿಕ ಕ್ರಾಂತಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಾತ್ಮಾ ಬಸವಣ್ಣನವರನ್ನು ಅಗ್ರಗಣ್ಯರನ್ನಾಗಿ ಪಡೆದು ವೀರಶೈವ ಸಿದ್ಧಾಂತವು ವಿವೇಕ ಬದ್ಧವಾಗಿ ನಿರ್ಮಾಣಗೊಂಡಿತು. ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಮಹಾ ಬಸವಣ್ಣನವರೇ ಮೂಲಕಾರಣ. ಇವರು ಕಲ್ಯಾಣದಲ್ಲಿ ಅನುಭವ ಮಂಟಪ ವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ಅನೇಕ ಶಕ್ತಿಗಳ ಕೇಂದ್ರಮೂರ್ತಿಯಾಗಿದ್ದರು. ಈ ಅನುಭವ ಮಂಟಪದ ಪ್ರಭಾವವು ದಿಕ್ಕು ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಸರಿಸಿತು. ಬಸವಣ್ಣನವರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲರೂ ತಲೆಬಾಗಿದರು. ಅನುಭವ ಮಂಟಪದ ಕಾಯಕತತ್ತ್ವ, ಪ್ರಸಾದ ಮಹಿಮೆ ಅಫಘಾನಿಸ್ತಾನದವರೆಗೂ ಹಬ್ಬಿತು. ಬರ್ಬರ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಮರುಳಶಂಕರದೇವರಿಗೆ ಈ ಅನುಭವ ಮಂಟಪದ ಬಸವಣ್ಣನ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕ್ರಾಂತಿ ತುಂಬಾ ಹಿಡಿಸಿ, ತಮ್ಮೂರಾದ ಕಣ್ಣುತ್ತೂರಿನಿಂದ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೆ ಬಂದು ಸೇರಿದರು. ಮೊದಲಿನಿಂದಲೆ ವಿರಕ್ತ ಜೀವನವನ್ನು ಪಡೆದ ಮರುಳಶಂಕರದೇವರಿಗೆ ಅನುಭವ ಮಂಟಪದ ಶರಣರ ಸಹವಾಸ ತುಂಬಾ ಹಿಡಿಸಿತು. ಇಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೂ ಅರಿಯದಂತೆ, ಎಲೆಮರೆಯ ಹೂವಿನಂತೆ, ಅನುಭವ ಮಂಟಪದ ಮುಂದಿರುವ ಮಹಾಮನೆಯ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದ ಶಿವಶರಣರು ಉಂಡುಳಿದ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಸೇವಿಸುತ್ತ, ಪ್ರಸನ್ನತೆಯಿಂದ ಕಾಲ ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಸಾಧನೆ ಯಿಂದ ಮರುಳಶಂಕರದೇವರಿಗೆ ಅಂಗಸಿದ್ಧಿ, ಕರುಣಸಿದ್ಧಿ, ಭಾವಸಿದ್ಧಿ, ಲಿಂಗಸಿದ್ಧಿಗಳು ಸಾಧಿಸಿದ್ದವು. ಒಂದು ದಿನ ಪ್ರಭುದೇವರು ಅನುಭವ ಮಂಟಪದ ಸುತ್ತೆಲ್ಲ ಸಂಶೋಧ ನಾರ್ಥವಾಗಿ, ಶರಣರೊಡನೆ ಹೊರಟಾಗ, ಶೇಷಪ್ರಸಾದದಲ್ಲಿ ತನ್ಮಯರಾಗಿದ್ದ ಮರುಳ ಶಂಕರದೇವರನ್ನು ನೋಡಿ ಆಶ್ಚರ್ಯಚಕಿತರಾಗುತ್ತಾರೆ. ದಿವ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇವರನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ, ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಆನಂದ ಭರಿತರಾಗಿ, ಬಸವಣ್ಣನವರತ್ತ ಹೊರಳಿ ಅವರ ನಿಲುವನ್ನು ಈ ರೀತಿ ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ.

೧೯೭೩ ನವ್ಹಂಬರ್ ಒಂದರಂದು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ 'ಕರ್ನಾಟಕ'ವೆಂದು ನಾಮಕರಣಮಾಡಿದ ನಿಮಿತ್ತ ಧಾರವಾಡ ಬಾನುಲಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣ.

"ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದ ಮಾಣಿಕ್ಯವ, ಹೊಳಿರ್ದ ನಿಧಾನವನಾರಿಗೂ
ಕಾಣಬಾರದು ನೋಡಾ, ಮರಣವುಳ್ಳವರಿಗೆ ಮರುಜವಣಿ
ಸಿಕ್ಕುವವೆ? ಪಾಪಿಯ ಕಣ್ಣಿಂಗೆ ಪರುಷ ಕಲ್ಲಾಗಿಪ್ಪಂತೆ
ಇಪ್ಪರಯ್ಯ ಶಿವಶರಣರು ನಮ್ಮ ಗುಹೇಶ್ವರನ ಶರಣ
ಮರುಳಶಂಕರ ದೇವರ ನಿಲವನೋಡಾ ಸಂಗನ ಬಸವಣ್ಣಾ"

ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದ ಮಾಣಿಕ್ಯದಂತಿರುವ ಮರುಳಶಂಕರದೇವರು ಪ್ರಸಾದ ಎದ್ದು ಬರುತ್ತಿರುವ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ಎಲ್ಲ ಶಿವಶರಣರು ನೋಡಿ ಅವರ ದಿವ್ಯ ಬಾಗುತ್ತಾರೆ, ಅಚ್ಚರಿ ಪಡುತ್ತಾರೆ. ಮರುಳಶಂಕರ ದೇವರ ಇರವೆಲ್ಲ ಅವರು ಅರ್ಚನ,ಅರ್ಪಣ, ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ಬಲ್ಲಿದವರಾಗಿ ಶುದ್ಧ, ಸಿದ್ಧ, ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಯಾಗಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಸಾದ ಬಿಟ್ಟು ಪ್ರಾಣವಿಲ್ಲ, ಕಾಯವಿಲ್ಲ, ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲ ವಿಲ್ಲ ಎಂಬುದೇ ಅವರ ದೃಢವಿಶ್ವಾಸವಾಗಿತ್ತು. ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಸಾದವೇ ಸ್ಥಿತಿ, ಅದರಲ್ಲಿಯೇ ಸುಖದಿರುವ ನಿಜಾನಂದವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದರು.

ಮರುಳಶಂಕರದೇವರ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿರದಿದ್ದರೂ, ಅನುಭವ ದಲ್ಲಿ ಬಹುದಿನಗಳವರೆಗಿದ್ದು ಕಲಿತುಕೊಂಡು, ಅನುಭವದೊಡನೆ ವಚನ ರ ಜಡತ್ವವನ್ನು ಪರಮ ಪ್ರಸಾದದಿಂದ ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಮಹಾಚೇತನಮೂರ್ತಿಯಾ ಮರುಳಶಂಕರದೇವರ ಕಾಯವು ಮಾಯವಿಲ್ಲದ ಕಾಯ. ಲೋಕಕ್ಕೆ ಕಂಡರೂ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಅರಿವಿನ ಕರುಳಾಗಿದ್ದರು. ಆಕಾರದಲ್ಲಿಯೂ ನಿರಾಕಾ ಪಡೆದವರಾಗಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಎಲ್ಲ ಶಿವಶರಣರು ಬಗೆದುಂಬಿ ಬಣ್ಣಿಸಿದ ಸಂತ ಶಿವಶರಣರ ಜ್ಞಾನಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಮರುಳಶಂಕರದೇವರು ಈ ರೀತಿ ಕೊಂಡಾ "ಎನ್ನ ಜ್ಞಾನಾತ್ಮನಚೇತನನಯ್ಯಾ ಪ್ರಭುದೇವರು, ಎನ್ನ ಪರಮಾತ್ಮನ ಚೇತ ಸಿದ್ಧರಾಮದೇವರು, ಎನ್ನ ಚಿನ್ಮಯಾತ್ಮನ ಚೇತನನಯ್ಯಾ ಸಂಗನ ಬಸವಣ್ಣನು, ನಿರ್ಮಳಾತ್ಮನ ಚೇತನನಯ್ಯ ಷಡುಸ್ಥಲ ಬ್ರಹ್ಮ ಚನ್ನಬಸವಣ್ಣನು, ಎನ್ನ ಮ ಚೇತನನಯ್ಯಾ ಬಸವಣ್ಣನ ನಿಜಸುಖಿ ಅಪ್ಪಣ್ಣನು, "ಎನ್ನ ಜೀವಾತ್ಮನ ಚೇತ ಮಡಿವಾಳ ಮಾಚಯ್ಯನು, ಎನ್ನರಿವಿನ ಚೇತನಾತ್ಮಕನಯ್ಯಾ ಕಿನ್ನರಿ ಬ್ರಹ್ಮನು, ಪ್ರಮಥರ ಕರುಣದಿಂದ ಶುದ್ಧ ಸಿದ್ಧ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪ್ರಸನ್ನ ಪ್ರಭುವೆ, ಶಾಂತಮಲ್ಲಿ ದೇವಯ್ಯ ಬದುಕಿದನು ಕಾಣಾ ನಿಮ್ಮ ಧರ್ಮ ನಿಮ್ಮ ಧರ್ಮ. ಈ ಸಪ್ತ ಆತ್ಮಶಕ್ತಿ ವೃದ್ಧಿಗೆ ಕೈದೀವಿಗೆ ಎಂದು ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ." ನಾವಿಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾದದ ದಿಂದ ಏನೆಲ್ಲವನ್ನು ಸಾಧಿಸಬಹುದೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಮಹಾಪ್ರಸಾದಿ ಮರುಳ ಶಂ ನಿದರ್ಶನ. ಅಫಘಾನಿಸ್ತಾನದಿಂದ ಹಸಿದು ಬಂದು, ಹಸನಾದ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸಿ ಹಸಿವನ್ನು ಹಿಂಗಿಸಿಕೊಂಡು ಆದರ್ಶ ಶಿವಶರಣರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರ ವ

ಓದಿದಾಗ ಇವರು ಸಂಸ್ಕೃತ ಪಂಡಿತರಿರಬಹುದೆಂದು ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಇವರ ವಚನಗಳೆಲ್ಲವೂ ಆಧ್ಯಾತ್ಮದ ರಸಘಟ್ಟಿಗಳಂತಿವೆ. ಇನ್ನುಳಿದ ಶರಣರಿಗಿಂತಲೂ ಪ್ರಸಾದದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ವಿಲಕ್ಷಣವಾಗಿ ಕಂಡಿದ್ದರು. ಪ್ರಸಾದವೆ ಪರಮಜ್ಞಾನವೆಂದು ಬಗೆದು, ಅದರಲ್ಲಿಯೇ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಕಂಡವರಾಗಿದ್ದರು. ಕಲ್ಯಾಣದನುಭವ ಮಂಟಪದ ಆ ಶಿವಶರಣರಿಗೆ ಶಿರೋಮಣಿಯಾಗಿದ್ದರು. ಇವರ ಜೀವನ ಪ್ರಸಾದಿಕ ಜೀವನ; ಪವಿತ್ರ ಜೀವನ.

"ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಶತಮಾನದ ಮಹಾಚೇತನ ನೋಡಾ ನಮ್ಮ ಮರುಳಶಂಕರದೇವ.

ಹರಿಜನೋದ್ಧಾರ

ಹರಿಜನೋದ್ಧಾರವು ಭಾರತದ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಮಹಾಸಾಧನ. ಹರಿಜನೋದ್ಧಾರದಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಿಗತ, ಅಂತಃಸ್ಸತ್ವ ವಿಕಸಿತಗೊಂಡು, ಮೇಲು ಕೀಳು ದೂರಾಗಿ ಭಾವೈಕ್ಯವುಂಟಾಗಲು ಮೂಲಕಾರಣವಾಗುವದು. ಭಾವನೆ ಉದಾರವಾದರೆ ಪ್ರೇಮವು ತನ್ನಿಂದ ತಾನೆ ಉದ್ಭವಿಸುವದು. ಮುಟ್ಟಬೇಕು, ಮುಟ್ಟಬಾರದು ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ಪರಿಹಾರವಾಗಲು ಎಲ್ಲರೊಡನೆ ಪ್ರೇಮದಿಂದ ವರ್ತಿಸಿದರೆ ಸಾಧ್ಯ. ಪವಿತ್ರವಾದ ವಸ್ತು ಅಪವಿತ್ರವಾದದ್ದನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದರೆ, ತನ್ನ ಪವಿತ್ರತೆಯನ್ನು ಎಂದಿಗೂ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಲಾರದು. ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಗಂಧವಿಲ್ಲದ ಹರಿಜನರು, ಅವನತಿಯ ಕಂದರದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ತೊಳಲುತ್ತಿರುವಾಗ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸಿಹಿನೀರನ್ನೆರೆದು ಮೇಲಕ್ಕೆತ್ತಿದರೆ ಅವರ ಜೀವನವು ಸುಧಾರಿಸುವದಲ್ಲದೆ ಹಿಂದೂ ಸಮಾಜದ ಮೇಲ್ಮೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿದಂತಾಗುವದು. ಹಿಂದೂ ಸಮಾಜದ ಉನ್ನತಿಗೆ ದಾರಿಯಾಗುವದು. ಹಿಂದುಳಿದವರನ್ನು ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ತಮ್ಮಂತೆ ಬಗೆಯುವದಿಲ್ಲವೋ, ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಹಿಂದೂ ಸಮಾಜದ ಸಂಘಟನೆಗೆ ಕಂಟಕವುಂಟಾಗುವದು. ಭಾವೈಕ್ಯ ಕನಸಾಗುವದು. ಜಾತೀಯತೆಯ ಪೆಡಂಭೂತವೇ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಅಡ್ಡಗೋಡೆಯಾಗಿದೆ. ನಾ ಹೆಚ್ಚು ನೀ ಹೆಚ್ಚು ಎನ್ನುವ ಈ ಒಣವಾದವು ಹಿಂದೂ ಸಮಾಜವನ್ನು ಹಿಂಡಿ ಹಿಪ್ಪೆ ಮಾಡುತ್ತಲಿದೆ. ಹಿಂದುಳಿದವರು ಮುಂದುವರೆಯಲು ಬಂಧನಕಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಹಿಂದೂ ಸಮಾಜದ ಶಕ್ತಿಯು ಕ್ಷೀಣವಾಗಿ ರಕ್ತವಿಲ್ಲದ ಶರೀರದಂತಾಗಿದೆ. ಹಿಂದುಳಿದವರೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯವಾದಂತಾಗಿದೆ. ಮಹಾತ್ಮಾ ಬಸವಣ್ಣನವರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿದರೆ ಮತ್ತಿಷ್ಟು ಅರ್ಥವಾದೀತು. "ಕೊಲ್ಲುವವನೇ ಮಾದಿಗ, ಹೊಲಸು ತಿಂಬುವವನೇ ಹೊಲೆಯ, ಕುಲವೇನೋ ಆವಂದಿರ ಕುಲವೇನೋ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಸಂಗನ ಶರಣರೇ ಕುಲಜರು" ಎಂದುದಾಗಿ ಕುಲಕ್ಕಿಂತಲೂ ಗುಣಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಹತ್ವ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಸದಾಚಾರ, ನೀತಿ, ನಿಯಮ ಇವುಗಳೇ ಕುಲಜನ ಲಕ್ಷಣಗಳು, ಅನಾಚಾರ, ಅತ್ಯಾಚಾರ, ಹಿಂಸೆಗಳೇ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ. ಇದೀಗ ಮೊದಲು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯ ಅರ್ಥವನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡು ಹರಿಜನೋದ್ಧಾರದ ಕಡೆಗೆ ಗಮನವೀಯುವದು ಸಾಮಾಜಿಕೈಕ್ಯತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ

ಹಿತಕರ. ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಭಾವೈಕ್ಯತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವದು ಮುಖ್ಯ ಎನಿಸಿದರೂ, ಜಾತಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ಸಂಕುಚಿತ ಸಂಕೋಲೆ ಮುರಿದಾಗ ಹರಿಜನೋದ್ಧಾರವನ್ನು ಮು ಅನುಕೂಲವಾಗುವದು. ವಿಚಾರಕ್ರಾಂತಿ ವಿಶಾಲವಾಗಿದೆಯಾದರೂ ಸಹ, ಕ್ರಾಂತಿ ಕೃತಿಯಿಲ್ಲ. ಒಳಗೆ ಶಾಂತಿಯಿಲ್ಲ, ಸಹಜತೆ ಇಲ್ಲ. ಕೃತ್ರಿಮತೆಯು ಸುತ್ತಿಲ್ಲ ವಾಡುತ್ತಲಿದೆ. ಅದು ನಿವಾರಣೆಯಾಗಲು ಜಾತೀಯತೆಯ ವೈಷಮ್ಯ ಪರಸ್ಪರರಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಮಭಾವನೆ ಉಂಟಾದರೆ ಸಾಧ್ಯ. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಹಿಂದೂ ಸಮಾ ಮಹಾವೃಕ್ಷದ ಶಾಖೋಪಶಾಖೆಗಳು ಮುರಿದು ಛಿನ್ನ ವಿಚ್ಛಿನ್ನವಾದರೆ ಹಿಂದೂ ಸಮಾ ವೃಕ್ಷಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ಉಂಟಾಗುವದಲ್ಲದೆ, ಹಿಂದೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೆ ಅಳಿಯುತ್ತದೆ. ಹಿಂದ ರನ್ನುವವರಲ್ಲಿ ವಿಚಾರವು ಬದಲಾಗಿ ಹಿಂದೂ ಸಮಾಜದಿಂದ ದೂರ ಸರಿವ ಸ ಬರಬಹುದು. ಈಗಾಗಲೇ ಅನೇಕ ಹರಿಜನರು ಬೇರೆ ಧರ್ಮವನ್ನು ಸೇರಿಲ್ಲವೆ? ಅ ಹರಿಜನೋದ್ಧಾರ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ನೀತಿ, ಸಹಶಿಕ್ಷಣ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇವಲ್ಲವ ಹರಿಜನರ ಹೃದಯ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತಿದರೆ; ಅವರ ಜನ್ಮ ಸಾರ್ಥಕವಾಗುವ ಅವರು ತಮ್ಮ ಬಾಳನ್ನು ಪವಿತ್ರವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಮಹಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ಅಹೋರಾತ್ರಿ ಪರಿಶ್ರಮ ವಹಿಸಿದರು. ಹರಿಜನರ ಹಿತಚಿಂತ ಮಾಡಿ ಬಹುದಿನದಿಂದ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿದ್ದ, ಅಳುಕಿಸಲಾರದ ಕಲಂ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು. ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯೆಂಬ ಭೂತವನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ ಹೀನದೀನ ಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಿದರು. ಹರಿಜನೋದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಮಹಾತ್ಮಾ ಯವರು ಉಪವಾಸವನ್ನು ಮಾಡಿದರಲ್ಲದೆ, ಸೆರೆಮನೆಯನ್ನು ಸಹ ಸೇರಿದರು. ಮಹಾ ಗಾಂಧಿಯವರ ತಪಸ್ಸು, ಸಾಹಸಗಳ ಫಲವಾಗಿ ಇಂದು ಹರಿಜನರು ಅನೇಕ ಸಾಮಾ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿ ಹಿಂದುಳಿದವರಲ್ಲಿ, ಮುಂದುವರಿದ ಜನಾಂಗದವರೊಡನೆ ಅಸಹಕಾರ, ತಮ್ಮ ಗುಂಪುಗಾರಿಕೆ, ಇವುಗಳು ತಲೆದೋರಿದರೆ ಇದೂ ಸಹ ಹಿಂದೂ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಆಘಾತವುಂಟಾಗುವದು ಸಹಜ. ಪರಸ್ಪರರಲ್ಲಿ ಹಾರ್ದಿಕತೆಯ ಪ್ರೇಮಭಾವನೆ ಸಿದರೆ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಶಕ್ತಿಯು ನೂರ್ಮಡಿ ಹೆಚ್ಚುವದಲ್ಲದೆ, ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಆದರ್ಶ ವಾಗುವದು. ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರೊಳಗಿರುವ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಕೆಡುಕ ಕನ್ನು ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆ ಭಾವನೆ ಬೇರೂರ ಬೇಕಾದರೆ ಸದಾಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೊಡನೆ ಸಹೋದರ ಭಾವನೆಯನ್ನು ತಾಳಿ 'ಅವರ ಜೀವನ ಶುಚಿಯಾಗ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರೆ, ಮಾತ್ರ ಹರಿಜನೋದ್ಧಾರ. ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯ ಅಂಟುರೋಗ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಲು ನಿಷ್ಕಲ್ಮಷ ಪ್ರೇಮವೇ ದಿವ್ಯೌಷಧ.

ದೃಷ್ಟಿಯೋಗ

ಮುಕ್ಕಣ್ಣ ನೋಳಿಸಲು ಕಣ್ಣು ಮೂಲಕಾರಣ. ಸರ್ವೇಂದ್ರಿಯಗಳಿಗೆ ಕಣ್ಣು ಪ್ರ

ಕಣ್ಣಿನಿಂದಲೇ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ಶಕ್ತಿ. ಕಣ್ಣಿನಾಟ ನಿಲ್ಲಿಸಿದಂತೆ ಆತ್ಮ ಶಕ್ತಿ ಪ್ರಬಲವಾಗುವದಲ್ಲದೇ ನಿಜಾನಂದ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಕಣ್ಣೇ ಸಕಲ ವಿಸ್ತಾರದ ರೂಹು. ಕಣ್ಣು ಪ್ರಗತಿಗೂ ಮೂಲ, ಅವನತಿಗೂ ಮೂಲ. ಒಳಗಣ್ಣು ತೆರೆದರೆ ಬಾಳು ಬೆಳಕಾಗುತ್ತದೆ. ತನ್ನ ತಾನರಿಯಲು ಕಣ್ಣೇ ಪರಮ ಸಾಧನ. ಕಣ್ಣಿದ್ದು ಕುರುಡರಾದರೆ ಆತ್ಮ ಹನನ. ಕಣ್ಣಿನಿಂದಲೆ ಶೋಕ, ಮೋಹ, ಮಮತೆ, ದುಮ್ಮಾನಗಳು ಉದ್ಭವಿಸುತ್ತವೆ. ಕಣ್ಣಿನಿಂದಲೆ ಚಿತ್ಕಳೆ, ಚಿಚ್ಛಕ್ತಿ, ಸತ್-ಚಿತ್ ಆನಂದಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಇಂತಹ ಚಿನ್ಮೆಳಗು ದೊರೆಯಲು ಹೊರಗಣ್ಣಿನಿಂದ ಅಸಾಧ್ಯ. ಅದಕ್ಕೆ ದೃಷ್ಟಿ ಸಿದ್ಧಿ ಅಂತರ್ಗತವಾಗಿರಬೇಕು, ನೋಡುವ ನೋಟ ಪವಿತ್ರವಾಗಿರಬೇಕು. ಅಂತಃಶ್ಚಕ್ಷುಗಳನ್ನು ತೆರೆದರೆ ಮಾತ್ರ ತನ್ನೆದೆಯೊಳಗಿರುವ ಈಶ್ವರ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವು ಸಹಜ ಸಾಧ್ಯ. ಆಗ ಸತ್ಯ ಸೌಂದರ್ಯಗಳ ಅನುಭವವನ್ನು ನಿರಾತಂಕವಾಗಿ ಪಡೆಯಬಹುದು. ನೋಟವು ನೆನಹಿಂಗೆ ಒಳಗಾಗದಿದ್ದರೆ ಲಿಂಗಾನುಭವವು ಸಮನಿಸದು. ನಂಬಿಕೆಯ ನೋಟದಿಂದಲೇ ಗುರು, ಲಿಂಗ, ಜಂಗಮ, ಪಾದೋದಕ, ಪ್ರಸಾದ, ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಇವೆಲ್ಲವುಗಳು ಲಭ್ಯ. ದೃಷ್ಟಿ ಸಂಯಮದಿಂದ ಪವಿತ್ರಜೀವನವಾಗುವದಲ್ಲದೆ, ಕಾಲ-ಕರ್ಮ ಮಾಯೆಗಳನ್ನು ಗೆಲ್ಲುವ ಶಕ್ತಿ ಬರುತ್ತದೆಂದು ಚಾಮರಸ ಕವಿಯು ದೃಷ್ಟಿಯ ಅಖಂಡ ತೇಜವನ್ನು ಬಣ್ಣಿಸಿದ್ದಾನೆ. "ಆಲಿ ನಿಂದೊಡೆ ಸುಳಿದು ಸೂಸುವ। ಗಾಳಿ ನಿಲುವದು ಗಾಳಿ ನಿಲೆ ಮನ। ಮೇಲೆ ನಿಲುವದು ಮನವು ನಿಂದೊಡೆ ಬಿಂದು ನಿಂದಿಹುದು। ಲೀಲೆಯಿಂದಾ ಬಿಂದು ನಿಂದೊಡೆ। ಕಾಲಕರ್ಮವ ಗೆದ್ದು ಮಾಯೆಯ। ಹೇಳ ಹೆಸರಿಲ್ಲೆನಿಸಬಹುದೈ ಬಸವ ಕೇಳೆಂದ" ನೇತ್ರದಾಟನಿಂದು, ದೃಷ್ಟಿ ಶುದ್ಧಿ ಪಡೆದರೆ ಆ ಮನದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಘನ ಮಹಾ ಶಿವನನ್ನು ಕಂಡು ಮಾಯೆಯಾಟವನ್ನು ಹೇಳಹೆಸರಿಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡಬಹುದೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ನುಡಿಯನ್ನು ನಡೆಯಲ್ಲಿ ತಂದವರು ಕಂಗಳ ಮುಂದಣ ಬೆಳಗು ಕಾಣುತ್ತಾರಲ್ಲದೆ ಅಂತರಂಗನ ಆತ್ಮನೊಳಗೆ ನಿಜೈಕ್ಯ ನಿಜ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕಂಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗದ ನೋಟವನ್ನೇ ತಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ, ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ದಿವ್ಯ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಾರೆ. ಒಂದೆಡೆ ಷಣ್ಮುಖ ಶಿವಯೋಗಿಗಳು–

"ನೇತ್ರವೆಂಬ ಸುವರ್ಣ ಕೊಡದಲ್ಲ ಪರಿಣಾಮವೆಂಬ ಉದಕವ ತುಂಬಿ ಅಭಿಷೇಕ ಮಾಡುವೆನಯ್ಯಾ ನಿಮಗೆ; ನೇತ್ರವೆಂಬ ದಿವ್ಯ ಪುಷ್ಪದ ಮಾಲೆಯ ಧರಿಸುವೆನಯ್ಯಾ ನಿಮಗೆ, ನೇತ್ರವೆಂಬ ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟ ಮಂಚದ ಮೇಲೆ ಸುಪ್ಪತ್ತಿಗೆಯ ಹಾಸುಗೆಯ ಮಾಡುವೆನಯ್ಯಾ ನಿಮಗೆ; ನೇತ್ರ ಸೂತ್ರದಿಂದ ಕೂಡುವೆನಯ್ಯಾ ನಿಮ್ಮ ಅಖಂಡೇಶ್ವರಾ" ಎಂದುದಾಗಿ ದೃಷ್ಟಿಯೋಗದ ಮಹತಿಯನ್ನು ಮಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ಸ್ವಾನುಭಾವದೊಡನೆ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ದೃಷ್ಟಿಯೋಗದಿಂದ ಅಷ್ಟಮ ಸಿದ್ಧಿಗಳು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವದಲ್ಲದೆ; ಇಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಆಚ್ಛೊತ್ತಿದ ಚಿತ್ತವು ಮತ್ತೆ ದೃಷ್ಟವ ಕಾಣಲಾರದು. ಉರಿಯೊಳಗಣ ಕರ್ಪೂರದಂತೆ, ಶಿಲೆಯುಂಡ ಎಣ್ಣೆಯಂತೆ, ಲಿಂಗವೇ ತಾನಾದ ಶರಣರಿಗೆ, ಹೊರನೋಟ ಅಸಾಧ್ಯ.

"ದೃಷ್ಟಿ ಸಂಯದಿಂದ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ದೃಷ್ಟಿ, ದೂರ ದೃಷ್ಟಿ, ದಿವ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಗಳು ಪ್ರಾಪ್ತ
ಇಷ್ಟಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟಿ ದೃಢವಾದರೆ ದಿವ್ಯ ಜ್ಞಾನವು ಉದಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಾಣ
ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಅಂತರ್‌ದೃಷ್ಟಿ ನಿಂತರೆ ಮಹಾಬೆಳಗು ಮೈಗೂಡುತ್ತೆಂದು" ಪ್ರಭುವಿನ
ವಾಣಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ದೃಷ್ಟಿಯಂತೆ ಸೃಷ್ಟಿ, ದೃಷ್ಟಿಯಂತೆ ದರ್ಶನ, ಪ್ರತಿಯೊ
ದೃಷ್ಟಿಯೋಗವೇ ಮೂಲಕಾರಣ. ಶಿವಯೋಗ ನಿಷ್ಠೆಗೂ ದೃಷ್ಟಿಯೇ ಪ್ರಧಾನ
"ಆತ್ಮಾ ವಾ ಅರೇ ದೃಷ್ಟವ್ಯಃ ಶ್ರೋತವ್ಯಃ ಮಂತವ್ಯಃ ನಿಧಿ ದಾಸಿತವ್ಯಃ" ಆತ್ಮ
ನೋಡತಕ್ಕದ್ದು, ಕೇಳತಕ್ಕದ್ದು, ಮನನ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು, ಏಕಾಗ್ರತೆಯಿಂದ
ಮಾಡುವದು ಇವೆಲ್ಲವನ್ನು ಉಪನಿಷತ್ಕಾರರು ತಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡು, ದೃ
ಹೆಚ್ಚಳವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ದೃಷ್ಟಿಯೋಗದ ಒಳಹೊರಗಿನ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು
ದ್ದಾರೆ. "ನೇತ್ರಂಗಳ ಮುಚ್ಚಿ ರೂಹಿಲ್ಲದ ನಿಲವ ಕಾಣಬೇಕೆಂದು" ಶಿವಶರಣರು
"ಎನ್ನ ನಯನಗಳೆರಡು ಜ್ಯೋತಿ ನಿಮಗೆಂದು" ಮುಪ್ಪಿನ ಷಡಕ್ಷರಿಗಳು ಬಿತ್ತರಿ
"ನೇತ್ರ ದೇವೋನ ಚ ಪರಃ" ಎಂದು ಶೃತಿಯೂ ಸಾರುತ್ತದೆ. ನೇತ್ರ ಸೂತ್ರದಲ್ಲಿ
ವಿಸ್ತಾರವಾದ ರೂಹು, ಹೊಳಹು, ಬೆಳಗು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕಾಣಬಹುದು.

"ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಪೇಟೆಯೊಳು ಕಬ್ಬಿನ ಕೈ ಮಾರಾಟ ಇಬ್ಬರೊಂದಾಗಿ ಉಬ್ಬಿ ಮ
ಲಾಭ ಹಬ್ಬಿತ್ತೈ ಶ್ರೀಗುರುವೆ ಕೃಪೆಯಾಗು" ಮೈಲಾರ ಬಸವಲಿಂಗ ಶರಣರು
ಯೋಗದ ಮಹತಿಯನ್ನು ಶ್ಲೇಷಾಲಂಕಾರದೊಡನೆ ಗೂಢಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ವಿವರಿ
ನೇತ್ರದ್ವಂದ್ವಗಳ ದೃಷ್ಟಿ ಏಕಾಗ್ರತೆ ಪಡೆದಾಗ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಯುಂಟಾಗಿ ಅಂತ
ಸುಸ್ಥಿರವಾದಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ದಿವ್ಯ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಆತ್ಮಜ್ಞಾನಿಯಾಗಿ
ಸುಖಿಯಾಗಬಹುದು. ಇದುವೇ ದೃಷ್ಟಿಯೋಗ.

ಇಂದಿನ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಅವಶ್ಯವಿದ್ದ ಧರ್ಮ

ಪತಿತರನ್ನು ಪಾವನಗೊಳಿಸುವ ಧರ್ಮವೇ ಇಂದಿನ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅತ್ಯವಶ್ಯ
ಕುಲ ಜಾತಿ ಪಕ್ಷ ಪಂಗಡಗಳಿಗೆ ಅನುವು ಕೊಡುವ ಧರ್ಮ ಧರ್ಮವಲ್ಲ. ಜಾತ್ಯಾತೀತ ಸ
ರಚನೆಗೆ ಪೂರಕವಾಗಬಲ್ಲ ವಿಶಾಲ ತತ್ವಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡು ಇಡೀ ಮಾನವ ಕೋ
ಅನುಸರಿಸಲು ಅರ್ಹವಾಗಿರುವ ಧರ್ಮವೇ ಧರ್ಮ. ಪ್ರೇಮ, ಸಹಕಾರ, ದ
ಅಹಿಂಸೆಗಳ ತಳಹದಿಯ ಮೇಲೆ ಕಟ್ಟಿದ ಧರ್ಮವೇ ಇಂದಿನ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಅವಶ್ಯವಿದ್ದ ಧ
ಬಾಹ್ಯ ಆಚಾರ, ಶುಷ್ಕಕರ್ಮಗಳಿಗೆ, ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯಿರದಂತಹ ಸಮಾಜ
ಸಮಾಜ ರಚನೆಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಸಹಾಯಕವಾಗಬಲ್ಲ ತತ್ವಗಳನ್ನೊಳಗೊಂ
ವಿಶ್ವಧರ್ಮವೇ ಇಂದು ಬೇಕಾದ ಧರ್ಮ. ಧರ್ಮಶಕ್ತಿಯು ರಾಷ್ಟ್ರೋತ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಪರ
ಗೊಂಡರೆ ಪೂರ್ಣತ್ವವನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಮಹಾ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಹಾಗೂ ದಿವ್ಯ ತೇಜಸ್ಸ
ಪಡೆಯಬಹುದು. ಶಕ್ತಿ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಸಂಗಳಿಸಲು ಧರ್ಮ ಅತ್ಯಂತ ಸಹಕಾರಿ. "ಪ

ಪತಂತಂ, ಪತಿಷ್ಯಂತಂ ಧರತೀತಿ ಧರ್ಮಃ, ಧಾರಣಾತ್, ಧರ್ಮಃ" ವಿನಾಶದತ್ತ ಸಾಗಿರುವ ಜಗತ್ತನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆತ್ತಿ, ಎಚ್ಚರಿಸಿ ಶಕ್ತಿಯನ್ನಿತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವದೇ ಧರ್ಮದ ಮೂಲ ಗುರಿ ಮತ್ತು ಅದರ ಅರ್ಥವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಹುದುಗಿರುವ ತಮಸ್ಸನ್ನು ನಶಿಸಿ, ಆತ್ಮ ಶಕ್ತಿಯ ದಿವ್ಯ ದೀಪ್ತಿಯನ್ನು ಜಾಗೃತಗೊಳಿಸುವದೇ ಧರ್ಮ. "ಅಸತೋಮಾ ಸದ್ಗಮಯ ತಮಸೋಮಾ ಜ್ಯೋತಿರ್ಗಮಯ ಮೃತ್ಯೋರ್ಮಾ ಅಮೃತಂಗಮಯ" ಪರಮಾತ್ಮ, ನಮ್ಮ ಕೆಡುಕಿನ ತೊಡಕನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ, ಒಳ್ಳೆಯ ದಾರಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗು! ಕತ್ತಲೆಯಿಂದ ಬೆಳಕಿನೆಡೆಗೆ ಕರೆದೊಯ್ಯು, ಸಾವಿನಿಂದ ಸಾವಿಲ್ಲದ ಎಡೆಗೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಸಾಗಿಸು ಎಂದು ತಿಳಿಸುವ, ಕಲಿಸುವ ಮಂತ್ರವೇ ಧರ್ಮ.

"ವೇದಃ ಸ್ಮೃತಿಃ ಸದಾಚಾರಃ ಸ್ವಸ್ಯ ಚ ಪ್ರಿಯಮಾತ್ಮನಃ
ಏತಶ್ಚತುರ್ವಿಧಂ ಪ್ರಾಹುಃ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಧರ್ಮಸ್ಯ ಲಕ್ಷಣಂ।"

ವೇದಸ್ಮೃತಿ: ಸದಾಚಾರ, ಯಾವದರಿಂದ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಧರ್ಮದ ಒರೆಗಲ್ಲು. ಆತ್ಮಶಾಂತಿಯ ನೀಡುವ ಮೈಲುಗಲ್ಲು. ಧರ್ಮಾಚರಣೆಯಿಂದ ಸಿಕ್ಕಷ್ಟು ಸುಖ ಬಹಿಃ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯಿಂದ ದೊರೆಯಲಾರದು. ಕುಶಲನಾದವನು ಸಾಧನೆಮಾಡಿ ಅನೇಕ ಬಗೆಯ ವ್ರತ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಸತ್ಯನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಸಾಧಿಸಿ, ದೇಹವನ್ನು ದಂಡಿಸಿ, ಧರ್ಮವನ್ನು ಗಳಿಸಿ ಬೆಳಕನ್ನು ಕಂಡು ಪುನೀತನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಉನ್ನತಿ, ಮೋಕ್ಷ ಪ್ರಾಪ್ತಿ ನೀಡುವದೇ ಧರ್ಮದ ಸಿದ್ಧಿ. ಇಂತು ವಿಶಾಲವಾದ ಅರ್ಥವುಳ್ಳ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಸಂಕುಚಿತ ಕವಚವನ್ನು ಧರಿಸಿದರೆ ಮಾನವ ಧರ್ಮದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವನ್ನು ಅದರ ಮಹತಿಯನ್ನು ಕಳೆಗುಂದಿಸಿದಂತಾದೀತು. ಭರತ ಖಂಡದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಧರ್ಮಗಳು ಉದ್ಭವಿಸಿದ್ದರೂ, ಮಾರ್ಗಗಳು ಹಲವು ಇದ್ದರೂ ಮುಟ್ಟುವ ಕೊನೆಯ ಗುರಿಯು ಒಂದೇ ಆಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಮತ್ತು ಅರಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ವಿಶಾಲ ಹೃದಯ ವಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ನಿಂತ ನೀರಿನಿಂದ ಕೊಳಚೆ ಉಂಟಾಗುವದು ಸಹಜ. ಅಂತೆಯೇ ಧರ್ಮವು ಸಹ ನಿಂತ ನೀರಿನಂತಾಗದೆ ಹರಿಯುವ ತಿಳಿ ಜಲದಂತೆ ಸದಾಹರಿಯು ತ್ತಿರುವದಾಗಬೇಕು. ಕಾಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ವಿಕಾಸಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರೆ, ರಾಷ್ಟ್ರದ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಭಾವೈಕ್ಯತೆಗೆ ಸಾಧನವಾಗುತ್ತದೆ. ಧರ್ಮವು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಪ್ರತಿಬಿಂಬದಂತೆ ಇರಬೇಕಲ್ಲದೆ, ಐಶ್ವರ್ಯೋಪಾಸನೆಯ ಮೂಲಕ ಭೋಗದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ, ಸ್ವಾರ್ಥತೆಯ ಕಾಳ್ಗಿಚ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಬೆಂದುಹೋಗುವ ಧರ್ಮ ಪ್ರಚಾರ ಕ್ಷಣಿಕ ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ತತ್ತ್ವವಿಲ್ಲದ ಧರ್ಮ ಮೂಢ ಶ್ರದ್ಧೆಯಲ್ಲಿ ಕೊನೆಗೊಂಡು ಒಂದಿಲ್ಲ ಒಂದು ದಿನ ಅದು ನಾಶವಾಗಲೇಬೇಕು. ಕವಿದ ಕತ್ತಲೆ ದೂರಾಗುವ, ಹಾಗೂ ಸತ್ಯಧರ್ಮದ ಅರಿವಾಗುವ ಧರ್ಮ ಬಹುದಿನ ಬಾಳುತ್ತದೆ, ಬೆಳಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅದಾವ ವಿಘ್ನಗಳು ಬರಲಾರವು. ಅಂತರಂಗ ಶುದ್ಧಿಗೆ ಮೂಲಕಾರಣವಾದ ಧರ್ಮವೋ ಹೃದಯ ದೊಳಗೆ ಇಳಿದು. ಬಾಳ್ಬೆಳಕಿಗೆ ದಾರಿದೀಪವಾಗುತ್ತದೆ. ಕೇವಲ ಧರ್ಮದ ಹೊರಹೊದಿಕೆ

ಕೋಲ್ಮಿಂಚಿನಂತೆ ಕ್ಷಣಿಕ. "Kingdom of God will be around us" ಧರ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಬೆಳೆದಂತೆ, ಆತ್ಮಿಕ ಶಕ್ತಿ ಪ್ರಬಲವಾದಂತೆ ರಾಗದ್ವೇಷಗಳು ದೂರಾಗಿ, ಅರಿವಿಲ್ಲದ ಶುಷ್ಕಶಾಸ್ತ್ರ ಪಂಡಿತರ ಮತೀಯವಾದ ವಿವಾದಗಳು ತೊಲಗಿದಾಗ ಧರ್ಮವು ಕೈದೀವಿಗೆ ಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತದೆ. ಇಂದಿನ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಅವಶ್ಯವಿದ್ದ ಧರ್ಮವು ಇದೇ ಆಗಿರುವದು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಧರ್ಮದಲ್ಲಿಯೂ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕತೆಯ ಏಕತೆಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಯಾವ ಧರ್ಮವೂ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕತೆ ಬಿಟ್ಟು ತೊಲಗಿಲ್ಲ. ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕತೆ ಇಲ್ಲದ ಧರ್ಮ ಧರ್ಮವಲ್ಲ, ಅದು ಕೇವಲ ಶುಷ್ಕಾಚಾರ. ಶುಷ್ಕ ವಿಚಾರ ಜನರನ್ನು ಮರಳುಗೊಳಿಸುವ ಮೋಡಿಯಾಟ.

ಒಂದೆಡೆ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀಯವರು–"ನಿಜವಾದ ಧರ್ಮವು ಸಂಕುಚಿತ ಮತ ತತ್ವವಲ್ಲ, ಅದು ಬರಿ ಬಾಹ್ಯಾಚರಣೆಯಲ್ಲ. ಸಮಾಜದಿಂದ ಧರ್ಮವನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲ ಮಾಡಲೆತ್ನಿಸುವದು ಕಾಡು ಹರಟೆಯಂತೆ ನಿರರ್ಥಕ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಅಂಥ ಪ್ರಯತ್ನ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುವದಾದರೆ ಸಮಾಜವೇ ನಾಶವಾದಂತೆ. ಅವಧಿಯಿಂದ ಅವಧಿಗೆ ಮೂಢ ನಂಬಿಕೆಗಳು, ದುಷ್ಟ ಪದ್ಧತಿಗಳು, ನ್ಯೂನತೆಗಳು ನುಸುಳಿ ಬಂದು ಧರ್ಮವನ್ನು ಮಲಿನ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಅವು ಏಳುತ್ತವೆ, ಬೀಳುತ್ತವೆ. ಧರ್ಮವು ಮಾತ್ರ ಎಂದಿಗೂ ಉಳಿಯು ತ್ತದೆ. ಏತಕ್ಕೆಂದರೆ ವಿಶಾಲವಾದ ಭಾವನೆಯಲ್ಲಿ ಜಗತ್ತು ಧರ್ಮದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿದೆ. "ವಿಚಾರ ಪರತೆಯನ್ನು ಕೋರದ, ನೀತಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾದ ಎಂತಹ ಧಾರ್ಮಿಕ ತತ್ವವನ್ನಾಗಲಿ ತಳ್ಳಿಬಿಡುತ್ತೇನೆಂದು" ಧರ್ಮದ ವಿವರಣೆಯನ್ನು, ಹೃದಯಾಂತಃಕರಣಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟುವಂತೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಧರ್ಮದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಿದ್ಧಾಂತ ಬುದ್ಧಿ ವಿವೇಚನೆಯ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗುವದಕ್ಕಿಂತ ಜ್ಞಾನೋದಯದ ಬೆಂಬಲದೊಡನೆ, ಹೃದಯವಂತಿಕೆ-ಯೊಡನೆ ಬಾಳಿ ಬೆಳಗಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಮಹೋಪಕಾರ ಮಾಡುವ ಧರ್ಮವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂದಿನ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಅವಶ್ಯವಿದ್ದ ಧರ್ಮವೇ ಇಂತಹದು.

ವಿದ್ಯೆಗೆ ವಿನಯವೇ ಭೂಷಣ

ವಿದ್ಯೆಗೆ ವಿನಯವೇ ಭೂಷಣ. ಶೀಲ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ವಿದ್ಯೆಯೇ ಪೋಷಣ. ವಿದ್ಯೆಯು ಪವಿತ್ರ ಜೀವನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ವಿನಯವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಆತ್ಮಶುದ್ಧಿಗೆ ಸಹಕಾರಿ ಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆತ್ಮಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಸಂಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ವರ್ಧನಗೈಯು ತ್ತದೆ. ಕಷ್ಟನಷ್ಟಗಳನ್ನು ದೂರ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಶುದ್ಧ ಸತ್ಯವನ್ನು ಕಲಿಸುತ್ತದೆ. ಜೀವನ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಬಿಡಿಸುತ್ತದೆ. ಕುರುಡು ಜೀವನಕ್ಕೆ ಕಣ್ಣು ನೀಡುತ್ತದೆ. ವಿದ್ಯೆಯು ಜೀವೋನ್ನತಿಗೆ ಬೆಳಕಾಗುತ್ತದೆ. ವಿದ್ಯೆಯಿಂದ ಜಡಜೀವನಕ್ಕೆ ಮೃಡಶಕ್ತಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಭಾವಶುದ್ಧಿಗಳು ಬಲಿತು ಧೀ ವಿವೇಚನೆಗಳು ಬೆಳೆದು ಆತ್ಮಾನಂದ ಕಾಸಾರದಲ್ಲಿ ಈಸಲು ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ವಿದ್ಯೆಯು ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ವಿಮರ್ಶಿಸಿ ಪರಿಶೋಧಿಸುತ್ತದೆ. ಅಂತಶ್ಶಕ್ತಿಗೆ ಊರುಗೋಲಾಗುತ್ತದೆ. ಚಿತ್ತಸಂಸ್ಕಾರಕ್ಕೆ, ತತ್ವಾನುಸಂಧಾನಕ್ಕೆ, ಆತ್ಮ

ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ ಸಾಧನವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಹಾನ್ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದು ದೇವ ಮಂದಿರವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಲು ವಿದ್ಯೆಯೇ ಮಹಾದ್ವಾರವಿದ್ದಂತೆ. ವಿದ್ಯೆಯಿಂದ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ, ಆತ್ಮಜ್ಞಾನ, ಆತ್ಮಶುದ್ಧಿ ಆತ್ಮಸಂಯಮ ಇವೆಲ್ಲವುಗಳು ದೊರೆತು ಸಂಕಲ್ಪ ಸಿದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ವಿದ್ಯೆಯ ಅಂತರಂಗದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡು ಆಚರಿಸಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಈ ರೀತಿಯ ಆನಂದ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವೆಲ್ಲವೂ ಕಬ್ಬಿನ ಸಿಪ್ಪೆಯಂತೆ ರಸಹೀನವಾಗುತ್ತದೆ. ಜೀವವಿದ್ದು ಶವವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಳೂರು ದೇಗುಲದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಸಕಲ ಗುಣಗಳ ಸಾರವನ್ನು ತನ್ನಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಅರಗಿಸಿಕೊಂಡಾಗ ವಿದ್ಯೆಗೆ ಪ್ರಧಾನತೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗ ದಿದ್ದರೆ ರತ್ನ ಖಚಿತ ಮಣಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತ ಸರ್ಪದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ವಿದ್ಯೆ ಬೆಳೆದಂತೆ, ಅಂತರಂಗ ಶುದ್ಧಿಯಾದರೆ ಸಾರ್ಥಕತೆ ಶುಚಿ ತಾನಾಗದೆ ಸರ್ವಶಾಸ್ತ್ರ ನಿಪುಣರಾದರೂ ಹೊಳೆಯಲ್ಲಿ ಹುಣಿಸೆಹಣ್ಣು ತೊಳೆದಂತೆ, ಅದು ನಿರರ್ಥಕ. ವಿದ್ಯೆ ಇದ್ದಾಗ ಅಹಂಕಾರವು ಸುಳಿದರೆ ಮೇಲೇರಿ ತೆಳಗಿಳಿದಂತೆ. ಅಹಂಕಾರದ ಮಡುವಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದವರಿಗೆ ವಿದ್ಯೆಯ ಪ್ರಕಾಶ ಅರಿವಾಗದು. ಬುದ್ಧಿ ಭ್ರಂಶವುಳ್ಳವರಾಗಿ ಗತಿ ಮತಿ ಹೀನರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಜ್ಞಾನ ಶೂನ್ಯರಾಗಿ, ನಾನೆಂಬ ಕಾರ್ಗತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ತಿರುಗಿ ಕೇವಲ ವಚನ ಬ್ರಹ್ಮರಾಗುತ್ತಾರೆ. ನಮ ಗಿಂದು ಇಂತಹ ವಿದ್ಯೆ ಅನಾವಶ್ಯಕ; ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಇಂತಹ ಅವಿದ್ಯೆಯಿಂದ ನಾಡು ಮತ್ತು ಸಮಾಜ ಹಾಳಾಗುವದಲ್ಲದೆ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಕೊಡಲಿ ಏಟು ಬಿದ್ದಂತಾಗುವದು. ಎಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೆ ವಿದ್ಯೆ ಒಳಗಿಳಿಯುವದಿಲ್ಲವೋ, ಅದರ ಅನುಭವ ಕಿರಣಗಳು ಹೃದ್ವ್ಯೋಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವದಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಎಚ್ಚರವಿದ್ದಂತೆ ಕಂಡರೂ ಮಲಗಿದಂತೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಇಂದು ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಬಚ್ಚಿಟ್ಟ ಐಶ್ವರ್ಯದಂತಿರುವ ವಿದ್ಯೆ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಧುಮುಕಿ, ಉತ್ತಮ ಸುಸ್ಕಾರದ ಸಿಹಿ ನೀರನ್ನೆರೆಯುವಂತಹ ವಿದ್ಯೆ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಂತರಂಗದ ಗವಾಕ್ಷಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಿಸುವ ವಿದ್ಯೆ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ವಿದ್ಯೆಯೇ ಮಾನವನನ್ನು ಪೂರ್ಣತೆಯತ್ತ ಒಯ್ಯುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಪಡೆದ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಸರ್ವತ್ರ ಪೂಜಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ವಿದ್ಯೆಯೇ ಸರ್ವರಿಗೂ ದಾರಿದೀಪವಾಗುತ್ತದೆ. ವಿದ್ಯೆಯು ಮೊದಲು ಭಾವದಲ್ಲಿ ಒಡಮೂಡಬೇಕು. ನಂತರ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿಳಿಯಬೇಕು. ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಬಾರದ ವಿದ್ಯೆ ಒಣಗಿರುವ ತರುವಿನಂತೆ. ನೀರಿರದ ಕೆರೆಯಂತೆ ವ್ಯರ್ಥವಾಗು ವದು. ವಿದ್ಯೆಯು ಮಾನವೀಯತೆಯನ್ನು ಕಲಿಸುತ್ತದೆ. ಮಾನವನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆಯ ಭಾಗ್ಯದ ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆರೆಯಿಸುತ್ತದೆ. ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಒಂದೆಡೆ ಮಹಾತ್ಮಾಗಾಂಧೀಯವರು "ಆಚರಣೆಗೆ ಬಾರದ ಪುಸ್ತಕ ಪಾಂಡಿತ್ಯ ಸುವಾಸನೆ ಕಟ್ಟಿ ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡ ಬಂದ ಹೆಣದಂತೆ." ನೋಡುವದಕ್ಕೆ ಮುದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪ್ರೇರಣೆಯಾಗಲಿ, ಘನತೆಯಾಗಲಿ ಇರದು ಎಂದುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ವಿದ್ಯೆಯು ಮಾನವನನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆತ್ತುತ್ತದೆ. ಅವಿದ್ಯೆ ತೆಳಗೆ ತುಳಿಯುತ್ತದೆ. ವಿದ್ಯೆಯು ಎಚ್ಚರಿಸುತ್ತದೆ. ಅವಿದ್ಯೆಯು ಮಲಗಿಸುತ್ತದೆ. ವಿದ್ಯೆಯು ಕಾಯಕವನ್ನು ಮಾಡಲು

ಹಚ್ಚುತ್ತದೆ. ಅವಿದ್ಯೆ ಮಾಯಾ ಮೋಹದತ್ತ ಕಳಿಸುತ್ತದೆ. ವಿದ್ಯೆಯು ಭವಬಂಧನ ವನ್ನು ಬಿಡಿಸುತ್ತದೆ. ಅವಿದ್ಯೆಯು ಭವಸಾಗರದಲ್ಲಿ ನೂಕುತ್ತದೆ. ವಿದ್ಯೆಯು ದೇಹವನ್ನು ದೇಗುಲ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಅವಿದ್ಯೆಯು ದೇಹವನ್ನು ನರಕವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ವಿದ್ಯೆ ಯಿಂದ ಜೀವನವೆಲ್ಲವೂ ಪವಿತ್ರವಾದರೆ, ಅವಿದ್ಯೆಯಿಂದ ಅಪವಿತ್ರವಾಗುತ್ತದೆ. ವಿದ್ಯೆಯು ಕೂಡಿಸುತ್ತದೆ. ಅವಿದ್ಯೆಯು ಅಗಲಿಸುತ್ತದೆ. ದೈಹಿಕ, ಮಾನಸಿಕ, ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗದ ವಿದ್ಯೆ ಬೂರಗದ ಅರಳೆಯಂತೆ ನಿರರ್ಥಕ. ವಿದ್ಯೆಯು ಬುದ್ಧಿಗೆ ನೆರವು ನೀಡಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಸಾರ್ಥಕ. ಆಗ ಆತ್ಮಿಕ ಸಂಪತ್ತನ್ನು, ಶಕ್ತಿಯ ಸಂಪೂರ್ಣತೆಯನ್ನು ಸಂಗಳಿಸಲು ಸಮರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಸುಖದ ಸಾಧನವಾಗುತ್ತದೆ. ಆಂತರಿಕ ಬಾಧೆಯನ್ನು ನೀಗಿಸಲು ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ವಿದ್ಯೆಯ ಜೊತೆಗೆ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತನ, ಸತ್ಯ, ಅಹಿಂಸೆ, ನೀತಿ, ಇವೆಲ್ಲವುಗಳು ಸಮ್ಮಿಲಿತವಾಗದಿದ್ದರೆ, ಭದ್ರವಿಲ್ಲದ ಬುನಾದಿ ಯಿದ್ದಂತೆ, ಹುಳ ಹತ್ತಿದ ಕಟ್ಟಿಗೆಯಂತೆ, ಕಸ ತುಂಬಿದ ಹೊಲವಿದ್ದಂತೆ, ವ್ಯರ್ಥವಾಗು ವದು. ಒಂದೆಡೆ ಸುಭಾಷಿತಕಾರರು—ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಸಂಶಯಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವ, ಕಾಣದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕಾಣುವಂತೆ ಮಾಡುವದೇ ವಿದ್ಯೆಯ ಮೂಲ ಗುರಿ, ಇದಿಲ್ಲದವನು ಕಾಡು ಪಶು, ವಿದ್ಯೆಯೇ ಗುರುವಿನ ಗುರು ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕಥಾ ಸರಿತ್ಸಾಗರ ದಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ವಿದ್ಯೆಗೆ ಸಮನಾದ ಬಂಧುವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಶೀಲ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷಕ್ಕೆ ವಿದ್ಯೆಯೇ ತಾಯಿಬೇರು ಸೊಗಸು ಬಾಳಿಗೆ ಸಿಹಿ ನೀರು.

ಶಿವರಾತ್ರಿ

"ರಾತ್ರಿಯೊಳು ಶಿವರಾತ್ರಿ ಜಾತ್ರೆಯೊಳು ಶ್ರೀಶೈಲ ಕ್ಷೇತ್ರದೊಳಧಿಕ
ಶ್ರೀಕಾಶಿ ಶಿವತತ್ತ್ವ ಸ್ತೋತ್ರದೊಳಧಿಕ ಸರ್ವಜ್ಞ"

ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಹಬ್ಬಗಳು ಬರುವದುಂಟು. ಭಾರತೀಯರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಈ ಹಬ್ಬ ಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಸವದಿಂದ ನಲಿವದುಂಟು. ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಬೇಸರಿಕೆಗಳನ್ನು ಕಳೆಯುವದುಂಟು. ಇದು ಪರಂಪರಾಗತವಾಗಿ ಬಂದಿರುವ ರೂಢಿ. ನಿತ್ಯ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟ ಕಾರ್ಪಣ್ಯಗಳು ಬೆನ್ನು ಹತ್ತಿ ಜೀವನವನ್ನು ನಷ್ಟಕ್ಕೀಡು ಮಾಡಿದಾಗ ಹಬ್ಬಗಳು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನಿತ್ಯ ಜೀವನದ ಬೇಸರ ಕಳೆದು ಹೊಸ ಹುರುಪು ಉತ್ಸಾಹಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ. ಬಾಳನ್ನು ಹಗುರ ಗೊಳಿಸುವುದೇ ಹಬ್ಬದ ಮುಖ್ಯ ಕೆಲಸವಾಗಿ, ಹಿರಿಯರ ಹಾಗೂ ದೇವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲೂ ಅತ್ಯಂತ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಉಲ್ಲಾಸದಿಂದ ಬೇರೊಂದು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ ಪೂರ್ಣರೀತಿಯಲ್ಲಿ ದಿನ ಗಳೆಯುವದೇ ಹಬ್ಬಗಳ ರಹಸ್ಯ. ಈ ಹಬ್ಬಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಉಡುಪು ಸಿಹಿಯೂಟ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಬಂಧುವರ್ಗಗಳೊಡನೆ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಉಂಡು ನಲಿದಾಡಿ ಸಮರಸ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಕಾಲ ಕಳೆದು ನವಚೈತನ್ಯವನ್ನು ತಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ತಂದುಕೊಳ್ಳುವದೇ ಇದರ ಮುಖ್ಯ ಗುರಿ. ಉಬ್ಬು ಹಬ್ಬದ ಪ್ರತಿಬಿಂಬವಾದರೆ ಹಬ್ಬ ಉಬ್ಬಿನ ಪ್ರತಿಭೆ. ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ

ಬರುವ ಇಂತಹ ಹಬ್ಬಗಳಲ್ಲಿ ಶಿವರಾತ್ರಿ ಹಬ್ಬವು ಹಿರಿದಾದುದು. ಈ ಹಬ್ಬವನ್ನು ಭಾರತೀಯರೆಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ಧರ್ಮಗಳ ಗೋಜಿಲ್ಲದೆ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರು ನಿತ್ಯ ಶಿವರಾತ್ರಿಯಾಗಲೆಂದು ಹಾರೈಸುತ್ತಾರೆ. "ಉಪವಾಸದ ಶಾಂತಿ ನಿರಾಹಾರದ ಹಗುರತನ ಪೂಜಾಸಲಕರಣೆಗಳ ಸನ್ನಾಹ ಗಡಿಬಿಡಿ ಜಾಗರಣೆಯು ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕತ್ತಲೆಯನ್ನು ಕತ್ತರಿಸುವ ದೀಪೋತ್ಸವದ ಬೆಳಕು ಮರುದಿನ ಹೊತ್ತು ಹೊರಟರೆ ಉಪವಾಸ ಮುರಿಯುವ ನಂಬಿಗೆ ಹಸಿವೆ ಹಿಂಗಿಸುವದಕ್ಕೆ ಸವಿಯೂಟ ಇದೇ ನಿಜ್ಜ ಶಿವರಾತ್ರೆಯನ್ನು ಬಯಸುವ ಶರಣರ ದಿನಚರಿ" ಇದು ಪರಂಪರಾಗತವಾಗಿ ಬಂದಿರುವ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಪೂರ್ಣ ಶಿವರಾತ್ರಿ ಇಂದು ಈ ರಾತ್ರಿ ಎಲ್ಲರನ್ನು ಆಧ್ಯಾತ್ಮ ಸಾಧನೆಯತ್ತ ಒಯ್ಯುತ್ತದೆ. ಶಿವನ ಸೇವೆಗೆ ಶಿವನ ಧ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಕಾಯಕ ನಿಷ್ಠೆಗೆ ದಾಸೋಹ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಪುಣ್ಯಗಳಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಆತ್ಮ ಚಿಂತನೆಗೆ ಯೋಗ ಸಾಧನೆಗೆ ಒಳ್ಳೆ ಸುಸಂಧಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿಯ ದಿನ ಪುನೀತರಾಗಿ ಜೀವನವನ್ನು ಪರಿಶುದ್ಧ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಶುಭ ದಿನವಾಗಿದೆ. ತಿಮಿರವನ್ನು ಸರಿಸಿ ಬೆಳಕನ್ನು ಒಳಗಿರಿಸಿ ಭಾವ ವೈಭವವನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಮಹಾದಿನವಾಗಿದೆ.

ಎಚ್ಚರಿಕೆಯೇ ಶಿವರಾತ್ರಿಯ ಮುಖ್ಯಲಕ್ಷಣ ಅಂದಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಕೇವಲ ನಿದ್ರೆಯಿಂದ ಎಚ್ಚತ್ತಿರುವುದಲ್ಲ. ನಿದ್ರೆಗೂ ಆಚೆಗಿರುವ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಬೇಕು ಅದುವೇ ಜ್ಞಾನ. ಆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅಳವಟ್ಟಾಗ ಶಿವರಾತ್ರಿಯ ದೀಪೋತ್ಸವದ ಬೆಳಕಿನ ಬಯಲು ನಮಗೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದು, ನಿತ್ಯವೂ ಕಂಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಕತ್ತಲೆಯಿಂದ ಬೆಳಕಿನತ್ತ ಸಾಗುವದು "ನಿಜ್ಜಕ್ಕೆ ನಿಜ್ಜ ನೆನೆವ ಮನವ ಅಂದಿಂಗೆ ಅತ್ತಲಿತ್ತ ಹರಿವ ಮನವ ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸ ಬಲ್ಲಡೆ ಬಚ್ಚ ಬರಿಯ ಬೆಳಗು, ಇದು ಪ್ರಭುವಿನ ವಾಣಿ. ಈ ಬೆಳಗು ಮನದಲ್ಲಿ ಮೂಡಿದಾಗ ಅದುವೇ ಶಿವರಾತ್ರಿ. ಅಂತರ್ಮುಖದತ್ತ ಸಾಗಿ ಯತಾರ್ಥತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಇಂದಿನ ಕತ್ತಲೆಯು ರಾತ್ರಿಯನ್ನು ಶಿವರಾತ್ರಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸಬಹುದು."

"ಗಗನವೇ ಗುಂಡಿಗೆ, ಆಕಾಶವೇ ಅಗ್ಗವಣಿ, ಚಂದ್ರ ಸೂರ್ಯ
ರಿಬ್ಬರೂ ಪುಷ್ಪ, ಬ್ರಹ್ಮಧೂಪ ವಿಷ್ಣುದೀಪ, ರುದ್ರನೋಗರ
ಸುಯಿದಾನ ನೋಡಾ ಗುಹೇಶ್ವರ, ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಪೂಜೆ ನೋಡಾ"

ಇವುಗಳೇ ನಿಜ್ಜ ಶಿವರಾತ್ರಿಯನ್ನು ಆಚರಿಸುವ ಸಲಕರಣೆಗಳು ಇಡಿಯ ಆಯುಷ್ಯದುದ್ದಕ್ಕೂ ಅಂತಃಕರಣ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಆಚರಿಸಿದರೆ ಅದುವೆ ನಿಜ್ಜ ಶಿವರಾತ್ರಿ. ಶಿವರಾತ್ರಿಯ ಪೂಜೆಯೆಂದರೆ ಕರಣಂಗಳ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗ ಕಿರಣಗಳು ಮುದ್ರೆಯೊತ್ತಿ ದಶವಾಯುಗಳ ಸಂಚು ತಪ್ಪಿದರೆ ಒಳಗೆ ಮಹಾ ಐಕ್ಯಾನುಸಂಧಾನವಾದರೆ ಆ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಉತ್ಸಾಹದ ಶೆಲೆ ಉಲ್ಲಾಸದ ನೆಲೆಯುಂಟಾಗಿ ಅಗಾಧ ಆನಂದದ ರಸಬುಗ್ಗೆ ಉಕ್ಕುವದು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಶಿವರಾತ್ರಿಯ ಶುಭ ದಿನದಂದು ಎಚ್ಚರಿಕೆ ವಹಿಸಿ ಹೃದಯ ಬಾಗಿಲ ತೆರೆದು ಶಿವಧ್ಯಾನ ಮಾಡಿ ಶಿವಭಾವವನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಂಡು ರಾತ್ರಿಯ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡು ಬಾಳಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳಕನ್ನು ಕಾಣೋಣ.

ಜ್ಞಾನ ದೀಪವು ಅಂಧಕಾರವನ್ನು ಕಳೆಯುತ್ತದೆ. ಅಂತರಾತ್ಮನನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಆ ಅರಿವಿನ ಬೆಳಗಿನಲ್ಲಿ ಮಿಂದವರು ಪೂತಾತ್ಮರು, ನಿತ್ಯತೃಪ್ತರು ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದ ಭಕ್ತ ಎಳ್ಳಿಲ್ಲದೆ ಗಾಣವನಾಡಿದಂತೆ ರೆಕ್ಕೆಯಿಲ್ಲದ ಪಕ್ಷಿಯಂತೆ. ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ವಿಕಾಸವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಜ್ಞಾನ ಜ್ಯೋತಿ ಹೃನ್ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಪ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಚಿಂತಿಸುತ್ತ ಹೋದಂತೆ ಮೃತ್ಯುವಿನ ಕಡೆಗೆ ಧಾವಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ರಜಸ್ಸಿನಿಂದ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ತಮಸ್ಸಿನಿಂದ ಮೋಹ ಹುಟ್ಟಿದಂತೆ, ಜ್ಞಾನದಿಂದ ಅಂತಸತ್ವ ಪ್ರಕಾಶಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಂಜು ಮುಚ್ಚಿದಾಗ ಸೂರ್ಯ ಕಾಣನು ಅಂತೆಯೇ ಮರವೇ ಅವಿವೇಕ; ಅಜ್ಞಾನಗಳೆಂಬ ಮಂಜು ಮುತ್ತಿದಾಗ ಹೃದ್ವ್ಯೋಮದಲ್ಲಿರುವ ಈಶ್ವರನು ಕಾಣನು. ಆ ಮಾಯೆಯ ಕಾರ್ಮೋಡಗಳು ಸರಿದಾಗ ಭಾನು ಒಂದೆಡೆ ಕತ್ತಲೆ ಹರಿವಂತೆ ಈಶ್ವರ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವು ಸಹಜ ಸಾಧ್ಯ. "ಜ್ಞಾನ–ದೀಪ್ತಿಯ ಬೆಳಗುವಡೆ ತೈಲವಾವುದೆಂದೊಡೆ ಶಿವ ಶರಣರ ನುಡಿಗಡಣದ ಒಸರು ಆ ಒಸರಿಂಗಲ್ಲದೆ ಜ್ಞಾನ ಪ್ರಕಾಶವಿಲ್ಲ" ಎಂದು ಷಟ್‌ಸ್ಥಲ ಜ್ಞಾನ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಚೆನ್ನಬಸವಣ್ಣನವರ ಸಿದ್ಧಾಂತ, ಜ್ಞಾನ ವಿರಹಿತ ಕ್ರಿಯೆ ಕಣ್ಣಿಲ್ಲದವನ ನಡಿಗೆಯಂತೆ ಕ್ರಿಯೆ ಇಲ್ಲದ ಜ್ಞಾನ ಕಾಲಿಲ್ಲದ ಹೆಳವನಂತೆ ಶೋಭಿಸದು. ಜ್ಞಾನದಿಂದಲೆ ಆತ್ಮ ಶಕ್ತಿ ದೊರೆತರೆ ಆತ್ಮಶ್ರೀಯಿಂದ ಆತ್ಮಶಾಂತಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಭಾವ ಬಂಧುರ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಆತ್ಮ ಸೌಂದರ್ಯ ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ. ಆತ್ಮಶ್ರೀ ಸಂವರ್ಧಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವ ಆತ್ಮ ಸಂಯಮವೇ ತಾಯಿ ಬೇರು. ಈ ಸಂಯಮ ಜೀವನವು ತನ್ನ ತಾನರಿದು ಕೊಳ್ಳಲು ದೊಡ್ಡ ಸಾಧನ. ಜ್ಞಾನ ವೃಕ್ಷವು ಚಿಗುರೊಡೆದು ಸಮೃದ್ಧಿಯಾಗಲು ಸಂಯಮದ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಹಾಕಿದಾಗ ರಸವತ್ತಾದ ಫಲ ಪ್ರಾಪ್ತಿ. ಈ ಸಂಯಮ ಆಧ್ಯಾತ್ಮ ಸಾಧಕರಿಗೂ ಬೇಕು. ಲೌಕಿಕರಿಗೂ ಬೇಕು. ಸಂಯಮವಿಲ್ಲದ ಜೀವನ ರಸವಿಲ್ಲದ ಹಣ್ಣಿನಂತೆ ಒಣಗಿರ್ಪ ಎಲೆಯಂತೆ ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜಕ. ಆತ್ಮ ಸಂಯಮನವೆಂಬ ಆಣೆಕಟ್ಟನ್ನು ಕಟ್ಟಿದರೆ ಶರೀರವೆಂಬ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಕಾಮಕ್ರೋಧಾದಿ ದುರ್ಗುಣಗಳೆಂಬ ಕಸಕಡ್ಡಿಗಳು ಹುಟ್ಟಿ ಕ್ರಮಬದ್ಧ ನಿಯಮಗಳಂತಿದ್ದ ಆಚಾರ ವಿಚಾರಗಳು ನಿರ್ಮೂಲವಾಗಿ ನಿರಂತರ ದುಃಖಕ್ಕೀಡಾಗುವದಲ್ಲದೆ ಇಹಪರ ಸುಖವು ಅಸಾಧ್ಯವಾಗುವದು. ನೀರನ್ನು ಬಿಟ್ಟ ಮೀನಿನಂತೆ ಅವನ ಗತಿಯಾಗುವದು. ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ತೋರಿಕೆಗೆ ಸುಖ ಕಂಡಂತೆ ಕಂಡರೂ ಕೊನೆಗೆ ದುಃಖದ ಕಡಲಲ್ಲಿ ಈಸ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಶಕ್ತಿ ದೊರೆತು ಆತ್ಮ ಸಂಪತ್ತಿನ ವೈಭವದಲ್ಲಿದ್ದು ಧರ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಜಾಗೃತಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಆತ್ಮ ಸಂಯಮವೇ ಭದ್ರ ಬುನಾದಿ. ವಾಯು ವೇಗದಂತೆ ಬಹಿರ್ಮುಖದತ್ತ ಚಲಿಸುತ್ತಿರುವ ಮನಸನ್ನು ನಿಗ್ರಹಿಸುವದೇ ಆತ್ಮ ಸಂಯಮ. ನಿಗ್ರಹವಿಲ್ಲದ ತಪಸ್ಸು ನಿರರ್ಥಕ. ಮನೋ ನಿಗ್ರಹಕ್ಕಾಗಿ ಶ್ರಮ ಪಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಧ್ಯಾನ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಿರಂತರವೂ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿರಂತರರಾಗಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಇದು ಸೋಮಾರಿಗಳಿಗೆ ಕಷ್ಟ ಸಾಧ್ಯ. ಯಾರ ಮನಸ್ಸು ಮತ್ತೊಬ್ಬರ ಮನಸ್ಸಿಗಿಂತ ಏಕಾಗ್ರತೆ ಪಡೆದಿರುವದೋ

ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಜ್ಞಾನವು ಲಭ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಆತ್ಮಸಂಯಮದಿಂದ ಸುಖವಿದೆ ಎಂಬುದು ಅರಿತು ಆಚರಿಸುವವರಿಗೆ ಸುಲಭವಾಗುವದು ಅಂತಹರು ಬಹಿ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ಕಂಡರೂ ಅವರ ಜೀವನ ಅಂತರ್ಮುಖಿದತ್ತ ಇರುತ್ತದೆ.

ಸುಖ ದುಃಖಗಳು ಧಾವಿಸಿ ಎದುರು ಬಂದರೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಸಹಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ಅವರಿಗೆ ಸಹಜವಾದುದು. ಆತ್ಮ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಜಗತ್ತನ್ನು ಗೆಲ್ಲಬಹುದೆಂದು ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರೂ ಸಹ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆತ್ಮ ಸಂಯಮನವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಹಲವು ಸಾಧನಗಳುಂಟು. ಋಷಿಗಳು ಯೋಗಿಗಳು ಯಮ–ನಿಯಮ ಆಸನಾದಿಗಳಿಂದ ನಿಗ್ರಹಿಸಿದ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಸಾಕಷ್ಟಿವೆ. ನಿತ್ಯ ಪವಿತ್ರ ಕಾಯಕದಿಂದಲೂ ಹಲವು ಶಿವಶರಣರು ಆತ್ಮ ಸಂಯಮನವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆತ್ಮ ಸಂಯಮನದಿಂದ ಆತ್ಮೋದ್ಧಾರ ಹಾಗೂ ಸಮಾಜೋದ್ಧಾರವಾದರೆ ಮಾತ್ರ ಅದು ಫಲಕಾರಿ. ಅಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ವಾರ್ಥ ಸಂಕುಚಿತತನ ತುಂಬಿದರೆ ಸಿದ್ಧಿ ಸಾಧಿಸದು. ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ ಹೃದಯ ಕಮಲವರಳಿರಬೇಕು. ವಿಶಾಲ ಮನೋಭಾವನೆ ಸಾಧಿಸಿರಬೇಕು. ಆತ್ಮ ವಿಕಾಸವಿಲ್ಲದ ಆತ್ಮ ಸಂಯಮವೂ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಅಹಂಕಾರದಲ್ಲಿ ಪರಿವರ್ತನೆಗೊಂಡು ಹಾಳಾಗುವ ಸಂಭವವುಂಟು. ನಿಗ್ರಹದ ಜೊತೆಗೆ ಶುದ್ಧ ಬುದ್ಧಿಯೂ ಬೇಕು. ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಪೂರಕವಾಗಿರಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಅದು ಆತ್ಮಶ್ರೀ ಆತ್ಮಶ್ರೀ ಸಮನ್ವಿತ ಜೀವನ ಬೆಳಕಿನ ಅರಮನೆಯಂತೆ ಆತ್ಮಶ್ರೀ ವಿಶ್ವಪ್ರೇಮ ಸಂವರ್ಧನೆಗೆ ಮೈಲುಗಲ್ಲು.

ಆಶೆಯೇ ದುಃಖಕ್ಕೆ ಕಾರಣ

ನಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಆಶೆಯೆಂಬುದು ದೊಡ್ಡ ಅಪಾಯಕಾರಿ. ದುಃಖ ಬರುವದು ಆಶೆಯಿಂದ. ಸ್ವಾರ್ಥ ಬರುವದು ಆಶೆಯಿಂದ. ಅಹಂಕಾರ ಮಮಕಾರ ಬರುವದು ಆಶೆಯಿಂದ. ಆಶೆಯೆಂಬುದು ಕಟ್ಟಿಗೆ ಕೊರೆಯುವ ಹುಳದಂತೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಆಶೆಗೆ ಕೊನೆಯೆಂಬುದು ಇರಲಾರದು. ಆಶೆಯು ಜಪ ತಪವನ್ನು ಬಿಡಿಸುತ್ತದೆ. ಆಶೆಯು ಜ್ಞಾನದಿಂದ ದೂರ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ವಿಷಯದತ್ತ ಕಳಿಸುತ್ತದೆ. ಆಶೆಯ ಬಂಧನದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕವನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಏನೂ ಕಾಣಿಸದು. ಈ ಆಶೆಯಿಂದಲೇ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಜನ್ಮಗಳನ್ನೆತ್ತ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. "ಪರೋಮೋಕ್ಷೇ ವಿತೃಷ್ಣತಾ" ಎಂಬ ನೀತಿ ವಾಕ್ಯದಂತೆ ಆಶೆಯಿಲ್ಲ ದಿರುವದೇ ಮಹಾ ಮೋಕ್ಷ. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ತತ್ವಜ್ಞಾನಿಗಳಾದರೂ ಆಶೆಯ ಬಗ್ಗೆ "Dark night of the soul" ಎಂದು ಚಿತ್ತರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಆಶೆಯು ಅರಿವನ್ನು ಮರೆಯಿಸಿ ಕತ್ತಲೆಯತ್ತ ಒಯ್ಯುತ್ತದೆ. ನಿರಾಶೆಯು ಬೆಳಕನ್ನು ತೋರಿಸಿ ನಿತ್ಯ ಸುಖ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಆಶೆಯು ಭವ ಪಾಶದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕುತ್ತದೆ. ನಿರಾಶೆಯು ಭವಬಂಧನವನ್ನು ಬಿಡಿಸುತ್ತದೆ. ಆಶೆಯು ಬಂಧು–ಬಾಂಧವರನ್ನು ಅಗಲಿಸು ತ್ತದೆ. ನಿರಾಶೆಯು ಗುರು ಹಿರಿಯರನ್ನು ಗೌರವಿಸುತ್ತದೆ ಆಶೆಯಿಂದ ಸತ್ಯ ಶೋಷಣೆ

ಯಾಗುತ್ತದೆ. ನಿರಾಶೆಯಿಂದ ಸತ್ಯ ಪೋಷಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆಶೆಯೇ ಭವದ ಬೀಜ ವಾದರೆ, ನಿರಾಶೆಯು ಆತ್ಮ ಸೌಂದರ್ಯದ ತೇಜವಾಗುತ್ತದೆ. ಆಶೆಯು ಮೋಹದ ಬಲೆಯಲ್ಲಿ ಬೀಳಿಸುತ್ತದೆ. ನಿರಾಶೆಯು ಯೋಗದ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಸಂವರ್ಧಿಸುತ್ತದೆ. ಆಶೆಯು ಅಧಿಕಾರದ ಅಮಲವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ. ನಿರಾಶೆಯು ಆತ್ಮಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ. ಆಶೆಯಿಂದ ಮಾನವನ ನಿಜವಾದ ಸ್ವಭಾವವು ಬಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ನಿರಾಶೆಯಿಂದ ಮಾನವತೆಯ ಮಹೋನ್ನತ ದರ್ಶನವಾಗುತ್ತದೆ. ಆಶೆಯಿಂದ ಅಸಹನೆ ಪಕ್ಷಪಾತ ತನಗಳು ಬೇರು ಬಿಡುತ್ತವೆ. ನಿರಾಶೆಯಿಂದ ಸಹನೆ, ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತತನ, ಕರ್ತವ್ಯಾದಕ್ಷತೆಗಳು ಬೆಳೆದು ಬೆಳಗುತ್ತವೆ. ಆಶೆ ಆತ್ಮದ್ರೋಹ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ನಿರಾಶೆ ಆತ್ಮೀಯತೆ ಬೆಳೆಸುತ್ತದೆ. ಆಶೆ ಆದರ್ಶ ಸಾಧನೆಗೆ ಅಡ್ಡಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ನಿರಾಶೆಯು ಆದರ್ಶ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಆಶೆಯಿಂದ ದುರ್ಗತಿ, ನಿರಾಶೆಯಿಂದ ಸದ್ಗತಿ. "ಆಶೆಯೇ ದಾಸ್ಯತ್ವ ನಿರಾಶೆಯೇ ಈಶತ್ವ". ಇದು ದಾಸೋಕ್ತಿ. ಆಶೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಎರಡು ತೆರ. ಒಂದು ದುರಾಶೆ, ಮತ್ತೊಂದು ಸದಾಶೆ. ಸದಾಶೆಯು ಮಾನವನನ್ನು ಕಲ್ಯಾಣದತ್ತ ಕರೆದೊಯ್ಯುತ್ತದೆ. ದುರಾಶೆಯು ಕೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕ ಪಶುವಿನಂತೆ. ಅಧೋ ಗತಿಯತ್ತ ಎಳೆದೊಯ್ಯುತ್ತದೆ. ದುರಾಶೆ ಹೆಚ್ಚಿದಂತೆ: ಭ್ರಾಂತಿ ಬೆಳೆದು ಶಾಂತಿ ನಶಿಸು ತ್ತದೆ. ದುರಾಶೆಯಿಂದ ಜೀವನವು ಮುಳ್ಳಾದರೆ, ಸದಾಶೆಯಿಂದ ಜೀವನವು ಹೂವಾಗು ತ್ತದೆ. ಸೌಗಂಧ್ಯ ಬೀರುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಕ್ರಾಂತಿಯಾಗುತ್ತದೆ: ಸದಾಶೆ ಯಿಂದ ಸದ್ಭಾವನೆಗಳು ಪುಷ್ಟವಾಗುತ್ತವೆ. ಆತ್ಮ ಸೌಷ್ಠವವು ಬಲಿಯುತ್ತದೆ. ಸದಾಶೆ ಸುಖವನ್ನು ನೀಡಿದರೆ ದುರಾಶೆ ದುಃಖ ದುಮ್ಮಾನಗಳನ್ನು ದ್ವಿಗುಣಿತಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಕೆಲವರಿಗೆ ಕೀರ್ತಿಯ ಮೋಹ, ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯ ಮೋಹ ಬರುವದೂ ಸಹ ಆಶೆಯಿಂದಲೇ. ಗುಹೆಯಲ್ಲಿ ಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ತಪಸ್ಸಿಗೆ ಕುಳಿತರೂ ಆಶೆ ಬಿಡದು. ಆಶೆಯು ಭೋಗ ಬುದ್ಧಿ ಯಿಂದ ಕಾಡಿದರೆ, ನಿರಾಶೆ ತ್ಯಾಗಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ತೀಡುತ್ತದೆ. ಸಕಲ ಪಾಪಕ್ಕೆ ಆಶೆಯೇ ತಾಯಿಬೇರು.

ಒಂದೆಡೆ ಬುದ್ಧದೇವನು "ಮೋಹಕ್ಕಿಂತ ಸುಡುವ ಬೆಂಕಿಯಿಲ್ಲ, ದ್ವೇಷಕ್ಕಿಂತ ಚುಚ್ಚುವ ಅಲಗಿಲ್ಲ, ಭ್ರಾಂತಿಗಿಂತ ಬೇರೆ ಪಾಶವಿಲ್ಲ ದುರಾಶೆಗಿಂತ ಬೇರೆ ಶತ್ರುವಿಲ್ಲ"ವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ವಿರತಿ ಶಿಖಾಮಣಿ ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿಯು "ತೆರಣಿಯ ಹುಳು ತನ್ನ ನೂಲು ತಾನೆ ಸುತ್ತಿ ಸಾವತೆರನಂತೆ ಮನ ಬಂದುದ ಬಯಸಿ ಬೇಯುತ್ತಿರುವೆನಯ್ಯ, ಆ ಮನದ ದುರಾಶೆಯ ಮಾಣಿಸಿ ನಿಮ್ಮತ್ತ ತೋರಾ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ" ಎಂದುದಾಗಿ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನನ್ನು ಕುರಿತು ಹಾಡಿದ್ದಾಳೆ, ಬೇಡಿದ್ದಾಳೆ. ಆಶೆಯನ್ನು ದೂರಮಾಡಿ ಆತ್ಮಶಾಂತಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ಆದರ್ಶ ಮಹಿಳಾಮಣಿಯಾಗಿದ್ದಾಳೆ, ಆಶೆಯಿಂದ ದೂರಿರಲು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ, ಧ್ಯಾನ ಅತ್ಯವಶ್ಯ. ಆಶೆಯಿಂದ ಅಪಜಯವುಂಟಾಗಿ ಅಪಮಾನಕ್ಕೂ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಆಶೆಯ ಚಿಂತೆ ಮಾನವನನ್ನು ಅಧೋಗತಿಗಿಳಿಸಿ ಹಾಳು ಮಾಡಿ

ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಆಶೆಯು ಕ್ಷಣಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಬಣ್ಣ ಬದಲಿಸುವ ಊಸರವಳ್ಳಿ ಪ್ರಾಣಿಯಂತೆ ಇರುತ್ತದೆ: ಆದಕಾರಣ ದೃಷ್ಟಿ ವಿಶಾಲವಾದರೆ ಮನ ಬುದ್ಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧಿಯುಂಟಾದರೆ ನಿರಾಶೆ ಸಾಧ್ಯ. ಭೌತಿಕ ಭೂತವನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ ಸದ್ಭಾವನೆಯೆಂಬ ಕ್ಷೀರದಲ್ಲಿ ಸಕ್ಕರೆಯನ್ನು ಬೆರೆಸಿ, ಸೇವಿಸಲು ನಿರಾಶೆಯು ಪರಮಸಾಧನ. ಅದುವೆ ಆಶೆಗೆ ಕಡಿವಾಣ.

ಕವಿ ಜೀವನ

ಕವಿಯ ನೋವು ನಲಿವು ಕವಿಗೆ ಅರ್ಥವಾದಷ್ಟು ಬೇರೊಬ್ಬರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗದು. ಬಂಜೆಯು ಬೇನೆಯನರಿಯಳೆಂಬಂತೆ ಅವರ ಸ್ಥಿತಿ. ಕವಿಯು ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಕೊರಗು ತ್ತಾನೆ. ಕಾವ್ಯ ಪ್ರವಾಹದಲ್ಲಿ ಆ ಭಾವವನ್ನು ತೇಲಿಸುತ್ತಾನೆ. ಭಾವಜೀವಿಯಾದರೂ ಕಷ್ಟನಷ್ಟಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಲು ಹಿಂದು-ಮುಂದು ನೋಡುತ್ತಾನೆ. ಕವಿಯ ಪರಿಶ್ರಮವು ಆನಂದವನ್ನು ನೀಡಿದರೆ ಒಮ್ಮೆ ಅವನಿಗೆ ದುಃಖವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಕವಿಯ ಜೀವನವೇ ಹುಚ್ಚು ಜೀವನವಿದ್ದಂತೆ. ಬೇಕಾದಾಗ ಹಾಡಿ ಬಿಡುವ ಶಕ್ತಿ ತುಂಬಿರುತ್ತದೆ. ಸಮುದ್ರ ದಾಳದಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಮುತ್ತು ರತ್ನಗಳನ್ನು ತರುತ್ತಾನೆ. ದೀಪ್ತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಾನೆ, ದುರ್ಬಲರನ್ನು ಸಬಲರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಮಲಗಿದವರನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಚೈತನ್ಯವನ್ನು ಮತ್ತು ಸ್ಫೂರ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ಕಲ್ಪನಾ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ವಿಹರಿಸು ತ್ತಾನೆ. ಕಲ್ಪಿತ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಕವಿಯದು ಸಹಜ ಜೀವನ ಮತ್ತು ತಪಸ್ವೀ ಜೀವನ. ಭಾವವನ್ನು ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಒಯ್ದು ಮಹದಾಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪನೆಯ ದವಡೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿಸಿ, ಆತ್ಮಾನುಭೂತಿಯೊಡನೆ ಬರೆದ ಕಾವ್ಯವು ರಸವತ್ಕಾವ್ಯವಾಗ ಬಲ್ಲದು. ಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ಕೇವಲ ಶಬ್ದ ಭಾಂಡಾರವಿದ್ದರೆ ಸಾಲದು. ಕಲ್ಪನೆ ಮತ್ತು ಭಾವ ವಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಓದುಗರ ಹೃದಯವನ್ನು ಮುಟ್ಟುತ್ತದೆ. ಅವರ ಆತ್ಮವನ್ನು ಪರಿಶುದ್ಧ ಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಉತ್ತಮ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಬರೆಯಲು ಧ್ಯಾನ ಮತ್ತು ಅನುಷ್ಠಾನ ಅತ್ಯವಶ್ಯಕ. ಕವಿ ಈ ರೀತಿ ಬರೆದು ಹೃದಯ ಪಾವಿತ್ರ್ಯವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಪಥಿಕರಿಗೆ ದಾರಿ ತೋರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಕವಿಗೆ ಕೃತ್ರಿಮತೆ ಸೇರದು. ಕವಿಯು ವಿಲಾಸಿಯೂ ಅಹುದು. ವಿಕಾಸ ವಾದಿಯೂ ಅಹುದು. ಛಾಯಾ ವಾದಿಯೂ ಅಹುದು. ಕವಿಯ ದೃಷ್ಟಿ ವಿಶಾಲವಾದುದು. ಆತನ ಕಾವ್ಯಸೃಷ್ಟಿ ಮನಮೋಹಕವಾದುದು. ಬ್ರಹ್ಮ ಸೃಷ್ಟಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾದುದು. ಕವಿಯ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅಮರತ್ವವನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಶಕ್ತಿ ತುಂಬಿದೆ. ಈತನದು ಅಳಿಯುವ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲ. ನಿರಂತರ ಚಿರನೂತನವಾಗಿ ಉಳಿಯುವ ಸೃಷ್ಟಿ. ಪಕ್ಷಿಗಳಂತೆ ಗಗನಕ್ಕೆ ಹಾರುತ್ತಾನೆ. ಚುಕ್ಕಿಗಳಂತೆ ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತಾನೆ. ಹಸಿದವರಿಗೆ ಅನ್ನವನ್ನು ನೀಡುವ ಶಕ್ತಿಯೂ ಇವನಲ್ಲಿದೆ. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಭಿಕ್ಷುಕನಾದರೆ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಮಹಾರಾಜನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಇವನ ಜನ್ಮಸಿದ್ಧ ಹಕ್ಕು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿದ್ದರೂ ಆತ್ಮ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಚ್ಯುತಿ ತರಲಾರ. ಮೊಗ್ಗೆಯನ್ನು ಅರಳಿಸುತ್ತಾನೆ. ಸುಗಂಧವನ್ನು ಬೀರುತ್ತಾನೆ. ಕಲ್ಲಿನೆದೆಯ ಕರಗಿಸುತ್ತಾನೆ. ಬಲ್ಲವರಿಗೂ ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಕವಿ

ಶಕ್ತಿ ಮಹೋನ್ನತವಾದದ್ದು, ಪ್ರಭಾವಕಾರಿಯಾದುದು, ಭಾವಪೂರ್ಣವಾದುದು. ಕವಿಯು ಧ್ಯಾನಬಲದಿಂದಲೂ, ತಪಸ್ಸಿನಿಂದಲೂ, ಬಳ್ಳಿಯಿಂದ ಹೂ ಹೊರ ಬರುವಂತೆ, ಕವಿತೆ ರಚಿಸುತ್ತಾನೆ. "ಕವಿರ್ಮನೀಷೀ ಪರಿಭೂಃ ಸ್ವಯಂ ಭೂಃ" ಕವಿ ಅಮರ ಜೀವನ ವನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುವ ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತ. ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ, ತ್ಯಾಗಿಗಳಿಗೆ ಆನಂದವನ್ನು ನೀಡುವ ನಲ್ಲದೆ, ಮಸಣದಲ್ಲಿ ರುದ್ರಾಗ್ನಿ ಜ್ವಾಲೆಗಳನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸುತ್ತಾನೆ. ಮಾನವಕೋಟಿಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸಿಹಿ ನೀರನೆರೆಯುತ್ತಾನೆ. ಕವಿಯ ಚಿತ್ತವು ವಸಂತ ವನದಂತೆ. ಹಲವು ಬಗೆಯ ಬಣ್ಣಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ ಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಕಲ್ಪನೆಯ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ರಸಭರಿತ ಕಾಳುಗಳನ್ನು ತುಂಬುವ ಶಕ್ತಿ ಕವಿಗಿರುತ್ತದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ಶಕ್ತಿಯೂ ಕವಿಗಿದೆ. ಅಂತೆಯೇ ಶೆಲ್ಲಿಯು— "Poets are unacknowledge Legislators of the world" ಎಂಬುದಾಗಿ ಕವಿಗಳ ಮಹತ್ವವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಫ್ರಾನ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿ ಯುಂಟಾಗಲು ಕವಿಗಳೇ ಕಾರಣರಾದರಂತೆ; ಕವಿಯು ಜಡತನವನ್ನು ನೀಗಿಸಿ ಮೃಢ ಶಕ್ತಿಯು ಬರುವಂತೆ ಪ್ರೇರೇಪಿಸುತ್ತಾನೆ. ಕವಿಯ ರಸ ತಪಸ್ಸಿಗೆ ಜಗತ್ತು ಬಾಗುತ್ತದೆ. ಹೃದಯವಂತಿಕೆಯನ್ನು ಪಡೆಯದ ಬುದ್ಧಿ, ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆಯನ್ನರಿಯದ ಪ್ರತಿಭೆಯಿಂದೊಡ ಗೂಡಿದ ಆಲೋಚನೆ ಮತ್ತು ಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಮೆಲಕು ಹಾಕದ ಕವಿಜೀವನ ಹೂಗಳಿಲ್ಲದ ಉದ್ಯಾನವನದಂತೆ ನಿರರ್ಥಕ. ಮಹಾಕವಿಯೆಂಬ ತರುವಿಗೆ ಪ್ರತಿಭೆಯೇ ಬೇರಾಗಬೇಕು. ಗುಣಗಳೇ ಉನ್ನತ ಕಾಂಡಗಳಾಗಬೇಕು. ವಾಕ್ಕೇ ಚೆಂದಳಿರಾಗಬೇಕು. ಆಗ ಯಶಸ್ಸೇ ಅದರ ಕುಸುಮ ಮಂಜರಿ ಇಂತಾದಾಗ, "ಜಯಂತಿ ತೇ ಸುಕೃತಿನೋ ರಸಸಿದ್ಧಾಃ ಕವೀಶ್ವರಾಃ" ಭರ್ತೃಹರಿಯ ಈ ಸಿರಿನುಡಿ ಸಾರ್ಥಕ. ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಾಧಕರಿಗೆ ಪ್ರೇರಕ.

ಕಾಳಿದಾಸನ ಉಪಮೆಗಳು

ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪುನರುತ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಮಹಾಸಾಧನ; ದಿವ್ಯಶಕ್ತಿಗೆ ಚೈತನ್ಯದಾಯಕ; ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂವರ್ಧನೆಗೆ ಸ್ಫೂರ್ತಿದಾಯಕ, ಹಾಗೂ ಪೋಷಕ. ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆ ದೇವಭಾಷೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸಾವಿರಾರು ವರುಷಗಳ ಇತಿಹಾಸವಿದ್ದು, ವಿಶ್ವದ ಮಾನವ ಕುಲಕ್ಕೆ ಮೂಲಭೂತವಾದ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಅಗ್ರಸ್ಥಾನ ಪಡೆದಿದೆಯೆಂದು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಸಿದ್ಧಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಷೆಯ ಬಂಧುರತೆ, ಶುದ್ಧತೆ ಮಾಧುರ್ಯಾದಿ ಕಾವ್ಯ ಗುಣಗಳು ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಛಂದೋಬದ್ಧವಾಗಿ ಅಂತರ್ಗತವಾದಷ್ಟು ಬೇರೆ ಯಾವ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಇರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೆಂದು ನಮ್ಮ ಭಾವನೆ. ವಿಜ್ಞಾನದ ವಿಲಕ್ಷಣ ಪ್ರಗತಿಯ ವಿಚಾರ ಕಿರಣಗಳು ಸಹ ಸಂಸ್ಕೃತ್ಯ ನಭೋ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ತುಂಬಿವೆ. ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗುತ್ತ ಹೋದಂತೆ, ವಜ್ರವೈಢೂರ್ಯಗಳು, ಮುತ್ತು ರತ್ನಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವಲ್ಲದೆ, ಅವರವರ ಶಕ್ತಿ ಸಾಹಸದಂತೆ ಬೆಳಕಿಗೆಡೆ ನೀಡುತ್ತವೆ. ಅಂತಹ ಮಹತ್ ಶಕ್ತಿ ಪಡೆದು ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಿದ್ಧಿಗೇರಿದ ರಸ ಋಷಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಾಕವಿ ಕಾಳಿದಾಸನು ಅಗ್ರಗಣ್ಯನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಕಾಳಿದಾಸನು ಕಾವ್ಯಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೃದಯಾಂತರಾಳಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಿ

ಮಾನವ ಕುಲೋದ್ಧಾರಕ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ರಚಿಸಿ, ಅತೃಪ್ತ ಜೀವಿಗಳ ಹೃದಯವನ್ನು ಸಂತೃಪ್ತ ಪಡಿಸಿ ಜಾಗ್ರತ ಚೈತನ್ಯವನ್ನು ನೀಡಿದ ಮಹಾಕವಿ ಕುಲತಿಲಕ ಕಾವ್ಯಾಕಾಶದಲ್ಲಿ ಭಾರವಿ, ಶ್ರೀಹರ್ಷ, ಮಾಘ, ದಂಡಿ ಮೊದಲಾದ ಕವಿ ಪುಂಗವರು–ಪಾಂಡಿತ್ಯ ಪ್ರತಿಭೆಯಿಂದ ಬೆಳಗಿದರೆ; ಕಾಲಿದಾಸನು ಮಾತ್ರ ಕಾವ್ಯಶಕ್ತಿಯ ಹಾಗೂ ಹೃದಯವಂತಿಕೆಯ ದಿವ್ಯಪ್ರತಿಭೆಯಿಂದ ಬೆಳಗಿದ್ದಾನೆ. ಆತನ ಕಾವ್ಯ ಪ್ರವಾಹದಲ್ಲಿ ಉಪಮೆಗಳು ಸಹಜವಾಗಿ ಸರಳವಾಗಿ ನಿರರ್ಗಳವಾಗಿ ಹರಿದಿವೆ. ಉಪಮೆಗಳಾದರೂ ಸಹ, ಸಹೃದಯದವರನ್ನು ಕೂಡಲೇ ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸುವಂತಹವಾಗಿವೆ–ಆತ್ಮ ಸಾಧನೆಯಿಂದ ಕೂಡಿವೆ. ಉಪಮೆಯಿಂದಲೇ ಕಾಲಿದಾಸನು ಜನಾನುರಾಗಿಯಾಗಿದ್ದಾನೆ, ಕವಿಕುಲ ಗುರುವಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಅಂತೆಯೇ "ಪುರಾಕವಿನಾಂಗಣನಾಕನಿಷ್ಠಿಕಾಧಿಷ್ಟಿತ ಕಾಳಿದಾಸಃ" ಎಂಬುದಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಕಾಲಿದಾಸನ ಕಲ್ಪನಾ ವಿಲಾಸವನ್ನೂ, ಉಪಮಾ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನೂ ಅವನು ಬರೆದ ಅಭಿಜ್ಞಾನ ಶಾಕುಂತಲ ನಾಟಕವನ್ನು ಓದಿಯೇ ಆನಂದ ಪಡೆಯಬೇಕು. ಕಾಲಿದಾಸನ ಪದಪ್ರಯೋಗದಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದು ಅದ್ಭುತ ಶಕ್ತಿಯಿದೆ. ಆತನು ಶಬ್ದಾಡಂಬರದ ಗೋಜಿಗೆ ಹೋಗದೆ, ಭಾವಜೀವಿಯಾಗಿ, ವೀರ ರೌದ್ರಾದಿ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಓಜಸ್ವಿಯಾಗಿ ಪರಿಶೋಭಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ, ತ್ಯಾಗಿಗಳಿಗೆ, ಭೋಗಿಗಳಿಗೆ, ಬಂಧು–ಬಾಂಧವರಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವಂತಹ ತಿಳಿ ನುಡಿಗಳು ಸುಮಧುರ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಲಿದಾಸನ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೆಣೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಕಾಲಿದಾಸನ ಕಾವ್ಯಸೃಷ್ಟಿಯು ನಿರಂತರವೂ ಚಿರನೂತನವೇ! ಆತನ ಕಾವ್ಯ ವೃಷ್ಟಿಯು ಸತತವೂ ಆಲ್ಹಾದಕರವೇ.

ಒಂದೆಡೆ ಮಹಾಕವಿ ಬಾಣನೂ ಸಹ "ನಿರ್ಗತಾಸು ನ ವಾಕಸ್ಯ ಕಾಲಿದಾಸಸ್ಯ ಸೂಕ್ತಿಷು। ಪ್ರೀತಿರ್ಮಧುರ ಸೌಂದ್ರಾಸು ಮಂಜರೀಕ್ಷಿವಜಾಯತೆ॥" ಎಂದು ಉದ್ಗಾರ ತೆಗೆದು ರಸವನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಂಡಿರುವ ಕಾಲಿದಾಸನ ಹಿತೋಕ್ತಿಗಳು ಪುಷ್ಪ ಮಂಜರಿಯಂತೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವವು ಎಂಬುದಾಗಿ ಮುಕ್ತ ಕಂಠದಿಂದ ಹೊಗಳಿದ್ದಾನೆ. ಅಭೂತಪೂರ್ವ ರಸಮಯ ಜಗತ್ತನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿ, ಮಹಾಕಾವ್ಯದ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟಿಸಿದ ಮಹಾಕೀರ್ತಿ, ಕವಿ–ತಾರ್ಕಿಕ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಕಾಲಿದಾಸನಿಗೆ ಸಲ್ಲುವದು. ಕಾಲಿದಾಸನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕೃತಿಯಲ್ಲಿಯೂ, ಪ್ರತಿಭೆ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅವನು ಮಾನವೀಯತೆಯ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಮನ ಮೋಹಕವಾಗುವಂತೆ ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಕಾಲಿದಾಸನು ಹದ ಮಾಡಿ ರಚಿಸಿದ ಉಪಮೆ, ರೂಪಕ, ಉತ್ಪ್ರೇಕ್ಷಾದಿ ಅಲಂಕಾರಗಳು ಕಾವ್ಯದ ಸೌಂದರ್ಯ ಸಂವರ್ಧನೆಗೆ ಸಾಧನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಕಾಲಿದಾಸನು ಬರೆದ ಏಳು ಕೃತಿಗಳು ಏಳು ರತ್ನಗಳಂತಿವೆ.

ಆತನು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ನಾಟಕದಲ್ಲಿಯೂ ಜನಜೀವನದ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಿ, ಜೀವನಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ನೀತಿಯ ನೆಲೆ ಕಲೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾನೆ;

ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಭಾವನೆಗಳಿಗೆ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಬಾಧೆ ಬಾರದಂತೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಯನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಕಾಲಿದಾಸನ ಪ್ರಕೃತಿ ವರ್ಣನೆಯು ಕಲ್ಪನಾತೀತವಾದು ದಾಗಿದೆ. ಕಾಲಿದಾಸನ ಋತು ಸಂಹಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿ ಸೌಂದರ್ಯದ ವರ್ಣನೆಯನ್ನು ಕಂಡರೆ, "ಮೇಘದೂತದಲ್ಲಿ" ರಚನಾ ಚಾತುರ್ಯವನ್ನು ಹಾಗೂ ಕಲ್ಪನಾ ವಿಲಾಸವನ್ನೂ ಕಾಣಬಹುದು. ಅಂತೆಯೇ ಮಹಾಕವಿಗಳು ಕೂಡ ಕಾಲಿದಾಸನಿಗೆ ಸರಸ್ವತಿಯ ಅವತಾರ ವೆಂದು ಬಣ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕಾಲಿದಾಸನ ಅದ್ಭುತ ಕಾವ್ಯ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿ ಕೊಡುವದು ತಾನೆ "ತಿತೀರ್ಷು ದುಸ್ತರಂ ಮೋಹಾದುಡು ಪೇ ನಾಸ್ಮಿ ಸಾಗರಂ" ಎಂದು ಕಾಲಿದಾಸನ ಈ ಉಪಮೆಯ ನುಡಿಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಹೇಳಿದರೆ ಸಾರ್ಥಕವಾದೀತು.

"ವಾಗರ್ಥಾವಿವ ಸಂಪೃಕ್ತೌ ವಾಗರ್ಥಃ ಪ್ರತಿಪತ್ತಯೇ। ಜಗತಃ ಪಿತರೌ ಒಂದೇ ಪಾರ್ವತಿ ಪರಮೇಶ್ವರೌ!" ಶಬ್ದಾರ್ಥಗಳಂತೆ ಕೂಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಜಗತ್ತಿನ ತಾಯಿ-ತಂದೆ ಗಳಾದ ಪಾರ್ವತಿ-ಪರಮೇಶ್ವರರನ್ನು ಶಬ್ದಾರ್ಥ ಸಿದ್ಧಿಗಾಗಿ ಮತ್ತು ಸ್ಫೂರ್ತಿಗಾಗಿ ನಮಸ್ಕರಿಸುವನು. ರಘುವಂಶದ ಮೊದಲನೆಯ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿಯೂ ನುಡಿದು "ಶಬ್ದಾರ್ಥೌ ಸವಿತೌ ಕಾವ್ಯಂ" ಶಬ್ದಾರ್ಥಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಕಾವ್ಯವೇ ಕಾವ್ಯಂ ಈ ತತ್ವಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಬರೆದು ಉದಾತ್ತ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ನೀಡಿ, ಉಪಮಾಲಂಕಾರದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ ವನ್ನು ತೋರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಲೌಕಿಕ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ವಿಷಯುಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಈ ಶ್ಲೋಕ ದಿಂದ. ಕಾಲಿದಾಸನ ಅದ್ಭುತ ಶಕ್ತಿ ಅರಿಯದಿರದು. ಕಾಲಿದಾಸನ ಕಾವ್ಯ ಪ್ರತಿಭೆ, ನಿರೂಪಣಾ ಶೈಲಿಗೆ ಇದೊಂದೇ ಸಾಕು. ಉಪಮಾಲಂಕಾರಕ್ಕೆ ಇದೊಂದೇ ಸಾಕ್ಷಿ ಕಾಲಿದಾಸನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮುದ್ರ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇಂತಹವು ಸಹಸ್ರಾರು ತುಂಬಿವೆ.

ಕರ್ತವ್ಯದಿಂದ ಸುಖಪ್ರಾಪ್ತಿ

ಸತ್ಯ ಶುದ್ಧ ಕಾಯಕದಿಂದೊಡಗೂಡಿದ ಕರ್ತವ್ಯವು ಮಾನವನನ್ನು ಆಧ್ಯಾತ್ಮದತ್ತ ಒಯ್ಯುತ್ತದೆ. ಆತ್ಮವಿಕಾಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಅಂತಸ್ಫೂರ್ತಿಯನ್ನಿತ್ತು ಬೆಳ ಗೆಡೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಒಳ ಹೊರಗಿನ ಸಂಪತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಿ ದೈವೀ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಕರ್ತವ್ಯ ಪ್ರಜ್ಞೆಯೇ ಕಲ್ಪತರು. ಉತ್ತಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ನೀಡಿ ನಿತ್ಯ ನೂತನ ಚೇತನ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಶಾಂತಿಸಾಗರ. ದಾರಿದ್ರ್ಯವನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವ ಕಾಮಧೇನು, ಮನದ ಕವಿದ ಕತ್ತಲೆಯನ್ನು ದೂರ ಮಾಡಿ ಜ್ಞಾನದ ಬೆಳಕನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಆ ಕರ್ತವ್ಯದಿಂದ ಸ್ವಹಿತ ಪರಹಿತಗಳು ಕೂಡಿದ್ದರೆ ಮತ್ತಿಷ್ಟು ಹಿತಕಾರಿ. ಇದರಿಂದ ನಾಡು ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರಶಕ್ತಿ ಇಮ್ಮಡಿ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಅದೇ ನೂರ್ಮಡಿ ಬೆಳೆದು ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಆದರ್ಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದೀಗ ನಿರಂತರ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ತಾಮಸೀಯ ಕಚ್ಚಾಟಗಳು ತಪ್ಪುತ್ತವೆ. ದ್ವಿವಿಧ ಭಾವನೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೆಂಬ ಭಾವನೆ ಬರುತ್ತದೆ.

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವ್ಯಕ್ತಿಗೂ ಕರ್ತವ್ಯ ಬೇಕು. ಅದು ಆತ್ಮೋದ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರಿ

ಯಾಗಿರಬೇಕು. ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಮೀಸಲಾಗಿರಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಬಲ ಬರುತ್ತದೆ. ಬೆಲೆ ಬರುತ್ತದೆ. ನಿತ್ಯವೂ ಕಾರ್ಯ ತತ್ಪರರಾದವರಿಗೆ ಹೊರಗಿನ ಆಶೆ ಆಮಿಷಗಳು ಆವರಿಸವು. ದೇಹ ಮನಗಳಲ್ಲಿ ನವಚೈತನ್ಯ ಹುಟ್ಟುವದಲ್ಲದೆ, ಶಕ್ತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳು ಸಹಜವಾಗಿ ಬಂದು ಬಿಡುತ್ತವೆ. ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ವಿಕಾಸಕ್ಕೆ ಕರ್ತವ್ಯ ನಿಷ್ಠೆಯೇ ದಾರಿದೀಪ. ಕರ್ತವ್ಯ ಬಲ್ಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಧೈರ್ಯ ಬರುತ್ತದೆ. ಪರೋಪಕಾರ ಭಾವನೆ, ಸಹಿಷ್ಣುತೆ ಮುಂತಾದ ಗುಣಗಳು ಅವನಲ್ಲಿ ಅಳವಟ್ಟಿರುತ್ತವೆ. ಅಂತೆಯೇ ಅವನು ಏನನ್ನಾದರೂ ಸಾಧಿಸಬಲ್ಲನು. ಪ್ರಣತಿಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಹಾಕಿದಂತೆ, ದೀಪ ಉರಿಯುತ್ತ ಕತ್ತಲೆ ಕಳೆಯುವಂತೆ; ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳಕನ್ನು ಕಂಡು ಪ್ರಗತಿಪಥದತ್ತ ಸಾಗಲು ಕರ್ತವ್ಯಾದಕ್ಷತೆಯೇ ಕೈದೀವಿಗೆ ಕರ್ತವ್ಯ ಕರ್ಮದಿಂದ ದೇಹಕ್ಕೆ ಅಂಟಿರುವ ರೋಗಾದಿಗಳು ನಷ್ಟವಾಗುವ ದಲ್ಲದೆ, ಮಾನಸಿಕ ರೋಗಕ್ಕೂ ಇದು ದಿವ್ಯೌಷಧ. "ಕರ್ತವ್ಯ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಿಂದ ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದು ಇಂದಿನ ದಿನಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವೆಂಬುದು ಬೇರೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಮಠ ಮಂದಿರಗಳು, ನಾಡಿನ ಜನಮನಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಅವಿಶ್ರಾಂತವಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸುತ್ತಿದ್ದವೆಂಬು ದನ್ನು ವೇದಕಾಲದಿಂದಲೂ, ಐತಿಹಾಸಿಕ ಆಧಾರದಿಂದಲೂ ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂದಿನ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಜನಜೀವನದ ಸುಳುಹು ಹೊಳಹುಗಳ ಜಟಿಲವಾದ ಸಮಸ್ಯೆ ಗಳನ್ನು ನೈತಿಕ ನಿಯಮ ನಿಷ್ಠೆಯ ಒರೆಗಲ್ಲಿಗೆ ತಿಕ್ಕಿ ನಾಗರಿಕ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಸರಿ ಹೊಂದು ವಂತೆ ಸುಸಂಸ್ಕೃತವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಾಳು ಸಾಗಿಸುವಂತೆ, ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಕರ್ತವ್ಯ ಪರಿಪಾಲನೆಯನ್ನು ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಜಿಗುಟುತನದಿಂದ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುತ್ತ ಹೋದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವನ್ನು ಸುಭದ್ರಗೊಳಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ. ಇದನ್ನು ಮರೆತು ಆಲಸ್ಯವುಳ್ಳವ ರಾಗಿ, ಕರ್ತವ್ಯ ವಿಮುಖರಾದರೆ, ಸಮಾಜವನ್ನು, ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಹಾಳುಗೆಡುವಿದಂತಾಗು ವದು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅಭಿಮಾನ ಬೇಕು. ಜೊತೆಗೆ ಕರ್ತವ್ಯ ಕುಶಲತೆಯೂ ಬೇಕು. ಅಂದರೆ ರಾಷ್ಟ್ರ ರಥವನ್ನು ಎಳೆಯಲು ಶಕ್ತಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಲೋಕ ನಿಂದಾಪಮಾನಗಳನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ಮನುಷ್ಯನು ತನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ಪರಿಪಾಲಿಸುತ್ತ ಹೋಗಬೇಕು ಎಂದು ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು ತಿಳಿಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹೂವು ಕೊಯ್ಯುವವರಿಗೆ ಅಂಜಿ ಹೂವು ಎಂದಾದರೂ ತಡಮಾಡಿ ಅರಳಲಾರದೆನ್ನುವ ನುಡಿ ಸತ್ಯವಾದುದು. ಆದುದರಿಂದ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಎಂತಹ ಅಡೆತಡೆಗಳು ಬಂದೊದಗಿದರೂ ಹಿಡಿದ ಕಾರ್ಯ ಎದೆಗೊಟ್ಟು ಮಾಡಿದರೆ ಅದುವೆ ನಿಜವಾದ ಆತ್ಮೋನ್ನತಿ, ರಾಷ್ಟ್ರೋನ್ನತಿ, ಇದುವೆ ಕರ್ತವ್ಯ ಪ್ರಜ್ಞೆ.

ಅರ್ಥೋ ಹಿ ಕನ್ಯಾ ಪರಕೀಯ ಏವ

ರಸವಿರಸಗಳ ಸಮರಸವೇ ಪ್ರೇಮದ ಪರಮ ರಹಸ್ಯ. ಸುಖ ದುಃಖ ಇವು ಜೀವ ಗುಣಗಳು. ಚಿತ್ತವೃತ್ತಿಯ ನಿವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಸುಖ ದೊರೆತರೆ ಚಿತ್ತವೃತ್ತಿಯ ಪ್ರವೃತ್ತಿ

ಯಿಂದ ದುಃಖವುಂಟಾಗುವದು ಸಹಜ. ಒಂದರಿಂದ ಅಂತರಂಗ ವಿಶುದ್ಧಿ; ಮತ್ತೊಂದ ರಿಂದ ಅಂತರಂಗ ಅಶುದ್ಧಿ. ಸುಖ ದುಃಖಗಳಲ್ಲಿ ನಿಸ್ಪೃಹ ಭಾವಕ್ಕೆ ಬಹುದಿನದ ತಪಸ್ಸು, ಸಾಧನೆ, ಪರಿಶ್ರಮ ಬೇಕು. ಎಂತಹ ಮಹಾನ್ ತಪಸ್ವಿಗಳಿಗೂ, ಯೋಗಿಗಳಿಗೂ ಮಮತೆ; ಮೋಹಗಳನ್ನು ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಬಿಡುವದು ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ; ಮಮತಾ ವಿಷಯವು ಎದುರಿಗೆ ಬಂದು ಕಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ, ಭಾವೋದ್ರೇಕಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಹುಟ್ಟಿದೊಡನೆಯೇ ತಾಯಿ-ತಂದೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ತಬ್ಬಲಿಯಾದ ಶಕುಂತಲೆಯು ತಪೋಧನರಾದ ಕಣ್ವರ್ಷಿಗಳ ಮಮತೆಯ ಸಾಕುಮಗಳಾಗುತ್ತಾಳೆ. ಆ ಋಷಿಗಳು ತಮ್ಮ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಶಕುಂತಲೆಯನ್ನು ಮಮತೆಯಿಂದ ಸಾಕಿ ಸಲುಹಿ ದೊಡ್ಡವಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡು ತ್ತಾರೆ. ಋಷ್ಯಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿಯೇ ಬೆಳೆದ ಶಕುಂತಲೆಯು ಪತಿಯ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಲು ಸಿದ್ಧಳಾದಾಗ ಶಕುಂತಲೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಕಣ್ವರ್ಷಿಗಳು ಪಾತಿವ್ರತ್ಯ ಧರ್ಮವನ್ನು ಕಾಯ್ದು ಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಕೆಲವು ಹಿತವಚನಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ;

"ಶುಶ್ರೂಷಸ್ವ ಗುರೂನ್ ಕುರು-ಪ್ರಿಯ ಸಖೀ ವೃತ್ತಿಂ ಸಪತ್ನೀಜನೇ। ಭರ್ತೃರ್ವಿಪ್ರಕೃತಾಪಿ ರೋಷಣತಯಾ ಮಾ ಸ್ಮ ಪ್ರತೀಪಂ ಗಮಃ। ಭೂಯಿಷ್ಠಂ ಭವ ದಕ್ಷಿಣಾ ಪರಿಜನೇ ಭಾಗ್ಯೇಷ್ವನುತ್ಸೇಕಿನೀ। ಯಾಂತ್ಯೇವಂ ಗೃಹಿಣೀ ಪದಂ ಯುವತಯೋ ವಾಮಾಃ ಕುಲಸ್ಯಾಧಯಃ॥"

ಗುರುಹಿರಿಯರನ್ನು ಮನಮುಟ್ಟಿ ಸೇವೆ ಮಾಡು; ಸವತಿಯರಲ್ಲಿ ಪ್ರಿಯ ಸಖಿಯ ರೆಂಬ ಭಾವನೆಯನ್ನು ತಂದುಕೊಳ್ಳು; ಎಷ್ಟು ಕಾಡಿದರೂ ಪತಿಗೆ ಬಿರುನುಡಿಯಾಡಬೇಡ, ತಿರುಗಿ ಬೀಳಬೇಡ. ಪತಿಯ ಮನೋಭಾವನೆ ನೋಡಿಕೊಂಡು ನಡೆ. ಸೇವಕರಲ್ಲಿ ಆದರವಿರಲಿ. ಭಾಗ್ಯ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಗರ್ವದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಡ. ಹೀಗಿರುವ ಯುವತಿಯರೇ ಉತ್ತಮ ಗೃಹಿಣಿಯರೆನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಹೊರತಾದವರು ಕುಲಕ್ಕೆ ಪೀಡೆಗಳೆಂದು ತಿಳಿ. ಇಂತು ಹೇಳಿದ ಕಣ್ವರ್ಷಿಗಳು ತಪೋವನದಿಂದ ಹೊರಹೋಗು ತ್ತಿರುವ ಶಕುಂತಲೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಮಮತೆಯ ಬಂಧನದಿಂದ ಬಾಧೆಗೊಳಗಾಗುತ್ತಾರೆ. ಪರ್ಣಶಾಲೆಯ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಶಕುಂತಲೆಯು ಪೂಜಿಸಿಟ್ಟ ಚಿಗಿತ ಸವಣಕ ಕಾಳುಗಳನ್ನು ತಿರುಗಿ ನೋಡುತ್ತ, ಅವರ ಜೊತೆಗೆ ಶಕುಂತಲೆಯು ಅಗಲುತ್ತಿರುವದನ್ನು ಕಂಡು ದುಃಖಿತಪ್ತ ರಾಗಿ ಕಣ್ವರ್ಷಿಗಳು, "ಹೋಗಮ್ಮ ನಿನ್ನ ಪ್ರಯಾಣವು ಸುಖಕರವಾಗಲಿ। ಪತಿಗೆ ಪ್ರೀಯಳಾಗಿ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯಾಗಲು ಅರ್ಹನಾದ ಪುತ್ರನನ್ನು ಪಡೆ" ಎಂದು ಹರಸಿ ಆಶೀರ್ವದಿಸಿ ಕಳಿಸಿದ ನಂತರ, ಚಿಂತೆಯಿಂದ ನೋಟವನ್ನು ಜಡಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಸುರಿ ಯುವ ಕಣ್ಣೀರನ್ನು ಒತ್ತಿಕೊಂಡು "ಸನ್ಯಾಸಿಗಳಾದ ಹಾಗೂ ಸಂಯಮಧನರಾದ ನಮ್ಮಂಥ ವರಿಗೇ ಮಮತೆಯ ಪರಿಣಾಮದಿಂದ ಇಷ್ಟು ಸಂಕಟವಾಗುತ್ತಿರುವಾಗ, ಮೊದಲು ಬಾರಿ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪತಿಯ ಮನೆಗೆ ಕಳಿಸುವ ಗೃಹಸ್ಥರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ದುಃಖವಾಗುತ್ತಿರಬಹು

ದೆಂದು ನಿಟ್ಟುಸಿರೆಳೆದು "ಅರ್ಥೋ ಹಿ ಕನ್ಯಾ ಪರಕೀಯ ಏವ" ಅರ್ಥ ಮತ್ತು ಕನ್ಯೆ-ಇವೆರಡನ್ನು ಎಷ್ಟು ಜೋಪಾನವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡರೂ, ಲಾಲನೆ ಪಾಲನೆ ಮಾಡಿದರೂ ಸಹ ಒಂದಾನೊಂದು ದಿನ ಇವುಗಳು ಪರರ ವಶದಲ್ಲಿಯೇ ಇರತಕ್ಕವುಗಳೆಂದು ಭಾವಿಸಿ, ಮುಡಿ ಪಿಟ್ಟ ಒಡವೆಯನ್ನು ತಿರುಗಿ ಮುಟ್ಟಿಸಿದಂತೆ. ಕರ್ತವ್ಯದ ಭಾರವು ಪೂರ್ತಿಯಾಯಿತೆಂದು ಬಗೆದು, ಸುಖ ದುಃಖಗಳ ಭಾರವನ್ನು ಹೊತ್ತ ಮಹರ್ಷಿ ಕಣ್ವರ್ಷಿಗಳು ಪರ್ಣಕುಟೀರಕ್ಕೆ ಪೂಜೆಗೆಂದು ತೆರಳುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ನಾವು ಕಾಣುವದು ಸಿಹಿ-ಕಹಿಗಳ ಸಮರಸ. ದುಃಖಸ್ಯಾನಂತರಂ ಸುಖಂ, ಸುಖಸ್ಯಾನಂತರಂ ದುಃಖಂ" ಈ ಭಾವವು ಇಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಸುಖ ದುಃಖಗಳ ದ್ವಂದ್ವವು ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಈ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ದುಃಖದ ಅನುಭವ ಆಗದ ವಿನಾ ಸುಖದ ಮಹತ್ವ ತಿಳಿಯದು. ಸುಖ ದುಃಖದಲ್ಲಿ ಸಮದೃಷ್ಟಿ ಕಾಣುವದೇ ಜೀವನದ ಸಫಲತೆ. ಜೀವನ ವಿಕಾಸಕ್ಕೂ ಮೊದಲು ಕಷ್ಟ ಸಹಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮೊಗ್ಗೆಯು ಅರಳಲು ನೀರೆರೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂಗ ಸೌಷ್ಠವವುಂಟಾಗಲು ಬೆವರು ಸುರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅರ್ಥವೂ ಅನರ್ಥಕ್ಕೂ ಕಾರಣ, ಸದ್ಗತಿಗೂ ಕಾರಣ. ನೀರಿಗೆ ನೈದಿಲೆಯೇ ಶೃಂಗಾರವಾಗುವಂತೆ, ಗೃಹಸ್ಥ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಗುಣವುಳ್ಳ ಕನ್ಯೆಯೇ ಅಲಂಕಾರ ಪ್ರಾಯಳು. ಮನೆತನದ ಕೀರ್ತಿಗೂ ಕೂಡ ಆಕೆಯೇ ಮೂಲಕಾರಣ.

ಗೌರವ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸಿಕೊಂಡು, ಗುರುಹಿರಿಯರ ಸೇವೆ ಮಾಡಿ, ಸಂಯಮ ವಿಚಾರ ಶೀಲತೆ, ಶುದ್ಧ ಪ್ರೇಮಗಳ ಸರೋವರದಲ್ಲಿ ಮಿಂದರೆ, ಮರ್ತ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಸ್ವರ್ಗೀಯ ಜೀವನವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಲೌಕಿಕದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಆನಂದವನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು, ಆತ್ಮಿಕ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಮೊದಮೊದಲು ಶಕುಂತಲೆಯ ಜೀವನ ಪಥದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಕಷ್ಟ-ಕಾರ್ಪಣ್ಯಗಳು ಬಂದೊದಗಿದರೂ ಅವೆಲ್ಲವುಗಳನ್ನು ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಎದುರಿಸಿ, ತಪಸ್ವಿಗಳಾದ ಗುರು-ಹಿರಿಯರು ಹೇಳಿದ ಹಿತವಚನವನ್ನು ಪಾಲಿಸಿದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಶಕುಂತಲೆಯು ಭಾರತೀಯರಿಗಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ; ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಆದರ್ಶ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿದ್ದಾಳೆ, "ಇಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲುವವರು ಅಲ್ಲಿಯೂ ಸಲ್ಲುವರಯ್ಯ" ಈ ನುಡಿಯನ್ನು ಸಾರ್ಥಕ ಮಾಡಿದ್ದಾಳೆ. ಇಂತಹ ಆದರ್ಶ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದರೆ ಮಾತ್ರ "ಧನ್ಯೋಗೃಹಸ್ಥಾಶ್ರಮಃ".

ಕರ್ತೃ ಮೂರುಸಾವಿರಮಠದ ಶ್ರೀ ಜಗದ್ಗುರುಗಳು

ನೀನಿರುವೆ ಜಗದ್ಗುರು ಸಾರ್ವಭೌಮ।
ನೀನಿರುವೆ ಸಾಧಕರಿಗೆ ಧ್ಯಾನಧಾಮ॥
ನೀನಿರುವೆ ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪ ಸಮಾಧಿಸ್ಥ ತಾತ।
ನೀನಿರುವೆ ಇಷ್ಟಾರ್ಥ ಸಿದ್ಧಿಪ್ರದಾತ॥
ನೀನಿರುವೆ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಪುರಕೆ ಅಧಿಪತಿಯು।

ನೀನಿರುವೆ ಸದ್ಭಕ್ತರಿಗೆ ಗತಿಯು ಮತಿಯು॥
ನೀನಿರುವೆ ಚಿತ್‌ಕಲಾ ಪರಿಪೂರ್ಣನು।
ನೀನಿರುವೆ ಶೂನ್ಯ ಸಿಂಹಾಸನಾಧೀಶನು॥
ನೀನಿರುವೆ ಸರ್ವಧರ್ಮದ ಜನಕ ಸಂಜೀವನ।
ನೀನಿರುವೆ ಸಮನ್ವಯದ ತತ್ತ್ವಕೆ ಸಂಭಾವನ॥
ನೀನಿರುವೆ ನಮ್ಮ ಪಾಲಿಗೆ ಪರಂಜ್ಯೋತಿ।
ನೀನಿರುವೆ ಶಿವಯೋಗ ಮೆರೆದ ವಿಭೂತಿ॥
ಭ್ರೂಲತಾ ಪುರೀಶ ಕರ್ತೃ ಜಗದ್ಗುರು ಗುರುಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಾ॥
ನೀನೆನ್ನ ಹೃದಯ ಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿರುವ
ಸನ್ಮೂರ್ತಿ! ಚಿನ್ಮೂರ್ತಿ॥

೨

ಕರೆವರು ಕೆಲವರು ನಿನ್ನನು ಹುಚ್ಚನೆಂದು,
ಕರೆವರು ಕೆಲಬರು ನಿನ್ನನು ಸಿದ್ಧನೆಂದು;
ಕರೆವರು ಕೆಲವರು ಸಿದ್ಧಗುರುವೆಂದು,
ಕರೆವರು ಕೆಲಬರು ಗುರುಸಿದ್ಧನೆಂದು;
ನಾ ನಿನ್ನೆಂತು ಕರೆಯಲಿ ಗುರುದೇವಾ!
ಭ್ರೂಲತಾ ಪುರೀಶ ಕರ್ತೃ ಜಗದ್ಗುರು ಗುರುಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಾ,
ನಾ ನಿನ್ನ ಕರೆವೆನು;
ಹಗಲಿರುಳು ನನ್ನ ಮನದಲ್ಲಿ ಮನೆಮಾಡಿಕೊಂಡಿರೆಂದು!

—"ಚಿತ್ಸುಮನ" ಗ್ರಂಥದಿಂದ.

ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ಶ್ರೀ ಜಗದ್ಗುರು ಮೂರುಸಾವಿರ ಮಠವು ಇದೊಂದು ಜಾಗೃತ ಪೀಠ, ಕುಮಾರ ಸಮಯದ ಮೂಲಪೀಠ. ಆಧ್ಯಾತ್ಮ ಸಾಧಕರ ಜೀವನವನ್ನು ಬೆಳಗುವ ನಂದಾದೀಪ ವಿಶ್ವಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಬಾಳನ್ನು ಮೀಸಲಾಗಿರಿಸಿ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅಸಾಧಾರಣವಾದ ಕಾರ್ಯವನ್ನೆಸಗಿ, ಆಧ್ಯಾತ್ಮ ಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆದು ಧರ್ಮದ ಬಾವುಟವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದ ಆದರ್ಶ ಮಹಾಮಠ. ಈ ಪೀಠದ ಕರ್ತೃ ಜಗದ್ಗುರುಗಳು ಸರ್ವಜನರ ಭಕ್ತಿಗೆ ಆಗರವಾಗಿರುವರಲ್ಲದೆ ಅವರ ಸಮಾಧಿಯು ಜಾಗೃತ ಸ್ಥಾನವಾಗಿರುವದು. ಮೂಲ ಕರ್ತೃವಿನ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಬಹು ಪ್ರಾಚೀನವಾದುದು. ಶ್ರೀ ಜಗದ್ಗುರು ಮೂರು ಸಾವಿರಮಠದ ಪ್ರಾಚೀನತೆಯನ್ನು ಶಿರಸಿ ಶಾಸನದ ಆಧಾರದಿಂದ ಹಾಗೂ ತಾಡ ಓಲೆಯ ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿತವಾದ ವಿಷಯದಿಂದ ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಬಹುದು. ಮೂರು ಸಾವಿರಮಠದ ಪೀಠವನ್ನೇರಿದವರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಠದ ಪ್ರಾಚೀನತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆಯದಿರು

ವದು ನಮಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೊರತೆ ಕಂಡರೂ ಭಕ್ತರ ಮನೋ ಭೂಮಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಉಳಿದಿರುವ ಹಾಗೂ ಪರಂಪರಾಗತವಾಗಿ ಭಕ್ತಿ ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವ ವೃದ್ಧರ ಮಾತಿನಿಂದ ಮೂರುಸಾವಿರಮಠದ ಕರ್ತೃ ಜಗದ್ಗುರುಗಳು ಮಹಾ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಕಂಡು ಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಆದರೂ ಸಹ ಮೂಲ ಕರ್ತೃಗಳು ಜನಿಸಿದರೆಲ್ಲಿ? ಬೆಳೆದರೆಲ್ಲಿ? ಅಧ್ಯಯನ ವೆಲ್ಲಿಂದಾಯ್ತು? ಎಲ್ಲಿಂದ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಗೆ ಆಗಮಿಸಿದರು? ಪೂರ್ಣತಿಳಿಯದಂತಾಗಿದೆ.

"ಮೂರುಸಾವಿರಮಠದ ಕರ್ತೃ ಗದ್ದುಗೆಯ ಸಮಾಧಿ ಮಂಟಪವು ಬಹಳ ಬಂಧುರ ವಾಗಿಯೂ, ಸರ್ವಾಂಗ ಸುಂದರವಾಗಿಯೂ, ಅಲಂಕೃತವಾಗಿದ್ದರೂ, ಭಾವುಕರ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಅದು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ಹೃದಯವೆನಿಸಿ ಸಜೀವವಾಗಿರುವಂತೆ ಸತ್ವಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಎದ್ದು ತೋರುತ್ತಿದೆ. ಹಾಗೂ ಮಠದ ಮುಖ್ಯ ಭಾಗವಾಗಿ ಅಂತಃ ಶಕ್ತಿಯಂತೆ ಅವ್ಯಕ್ತ ಮುಕ್ತಿಯಂತೆ ಅಂತರ್ಗತವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹಲವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ನಿಜಕ್ಕೂ ಸತ್ಯ. ಭಕ್ತರ ಇಷ್ಟಾರ್ಥ ಸಿದ್ಧಿಗಳನ್ನು ಬೇಡಿದವರಿಗೆ ನೀಡಿ ಅವರ ಮನೋ ಬಯಕೆಯನ್ನು ಪೂರ್ತಿಗೊಳಿಸುತ್ತಿದೆ. ಜಾತಿ, ಮತ, ಪಕ್ಷ, ಪಂಗಡಗಳ ತಾರತಮ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಸರ್ವ ಧರ್ಮದವರೂ ಸಹ ಈ ಮೂಲ ಕರ್ತೃ ಜಗದ್ಗುರುಗಳ ಗದ್ದುಗೆಗೆ ಗೌರವಾದರ ಗಳನ್ನು ನೀಡುವದು ಈ ಪೀಠದ ಮತ್ತೊಂದು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವಾಗಿದೆ. ಮೂಲ ಕರ್ತೃ ಗದ್ದುಗೆಯ ಮಹತಿಯು ದಿನೇ ದಿನೇ ಬೆಳೆಯುತ್ತ ನಡೆದಿದೆ. ಮೂಲ ಕರ್ತೃಗಳ ಹೆಸರು ಜಗದ್ಗುರು ಗುರುಸಿದ್ಧೇಶನೆಂದು, ಹಾಗೂ ಹುಚ್ಚೇಶನೆಂದು ಕರೆಯುವ ವಾಡಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಲೀಲಾ ಮೂರ್ತಿಗಳಂತೆ ತೋರುತ್ತಿರುವದರಿಂದ ಈ ರೀತಿಯ ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಜನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಮತ್ತು ಮೂಲಕರ್ತೃ ಜಗದ್ಗುರುಗಳು ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪ ಸಮಾಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆಂದು, ಅಂತೆಯೇ ಈ ಸಮಾಧಿಯು ಇಷ್ಟು ಜಾಗೃತವಾಗಿದೆಯೆಂದು ವೃದ್ಧ ಭಕ್ತರಿಂದ ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ಸಮಾಧಿಗೆ ಅಹಿತ ಬಯಸಿದವರಿಗೆ ಆ ಕೂಡಲೆ ಅವರಿಗೆ ಅನುಭವ ಬಂದಿದ್ದು ಈಗಲೂ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವದನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಕರ್ತೃಗಳು ಚಿತ್ತಶಕ್ತಿಯ ಅಂತಃಕರಣ, ಜನನ ಮರಣಗಳನ್ನು ಹರಣ ಮಾಡುವ ಅಗಾಧ ಶಕ್ತಿಯು ಈ ಗದ್ದುಗೆಯಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತವಾಗಿದೆ. ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಬೆಳೆದು ಬೆಳಗಲು ಈ ಕರ್ತೃವಿನ ಮಹಾ ಶಕ್ತಿಯಿಂದಲೇ ಎಂದು ಜನರ ಪರಂಪರಾಗತ ವಾಡಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಅಂತೆಯೇ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ಹಿರೇಪೇಟೆಗೆ ಈಗಲೂ ಹುಚ್ಚನ ಪೇಟೆಯೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪೀಠದ ಎಲ್ಲ ಜಗದ್ಗುರುಗಳು ಕರ್ತೃವಿನ ಅಂತಃಪ್ರೇರಣೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ಸಮಾಜಸೇವೆ ಯನ್ನು ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಮುಂದಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಮೂಲಕರ್ತೃಗಳು ಅದ್ಭುತ ಶಕ್ತಿಯ ಮಹಾಯೋಗಿವರೇಣ್ಯ ಇಂದಿಗೂ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಗದ್ದುಗೆಗೆ ನಡೆದುಕೊಂಡವರಿಗೆ ಇಷ್ಟಾರ್ಥ ಸಿದ್ಧಿಯಾಗಲು ಯಾವ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಜಾಗೃತ ಚೈತನ್ಯವು ಎಚ್ಚರಿಸಿ ದಾರಿ ತೋರಿಸಿ

ದುಃಖ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವದೆಂದ ಮೇಲೆ. ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪ ಸಮಾಧಿಯಿರಬಹುದೆಂದು ಹೇಳುವ ವೃದ್ಧರ ಮಾತು ನಿಜವೆನಿಸಬಹುದು.

೧೨ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಮೂರುಸಾವಿರಮಠವು ಧಾರ್ಮಿಕ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿದ್ದ ವಿಷಯವು ಪ್ರೊ. ವರದರಾಜ ಉಮರ್ಜಿ M. A. ಅವರು ದಿ. ೧೩-೧೦-೭೭ ರ "ಕರ್ಮವೀರ" ವಾರಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಊರ ಹೆಸರುಗಳು ಹೇಗೆ ತಲೆ ಎತ್ತಿದವು? ಎಂಬ ಲೇಖನದ ಆಧಾರವಿಡಿದು ಬರೆಯುವದಾದರೆ ಅದು ಇಂತಿದೆ:

"ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ....ಈ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಹಳೇಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ. ಹೊಸಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಎಂದು ಎರಡು ಭಾಗಗಳಿವೆ....ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಮೂಲ ರೂಪವೆಂದು ಗ್ರಹಿಸಿ ಗ್ಯಾಜೆಟೀಯರದ ವರು "ಪುಬ್" (ಪೂರ್ವದು+ಹಳ್ಳಿ-ಎಂದು ನಿರ್ವಚನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಪೂರ್ವದ ಹಳೆಯ ಹಳ್ಳಿ ಎಂದು ಅರ್ಥಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಹೆಸರು "ಪೂವಳ್ಳಿ" ಎಂದು ಕಲಚೂರ್ಯರ ೧೨ನೆಯ ಶತಮಾನದ "ಶಿರಸಿ" ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲಿಖಿತವಾಗಿದೆ. ಪೂ+ಪು+ವಳ್ಳಿ-ಪಳ್ಳಿ-ಹಳ್ಳಿ-ಹೂವಿನ ಹಳ್ಳಿ ಎಂದು ಅರ್ಥ. ಪೂವಳ್ಳಿಯು ೧೨ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೆ ೧೧ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಇರಬಹುದು. ಹಳೇಯ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ, ರಾಯರ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಎನ್ನುವದು ವಿಜಯನಗರದ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವದು. ಶಿರಸಿ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಪೂವಳ್ಳಿ ಎಂಬುದು ಮೂರುಸಾವಿರಮಠದ ಸಂಬಂಧ ದಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾದದ್ದರಿಂದ ಅದು ೧೨ನೆಯ ಶತಮಾನದಿಂದಲೂ ಲಿಂಗಾಯತ ಸಮಾಜದ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿತ್ತೆಂದು ಸೂಚಿತವಾಗುವದಿಲ್ಲವೇ? ಪೂವಳ್ಳಿಯು ಈಗಿನಂತೆ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಾಗಿ ರದೆ ಸೃಷ್ಟಿ ಸೌಂದರ್ಯದ ನೆಲವೀಡಾಗಿತ್ತೆಂದು ತೋರುವದು. ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಹತ್ತಿರ ಇರುವ ಅದರಗುಂಚಿ (ಅದಿರ್ಗಂಚಿ) ಎಂಬುದು "ವಾಸನ್ತೀ" ಎಂಬ ಹೂ-ಬಳ್ಳಿಯ ಹೆಸರೇ ಆಗಿದೆ. "ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ, ಹೆಬ್ಬಳ್ಳಿ ಹಬ್ಬೀತು ರಸಬಳ್ಳಿ" ಎಂದು ಜೋಗುಳದ ಹಾಡನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಪ್ರೊ. ಉಮರ್ಜಿಯವರ ಬರಹದಿಂದ ಮೂರುಸಾವಿರಮಠವು ಬಹು ಪ್ರಾಚೀನದಿಂದ ಧರ್ಮ ಜಾಗೃತಿ ಮಾಡುತ್ತ ಬರುತ್ತಿರುವದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನು ಸಂಶೋಧನೆ ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯು ಈಗಿನಂತೆ ಊರಾಗಿರದೆ ನಿಸರ್ಗದ ಮಡಿಲಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿ ಸೌಂದರ್ಯದ ಒಡಲಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಒಂದು ಧಾರ್ಮಿಕ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿದ್ದಿರಬೇಕು. ಕಾಲಾನುಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ೧೫ನೇ ಶತಮಾನದೊಳಗೆ ಅದರ ಮಧುರ ಸ್ಮಾರಕವೆಂದು ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಊರು ಕಟ್ಟಿ ಕೊಂಡಿರಬೇಕು. ಅದೇ ಹೂಬಳ್ಳಿ ಬರಬರುತ್ತ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಆಗಿರಬಹುದು ಎಂದು ಅನೇಕರ ಅಭಿಮತವಾಗಿದೆ.

ಡಾ॥ ಡಿ. ಎಲ್. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರು, M. A. D. ಲಿಟ್. ಅವರು "ಕನ್ನಡ ಗ್ರಂಥ ಸಂಪಾದನೆ" ಎಂಬ ಶಿರೋನಾಮದ ಸಂಶೋಧನಾತ್ಮಕ ಗ್ರಂಥ ಒಂದನ್ನು ೧೯೭೪ನೆಯ ಇಸ್ವಿಯಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿನ ಶಾರದಾ ಮಂದಿರದವರು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ.

(ಆ ಗ್ರಂಥವು ಇದೀಗ M.A. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕವಾಗಿದೆ.) ಆ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಮೂರುಸಾವಿರ ಮಠದ ಜಗದ್ಗುರುಗಳ ಹೆಸರು ಉಲ್ಲೇಖಿವಾಗಿದ್ದು ಪುಟ ೫೦ ರಲ್ಲಿ ಅದು ಇಂತಿದೆ. "ಬಸವ ಪುರಾಣ" (ಭೀಮ ಕವಿ. ಮೈ. ಓ. ಲೈ. ಕಾಗದದ ಪ್ರತಿ.)

ಶ್ರೀ ಶ್ರೀಮನ್ ನೃಪಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕಾಬ್ದ ಪರಿಮಿತ ೧೩೫೩ ಮನ್ಮಥನಾಮ ಸಂವತ್ಸರೇ ಫಾಲ್ಗುಣಮಾಸೆ ಉತ್ತರಾಯಣೆ ಶಶಿರಋತೌ ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷೆ ೧೨ ಸೋಮವಾಸರೆ, ಪುಷ್ಯ ನಕ್ಷತ್ರ, ಶೋಭನನಾಮಯೋಗೆ, ವೈಯಾಕರಣಕ್ಕೆ ॥ ೦ ॥ ಶ್ರೀ ಬಸವೇಶ್ವರ ಪುರಾಣ ಬರುವದು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಯಿತು. ಈ ಪುಸ್ತಕವಂ ಬರಿಸಿದವರು ಆರು ಎಂದರೆ ಶ್ರೀಮನ್ ಮಹಾರಾಜ ನಿರಂಜನ ಜಗದ್ಗುರು ಶೂನ್ಯ ಸಿಂಹಾಸನಾಧೀಶ್ವರ ಭ್ಯೂಪುರದ ಮೂರು ಸಹಸ್ರ ಮಠಾಧಿಕಾರಿಗಳಾದ ಗಂಗಾಧರ ಸ್ವಾಮಿಯವರ ಕರಕಮಲೋದ್ಭವರಾದ ಗುರುಸಿದ್ಧ ಸ್ವಾಮಿಯವರು ಬರೆಸಿದ್ದು ಸಿದ್ಧಾಂತವು "ಶ್ರೀರಸ್ತು" ಜಿಲ್ಲಾ ಧಾರವಾಡ ರಸಬ ಮಂಗಳವಾರ ಪೇಟೆ ವಿರಕ್ತಮಠದಲ್ಲಿ ಬರೆಸಿದ್ದು ಪ್ರಸಿದ್ಧವೂ "ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಈ ಪುಸ್ತಕವ ಬರೆದವರು ಆರು ಎಂದರೆ ನಿಜಮಾಮಿಡಿ ಕಟಿಬಸವ ಸ್ವಾಮಿಯವರು ವಂಶ ಪಾರಂಪರಿಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ಶ್ರೀ ರೇವಣಸಿದ್ಧೇಶ್ವರರ ಸಂಪ್ರದಾಯಕರಾದ ಷಡ್ವದೀ ಸೂತ್ರದ ಕಿತ್ತೂರ ವೀರೇಶ್ವರ ಗೋತ್ರದ ದೇಶದ ಬೈಲಹೊಂಗಲ ಮಠದ ಶಂಕರೆಪ್ಪನವರ ಆತ್ಮಜನಾದ ಷಣ್ಮುಖಯ್ಯನಿಂ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿತು."

ಶಕ ೧೩೫೩ರಲ್ಲಿ ಲಿಖಿತವಾದ ಓಲೆಯ ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಮೂರುಸಾವಿರಮಠದ ಜಗದ್ಗುರುಗಳ ಹೆಸರು ಬಂದಿರುವದರಿಂದ ಅವರೇ ಬಸವ ಪುರಾಣವನ್ನು ಬರೆಸಿರುವದು– ಉಲ್ಲಿಖಿತವಾಗಿರುವದರಿಂದ ಮೂರುಸಾವಿರಮಠದ ಪ್ರಾಚೀನತೆಯು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಅಲ್ಲಮ ಪ್ರಭುದೇವರ ಶೂನ್ಯ ಪೀಠದ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಜಗದ್ಗುರುಗಳ ಪೀಠಗಳೂ, ನಿರಂಜನ ಪೀಠಗಳೂ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮೈದಾಳಿದವು. ಕೊನೆಗೆ ಕಲ್ಯಾಣದ ರಕ್ತಕ್ರಾಂತಿಯಾಯ್ತು. ಆಗ ಅಲ್ಲಿಯ ಮೂರುಸಾವಿರ ಜನ ಭಕ್ತ ಮಾಹೇಶ್ವರರು ಆಶ್ರಯಕ್ಕೆಂದು "ಪೂವಳ್ಳಿ"ಗೆ ಬಂದು, ಇಲ್ಲಿಯ ಪುರಾತನ ಧರ್ಮ ಪೀಠದಲ್ಲಿ ತಂಗಿದರು. ಈ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಘಟನೆಯ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಇದು ಮೂರುಸಾವಿರಮಠವಾಯಿತೆಂದು ಹಲವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಇನ್ನು ಅನೇಕ ಜನರು ಅನೇಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದೆಲ್ಲವು ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಬರಲು ಪೂರ್ಣ ಸಂಶೋಧನೆ ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ಹಿರೇಪೇಟೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಓಲೆ ಮಠವೆಂದು

ಮೂರುಸಾವಿರಮಠದ ಶಾಖಾಮಠವಾಗಿ ಈಗಲೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆದಿದೆ. ಮಠವು ಮೂರುಸಾವಿರಮಠದ ಆಕಾರದಂತೆಯೇ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿದೆ. ಕಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಕೆತ್ತಿನ ಕೆಲಸ ನೋಡುವಂತಿದೆ. ಮೊದಲಿನ ಮೂರುಸಾವಿರಮಠದ ಶ್ರೀ ಜಗದ್ಗುರುಗಳು ಈ ಮಠದಲ್ಲಿ ತಾಡ ಓಲೆಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿಸಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಇಡುವ ಪರಿಪಾಠವಿದ್ದುದರಿಂದಲೇ ಇದಕ್ಕೆ "ಓಲೆಮಠ"ವೆಂದು ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಅನೇಕ ವೃದ್ಧರು ಹೇಳುತ್ತಿರುವದು. ಇಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ಮೂರುಸಾವಿರಮಠದ ಶಾಖಾಮಠಗಳು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿಯೇ ೧೦-೧೨ ಅವೆ. ಕೆಲವು ಜೀರ್ಣವಾಗಿವೆ, ಕೆಲವು ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ರೀತಿ ಯಲ್ಲಿವೆ. ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿಯೂ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ಮೂರುಸಾವಿರಮಠದ ಶಾಖಾ ಮಠವು ಸಹ ಇದ್ದು ಇದೇ ತೆರನಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಕೆತ್ತನೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಶೋಭಿಸುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಕರ್ನಾಟಕ, ಆಂಧ್ರ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಮೂರುಸಾವಿರಮಠದ ಶಾಖಾ ಮಠಗಳಿವೆ. ಎನಿತೋ ಮಠಗಳು ಕ್ರಮೇಣ ನಶಿಸಿ ಹೋಗಿರುವದರಿಂದಲೂ ಕೆಲವು ಮಠಗಳು ಬಹಳ ದಿನಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಅವರವರ ಸ್ವತ್ತಾಗಿ ಹೋಗಿರುವದರಿಂದ ಸ್ವತಂತ್ರ ಮಠಗಳಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿವೆ. ಪರಧಾರ್ಮೀಯವರ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಮಠಗಳು ಹೋಗಿವೆ, ಹಾಗೂ ಮಠಗಳಲ್ಲಿರುವ ತಾಡ ಓಲೆಗಳು ನಷ್ಟವಾಗಿ ಹೋಗಿರಬಹುದು ವೀರಶೈವ ಮಠಗಳು ಸಾಕಷ್ಟು ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಿ ಹೋಗಿದ್ದರೂ ಸಹ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಉಳಿಮೆಗೆ ತಾಡ ಓಲೆಗಳಾಗಲಿ, ಶಾಸನಗಳಾಗಲಿ, ಸಾಕಷ್ಟು ದೊರೆಯುತ್ತಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ನಮಗೀಗ ದೊಡ್ಡ ಕೊರತೆ . ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಎಷ್ಟೋ ಮನೆ, ಮಠಗಳಲ್ಲಿ ತಾಡ ಓಲೆಗಳನ್ನು, ಹಳೆಯ ಕಾಗದ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಜಗುಲಿಯ ಮೇಲಿಟ್ಟು ಪೂಜಿಸುತ್ತಾರೆಯೇ ಹೊರತು ಕೇಳಿದರ ಕೊಡುವದಿಲ್ಲಾ. ಅಲ್ಲಿಯೇ ನಶಿಸಿ ಹೋದರೂ ಅದರ ಬೆಲೆ, ಮಹತ್ವ ತಿಳಿಯದಂತಾಗಿ ನಾವೀಗ ದುಃಖ ಪಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪುನರುತ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಅವೇ ಮೈಲುಗಲ್ಲು ಗಳೆಂದು ಅವರಿಗೆ ಕಲ್ಪನೆಯಿಲ್ಲದಾಗಿ ಹೀಗಿಯೇ ಎಷ್ಟೋ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣದಂತೆ ಹುಳ ಹತ್ತಿ ಕೊಳೆತು ಹೋಗಿದೆ.

ಪೂಜ್ಯ ಕರ್ತೃ ಮೂರುಸಾವಿರಮಠದ ಜಗದ್ಗುರುಗಳು ಪವಾಡ ಪುರುಷರೂ, ಶಾಪಾನುಗ್ರಹ ಸಮರ್ಥರೂ,-ಭವರೋಗ ವೈದ್ಯರೆಂಬುದು ಸರ್ವರಿಗೂ ವಿದಿತವಾಗಿದೆ. ಈಗಲೂ ಸಹ ಕರ್ತೃ ಗದ್ದುಗೆಗೆ ಬೇಡಿ ಕೊಂಡವರಿಗೆ ಇಷ್ಟಾರ್ಥ ಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆದುಕೊಂಡ ದ್ದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಕರ್ತೃ ಜಗದ್ಗುರುಗಳ ಹೆಸರಿನ ಮೇಲೆ ಕೋರ್ಟು ಕಚೇರಿ ಗಳಲ್ಲಿ ಆಣಿ ಮಾಡಿದರೆ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಅದೇ ರೀತಿಯ ನಿರ್ಣಯ ನೀಡುವ ಸಂಪ್ರದಾಯವೂ ಇಂದಿಗೂ ನೋಡುತ್ತೇವೆ. ಧಾರವಾಡದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೊಬ್ಬರಿಗೆ ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದಾಗ ಕರ್ತೃ ಜಗದ್ಗುರುಗಳ ಸಮಾಧಿಗೆ ನಡೆದುಕೊಂಡ ನಂತರ ಇಷ್ಟಾರ್ಥ ಸಿದ್ಧಿ ಯಾದದ್ದು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಆ ನೆನಹಿಗಾಗಿಯೇ ಮುಂದಿನ ನಾಲ್ಕು ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ದೊಡ್ಡ ಕಂಭಗಳನ್ನು ಕಾಣಿಕೆ ನೀಡಿದ್ದಾರೆಂದು ವದಂತಿ. ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಘಟನೆಗಳು

ಸಹಸ್ರಾರು ನಡೆದಿವೆ, ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಕರ್ತೃ ಗದ್ದುಗೆಯ ತೀರ್ಥವನ್ನು ಸೇವಿಸಿ ಎಷ್ಟೋ ರೋಗಿಗಳು ತಾಪತ್ರಯವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪೀಠವನ್ನೇರಿದ ಜಗದ್ಗುರುಗಳನೇಕರು ಕರ್ತೃವಿನ ಸಂಸ್ಮರಣೆಗಾಗಿ ಧರ್ಮಶಾಲಾ, ಶಾಲೆ ಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನು. ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳನ್ನು ಸಂಶೋಧನ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕರ್ತೃ ಜಗದ್ಗುರುಗಳ ತಪಃ ಪ್ರಭಾವದ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಅದೆಷ್ಟೋ ಜನ ಜಾಗೃತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ನಾಡಿನ ಬಾಳ್ವೆಳಕಿಗೆ ದಾರಿ ದೀಪವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕರ್ತೃ-ಮೂರುಸಾವಿರಮಠದ ಜಗದ್ಗುರುಗಳವರ ಗದ್ದುಗೆಯು ಎಲ್ಲ ಜಾತಿ, ಮತ, ಪಂಥದವರಿಗೆ ಆತ್ಮಶಕ್ತಿ ಇಷ್ಟಾರ್ಥ ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನೀಯುವ ಹೊಂಬೆಳಗು. ಮೂಲ ಕರ್ತೃ ಜಗದ್ಗುರುಗಳು ಶೂನ್ಯ ಸಿಂಹಾಸನವನ್ನೇರಿ, ತನುವಿನಲ್ಲಿ ಹೊರೆಯಿಲ್ಲದ ಮನದಲ್ಲಿ ಮಾಲಿನ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ವ್ಯಾಕುಲವಿಲ್ಲದೆ ಭಾವದಲ್ಲಿ ಬಯಕೆ ಇಲ್ಲದೆ ತಾನೇ ತಾನಾಗಿ, ಸರ್ವರನು ಉದ್ಧರಿಸುವ ಪರಂಜ್ಯೋತಿ ಸ್ವರೂಪರು, ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪ ಸಮಾಧಿಯಲ್ಲಿದ್ದು ಅಂತಶ್ಚಕ್ಷುವಿನಿಂದ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ ಬಳಲಿದ ಜೀವಿಗಳಿಗೆ ಶಾಂತಿಯನ್ನೀಡಿ, ಅಂತಃಸ್ಫೂರ್ತಿಯ ಸೆಲೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಿರುವ ಪುಣ್ಯಮೂರ್ತಿ.

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮೂಲ ಕರ್ತೃವಿನ ದೇವಾಲಯದ ಗರ್ಭಗುಡಿ ದಿವ್ಯಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡುವ ಅದ್ಭುತ ಶಕ್ತಿಯ ಕೇಂದ್ರವೆಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಸರ್ವ ಧರ್ಮದವರನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸುವ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರ ಜೀವನ್ಮೃತರಿಗೆ ಸಂಜೀವಿನಿ.

"ಮಾನವಕೋಟಿಗೆ ನೀನೆ ಕಲ್ಪತರು ನೋಡಾ!
ಭವರೋಗದಿಂದ ಬಳಲುವ ಜನತೆಗೆ
ಭವರೋಗ ವೈದ್ಯನಾಗಿರುವೆ ನೋಡಾ!
ನಿತ್ಯವೂ ನಿನ್ನ ಭಕ್ತಿಯಿಂ ಪೂಜಿಸಿ,
ಚಿತ್ಪ್ರಕಾಶವೆಂಬ ಭಸ್ಮವ ಧರಿಸಿ
ಚಿತ್ ಕರಣಂಗಳೆಂಬ ಸುಮನಂಗಳ
ಸುರಿಸು ತಿಹರಯ್ಯಾ!
ಸುಜ್ಞಾನವೆಂಬ ದೀಪವ ಬೆಳಗಿ
ಓಂಕಾರವೆಂಬ ಘಂಟೆಯ ಬಾರಿಸಿ
ಜ್ಞಾನ ತೀರ್ಥವ ಬಯಸುತಿಹರಯ್ಯಾ"
ಭೂಲತಾ ಪುರೀಶ ಕರ್ತೃ
ಜಗದ್ಗುರು ಗುರುಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಾ.

—"ಚಿತ್ಸುಮನ" ಗ್ರಂಥದಿಂದ

ಚಿತ್ತರಗಿ ವಿಜಯ ಮಹಾಂತ ಶಿವಯೋಗಿಗಳ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಜೀವನ

ಕತ್ತಲೆ ತುಂಬಿದಾಗಲ್ಲವೇ ಸೂರ್ಯೋದಯದ ತವಕ? ನಾಡಿನ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಧರ್ಮ,

ಸಾಹಿತ್ಯ, ಜನಜೀವನ, ಲೋಕನೀತಿಗಳಿಗೆ ಗಂಡಾಂತರಗಳು ಒದಗಿದಾಗ – ಮಹಾಪ್ರಾಜ್ಞರೂ, ತತ್ತ್ವವೇತ್ತಿಗಳೂ, ಮಹರ್ಷಿಗಳೂ ಅವತರಿಸುವದು ದೈವಸಂಕಲ್ಪದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ. ೧೯ ನೇ ಶತಮಾನದ ಉತ್ತರಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಲಿಂ. ಪೂಜ್ಯ ಶ್ರೀವಿಜಯ ಮಹಾಂತ ಶಿವಯೋಗಿಗಳವರ ಅವತಾರ ಹಾಗೂ ೨೦ನೇ ಶತಮಾನದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಅವರ ಅಸ್ತವು: ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದೆ. ಅಂದಿನ ಬ್ರಿಟಿಶ ಆಳರಸರ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ರುಗ್ಣವಾದ ಶರಣ ಧರ್ಮವು ಗ್ಲಾನಿಯ ತುತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸಂದಾಯ–ಅದರ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಮಹಾನುಭಾವರೂ, ಉಗ್ರತಪಸ್ವಿಗಳೂ, ಶಿವಪೂಜಾನಿಷ್ಠರೂ ಆದ, ಲಿಂ. ವಿಜಯ ಮಹಾಂತ ಶಿವಯೋಗಿಗಳವರು ತಮ್ಮ ತಪಃ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಧರ್ಮದ, ನಾಡಿನ ರಕ್ಷಣೆಗೈದುದು ಸಕಾಲಿಕವೇ ಸರಿ.

ವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿ ತುಂಬಬೇಕಾದರೆ, ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಅನುಸಂಧಾನ ಆವಶ್ಯಕ. ಧ್ಯಾನವು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಪ್ರವೃತ್ತಿ, ಪ್ರಗತಿ, ಪ್ರತಿಫಲಗಳಿಗೆ ಪ್ರಬಲವಾದ ಸಾಧನ. ಧ್ಯಾನವು ಮಾನವನಿಗೆ ಅನಿತ್ಯದ ಅರಿವು ತೋರಿ, ನಿತ್ಯದ ದಾರಿಗೆ ನಡೆಸುತ್ತದೆ: ಅಂತರಾತ್ಮನ ಅರುಹು ವೇದ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಧ್ಯಾನದಿಂದಲೇ ಸರ್ವೇಂದ್ರಿಯಗಳ ಬಾಹ್ಯ ಕ್ಷೋಭೆ ಶಾಂತವಾಗಿ, ಅಂತರಾತ್ಮನ ನಿರ್ವಿಷಯಕ ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪ ಸಮಾಧಿ–ಬೋಧೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಭವಸಾಗರವನ್ನು ಉತ್ತರಿಸಲು, ಮಹಾತ್ಮರು ಧ್ಯಾನವೆಂಬ ನೌಕೆಯನ್ನು ಸಂಯೋಜಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹೃದಯ ಪಕ್ವತೆಗೆ, ನಿತ್ಯಾನಂದಕ್ಕೆ, ನಿಜವಾದ ಶಾಂತಿಗೆ ಧ್ಯಾನವೇ ಹೆದ್ದಾರಿ. ಇಂಥ ಧ್ಯಾನಯೋಗವನ್ನೇ ಬಾಳಿನ ಕೈದೀವಿಗೆಯಾಗಿ ಹೊಂದಿದ, ಜೀವನವನ್ನೇ ಧ್ಯಾನ ಯೋಗದ ಸಹಜ ಅನುಸಂಧಾನವಾಗಿಸಿಕೊಂಡ, ಲಿಂ. ವಿಜಯ ಮಹಾಂತ ಶಿವಯೋಗಿಗಳವರ ತಪೋಜೀವನ ಅತ್ಯುಜ್ವಲವೂ, ಪ್ರಕಾಶಮಯವೂ ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

ಲಿಂ. ತಪಸ್ವಿ ವಿಜಯ ಮಹಾಂತ ಶಿವಯೋಗಿಗಳವರ ಬಾಳಿಗೂ– ಧ್ಯಾನಕ್ಕೂ ಏಕನಾಡಿ, ಏಕ ಉಸಿರು, ಏಕ ಸೂತ್ರ. ಸಂಪೂರ್ಣ ಧ್ಯಾನಮಯ ಜೀವನವನ್ನೇ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡ ಮಹರ್ಷಿಗಳು ಅವರು. ನಿಂತಾಗ, ಕೂತಾಗ, ನಡೆದಾಗ, ನುಡಿದಾಗ, ಪವಡಿಸಿದಾಗ ಅವರ ಉಸಿರಿನ ಒಡನಾಡಿಯಾಗಿ, ಮಹಾಮಂತ್ರ ತುಂಬಿತ್ತು. ಅನೇಕ ಸಲ ಅವರು–ಮಠದ ಪೀಠದ ಮೇಲಾಗಲೀ, ಇಲಕಲ್ಲ ಸಂಗಮದ ತಪೋವನದಲ್ಲಿಯಾಗಲೀ ಪ್ರಶಾಂತವಾಗಿ ಕುಳಿತು, ಧ್ಯಾನಮಗ್ನರಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೆಲ ಕಾಲ ಬಲಗೈಯನ್ನು ಬಲ ಕಪೋಲದ ಮೇಲಿರಿಸಿ, ಮತ್ತೆ ಕೆಲಕಾಲ ಎಡಗೈಯನ್ನು ಎಡ ಕಪೋಲದ ಮೇಲಿರಿಸಿ, ಧ್ಯಾನಮಗ್ನರಾಗಿ ಕೂಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅನೇಕ ಭಕ್ತರು ಬಂದು, ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ಹಾಕಿ, ತಾಸುಗಟ್ಟಲೆ ಎದುರಿಗೆ ಕುಳಿತರೂ ಅವರಿಗೆ ಬಾಹ್ಯಪ್ರಜ್ಞೆ ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಭಕ್ತರಿಗೂ ಇದು ಗೊತ್ತು! ಶಿವಯೋಗಿಗಳವರ ಧ್ಯಾನಯೋಗ ಜೀವನ ಅವರಿಗೆ ನಿತ್ಯದ ಬುತ್ತಿ: ಅತ್ಯಂತ ಭಯ–ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೆಲಕಾಲದ ನಂತರ, ಶಿವಯೋಗಿಗಳವರು ಕಣ್ತೆರೆದು–"ಯಾವಾಗ ಬಂದ್ರಿಪಾ?" ಎಂದು ಅವರನ್ನು ನೋಡಿ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೀಗೆ

ಅವರು ಧ್ಯಾನದಿಂದ ಕಣ್ತೆರೆದು, ಶಿವಲಿಂಗಾಕ್ಷಿಗಳಿಂದ ಅವರ ಮೇಲೆ ದೃಷ್ಟಿ ಬೀರಿದಾಗ, ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಆ ಭಕ್ತರ ಜೀವನವೇ ಉದ್ಧಾರವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಹೀಗಾಗಿ, ಲಿಂ. ವಿಜಯ ಮಹಾಂತ ಶಿವಯೋಗಿಗಳವರು–ಪಂಚಪುರುಷಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ, ಸಹಜ ಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರ ನುಡಿ ಸತ್ಯದ ಕಿಡಿಯಾಗಿತ್ತು; ಆಡಿದ ಮಾತುಗಳು ಎಂದಿಗೂ ಹುಸಿಯಾಗುತ್ತಿರ ಲಿಲ್ಲ; ಸಹಜವಾದ ಮಾತುಗಳೂ ಶಾಪಾನುಗ್ರಹಗಳಾಗುತ್ತಿದ್ದವು; ಅವರವರ ಭಾವದಂತೆ ಅವರಿಗೆ ಪರಿಣಾಮ ದೊರೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಅಂತೆಯೇ, ಭಕ್ತರೆಲ್ಲ ಇವರನ್ನು ಶಾಪಾನುಗ್ರಹ ಸಮರ್ಥರೆಂದು ಹಾಡಿ–ಹಾರೈಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಲಿಂ. ವಿಜಯ ಮಹಾಂತ ಶಿವಯೋಗಿಗಳವರ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಬದುಕಿನ ಮುಖಗಳು ಹಲವಾರು. ಸಹಜ ಧ್ಯಾನ, ಉಗ್ರ ಶಿವಾರ್ಚನೆ, ದುಡ್ಡಿನ ನಿರಾಶೆ, ಕೀರ್ತಿಯ ತಾತ್ಸಾರ, ಬಡವರ ಮೇಲೆ ದಯೆ, ಜಂಗಮ ಪ್ರೀತಿ, ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಬಗ್ಗೆ ತಾಯ್ತಗರುಳು ಇವೆಲ್ಲ ಮಿಂಚಿನ ಹೊಳೆಗಳು ಅವರ ಬಾಳನ್ನು ತುಂಬಿದ್ದವು. ಮಾತ್ರವಲ್ಲ; ಸದಾವಕಾಲವೂ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಬಸವಣ್ಣನವರ ವಚನದ ಕಟ್ಟು ಹಗಲ ಮೇಲೆ ಇರುತ್ತಿತ್ತು. ಎಂದೂ ಅವರು "ಬಸವಣ್ಣನವರ ವಚನ" ಅನ್ನುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ; "ಅಪ್ಪನ ವಚನ"ವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ವಚನಗಳ ನಿತ್ಯಾನುಸಂಧಾನದಿಂದ ಇವರ ಬಾಳಿನಲ್ಲಿ, ಬಸವನ ಬಾಳಿನ ಅಮರ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಸಾಕಾರವಾಗಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತವಾಗಿತ್ತು. "ದಯವೇ ಧರ್ಮದ ಮೂಲ", "ಕಾಯಕವೇ ಕೈಲಾಸ", "ಅಯ್ಯಾ ಎಂದರೆ ಸ್ವರ್ಗ, ಎಲವೋ ಎಂದರೆ ನರಕ", "ಎನಗಿಂತ ಕಿರಿಯರಿಲ್ಲ, ಶಿವಭಕ್ತರಿಗಿಂತ ಹಿರಿಯರಿಲ್ಲ", "ಸಕಲ ಜೀವರಾಶಿಗೆ ಲೇಸನೆ ಬಯಸುವವನೇ ಕುಲಜನು" ಮೊದಲಾದ "ಅಪ್ಪನವರ" ಅಮರವಾಣಿಗಳು ಲಿಂ. ವಿಜಯ ಮಹಾಂತ ಶಿವಯೋಗಿಗಳ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಹಾಸುಹೊಕ್ಕಾಗಿದ್ದವು. ಶಿವಶರಣರ ದರ್ಶನ ವಾಣಿಯನ್ನು ಅರಿತು, ಆಚರಿಸಿ, ಬಾಳನ್ನು ತುಂಬಿಸಿಕೊಂಡ ಕೆಲವೇ ಮಹಾತ್ಮರಲ್ಲಿ ಲಿಂ. ವಿಜಯ ಮಹಾಂತ ಶಿವಯೋಗಿಗಳು ಒಬ್ಬರು.

ಲಿಂ. ವಿಜಯ ಮಹಾಂತ ಶಿವಯೋಗಿಗಳವರ ಅಪಾರ ಕರುಣೆಗೆ ಕಡೆ ಇಲ್ಲ; "ವಜ್ರಾದಪಿ ಕಠೋರಾಣಿ, ಮೃದೂನಿ ಕುಸುಮಾದಪಿ" ಎಂಬ ಮಾತಿಗೆ, ಅವರ ಜೀವನ ನಿದರ್ಶನವಾಗಿತ್ತು. ಗರ್ಭಿಣೀ ಸ್ತ್ರೀಯರು–ಮಠ ಕಟ್ಟುವ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ, ಅವರಿಗೆ ಅಂದಿನ ಕಾಯಕ (ಪಗಾರ) ಎರಡರಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟು, ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚದ ಹೊರಳಿ ಕಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಬಡ ಜಂಗಮರು, ಚಿಂತಾಜನಕ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದವರು, ದುರ್ಬಲರು, ರೋಗಿಗಳು ಅವರ ಬಳಿ ಬಂದರೆ–ಅವರಿಗೆ ನಿವಾರಣೆ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅನೇಕ ಸಲ ಬಡ ಜಂಗಮರ ಸಾಲಗಳನ್ನು ಇವರು ತಾವೇ ತೀರಿಸಿದ್ದುಂಟು. ಇವರ ಬಳಿ ಭಿಕ್ಷಾರ್ಥಿಯಾಗಿ ವೇಷಗಾರರು, ಆಟಗಾರರು, ಕಲಾವಿದರು, ಸಂಗೀತಗಾರರು, ಸಾಹಿತಿಗಳು ಯಾರೇ ಬರಲಿ, ಅವರಿಗೆ ಇವರ ಶಿವಸಂಚಿಯು ಸಿದ್ಧವಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಇವರಲ್ಲಿದ್ದಷ್ಟು ದುಡ್ಡು ಅವರಿಗೆ ಸಲ್ಲುತ್ತಿತ್ತು.

ಇವರ ತಪಃಪ್ರಭಾವವು ನಾಡಿನ ಮೂಲೆ ಮೂಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿತ್ತು. ಅಂತೆಯೇ, ಲಿಂಗೈಕ್ಯ ಹಾನಗಲ್ಲ ಶ್ರೀ ಕುಮಾರ ಶಿವಯೋಗಿಗಳವರು ಬಾಗಲಕೋಟೆಯ ನಾಲ್ಕನೆಯ ವೀರಶೈವ ಮಹಾ ಸಮ್ಮೇಲನದ ನಿರ್ಣಯದ ಮೇರೆಗೆ–ಶಿವಯೋಗ ಮಂದಿರದ ಸ್ಥಳ ನಿರ್ದೇಶನಕ್ಕಾಗಿ ಇವರ ಬಳಿಯೇ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ಬಂದರು. ಇವರು ಮಲಪ್ರಭೆಯ ತೀರದ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಿ, ತೋರಿಸಿದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯೇ 'ಶಿವಯೋಗ ಮಂದಿರ'ವನ್ನು ಹಾನಗಲ್ಲ ಕುಮಾರ ಶಿವಯೋಗಿಗಳು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ವಿಜಯ ಮಹಾಂತ ಶಿವಯೋಗಿಗಳೆಂದರೆ–ಕುಮಾರ ಸ್ವಾಮಿಗಳಿಗೆ ತುಂಬಾ ಭಕ್ತಿ. ಹಾನಗಲ್ಲ ಕುಮಾರ ಸ್ವಾಮಿಗಳೆಂದರೆ–ವಿಜಯ ಮಹಾಂತ ಸ್ವಾಮಿಗಳಿಗೆ ತುಂಬಾ ಮಮತೆ. ಹೀಗಿತ್ತು ಇವರೀರ್ವರ ಅನನ್ಯಭಾವ ಚೇತನ ಸಂಬಂಧ.

"ವಿರಕ್ತಸ್ಯ ತೃಣಂ ಜಗತ್" ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ವಿಜಯ ಮಹಾಂತ ಶಿವಯೋಗಿಗಳು ಸಾರ್ಥಕಗೊಳಿಸಿದ್ದರು. ಇವರ ವೈರಾಗ್ಯ ಕಠೋರವಾದುದು; ಅಪ್ರತಿಮವಾದುದು. ಇವರ ವೈರಾಗ್ಯ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಡ ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಸ್ವಾಮಿಗಳು, ಯೋಗಿಗಳು, ತ್ಯಾಗಿಗಳು ಅಂಜುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೀಗಾಗಿ–ಸಹಜಶಕ್ತಿ, ವಾಕ್‌ಸಿದ್ಧಿ, ಅನುಗ್ರಹ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳು ಈ ಶಿವಯೋಗಿಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಬಂದವು. ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದ ಅನೇಕರಿಗೆ, ಇವರು ಸಂತಾನ ಲಾಭವನ್ನು ಕರುಣಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಒಂದು ಸಲ, ವಿಜಯ ಮಹಾಂತ ಶಿವಯೋಗಿಗಳ ವರಪ್ರಸಾದದ ತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಬಾರಿ ಬೀಜ ಬಂದಿತಂತೆ, ಅಂದಿನಿಂದ ಅವರು "ಶಿವನಿಚ್ಛೆ ಇಲ್ಲ"ವೆಂದು ಜೀವನ ಪರ್ಯಂತ ತುಪ್ಪವನ್ನೇ ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟರಂತೆ. ನಿತ್ಯ ತಾವೇ ಸ್ವಯಂಪಾಕ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಲಿಂಗಯ್ಯನಿಗೆ ಎಡೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವರ ಪಾಕವೆಂದರೆ–ಜೋಳದ ಹಿಟ್ಟು, ಬೇಳೆ ಮುಂತಾದವನ್ನು ಕೂಡಿಯೇ ಕುದಿಸಿ ಸೇವಿಸುವದು. ಒಂದು ಸಲ, ಇವರು ೨೨ ದಿನಗಳ ಉಪವಾಸ ವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕಠೋರತೆ ಇವರ ಜೀವನದ ಉಸಿರಾಗಿತ್ತು.

ಇವರ ತಪಃಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡು, ಆ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ನಲಿದವರು ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಕಾಯಕ ಯೋಗಿಗಳಾದ ಗುರುಬಸವಾರ್ಯ ಮಠ ಮಾಸ್ತರರು ಅಗ್ರಗಣ್ಯರೆಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ವಿಜಯ ಮಹಾಂತ ಶಿವಯೋಗಿಗಳೆಂದರೆ ಪಂಚಪ್ರಾಣ; ಇವರ ಉಸಿರೇ ವಿಜಯ ಮಹಾಂತನ ನೆನಹು ತಂದುಕೊಡುತ್ತದೆ. ಇವರ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ನಿರಂತರ ವಿಜಯ ಮಹಾಂತ ಶಿವಯೋಗಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ. ನಿಂತಲ್ಲಿ, ಕುಳಿತಲ್ಲಿ, ಹೋಗುವಲ್ಲಿ ಸರ್ವದಾ ಇವರಿಗೆ ಶಿವಯೋಗಿಯ ಧ್ಯಾನ ಆ ಶಿವಯೋಗಿಯ ದಿವ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಹೇಳುವಾಗ, ಸಹಜವಾಗಿ ಇವರ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಕಂಬನಿಗಳು ಹೊರಸೂಸುತ್ತವೆ; ಗದ್ಗದಿತ ಕಂಠದಿಂದ ಅವರ ಜೀವನವನ್ನು ಕಂಡಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. "ಇಂಥ ಶಿವಯೋಗಿಯನ್ನು ಮತ್ತೆ ಕಾಣುವದು ಎಂದು?" ಎನ್ನುತ್ತ ಅತ್ತು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ.

ಪೂಜ್ಯ ವಿಜಯ ಮಹಾಂತ ಶಿವಯೋಗಿಗಳು ನಮ್ಮಿಂದ ಪಾರ್ಥಿವ ಶರೀರವನ್ನು ಅಗಲಿ ೬೩. ವರ್ಷಗಳು ಗತಿಸಿದವು. ಅವರ ೬೩ನೆಯ "ಪುಣ್ಯತಿಥಿ" ಇದೇ ತಿಂಗಳು ಹುನಗುಂದದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ವೈಭವದಿಂದ ನಡೆದಿದೆ. ಇಂದಿನ ಚಿತ್ತರಗಿ ಪೀಠದ ಅಧಿಪತಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಮ. ನಿ. ಪ್ರ. ಮಹಾಂತಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಎಲ್ಲರಿಂದಲೂ, ವಿಜಯ ಮಹಾಂತ ಶಿವ ಯೋಗಿಗಳ ಆದರ್ಶವನ್ನು ಆತ್ಮೀಕರಿಸಿಕೊಂಡು ಸಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಂತೆ ಶಿವಪೂಜಾ ನಿಷ್ಠರೂ, ಕಾಯಕ ನಿರತರೂ, ಭಕ್ತವತ್ಸಲರೂ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಶಿವಯೋಗಿಯ ೬೩ನೆಯ ಪುಣ್ಯತಿಥಿಯ ನಿಮಿತ್ತ, ಹುನಗುಂದದಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಗೋಷ್ಠಿ, ಶಿವಾನುಭವ ಗೋಷ್ಠಿ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಮ್ಮೇಲನ, ಮಠಾಧಿಪತಿಗಳ ಸಮ್ಮೇಲನ ಮೊದಲಾದವುಗಳು ಹಾಗೂ ೬೩ ಮಂಟಪ ಪೂಜೆಗಳು ನಡೆಯಲಿವೆ. ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಕೇಂದ್ರ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿ ನಿಂತು, ಕಾರ್ಯಗೈಯ್ಯು ತ್ತಿರುವ ಶ್ರೀ ಮ. ನಿ. ಪ್ರ. ಮಹಾಂತ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಮೆಚ್ಚುವಂತಹದು. ವಿಜಯ ಮಹಾಂತ ಶಿವಯೋಗಿಯ ದಿವ್ಯ ಜೀವನದ ಸಂದೇಶ ಸರ್ವರಿಗೂ ಮುಟ್ಟಲಿ, ಎಂದು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡ ಇವರ ಅಂತರಂಗದ ಕಳಕಳಿಯನ್ನು ಕಂಡು, ನಮಗೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸಂತೋಷವಾಗಿದೆ. ಇವರಿಗೆ ಕರ್ತೃ ಶ್ರೀ ಜಗದ್ಗುರು ಗುರು ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರನು ನಿರಂತರವೂ ಮಹಾ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡಲಿ; ಆತನ ಚೈತನ್ಯ ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿಯೂ ಜನಜಾಗ್ರತಿಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡಲಿ.

ನವನಾಗರಿಕತೆಯ ನಿರ್ಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ "ಕರ್ತವ್ಯ ಪ್ರಜ್ಞೆ"

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೋತ್ತರ ಕಾಲದ ಈ ಮೂರು ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ವೈಚಾರಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಶುಕ್ರದೆಸೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆ. ಮಾನವನು ಉತ್ಕ್ರಾಂತಿ ಹೊಂದಿ ಪೂರ್ಣ ಮಾನವನಾಗಲು ಆತನ ಸಮಷ್ಟಿ ಚೇತನ (Universal Consciousness) ಜಾಗೃತ ವಾಗಬೇಕಷ್ಟೆ? ಒಂದು ಕಾಲಕ್ಕೆ ವ್ಯಷ್ಟಿ ಪ್ರಜ್ಞೆ, ಕುಲ-ಜಾತಿ-ಕುಟುಂಬ ಪ್ರಜ್ಞೆ, ವರ್ಣ ಪ್ರಜ್ಞೆಗಳು ಭಾರತದ ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಪ್ರಕ್ಷುಬ್ಧಗೊಳಿಸಿ ನಮಗೆ ಎಂದಿಗೂ ಮರೆಯದ "ಪರದಾಸ್ಯ"ವನ್ನು ಗಳಿಸಿಕೊಟ್ಟವು. ಹೆರವರ ಮನೆಯ ಊಳಿಗದ ಆಳಾಗಿ ಭಾರತದೇವಿ ತನ್ನ ಸನಾತನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಆರ್ಷವಾಙ್ಮಯೇತಿಹಾಸಕ್ಕೆ ಕುಂದು ತಂದುಕೊಂಡಳು. ಒಂದು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಕಾಲ ನಮ್ಮ ಧರ್ಮ-ಸಂಸ್ಕೃತಿ-ಸಾಹಿತ್ಯ-ಶೀಲ ಗಳನ್ನು ಬುಡಮೇಲು ಮಾಡಿದ ಈ ದಾರುಣ ಪತನಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು? ಇತಿಹಾಸದ ಉತ್ತರ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಭೀಮ ಬಲವಿತ್ತು, ಕ್ಷಾತ್ರತೇಜಸ್ಸಿತ್ತು, ವೈರಿಗಳನ್ನು ತುಳಿಯಬಲ್ಲ ಸಿಂಹಘರ್ಜನೆ ಇತ್ತು; ಆದರೆ ಒಂದೇ ಒಂದು ಕಾರಣ: ನಮ್ಮ ರಾಜರಲ್ಲಿ "ಕರ್ತವ್ಯ ಪ್ರಜ್ಞೆ" ಶೂನ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಸ್ವಹಿತಾಶಕ್ತಿಯ ವೈರಮಾತ್ಸರ್ಯ ಗಳಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಬಲಿದಾನವಾಗಿ ತೆತ್ತರು. ಪ್ರಭುತ್ವಶಕ್ತಿ ಕರ್ತವ್ಯಶೂನ್ಯವಾದರೆ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಇತಿಹಾಸವೇ ಶೂನ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಅರಿವೇ ಗುರು

ತನ್ನ ತಾನರಿದಡೆ ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಪರತತ್ವ, ತನ್ನ ಅರಿವು ತನ್ನ ಗುರು: ಇದು ಶರಣರ ಅಮರ ವಿಚಾರನಾಂದಿ. ನಮ್ಮತನದ ಪರಿಚಯ ನಮಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನೆಮ್ಮದಿಯನ್ನು ನಾವು ಪಡೆಯಲಾರೆವು. ಆತ್ಮಾವಲೋಕನದ ಸಕೃದ್ದರ್ಶನದಿಂದ ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಜಾಗೃತ ವಾಗುತ್ತದೆ. ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ಸರಿಯಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡ ವ್ಯಕ್ತಿ ತನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಯಲ್ಲಿ ಕೊಂಚವೂ ತಪ್ಪಲಾರ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಈ ಆಂತರಿಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಅತಿ ಮುಖ್ಯ. ನಾವು ನೀತಿಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಹೇಳಲು ಕಲಿಯಬಾರದು; ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲು ಕಲಿಯ ಬೇಕು. ಆಗ ನಮ್ಮ ಅಂತರಂಗವನ್ನು ಆವರಿಸಿದ ಕತ್ತಲೆ ಹರಿದು ಹೋಗಿ; ಸತ್ಯಶುದ್ಧ ಕಾಯಕ ಜಾಗೃತವಾಗುತ್ತದೆ. ನಾನು ಯಾರು, ನನಗೂ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೂ ದೇಶಕ್ಕೂ, ಮಾನ ವತೆಗೂ ಏನು ಸಂಬಂಧ, ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವೇನು ಎಂಬ ಸುವಿಚಾರಗಳು ಪ್ರಾಜ್ಞನಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತವಾಗುತ್ತವೆ. ಅಪ್ರಾಜ್ಞ ವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಕುಚಿತ ಸ್ವಾರ್ಥ್ಯ, ಕೇವಲ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿ, ವಿಷಯಾಂಧತೆಗಳು ಮನೆಮಾಡುತ್ತವೆ. ಆತ ಕರ್ತವ್ಯ ಹೀನನೂ ಮಾನವ ಪಶುವೂ ಆಗುತ್ತಾನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಮಾನವನನ್ನು ದೇವಮಾನವ ತೆಯ ಕಡೆಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ದರೆ; ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ ವಿಮುಖತೆ ಮಾನವನನ್ನು ದಾನವತೆಯ ರಸಾತಳಕ್ಕೆ ಜಗ್ಗುತ್ತದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಲಂಚ, ಕುಡಿತ, ಕರ್ತವ್ಯ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಲೋಪ, ಕಲಬೆರಕೆ, ಕಳ್ಳಸಾಗಾಣಿಕೆ ಈ ಪಂಚ ಮಹಾಪಾತಕಗಳಿಂದ ಸಮಾಜ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಆಘಾತವಾಗುತ್ತಲಿದೆ.

ಪೂರ್ಣ ಮಾನವ

ಬದುಕು ಒಂದು ಕಲೆ, ಹುಟ್ಟು ಸಾವುಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ; ಹುಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಸದೆ, ಮರಣಕ್ಕೆ ಅಂಜದೆ; ಕಲಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುವದು ಒಂದು ಅಪೂರ್ವವಾದ ಜೀವನ ಕಲಾ ತಪಸ್ಸು. ಮರಣವನ್ನು ಗೆದ್ದ ಶರಣನಾರಿಗೂ ಅಂಜುವವನಲ್ಲ, ಅವನಿಗೆ ಮರಣವೇ ಮಹಾನವಮಿ. ಆತ ಉರಿಬರಲಿ, ಸಿರಿಬರಲಿ, ಬೇಕು ಬೇಡೆನ್ನ. ಒಂದು ಕಾಣಿಯು ಗೆಲ್ಲಲ್ಲ ಒಂದು ಕಾಣಿಯು ಸೋಲದ ಸತ್ಯಶುದ್ಧಕಾಯಕ ಅವನದಾಗುತ್ತದೆ. ಕೊಲ್ಲುವವನೆ ಮಾದಿಗ, ಹೊಲಸು ತಿಂಬುವವನೇ ಹೊಲೆಯ ಎಂಬುದು ಆತನ ಭರತವಾಕ್ಯ. ದಯವೇ ಧರ್ಮದ ಮೂಲವಯ್ಯಾ ಎಂಬುದು ಆತನ ಹೃದಯದೇಗುಲದ ಕರ್ಪೂರದಾರತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಕುಲ ವೇನೋ ಆವಂದಿರ ಕುಲವೇನೋ ಸಕಲ ಜೀವಾತ್ಮರಿಗೆ ಲೇಸನೆ ಬಯಸುವದೇ ಆತನ ಸಮತಾವಾದದ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಕರ್ತವ್ಯ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಅರಳಿಸಿ ಕೊಂಡ ಶರಣ ಪೂರ್ಣ ಮಾನವ, ಯಾವ ಕಾಲಕ್ಕೂ ನವಮಾನವ. ಯಾವ ಯುಗಕ್ಕೂ ಯುಗಮಾನವ.

ನವನಾಗರಿಕತೆ ಎತ್ತ ಸಾಗಿದೆ?

ಪೆತ್ತಿಗೆ ಪೆತ್ತು ಕುತ್ತಾದರೆ ಮಾನವತೆಗೆ ನೂರು ಕುತ್ತು! ೨೦ನೆಯ ಶತಮಾನ

ದಲ್ಲಂತೂ ಮಾನವತೆ ಮಾರಕಾಸ್ತ್ರಗಳ ಹೊಚ್ಚಿಲಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಉಳಿಮೆಯ ಸಂಶಯಕ್ಕೆ ತಾಪೆ ಸಿಲುಕಿದೆ. ವಿಜ್ಞಾನದ ಶೀಘ್ರ ಗಮನ, ರಾಷ್ಟ್ರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಸಂಪರ್ಕ ಸಾನಿಧ್ಯಗಳಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯ ವಿಚಾರಗಳೊಂದಿಗೆ ದುರ್ವಿಚಾರಗಳೂ ದುರಾಚಾರಗಳೂ ಹಣೆ ಇಕ್ಕಿವೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ರೋಗಗಳು ಕಾಲಿಟ್ಟಿವೆ ಕಲಬೆರಕೆ, ಲಂಚ, ಮದ್ಯಪಾನ, ಜೂಜಾಟ, ಇಸ್ಪೀಟು, ಅಶ್ಲೀಲ ಚಿತ್ರಗಳು, ಕಳ್ಳಸಾಗಾಣಿಕೆ, ದಿಢೀರನೆ ಶ್ರೀಮಂತನಾಗುವ ಹವ್ಯಾಸ, ಕೃತಕ ನೋಟುಗಳ ಮುದ್ರಣ, ಭೋಗವಸ್ತುಗಳ ಇಂದ್ರಜಾಲ, ಅದ್ದೂರಿಯ ವಿಲಾಸ. ಇಲ್ಲದವರ ಮೇಲೆ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ, ಮುಗ್ಧರ ವಂಚನೆ, ನೌಕರಿಗಾಗಿ ಪೈಪೋಟಿ, ಅಧಿಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ದುರ್ಮಾರ್ಗ ತಂತ್ರ ಇವೆಲ್ಲ ಇಂದಿನ ನಮ್ಮ ನವನಾಗರಿಕತೆಗೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡ ಭಯಂಕರವಾದ ಸುಂಕ ರೋಗಗಳಾಗಿವೆ. ಇವುಗಳ ಜಾಲದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದ ನಮ್ಮ ನವತರುಣರು ವಿವೇಕ ಹೀನರಾಗಿ, ಕರ್ತವ್ಯ ಶೂನ್ಯರಾಗಿ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ಕುಲಗೆಡಿಸುವ, ನಾಗರಿಕತೆಯನ್ನು ಗಂಡಾಂತರಕ್ಕೆ ತಂದೊಡ್ಡುವ ಸಂಕ್ರಾಂತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಮಠಾಧೀಶ್ವರರು, ಧರ್ಮಪ್ರವರ್ತಕರು, ಋಷಿಮುನಿಗಳು, ಶರಣ ಸಾಧಕರು ಮೇಲೆದ್ದು ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಬೇಕೆಂದು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಏಳಿರಿ, ಎದ್ದೇಳಿರಿ!

ಇಂದು ವ್ಯಾಪಾರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅವ್ಯವಹಾರತನ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ದುಡ್ಡಿನ ಆಸೆಗಾಗಿ ಮಾನವತೆಯನ್ನು ಇಂದಿನ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ಮಾರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಅನ್ನದೇವತೆಯಾದ ಕಾಳಿನಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲು ಕೂಡಿಸುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಅಂತೆಯೇ ಮರಣದ ಮಂಚದ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿದ ರೋಗಿಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಲೆಂದು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವ ಔಷಧಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಕಲಬೆರಕೆ ಮಾಡಿ ಲಾಭವನ್ನು ಗಿಟ್ಟಿಸುವಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಕರುಣೆ ಇಲ್ಲ. ಕರ್ತವ್ಯ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಅಕ್ಷರಶಃ ಶೂನ್ಯವಾಗಿ: ಲಾಭಬಡಕ ಮನೋವೃತ್ತಿ ದಿಢೀರನೆ ಶ್ರೀಮಂತನಾಗುವ ಲಾಲಸೆ, ದುಡ್ಡಿನ ದಾಹಗಳು ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಮೃಗವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ನೀರು, ಕಾಳಿನಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲು, ಆಹಾರ-ಖಾದ್ಯ ತೈಲಗಳಲ್ಲಿ ಅಯೋಗ್ಯ ವಸ್ತುಗಳ ಮಿಶ್ರಣ ಸದಾ ನಡೆದಿದೆ. ಶರಣರು ಸಾರುವ ಸತ್ಯ ಶುದ್ಧ ಕಾಯಕವೆಲ್ಲಿ? ಈ ಅಸತ್ಯದ ತಾಂಡವವೆಲ್ಲಿ? ಇದು ನಾಗರೀಕತೆಯ ಸೋಗಿನಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡ ಅನಾಗರಿಕತೆ, ಪ್ರಗತಿಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಸಾಗಿದ ಅಧಃಪ್ರವೃತ್ತಿ. ಈ ಘೋರ ದುರಂತಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಬಲ್ಲವರಾರು? ನಮ್ಮ ಯುವಶಕ್ತಿಯೇ ಮತ್ತೆ ಮರಳಿ ಜಾಗೃತವಾಗಬೇಕು. ಅವರಲ್ಲಿಯ ನವಶಕ್ತಿ ಆಸ್ಫೋಟಿಸಬೇಕು. ಪೀಠಾಧೀಶ್ವರರು ಎದ್ದೇಳಬೇಕು. ಧರ್ಮ ಪ್ರವರ್ತಕರು ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಅರಿತು ಲೋಕವನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸಬೇಕು. ಇದು ಕ್ರಾಂತಿಗೆ ಫಲವತ್ತಾದ ಭೂಮಿಕೆ. ಇದು ರಕ್ತ ಕ್ರಾಂತಿಯಲ್ಲ, ವಿಚಾರಕ್ರಾಂತಿ, ಆಚಾರಕ್ರಾಂತಿ, ಶಾಂತಿಗಾಗಿ ಕ್ರಾಂತಿ. ಇದೇ ನಿಜವಾದ ಉತ್ಕ್ರಾಂತಿ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಏಳಿರಿ, ಎದ್ದೇಳಿರಿ ("Awake, arise and

stop not till the goal is reached") ಎಂದು ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು ಎಂದೋ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಲಂಚಾವತಾರ ಆಧುನಿಕ ದಶಾವತಾರಗಳಲ್ಲೊಂದು ೨೦ನೆಯ ಶತಮಾನದ ನವ ನಾಗರಿಕತೆಯ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಬೃಹದಾಕಾರವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಬಂದ ವಿಷಬಳ್ಳಿ ಇದಾಗಿದೆ. ಸ್ವಾವಲಂಬಿಯಾಗಿ ತನ್ನ ವಂಶಾನುಗತವಾದ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನೇ ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ನೆಮ್ಮದಿಯಿಂದ ಸಾಗುವ ಕಾಲವೊಂದಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇಂದಿನ ಔದ್ಯೋಗೀಕರಣ, ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಧೃತ ಪ್ರಗತಿ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಯೋಜನೆಗಳ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದಲ್ಲಿ ವಿಪುಲ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾದವು. ಆದರೆ ಅನೇಕರು ಈ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನೇ ದುಡ್ಡು ಮಾಡುವ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಟಂಕಶಾಲೆಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಹೆಜ್ಜೆ ಹೆಜ್ಜೆಗೂ ಲಂಚದೇವತೆ ಗೆಜ್ಜೆಯ ಕಾಲೂರಿ ಬಂದಳು. ಲಂಚ ತಿನ್ನುವದರಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಎರಡು ಮುಖವಾಗಿ ದ್ರೋಹ ಬಗೆದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಅಧಿಕಾರದ ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಬುಡಮೇಲು ಮಾಡುವ ಕೃತ್ಯ, ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಯೋಗ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯದಿರುವದು. ಇದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನೇ ಮಣ್ಣುಪಾಲು ಮಾಡುವ ಹೀನಕೃತ್ಯ. ಇದರಿಂದ ಅರ್ಹತೆಯುಳ್ಳವರು, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಸೇವಾ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳವರು, ಸಮರ್ಥರು, ಕಾಯಕಯೋಗಿಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರ ನಿರ್ಮಾಣದ ಧ್ಯೇಯೋದ್ದೇಶದಿಂದ ವಂಚಿತರಾಗಿ ಕೊಳೆತು ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಲಂಚದಿಂದಾಗುವ ಬಹಿರಂಗದ ಕೊಲೆ, ಇನ್ನು ಲಂಚಗುಳಿಯಾದವನು ಎಂದಿಗೂ ದೇವರನ್ನು, ನ್ಯಾಯವನ್ನು, ಸತ್ಯವನ್ನು ನಂಬಲಾರ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಶೀಲದ ಕೊಲೆ ಅಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಅವನಿಗೆ ಯಾವ ಧರ್ಮದ ಮಹಾತ್ಮರ ಆದರ್ಶಗಳು ರುಚಿಸವು. ಹೀಗಾಗಿ ಅವನ ಅಂತರಂಗದ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸತ್ಯ, ನ್ಯಾಯ, ಶೀಲ, ಕರುಣೆ, ಪ್ರೇಮಗಳಿಗೆ ಗುಲಗಂಜಿಯಷ್ಟೂ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ದುಡಿಯದೆ ದುಃಖಪಡದೆ ಹೇರಳವಾದ ದುಡ್ಡಿನ ಸಂಗ್ರಹವಾಗುವದರಿಂದ ವಾಮ ಮಾರ್ಗಗಳಿಗೆ ಆತ ಒಲಿಯುತ್ತಾನೆ. ಅನ್ಯಾಯದಿಂದ ಬಂದ ದುಡ್ಡು ಅನ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಹಣದುಬ್ಬರದ ಮಬ್ಬಿನಲ್ಲಿ ಹೀನ ವಿಚಾರದ ಕಡೆಗೆ ಮನಸ್ಸು ಹೋಗಿ ಹಾಳಾಗುತ್ತಾನೆ. ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅಧಃಪತನ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಸಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಲಂಚವು ದೇಶಕ್ಕೂ ಘಾತುಕ, ವ್ಯಕ್ತಿಗೂ ಘಾತುಕ, ಬಹಿರಂಗದ ಪ್ರಗತಿಗೂ ಮಾರಕ, ಅಂತರಂಗದ ಪ್ರಗತಿಗೂ ಮಾರಕ, ಇದೊಂದು ಹಾಲಾಹಲವಿಷ. ಲಂಚದಿಂದ ಮುಕ್ತವಾದಲ್ಲದೆ ಯಾವ ರಾಷ್ಟ್ರವೂ ಮುನ್ನಡೆ ಸಾಧಿಸಲಾರದು ಯಾವ ವ್ಯಕ್ತಿಗೂ ಸಜ್ಜನನಾಗಿ ಬಾಳಲಾರನು. ಇಂಥ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಿಯಾದ ದುರಾತ್ಮನು ತಾನೂ ಕೆಡುತ್ತಾನೆ, ತನ್ನೊಂದಿಗೆ ತನ್ನ ಪರಿಸರವನ್ನೂ ಕೆಡಿಸುತ್ತಾನೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಇದೊಂದು ಪ್ರಗತಿಯ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡ ಕುಷ್ಟರೋಗ. ಇತ್ತಿತ್ತಲಾಗಿ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸರಕಾರ ಭೀಕರ ದಂಡ ಶಿಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಅಂಜದೆ ವಿಧಿಸುತ್ತಿರುವದು ಹರ್ಷದಾಯಕವನ್ನುಂಟು

ಮಾಡಿದೆ. ಆದರೆ ಅಷ್ಟರಿಂದಲೂ ಇದು ಪೂರ್ಣ ಶಮನವಾಗದು. ಇದಕ್ಕೆ ವಿವಿಧ ಧರ್ಮಗಳ ನೇತಾರರು, ಸಾಹಿತಿಗಳು, ಕವಿಗಳು ಸಮಾಜೋದ್ಧಾರಕರು, ವಿಚಾರವಾದಿಗಳು ಕೈಕೈ ಹಿಡಿದು ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಬೇಕು. ಲಂಚ ಪಡೆಯುವನಿಗಿಂತ ಲಂಚ ಕೊಡುವವರು ವಿವೇಕಶಾಲಿಗಳಾಗಬೇಕು. ಆಗ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ, ಸಂಯಮ, ಸಮತೋಲ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಬೇರನ್ನೇ ಕಡಿದು ಕೊಡಲಿಯ ಕಾವು ಮೂಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ.

ಸತ್ಯ ಶುದ್ಧ ಕಾಯಕ

ಋಷಿಗಳು ಸೋಮರಸಪಾನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆಂದು, ಮದ್ಯಪಾನ ಮಾಡುವ ಜನ ತಮ್ಮನ್ನು ಶ್ಲಾಘಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಸೋಮರಸ ಪೀಯುಷಿಗಳಾದ ಆರ್ಷಮುನಿಗಳು ಯೋಗಸಿದ್ಧಾಂತದ ಶಿಖರದಲ್ಲಿ ವಿಹರಿಸಿದಂತೆ ಇವರೇನು ಸಾಧಿಸಿದ್ದಾರೆ? ಭೋಗಕ್ಕೆ ನೆಪವುಂಟು, ತ್ಯಾಗಕ್ಕೆ ನೆಪವಿಲ್ಲ. ಇಂದು ಮದ್ಯಪಾನ ವ್ಯಸನಿಗಳು ಇಮ್ಮಡಿ ಮುಮ್ಮಡಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ರಂಗದಲ್ಲಿಯೂ ಈ ವ್ಯಸನ ಹಬ್ಬಿ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮದ್ಯಪಾನ ವ್ಯಸನಿಗೆ ತನ್ನ ಆತ್ಮಗೌರವ ಸಮಾಜ ಗೌರವ ಸಂಪೂರ್ಣ ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಮಾಜವು ಮದ್ಯಪಾನಿಗಳನ್ನು, ಜೂಜಾಟಗಾರರನ್ನು ಇಸ್ಪೀಟ ಆಡುವವರನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಕೀಳಾಗಿ ಕಾಣಬೇಕು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಅವರ ಹವ್ಯಾಸಗಳೆ ತರುಣರ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಆದರ್ಶಗಳಾಗಿ ಕಂಡು ನವಜನಾಂಗ ಬಲಿಬೀಳಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇದರೊಂದಿಗೆ ತಂಬಾಕಿನ ಸೇವನೆ, ಧೂಮ್ರಪಾನ ಇವೆಲ್ಲ ವಾಮಮಾರ್ಗಗಳೇ ಸರಿ. ಆದರೆ ಅವೆಲ್ಲ ಈಗ ಫ್ಯಾಶನ್ನಿನ ಸೋಗಿನಲ್ಲಿ ಆರಾಧ್ಯ ವಸ್ತುಗಳಾಗುತ್ತಿವೆ. ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಯಾವುದು ದುಶ್ಚಟ? ಯಾವುದು ಅನಪೇಯ? ಯಾವುದು ಅಭಕ್ಷ್ಯ? ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿಬರುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಶರಣ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಸರಳ ಉತ್ತರ ಉಂಟು. ಸತ್ಯಶುದ್ಧ ಕಾಯಕದಿಂದ ಬಂದುದೇ ಪ್ರಸಾದ, ಶಿವನಿಗೆ ಶಿವಾರ್ಪಿತವಾಗಬಲ್ಲುದೇ ಪ್ರಸಾದ, ಆದರೆ ಮದ್ಯಪಾನ, ಧೂಮ್ರಪಾನ, ತಂಬಾಕು ಸೇವನೆ, ಅಭಕ್ಷ್ಯಗಳು ಸತ್ಯಶುದ್ಧ ಕಾಯಕದಿಂದ ಬರುವದೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ, ಅವು ಶಿವನಿಗೆ ಸಲ್ಲುವದಂತೂ ದೂರವೇ ಉಳಿಯಿತು. ಯಾವುದು ಪ್ರಸಾದವಲ್ಲವೋ ಅದು ವಿಷ. ಚಟಗಳು ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಗಳಿಗೆ ಭೋಗ ವಸ್ತುವಾಗಬಲ್ಲವೇ ಹೊರತು ಮಹಾಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಪ್ರಸಾದವಾಗಿ ಅರ್ಪಿತವಾಗಲಾರವು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಅವು ತ್ಯಾಜ್ಯ. ಅಹಿಂಸೆಯಿಂದ, ನಿರಪೇಕ್ಷಭಾವನೆಯಿಂದ, ಕರ್ತವ್ಯಪ್ರಜ್ಞೆಯಿಂದ, ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಸತ್ಯಶುದ್ಧ ಕಾಯಕವು ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಹಿಂಸೆಯಿಂದ; ಸ್ವಾರ್ಥ ಭಾವದಿಂದ, ಕರ್ತವ್ಯ ಶೂನ್ಯತೆಯಿಂದ, ವೈರದಿಂದ ಕಾಯಕವು ಸಿದ್ಧವಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ವೀರಶೈವರಲ್ಲಿ ಕಾಯಕ ಪ್ರಜ್ಞೆ, ಶಿವಪ್ರಜ್ಞೆಯಾಗಿ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಶರಣರು ಕಾಯಕವೇ ಕೈಲಾಸವೆಂದು ಸಾರಿದರು.

ಶರಣರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಯಕ ಕೆಲಸವಲ್ಲ; ಅದೊಂದು ತಪಸ್ಸು. ಶಿವನೊಲಿಸುವ ಸಾಧನ, ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂಥ ಕಾಯಕ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಅರಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲು ಮದ್ಯಪಾನ ಮುಂತಾದ ಚಟಗಳಿಂದ ಗಾವುದ ಗಾವುದ ದೂರವಿರಬೇಕು. ಇಲ್ಲ ವಾದರೆ ಅವನು ವ್ಯಸನಾಸಕ್ತನಾದರೆ ಕಾಯಕ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಕುಡಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಕಮರಿಹೋಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಸಾಂಘಿಕವಾದ ಕರ್ತವ್ಯ ನಿಷ್ಠೆಯೆ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಬಲ. ಅದು ದುರ್ಬಲವಾದರೆ ರಾಷ್ಟ್ರವು ದುರ್ಬಲ. ಶರಣರು ಸಾರಿದ ಕಾಯಕಮಂತ್ರದ ಈ ಮಹಾಸಂದೇಶವನ್ನು ಸರ್ವರೂ ಆಲಿಸಬೇಕು. ಆಚರಿಸಬೇಕು.

ಸ್ವದೇಶಿ ಬಳಕೆ

ಹಲವು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಬೆವರಿನ ಫಲದಿಂದ ಒಂದು ಕುಟುಂಬ ನಡೆಯುತ್ತದೆ; ಹಾಗೆ ಅಸಂಖ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಸಂಯುಕ್ತ ಪರಿಶ್ರಮದಿಂದ ಒಂದು ದೇಶ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಬೇಲಿಯೇ ಎದ್ದು ಹೊಲ ಮೇದಂತೆ ಕುಟುಂಬದ ಕೆಲ ಸದಸ್ಯರು ವರ್ತಿಸಿದರೆ ಅದರ ಸುಖ ಒಡೆದು ನುಚ್ಚುನೂರಾಗುತ್ತದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ದೇಶದ ಸುಭದ್ರತೆಗೂ ಅನೇಕ ವಿಘಾತಕ ದುಷ್ಟ ಶಕ್ತಿಗಳು ಗಂಡಾಂತರ ಒಡ್ಡಿ ಸ್ವಾರ್ಥಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಉನ್ಮತ್ತರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ದೇಶದ ಅಸ್ತಿವಾರವೇ ಉರುಳುವ ಸಂಭವ ಉಂಟು. ಈ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಕಳ್ಳಸಾಗಾಣಿಕೆ ಯೊಂದು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದ ವ್ಯಾಪಕ ರೋಗವಾಗಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರದ್ರೋಹವೇ ಇದರ ಮೂಲಧನ. ರಾಷ್ಟ್ರದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ನುಂಗಿಹಾಕುವದೇ ಕಳ್ಳಸಾಗಾಣಿಕೆದಾರರ ಚಟುವಟಿಕೆ, ದೇಶದ ಭಾಂಡಾಗಾರಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಬೇಕಾದ ಕರವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ದೇಶಾಂತರಗಳಿಂದ ವಸ್ತು ಒಡವೆಗಳನ್ನು ಜಪ್ಪಿಸಿ ತರುವದೇ ಇವರ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯ, ಕಳ್ಳಸಾಗಾಣಿಕೆಯ ಪ್ರತಿವರ್ಷದ ಅಂದಾಜನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ದಿಗ್ಭ್ರಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ನೂರಾರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿವರ್ಷ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಕಿಸೆಯಿಂದ ಕತ್ತರಿಸಿ ಪಾರಿ ಪೋಲಾಗುತ್ತವೆ. ಇದೇನು ಸಾಮಾನ್ಯ ಮೊತ್ತವೇ? ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ವಿದೇಶಿ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಬಹಿಷ್ಕರಿಸಿ ಸ್ವದೇಶಿ ವಸ್ತುಗಳ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಸಾರಿದರು. ಕಳ್ಳಸಾಗಾಣಿಕೆಗೆ ಇದೊಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರತಿರೋಧ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ನಾವು ಪರದೇಶದ ವಸ್ತುವೊಂದನ್ನು ಖರೀದಿಸುವದಿದ್ದರೆ ಅಧಿಕೃತ ಪಾವತಿ ಪಡೆಯುವದು ಅವಶ್ಯ. ಆದರೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಮಟ್ಟದ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದವರೇ ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲು ವಿಲಾಯ ತಿಯ ಈ ವಸ್ತುಗಳಿಗಾಗಿ ಆಶೆ ಪಡುತ್ತಿರುವದು ಸೋಜಿಗವೇ ಸರಿ. ಇನ್ನು ಉಳಿದವರ ಮಾತೇನು?

ನಮ್ಮ ಕುಟುಂಬ ಜೀವನದ ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ ಆಗಾಗ ಅಪಸ್ವರಗಳು ಕೇಳುತ್ತವೆ. ಕಾರಣ ಸ್ತ್ರೀಗೆ ದೊರೆಯಬೇಕಾದ ಪೂರ್ಣಾವಕಾಶ ಪ್ರಗತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಗಳು ಇಂದಿಗೂ ದೊರೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವಳು ಅಬಲೆಯಾಗಿ ಹೆಣ್ಣಾಗಿ ಇಂದಿಗೂ ಪರಾಶ್ರಯದಲ್ಲಿ

ಬಾಳುವಂತಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ "ವರದಕ್ಷಿಣೆ"ಯೊಂದು ಪೆಡಂಭೂತವಾಗಿ ಬಂದು ಹೆತ್ತ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳಿಗೆ ನೀರು ತೋರಿಸುತ್ತಿದೆ. ಇದೊಂದು ಸುಶಿಕ್ಷಿತ ಜನಾಂಗ ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಭೀಕರ ಅನಾಹುತ. ಹೆಣ್ಣು ಗಂಡಿನ ಮದುವೆ ಒಲುಮೆಯ ನಂಟಾಗದೇ ಗಳಿಕೆಯ ಗಂಟಾಗಿದೆ. ಗಂಡಿಗೆ ಲಗ್ನವೂ ಒಂದು ವ್ಯಾಪಾರವಾಗಿದೆ; ಅಥವಾ ಗಂಡೇ ಒಂದು ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ವ್ಯಾಪಾರದ ವಸ್ತುವಾಗಿ ಹೆಣ್ಣುಗಳ ಮುಂದೆ ಕುಳಿತಿದೆ. ಪೌರುಷ ಹಿಂಗಿ ಶೋಷಣೆ ಗರಿಬಿಚ್ಚಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ವಿದ್ವನ್ಮಣಿಗಳ ಹಾಗೂ ಮಠಾಧೀಶ್ವರರ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಮಟ್ಟದ ಪರಿಷತ್ತು ಈ ನವನಿರ್ಮಾಣದ ವಿಚಾರ ಕ್ರಾಂತಿಯಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡುದು ಆದರ್ಶವೇ ಸರಿ. ಈ ವಿಚಾರ ಕ್ರಾಂತಿಯ ಕೂಟಕ್ಕೆ ದೇಶದ ಸರ್ವ ವಿಚಾರವಾದಿಗಳ, ಸಾಹಿತಿಗಳ, ಕಲಾವಿದರ, ಮುಖಂಡರ ಹಾಗೂ ಪೀಠಾಧೀಶ್ವರರ ಜ್ಞಾನ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಇಳಿದು ಬಂದು ಲೋಕ ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ಮಾಡಲಿ. ಭಾರತವನ್ನು ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡುವದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ; ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದ ಮಹರ್ಷಿಗಳು ಭವಿಷ್ಯವಾಣಿಯನ್ನು ನುಡಿದಂತೆ; ಭಾರತವನ್ನು ಜಾಗತಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸುವದೇ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಹೆಗ್ಗುರಿಯಾಗಿರಬೇಕು.

ಭಾರತ ಭೂಮಿ ಧರ್ಮ ಭೂಮಿ. ಈ ದೇಶದ ಬೆನ್ನೆಲುಬಾಗಿ ಧರ್ಮದ ಕಲ್ಪನೆ ಬೆಳೆದುಬಂದಿದೆ. ಧರ್ಮಶಬ್ದ ಅರ್ಥವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಆಳಹರವಾದುದಾಗಿದೆ. ಧರ್ಮವೆಂದರೆ ಮಾತಲ್ಲ, ಸಿದ್ಧಾಂತವಲ್ಲ ಅದು ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ. ಅಂದರೆ ಕಲಿಯುವದಲ್ಲ ಪಡೆಯುವದು. ಪ್ರಕೃತಿಯ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಆನಂದವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಮಾನವನ ಮನಸ್ಸು ಕುತೂಹಲಗೊಂಡಿತು, ಆ ಕುತೂಹಲವೇ ಅವನ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಅಂತೂ ಆನಂದದ ಅನ್ವೇಷಣೆಯೇ ಮೂಲ. ಜ್ಞಾನ ಹೆಚ್ಚಿದಂತೆ ಆನಂದದ ವಲಯ ವಿಶಾಲವಾಗುತ್ತ ಬಂದಿತು. ಆ ಆನಂದದ ಅನ್ವೇಷಣೆಯ ಬಗೆ ಬಗೆಯ ಪ್ರಯತ್ನಗಳ ವ್ಯಾಪಕ ಶಕ್ತಿಯೇ ಧರ್ಮವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಧರ್ಮದ ರೂಢಿಯ ಅರ್ಥವೇನೇ ಇದ್ದರೂ ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಚೀನ ಅರ್ವಾಚೀನ ಋಷಿ, ಪುಂಗವರು, ಶರಣರು ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಒಂದು ಹೊಸ ಆಯಾಮವನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ; ಜಾಗತಿಕ ಧರ್ಮದ ಕನಸು ಕಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಧರ್ಮವೆಂದರೆ ನಿಂತನೀರಿನಂತೆ ಶುಷ್ಕ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಹೊರೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದ ಇವತ್ತಿನ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಧರ್ಮದ ನೈಜ ಕಲ್ಪನೆ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. 'ಧರ್ಮವಿಲ್ಲದ ವಿಜ್ಞಾನ ಕುರುಡ, ವಿಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದ ಧರ್ಮ ಕುಂಟ' ಎಂಬ ಐನ್‌ಸ್ಟೀನಿನ ಮಾತನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಅಂತರಂಗ ಬಹಿರಂಗಗಳೆರಡರ ಸಮನ್ವಯಗಳಿಂದ ಜೀವನ ಸುಗಮವಾಗುವುದೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಧರ್ಮವೂ ವಿಜ್ಞಾನದಂತೆ ಹೊಸಹೊಸ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಿದೆ. ಹಳೆಯದರ ಅನುಭವದ ಮೇಲೆ ಹೊಸ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು ಮೂಡಿಬಂದಿವೆ. ಧರ್ಮ ದ್ರಷ್ಟಾರರಾದ ಬುದ್ಧ, ಮಹಾವೀರ, ಏಸುಕ್ರಿಸ್ತ, ಪೈಗಂಬರ,

ಬಸವೇಶ್ವರಾದಿ ಶಿವಶರಣರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಳ್ಳ ಬಹುದು.

ಇಂದಿನ ವಿಜ್ಞಾನದ ವಿಕ್ಷಿಪ್ತ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮದ ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುವ ಜನ ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದುದನ್ನು ಏನೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ ಜನರಿಗೆ ಅರಿವಾಗದ ಹಾಗೆ ಹೇಳ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ, ದಾರಿ ಹೋಕರಿಗಿಂತ ದಾರಿಗಳೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿವೆ. ಬಳ್ಳಿಗುರುಡರು ಸೇರಿ ಹಳ್ಳ ಬಿದ್ದಂತೆ ಆಗದೆ, ಧರ್ಮದ ನೈಜ ಕಲ್ಪನೆ ಧರ್ಮ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮೂಲಕ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನತೆಗೆ ಮುಟ್ಟಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಧರ್ಮ–ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಸಮಾಜದ ಐಕ್ಯತೆಗಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಪುನಶ್ಚೇತನಕ್ಕೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮುನ್ನಡೆಯಬೇಕು ಎಂಬು ದನ್ನು ಅರಿಯಬೇಕು. ಆತ್ಮ ನಿರೀಕ್ಷಣೆಗೆ ಇದು ಸಕಾಲವಾಗಿದೆ.

ಧರ್ಮದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಗೋಹತ್ಯೆ ಮೊದಲಾದ ಅನಿಷ್ಠ ಪದ್ಧತಿ ಗಳನ್ನು ಪಂಚ ಮಹಾಪಾತಕಗಳೆಂದು ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅವು ಅಂದಿನ ಸಮಾಜದ ಕಾಲ ಮಾನ ಜನಜೀವನಕ್ಕೆ ಹೊಂದುವಂತಿದ್ದವು. ಇಂದಿನ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ತೀರ ಭಿನ್ನವಾದ ಅತಿ ಭಯಂಕರವಾದ ಜನಜಾಗೃತಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಕಂಟಕಪ್ರಾಯವಾಗಿರುವ ೧ ಕುಡಿತ ಮೊದಲಾದ ವ್ಯಸನಗಳು ೨ ಲಂಚಖೋರತನ ೩ ಕೆಲಸಗಳ್ಳತನ ೪ ಕಲಬೆರಕೆ ಮತ್ತು ೫ ಕಳ್ಳಸಾಗಾಣಿಕೆ ಈ ಐದು ಮಹಾಪಾತಕಗಳೆಂದು ಹೆಸರಿಸಬಹುದು. ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಸಾಕಷ್ಟು ಹೇಳಿದ್ದಾಗಿದೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಪಂಚಮಹಾಪಾತಕಗಳೆಂದು ಸಾರಿ ಇವುಗಳಿಂದ ಜನತೆ ದೂರ ಸರಿಯುವ ಮನೋಭಾವ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯ ಧರ್ಮ ಸಂಸ್ಥೆ ಗಳಿಂದ ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಧರ್ಮದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ತಲೆಯೆತ್ತಿ ನಿಂತಿರುವ ಇನ್ನೂ ಹಲವಾರು ಅನಿಷ್ಟ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ತೊಡೆದು ಹಾಕುವ ಹೊಣೆ ಧರ್ಮ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮೇಲಿದೆ.

ಧರ್ಮ ಜಾಗೃತಿಯ ಕಾಲ ಇದಾಗಿದೆ. ಆ ಪ್ರಜ್ಞೆ, ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿ ಮೂಡಿದೆ. ಈ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಧರ್ಮ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಸರಕಾರ ಜೊತೆ ಜೊತೆಯಾಗಿ ದುಡಿದರೆ ನಾವು ಬಯಸುವ ಸಮಾಜ ರಾಷ್ಟ್ರ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುವಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಸಾಂಘಿಕ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಹೋರಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಎಲ್ಲ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರೂ ಅಪ್ರಾಮಾಣಿಕರೆಂದು ಅಲ್ಲಗಳೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟೋ ಜನ ವ್ಯಾಪಾಸ್ಥರು, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕರೂ, ಕರ್ತವ್ಯ ಪ್ರಜ್ಞೆಯುಳ್ಳವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಧನಸಹಾಯ ಬಲದಿಂದ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ನಿಲಯಗಳು ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಠ ಮಂದಿರಗಳು ಪ್ರಬಲವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಬೆಳಗುತ್ತಿರುವದು ನಾವಿಲ್ಲಿ ಸ್ಮರಿಸಬಹುದು. ರಾಷ್ಟ್ರದ ಪ್ರಮುಖ ನಗರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ವಿಶ್ವ ವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳು ತಲೆಯೆತ್ತಿ ಮರೆಯುತ್ತಿರುವದು ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅನೇಕ ಬೃಹದ್ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೂ, ಅವರಿಂದ ಅನೇಕ ಸಹಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ದೊರೆತಿ ರುವದನ್ನು ಎಲ್ಲೆಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ನಾವಿಂದು ಕಾಣಬಹುದು.

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕುಡಿತ, ಲಂಚ, ಕಳ್ಳಸಾಗಾಣಿಕೆ, ಕಲಬೆರಕೆ, ಕರ್ತವ್ಯ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಲೋಪ ಈ ಪಂಚ ಮಹಾಪಾತಕಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರ ಘಾತಕವಾದವುಗಳು. ಇವುಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಿಂದ ಸಮಾಜವು ಬದುಕದು, ಬೆಳೆಯದು, ಬೆಳಗಲಾರದು. ರಾಷ್ಟ್ರದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಇವು ಕಂಟಕಪ್ರಾಯಗಳು. ಇವೆಲ್ಲವುಗಳು ನಿವಾರಣೆಯಾಗಿ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಕರ್ತವ್ಯಪ್ರಜ್ಞೆ ಒಡ ಮೂಡಿದರೆ ಮಾತ್ರ ರಾಷ್ಟ್ರ ಸುಧಾರಣೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಲ್ಲಿಯೂ ತಿಳುವಳಿಕೆಯ ಬೆಳಕು ಉದಯಿಸಬೇಕು. ಈ ಪಂಚ ಮಹಾಪಾತಕಗಳಿಂದ ತನ್ನ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಅವನತಿ ಯೆಂಬುದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಒಳ್ಳೆ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಡೆದರೆ ಸಾರ್ಥಕ, ಇಲ್ಲವಾದರೆ ರಾಷ್ಟ್ರದ್ರೋಹ ಮಾಡಿದಂತಾಗುವದು. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಧರ್ಮಸ್ಥಳದ ಧರ್ಮಾಧಿಕಾರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರು, ಕರ್ನಾಟಕದ ಎಲ್ಲ ಧರ್ಮಾಧಿ ಕಾರಿಗಳನ್ನು ಒಂದುಗೂಡಿಸಿ ಅವರೊಡನೆ ಚಿಂತನ ಮಂಥನ ಮಾಡಿ ಧರ್ಮ ಜಾಗೃತಿ ಸಮ್ಮೇಲನವನ್ನು ಇದೀಗ ಒಳ್ಳೇ ಉತ್ಸಾಹಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಡೆಯಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಮ್ಮೇಲ ನವು ಸರಕಾರದವರು ರಾಷ್ಟ್ರ ಸುಧಾರಣೆಗಾಗಿ ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ೨೦ ಅಂಶಗಳ ಕಾರ್ಯ ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿದೆ. ಇದುವೆ ೧೨ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಮಹಾತ್ಮಾ ಬಸವಣ್ಣನವರು ಹೇಳಿದ ಮಹಾತತ್ವವಾಗಿದೆ. ಅದು ಈಗ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ತರಬೇಕಾಗಿದೆ, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಧರ್ಮಾಧಿಕಾರಿಗಳ, ವಿದ್ವನ್ಮಣಿಗಳ, ಹಾಗೂ ಸಮಾಜ ಬಾಂಧವರ ಸಹಕಾರ ಅತ್ಯ ಗತ್ಯವೆಂಬುದು ಇಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಬೇರೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

ಇಂದು ಧರ್ಮಗುಡಿಗಳು ಪೌರಾಧಿಕಾರಿಗಳು, ಸ್ವಾಮಿಗಳು, ಧರ್ಮ ಜಾಗೃತಿಗಾಗಿ, ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಣೆಗಾಗಿ, ಕಾಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಪರಿವರ್ತನೆಯಾಗಲೇ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹಳೆಯ ಪರಂಪರೆಯ ವ್ಯಾಮೋಹಗಳನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಂದು ಯಾವದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆ ನೀಡಬೇಕು. ಯಾವುದರಿಂದ ಜನಾಂಗದ ಸುಧಾರಣೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಆದನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡು ನಡೆದರೆ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ಬರುವದು. ಮಹಾತ್ಮಾ ಬಸವಣ್ಣನವರು ಹೇಳಿದ "ಕಾಯಕವೇ ಕೈಲಾಸ"ಈ ತತ್ವವನ್ನು ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ತರಬೇಕು. ಆಲಸಿಗಳಾಗದೆ ನಿತ್ಯವೂ ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ, ಸ್ವಕರ್ತವ್ಯ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಿಂದ ದುಡಿದರೆ, ಅದುವೆ ಶಿವಪೂಜೆ ಅದು ನಮಗಿಂದು ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದಲೇ ಭಾವೈಕ್ಯತೆ ಇದು ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದರೆ ಧರ್ಮಜಾಗೃತಿ ಸಮ್ಮೇಲನದ ಕನಸು ನನಸಾದಂತೆ.

ಸಹನಾವವತು ಸಹನೌಭುನಕ್ತು ಸಹವೀರ್ಯಂಕರವಾವಹೈ
ತೇಜಸ್ವಿನಾವಧೀತ ಮಸ್ತು-ಮಾವಿದ್ವಿಷಾವಹೈ.

ಕನ್ನಡ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮದ ಬೆಳವಣಿಗೆ

ಶ್ರೀ ಜಗದ್ಗುರು ಮೂರುಸಾವಿರಮಠದ ಪರಂಪರೆ ಭವ್ಯವಾಗಿದ್ದು ಮಾನವೀಯತೆ ಯಿರುವ ಕೂಡಿದುದಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಶ್ರಾವಣ ಮಾಸದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಂಗವಾಗಿ ಕೀರ್ತನ–ಪುರಾಣ–ಪ್ರವಚನಗಳೊಂದಿಗೆ ಧರ್ಮ ಜಾಗೃತಿಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ, ಮಹಾ

ನಗರದ ಎಲ್ಲ ಗಣ್ಯರನ್ನು ಅಂದರೆ ಒಂದೊಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯವರನ್ನು ಒಂದೊಂದು ದಿನ ಶ್ರೀ ಮೂರುಸಾವಿರಮಠಕ್ಕೆ ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಗುರುಸಿದ್ಧೇಶ್ವರನ ಪ್ರಸಾದ ನೀಡಿ, ಹರಸಿ, ಕಲ್ಯಾಣವಾಗಲೆಂದು ಆಶೀರ್ವದಿಸಿ ಕಳಿಸುತ್ತಿರುವ ಸತ್ ಸಂಪ್ರದಾಯವು ತಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೆ ವಿದಿತವಾದ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಓಣಿಯ ದೀನದಲಿತರನ್ನು, ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರನ್ನು, ಆಚಾರವಂತ ಭಕ್ತ-ಶರಣರನ್ನು ಹಾಗೂ ಸ್ವಾಮಿಗಳನ್ನು, ಕೃಷಿಕಾಯಕಯೋಗಿಗಳನ್ನು, ಹಣ್ಣು-ಕಾಯಿಪಲ್ಲೆ ಮುಂತಾದ ಚಿಕ್ಕ ಪುಟ್ಟ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳನ್ನು, ಬಾಗವಾನರನ್ನು, ಎಲ್ಲ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಅಧ್ಯಾಪಕರನ್ನು, ಕಾಯ್ದೆ ಪಂಡಿತರನ್ನು, ವೈದ್ಯರನ್ನು ಶ್ರೀಮಠಕ್ಕೆ ಒಂದೊಂದು ದಿನ ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸತ್ಕರಿಸಿ ಹಾರೈಸಿ ಕಳಿಸಿದಂತೆ ಇಂದು ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮಿಗಳಾದ ತಮ್ಮೆಲ್ಲರನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀಮಠದ ಆಮಂತ್ರಣವನ್ನು ಮನ್ನಿಸಿ ತಾವೆಲ್ಲರೂ ಆಗಮಿಸಿ, ಗುರುಸಿದ್ಧೇಶ್ವರನ ಪ್ರಸಾದ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದುದು ನಮಗೆ ಅತೀವ ಸಂತಸವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿದೆ.

ಸಂತಸದ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಕನ್ನಡ ಪತ್ರಿಕಾ ವ್ಯವಸಾಯವು ಹೇಗಿರಬೇಕೆಂಬುದರ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ವಿಚಾರಿಸತಕ್ಕ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ಇಂದು ವಿಶ್ವದ ಉದ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮವೂ ಒಂದು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಗಳಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ರಾಜಕೀಯ, ಧಾರ್ಮಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾದ ಜನತೆಯ ಬೇಡಿಕೆ ಹಾಗೂ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುವ ಮತ್ತು ಇವೇ ವಿಷಯ ಕುರಿತು ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಹಾಗೂ ಸರ್ಕಾರಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ಧಾರಗಳನ್ನು ಜನತೆಗೆ ತಿಳಿಯಪಡಿಸುವ ಮತ್ತು ದಿನಚರಿಯ ಮುಖ್ಯ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪಡಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆಯೇ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮ. ಈ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮವು ರಾಷ್ಟ್ರ ಸುಧಾರಿಸುವ ದೊಡ್ಡ ಸಾಧನವಾಗಿದೆ. ಇಂದು ಕನ್ನಡ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮದ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇನ್ನುಳಿದ ರಾಜ್ಯಗಳ ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಹೋಲಿಸಿಕೊಂಡಾಗ ನಾವಿನ್ನೂ ಬಹಳ ಹಿಂದುಳಿದಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬುದರ ಅರಿವು ಆಗುತ್ತದೆ. ಮಲೆಯಾಳಿ-ತೆಲಗು-ತಮಿಳಿಯರು ಸಾಹಸದಿಂದ ಮುಂದೆ ಹೋಗುತ್ತಲಿದ್ದಾರೆ. ಮೂರು ಕೋಟಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇರುವ ನಮ್ಮ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಪ್ರಸಾರ ಸಂಖ್ಯೆ ಇನ್ನೂ ೧೨ ಲಕ್ಷದ ಗಡಿ ದಾಟಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಸಂಶೋಧಕರ ನಿರ್ಣಯವಾಗಿದೆ. ಎರಡು ಕೋಟಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇರುವ ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಪ್ರಸಾರ ಸಂಖ್ಯೆ ೩೦ ಲಕ್ಷ. ನಾಲ್ಕುಕೋಟಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಪ್ರಸಾರ ಸಂಖ್ಯೆ ೫೦ ಲಕ್ಷ. ನಮ್ಮ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೩೨೫ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಹೊರಡುತ್ತವೆಂಬುದು ತಿಳಿದಿದೆಯಾದರೂ ಪ್ರಸಾರ ಸಂಖ್ಯೆ ತೀರಾ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಹೀಗಾಗಲು ಕಾರಣವೇನು? ಜನಸಂಖ್ಯೆಗೇನು ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲ, ಆದರೆ ನಾವು ಅಭಿಮಾನ ಶೂನ್ಯರಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಕನ್ನಡ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಿಷ್ಠೆಯಿಲ್ಲ, ದುಡಿಮೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಆ ಕೆಚ್ಚು ಆ ಉತ್ಸಾಹ ಇಲ್ಲದಾಗಿದೆ. ಜನರೇ ಅಭಿಮಾನ ಶೂನ್ಯ

ಾದರೆ ಯಾವ ರಾಜ್ಯವು ಬೆಳೆಯಲಾರದು, ಯಾವ ರಾಷ್ಟ್ರವು ಮುಂದೆ ಬರಲಾರದು. ನಾಡಿನ, ರಾಷ್ಟ್ರದ ಅಭಿಮಾನವನ್ನು ವಿದೇಶಿಯರಲ್ಲಿ ಕಂಡಷ್ಟು ನಾವೆಲ್ಲರಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ. ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕಿಂತ ವ್ಯವಹಾರ ನೀತಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಒಂದು ದೇಶದ ಹಾಗೂ ಧರ್ಮ-ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸಂವರ್ಧನೆಗೆ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮವೇ ಮೂಲಕಾರಣ. ಸ್ವಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯ ಕಿಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಭಾವೈಕ್ಯ ಮಾತಿನ ಮಾಲೆಯಾಗಿದೆ. ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ ಎಂಬುದು ಕನಸಿನ ಮಾತಾಗಿದೆ. ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ವರದಿ ನೀಡುವಾಗ ಯಾವದು ಒಳಿತು, ಯಾವದು ಕೆಡಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಬಹುದೂರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಿಚಾರಿಸಿದ್ದಾದರೆ ನಾಡಿಗೂ, ಸಮಾಜಕ್ಕೂ, ಹಿತ ವಾಗುವದು. ಸುದ್ದಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬೇಕು. ಆದರೆ ಅದು ಸತ್ಯಾಂಶದಿಂದ ಕೂಡಿ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಹಿತವಾಗುವಂತಿದ್ದರೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಪ್ರಿಯವಾಗುವದು; ದ್ವೇಷಾಸೂಯೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಸುದ್ದಿಯಾದರೆ ಅದು ಆ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಘನತೆ-ಗೌರವಕ್ಕೆ ಕುಂದು. ಇದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ವಿಚಾರ ಶಕ್ತಿ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ.

ಪತ್ರಿಕಾಧರ್ಮ ಪವಿತ್ರವಾದುದು ಸಮಾಜವನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಿ ಜನ ಜಾಗೃತಿ ಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿ ಅದರಲ್ಲಿದೆ. ಒಬ್ಬ ಧರ್ಮ-ಗುರುವು ಕೇವಲ ಧಾರ್ಮಿಕ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ-ಸಾಮಾಜಿಕ ಸುಧಾರಣೆಗೈಯ್ಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರೆ, ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮಿಗಳು ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ರಾಜ್ಯದ, ರಾಷ್ಟ್ರದ ಅಷ್ಟೇ ಏಕೆ? ಇಡೀ ವಿಶ್ವದ ಚುಕ್ಕಾಣಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ರಾಜ್ಯ-ರಾಷ್ಟ್ರ-ವಿಶ್ವವನ್ನು ಒಳ್ಳೆಯ ದಾರಿಯತ್ತ ಸಾಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಂತಹ ಮಹಾಶಕ್ತಿ ಅವರ ಲೇಖನಿಯಲ್ಲಡಗಿರುತ್ತದೆ.

ಪತ್ರಿಕಾವೃತ್ತಿ,ಪಂಡಿತಾವೃತಿ ಪತ್ರಿಕಾಕರ್ತ ಲೋಕಜ್ಞಾನ-ವ್ಯವಹಾರಜ್ಞಾನ ಉಳ್ಳವ. ಅವನು ದೇವರಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಇಟ್ಟು,ಧರ್ಮವನ್ನಾಶ್ರಯಿಸಿ ಪರಹಿತಾರ್ಥಗಮನವನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವದರಲ್ಲಿ ಸದಾನಿರತ. ಆದ ಕಾರಣ ಅವನು ಸೇವಾನಿಷ್ಠ; ಆತ್ಮಗೌರವವುಳ್ಳವ ನಾಗಿ ಗಂಭೀರ ಜೀವನ ನಡೆಸುತ್ತಾನೆ. ಇಂಥವನ ಲೇಖನಿಯಿಂದ ಶಕ್ತಿಯುತ-ಹರಿತ ವಿಚಾರಗಳು ಹೊರ ಬಂದು ಜನರ ಹೃದಯ ಹೊಲವನ್ನು ಹಸನುಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ. ಪ್ರತಿ ಕೋದ್ಯಮಿಗಳಾದವರು, ಪತ್ರಿಕೆ ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ಜನಸೇವೆಗಾಗಿ, ಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸಾರಕ್ಕಾಗಿ ಎಂಬು ದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡರೆ ಸಾಕು; ಆ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಭವಿಷ್ಯ ಹಾಗೂ ನಾಡಿನ ಭವಿಷ್ಯ ಸುಂದರ ವಾಗುವದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಎಂತಹ ಕಠಿಣ ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸತ್ಯವನ್ನೇ ಬರೆಯ ಬೇಕೆನ್ನುವ ಛಲವಿದ್ದರೆ ಸುಧಾರಣೆ ಸಾಧ್ಯ. ವ್ಯಕ್ತಿ ಪೂಜೆ ನಿಂತು ಅರ್ಥ ಶೂನ್ಯ ವರದಿ ಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾದಷ್ಟೂ ಒಳಿತು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಚಿಂತನೆ ಮಾತ್ರ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಸಮ ತೋಲನದೃಷ್ಟಿ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ನೈಜ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲು ಹೃದಯ ಒಪ್ಪುತ್ತದೆ.

"ಭಾರತದ ಒಟ್ಟು ಪತ್ರಿಕಾ ಪ್ರಸಾರದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಪಾಲು ಬರೀ ಶೇಕಡಾ ಆರು!" ಎಂದು ಸಂಶೋಧಕರೊಬ್ಬರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಈ ಕಡಿಮೆ

ಮಟ್ಟದ ಅಂಕಿ–ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ನಮಗೆ ನಾಚಿಕೆ ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಾಗಿ ಹೋರಾಡಲೇಬೇಕು: ಇದಕ್ಕೆ ಜನತೆ ಮತ್ತು ಸರಕಾರ ಸಹಕಾರ ನೀಡಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಬೇಕು. ಪತ್ರಿಕೆ ನಡೆಸುವವರ ಕಷ್ಟ–ನೋವುಗಳು ಪತ್ರಿಕೆಯ ಒಡೆಯರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾದಷ್ಟು ಬೇರಾರಿಗೂ ಅರ್ಥವಾಗಲಾರವು. ಎಷ್ಟೋ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಸಾಲದ ಕೆಸರಿನಲ್ಲಿಯೇ ಬಿದ್ದು ಕೊಳೆಯುತ್ತಲಿವೆ. ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಚಂದಾದಾರರೇ ಆಧಾರ, ಅವರ ಚಂದಾ ಬರದಿದ್ದರೆ ಪತ್ರಿಕೆ ನಡೆಸುವದು ಕಡು ಕಠಿಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಎಷ್ಟೋ ತಿಪ್ರಕೆಗಳು ನಿಂತು ಹೋಗಿವೆ. ಇಂಥವುಗಳನ್ನು ಬಾಳಿಸಿ ಬೆಳಗಿಸಲು ಜನರು ಮುಂದೆ ಬಂದು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಬೇಕು. ಕನ್ನಡ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ವೈವಿಧ್ಯತೆಯೂ ಬೆಳೆದು ಬರಬೇಕಾಗಿದೆ. ವಿವೇಚನಾತ್ಮಕ ವಿಷಯ ಸಂಗ್ರಹ, ವಿಭಾಗಗಳ ಜೋಡಣೆ, ನಿಸರ್ಗ ಸೌಂದರ್ಯದಿಂದೊಡಗೂಡಿದ ಆಕರ್ಷಕ ಚಿತ್ರ, ವಿವಿಧ ಕಲೆಗಳ ಸಮಾಲೋಚನೆ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹಾಗೂ ಮನೋವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಲೇಖನಗಳು, ಬಾಲ–ಬಾಲಿ ಯರಿಗೆ ಸರಳ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಜತೆಯ ನಿರೂಪಣೆಯೊಡನೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪುನರುತ್ಥಾನದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಚಿತ್ರಗಳ ಮೂಲಕ ತಿಳಿಸುವದು. ಇವೆಲ್ಲವೂ ಇಂದು ಅವಶ್ಯಕ.

ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಬದುಕನ್ನು ಬಂಗಾರ ಮಾಡುವಂತಹವುಗಳಾಗಿರಬೇಕು. ಭಾಷೆ ಸರಳ ವಾಗಿದ್ದು ಭಾವ ಎತ್ತರವಾಗಿರಬೇಕು. ರಾಷ್ಟ್ರಾಭಿಮಾನವನ್ನು ಜಾಗೃತಗೊಳಿಸುವಂತಿರ ಬೇಕು. ಕನ್ನಡತನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವಂತಿರಬೇಕು. ಅಂದಾಗ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಬಲ ಹಾಗೂ ಬೆಲೆ ಬರುತ್ತದೆ. ನಾವೂ ಸಹ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮಿಗಳೆಂದೇ ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡು ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ; ಇದು ಕೇವಲ ಪಕ್ಷಿನೋಟ ಮಾತ್ರ.

ಪ್ರತಿವರ್ಷದಂತೆ ಈ ವರ್ಷವೂ ಶ್ರೀ ಮೂರುಸಾವಿರಮಠವು ಗೈದ ಕಾರ್ಯಸಾಧನೆಯ ವರದಿಯನ್ನು ತಿಳಿಯಬಯಸುತ್ತೇವೆ. ಶ್ರೀಮೂರುಸಾವಿರಮಠವು ಸಕಲ ಸಮಾಜದವರನ್ನು ಜಾತಿ ಮತ ಪಂಗಡಗಳ ಭೇದವಿಲ್ಲದೇ ಭಾವೈಕ್ಯದಿಂದ ಕಾಣುತ್ತಿರುವ ವಿಷಯ ನಿಮಗೆಲ್ಲರಿಗೆ ತಿಳಿದದ್ದೇ ಆಗಿದೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕಷ್ಟ ನಷ್ಟಗಳು ಬರುವದು ಸಹಜ. ಅವೆಲ್ಲವುಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಿ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಹಿತಕಾರಿಯಾಗುವಂತೆ ಪರಿಶ್ರಮಿಸುವದೇ ಮಠಾಧೀಶರ ಮುಖ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇಂದು ಮಠಾಧೀಶರು ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಜಾಗೃತಗೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕಾಯಕವೇ ಕೈಲಾಸವೆಂದು ಬಗೆದು ಜನಸೇವೆ ಮಾಡ ಬೇಕಾಗಿದೆ, ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ತರಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಈಗಾಗಲೇ ಶ್ರೀ ಮೂರುಸಾವಿರಮಠವು ಹಲವಾರು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿ ಗೊಂಡು ಭಕ್ತರ ಸಹಕಾರದೊಡನೆ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅಂದರೆ–"ಶ್ರೀ ಜಗದ್ಗುರು ಮೂರುಸಾವಿರಮಠ ವಿದ್ಯಾವರ್ಧಕ ಸಂಘದ ಮಹಿಳಾ ಕಾಲೇಜು." ಕಾಲೇಜ ಕಟ್ಟಡ ನಿರ್ಮಾಣ ಈಗ ಮುಕ್ಕಾಲು ಭಾಗ ಮುಗಿದಿದ್ದು ೮೦೦ಕ್ಕೂ

ಹೆಚ್ಚು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಅನುವಾಗಿದೆ. ಈ ಕಟ್ಟಡಕ್ಕೆ ಸದ್ಭಕ್ತರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಸುಮಾರು ೧೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ವ್ಯಯಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕಾಲೇಜು–ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಕಟ್ಟಡವು ಸುಮಾರು ೪ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಅಂದಾಜು ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣಗೊಳ್ಳಲಿದೆ. ೩ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಅಂದಾಜು ವೆಚ್ಚದ ಕಾಲೇಜು–ಸಭಾಗೃಹ ವೊಂದರ ನಿರ್ಮಾಣವನ್ನು ಯೋಜಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕಾಲೇಜು ಕಟ್ಟಡದ ವಿಸ್ತರಣೆಗಾಗಿ ೪ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಅಂದಾಜು ಪತ್ರಿಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಮಹಿಳಾ ಕಾಲೇಜದ ಈ ನೂತನ ಕಟ್ಟಡದ ಉದ್ಘಾಟನಾ ಸಮಾರಂಭವು ಇನ್ನು ೨–೩ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಜರುಗಲಿದೆ.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ "ಶ್ರೀ ಜಗದ್ಗುರು ಗಂಗಾಧರ ಧರ್ಮ ಪ್ರಚಾರಕ ಮಂಡಳ." ಇದು ದೇಶವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬಸವಧರ್ಮ ತತ್ವಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಲು ಸಂಸ್ಥಾಪಿತವಾದ ಧರ್ಮ ಸಂಸ್ಥೆ. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಪಬ್ಲಿಕ್ ಟ್ರಸ್ಟ್ ಆ್ಯಕ್ಟ ಪ್ರಕಾರ ರಜಿಸ್ಟರ್ ಆಗಿ ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲರ ಸಹಕಾರದೊಡನೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಲಿದೆ. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳನ್ನು ವಿಶಾಲಗೊಳಿಸು ವದಕ್ಕಾಗಿ ೨೫ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಯೋಜನೆಯ ಬೃಹತ್ ಕಟ್ಟಡವೊಂದು ನಿರ್ಮಾಣ ಗೊಳ್ಳಲಿವೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಸುಮಾರು ೪ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವೆಚ್ಚದ ಭಾಗಶಃ ಕಟ್ಟಡವು ನಿರ್ಮಾಣಗೊಂಡಿದೆ. ಮೂರು ಅಂತಸ್ತುಗಳನ್ನು ಬಾಡಿಗೆ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟು ನಾಲ್ಕ ನೆಯ ಅಂತಸ್ತನ್ನು ಸಂಸ್ಥೆಯ ಆಡಳಿತ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಮೀಸಲಿರಿಸಲಾಗುವದು. ಈ ಸಂಸ್ಥೆ ಯಅಂಗವಾಗಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪ್ರಚಾರೋಪನ್ಯಾಸ ಮಾಲೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದು ಈಗಾಗಲೇ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ೧೮ ಮತ್ತು ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ೧ ಹೀಗೆ ಒಟ್ಟು ೧೯ ಶಿಬಿರಗಳನ್ನು ಜರುಗಿಸ ಲಾಗಿದೆ. ಈ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳೇ ಕಿರಿಯ ಹೊತ್ತಿಗೆಗಳಾಗಿ ಹೊರಬಂದು ತುಂಬಾ ಜನ ಪ್ರಿಯತೆಯನ್ನು ಗಳಿಸಿವೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವೇ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ "ವೀರಶೈವ ಭಾರತಿ" ಗ್ರಂಥ ಶೀರ್ಷಿಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಲಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕಿರಿಯರಿಗೆ ಸತ್‌ಸಂಸ್ಕಾರವನ್ನು ನೀಡಲು ಸರಳ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವ ಕವಿಗಳ, ಶರಣರ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆಗಳನ್ನು ಹೊರತರುವ ಯೋಜನೆ ಯನ್ನು ರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಇನ್ನೊಂದು ಅಂಗವಾದ ಧಾರ್ಮಿಕ ಮಾಸಿಕ "ಪರಂಜ್ಯೋತಿ"ಯನ್ನು ನವ್ಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರೂಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಯೋಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ಮೂರನೆಯದಾಗಿ "ಶ್ರೀ ಕುಮಾರೇಶ್ವರ ಶಿವಯೋಗಿ ಸಂಘ." ಇದು, ಸಾಮಾಜಿಕ–ಶೈಕ್ಷಣಿಕ–ಧಾರ್ಮಿಕ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಸೇವೆ ಮಾಡಲು ತರಬೇತಿ ನೀಡಿ, ಯೋಗಾ ಭ್ಯಾಸಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ, ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ನೀಡಿ, ಶಿವಯೋಗ ಸಾಧಕರನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆ. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯು ದ್ವಾದಶ ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವವನ್ನು ಇದೇ ವರ್ಷ ಬಹು ವಿಜೃಂಭಣೆ ಯಿಂದ ಆಚರಿಸಲಾಯಿತು, ೩೨ ಜನ ಸಾಧಕರು ಸಿದ್ಧರಾಗಿ ಮಠಾಧಿಪತಿಗಳಾಗಿ ಸಮಾಜ ಸೇವೆ ಗೈಯ್ಯುತ್ತಲಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀಮಠದ ಮಹತ್ವದ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಯ ಇನ್ನೊಂದು ಅಂಗವೆಂದರೆ "ಶ್ರೀ ಜಗದ್ಗುರು ಮೂರುಸಾವಿರಮಠದ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆ. ಈ ಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ

೯೮ ಕೃತಿ ಕುಸುಮಗಳು ಅರಳಿವೆ. ಶಿವರಾತ್ರಿಯ ಶುಭಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಮಾಲೆಯ ಕೃತಿ ಶತಮಾನೋತ್ಸವವನ್ನಾಚರಿಸುವ ಯೋಜನೆ ಇದೆ. ಇದೇ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಡಾ|| ಷಟ್ಸ್ಥಲ ರಾಜ ಕವಿಗವಾಯಿಗಳಿಂದ ರಚಿತವಾದ "ಕರ್ತೃ ಶ್ರೀ ಜಗದ್ಗುರು ಗುರುಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ಪುರಾಣ"ವನ್ನು ಸ್ವತಃ ಪುರಾಣ ಕರ್ತರಿಂದಲೇ ಹೇಳಿಸಲು ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಗಿದೆ.

"ವೀರಶೈವ ಗ್ರಂಥಾಲಯ"ವು ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದ ಬೇರೊಂದು ಅಂಗ. ಪ್ರಪಂಚದ ಎಲ್ಲ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಸಂಶೋಧ ಕರಿಗಾಗಿ ಒಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಸಿಡುವದನ್ನು ನಿಯೋಜಿಸಲಾಗಿದ್ದು. ಈಗಾಗಲೇ ಅದರ ಸಂಗ್ರಹ ಕಾರ್ಯ ನಡೆದಿರುತ್ತದೆ.

ಜಾಗತಿಕ ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಶಾಂತಿ ಸಮ್ಮೇಳನ (World Conference on religion and peace U.S.A.) ದ ಧ್ಯೇಯ ಧೋರಣೆಗಳನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೯೭೭ರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಮಠದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಥಾಪಿತವಾದ "ಅಂತ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕೇಂದ್ರ"ವು ಈಗಾಗಲೇ ೭ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿದೆ.

"ಶ್ರೀ ಜಗದ್ಗುರು ಗುರುಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ಕೀರ್ತನ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ"ವು ಧರ್ಮ ಬೋಧಕರನ್ನು, ಕೀರ್ತನಕಾರರನ್ನು ತರಬೇತಿಗೊಳಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆ. ಈಗ ೪೦ ಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಸಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯೂ ಸಹ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಟ್ರಸ್ಟ್ ಆ್ಯಕ್ಟ ಪ್ರಕಾರ ರಜಿಸ್ಟರ್ ಆಗಿದೆ. ಇದರ ಮೂರನೆಯ ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವವು ಮುಂದಿನ ತಿಂಗಳಿ ನಲ್ಲಿ ಜರುಗಲಿದೆ.

ಬೆಳಗಾಂವ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಘಟಪ್ರಭೆಯಲ್ಲಿ ಮೆರೆಯುತ್ತಿರುವ "ಶ್ರೀ ಜಗದ್ಗುರು ಗುರು ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ಸಹಕಾರಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆ"ಯು ಶ್ರೀ ಮಠದ ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯಾಂಗ. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯುು ೮೦ ಎಕರೆ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದ ನಿಸರ್ಗ ರಮಣೀಯ ಪ್ರಶಸ್ತ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಿರುವ ವಿಶಾಲ ಹಾಗೂ ಸುಂದರ ಕಟ್ಟಡದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿದೆ. ಭಾರತ ದಲ್ಲಿಯೇ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಸಹಕಾರಿ ತಳಹದಿಯ ಮೇಲೆ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದ ಈ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಘನವಾದ ಪ್ರಶಂಸನೀಯ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಲಿದೆ. ಆಸ್ಪತ್ರೆಯ ಪ್ರಮುಖ ವೈದ್ಯರೂ, ಸರ್ಜನ್‌ರೂ ಆದ ಡಾ|| ಬಿ. ಎಲ್. ಪಾಟೀಲರ ಅವಿಶ್ರಾಂತ ನಿಸ್ವಾರ್ಥ ಸೇವೆಯಿಂದ ಹಾಗೂ ಎಲ್ಲ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಸೇವೆ ಯಿಂದ ಹಾಗೂ ಎಲ್ಲ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಸೇವೆಯಿಂದ ಬೆಳೆಯುತ್ತ ಸಾಗಿದೆ. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಮತ್ತೆ ೨೫ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿದ್ದು ಕಾರ್ಯವು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ. ಬಡರೋಗಿಗಳ ಉಚಿತ ಪ್ರಸಾದನಿಲಯಕ್ಕಾಗಿ ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿದ ೪ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಸದ್ಭಕ್ತರ ಸಹಾಯ ಸರಕಾರದ ದ್ಯೋತಕವಾಗಿದೆ.

ಈಗಾಗಲೇ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿವೆ. ಮುಂದಿನ ಯೋಜನೆ ಇಂತಿವೆ. ದವಾಖಾನೆಯ ಕಟ್ಟಡ ವಿಸ್ತರಣೆಗಾಗಿ ೧೦ ಲಕ್ಷ, ಧರ್ಮಶಾಲೆಗೆ ೨ ಲಕ್ಷ, ಹಾಗೆ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ೨ ಲಕ್ಷ, ಕ್ಷಯರೋಗ ಚಿಕಿತ್ಸಾಲಯ ಕಟ್ಟಡ ವಿಸ್ತರಣೆ ಅಂದರೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವಾಗಿ ೧೦೦ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಬಂಗ್ಲೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ೫ ಲಕ್ಷ, ಆಸ್ಪತ್ರೆಯ ಶಸ್ತ್ರೋಪ ಕರಣಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸಲು ೪ ಲಕ್ಷ ಹೀಗೆ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಲಾಗಿದ್ದು ಈ ಯೋಜನೆಗಳ ಯಶಸ್ವಿಗೆ ಮಹಾಜನಗಳ ಸಹಾಯ ಸಹಕಾರಗಳನ್ನು ಕೋರಲಾಗಿದೆ.

ಇವುಗಳಲ್ಲದೇ ಮೂರುಸಾವಿರಮಠದ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹಲವಾರು ಸಂಘ-ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಹಾಯಸ್ಕೂಲ್ ಕಾಲೇಜುಗಳು ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಅವೆಲ್ಲವೂ ಸರ್ವಧರ್ಮ ದವರ ಸಹಾಯ ಸಹಕಾರಗಳ ಪ್ರತೀಕ. ಎಲ್ಲ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೂ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಟ್ರಸ್ಟ್ ಆ್ಯಕ್ಟ ಪ್ರಕಾರ ರಜಿಸ್ಟರ್ ಆಗಿವೆ. ಮೂರುಸಾವಿರಮಠದ ಮಹಾದ್ವಾರ ಸಕಲರಿಗೂ ಮುಕ್ತ ದ್ವಾರವಾಗಿ ತೆರೆದೇ ನಿಂತಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಸರ್ವರಿಗೂ ಸದಾ ಸುಸ್ವಾಗತವಿದೆ. ಹರಿಜನ-ಗಿರಿ ಜನ ಇತ್ಯಾದಿ ಭಿನ್ನ-ಭೇದ ಇಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಇದು ಇಂದಿನದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ಬಹು ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಇದೇ ಪರಂಪರೆ ಸಾಗುತ್ತ ಬಂದಿದೆ. ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ನಿಜ, ಸಕಲರಿಗೂ ಸುಸಂಸ್ಕಾರ ವನ್ನು ನೀಡಿ ಅವರನ್ನು ನಿಜಮಾನವರನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುವದೇ ಈ ಮಠದ ಮುಖ್ಯ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ. ಬಸವಧರ್ಮವೂ ಇದನ್ನೇ ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಯಾರೇ ಇರಲಿ ನಮ್ಮ ಶಕ್ತಿಗೆ ಶಕ್ಯವಾದಷ್ಟು ಬಿದ್ದವರನ್ನು ಎತ್ತುವದೇ ಈ ಮಠದ ಕಾಯಕ. ಬಿದ್ದವರನ್ನು, ಬೀಳುತ್ತಿರುವವರನ್ನು, ಬೀಳುವವರನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸುವದೇ ಮಾನವ ಧರ್ಮ. ಇದೇ ಧರ್ಮವನ್ನು ನಿಮ್ಮದೇ ಆದ ಈ ಮಠ ಹಿಂದೆ, ಇಂದು, ಮುಂದೆ, ಪಾಲಿಸಿದುದು, ಪಾಲಿಸುತ್ತಿರುವದು, ಪಾಲಿಸಲಿರುವದು ತಮಗೆಲ್ಲ ತಿಳಿದೇ ಇದೆ. ನಮ್ಮದು ಬಿಡುವಿಲ್ಲದ ಜೀವನ. ಸತ್ಯ-ಶುದ್ಧ ಕಾಯಕವೇ ಶಿವಪೂಜೆಯೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಈ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಗಿ ದ್ದೇವೆ. ಭಕ್ತರ ಸಹಾಯ ಸಹಕಾರಗಳೇ ನಮಗೆ ಆಧಾರ ಸ್ತಂಭ.

ಈ ವರ್ಷ ನವಂಬರ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೊಂದು ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ-ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಾಯಕಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಬೇಕೆಂದು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ಅದುವೇ ಪಾದಯಾತ್ರೆ. ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಿಂದ ಹೊರಟು ಬದಾಮಿ ತಾಲೂಕಿನ ಸುಕುಮಾರನ ಸುಕ್ಷೇತ್ರ ಶಿವಯೋಗ ಮಂದಿರದವರೆಗೆ ಪಾದಯಾತ್ರೆಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಹತ್ತುವ ಹಳ್ಳಿ-ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪ್ರಚಾರೋಪನ್ಯಾಸ ಶಿಬಿರ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಭೆ-ಸಮ್ಮೇಲನಗಳು, ಲಿಂಗಧಾರಣ ಮುಂತಾದ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಬೇಕೆಂಬುವ ಬಗ್ಗೆ ಸಿದ್ಧತೆ ನಡೆಸಲಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮೊಡನೆ ಕೆಲ ಜನ ಸ್ವಾಮಿಗಳು, ನಮ್ಮ ಶಿವಯೋಗಿ ಸಂಘದ ಸಾಧಕರು ಹಾಗೂ ಭಕ್ತರು ಈ ಪಾದಯಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಬರುವ ವರ್ಷ ಅಂದರೆ ೧೯೮೯ ಆಗಸ್ಟ ೩೦ ರಿಂದ ೭ ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಅಮೇರಿಕೆಯ

ನ್ಯೂಯಾರ್ಕ್‌ದಲ್ಲಿ ಜರುಗಲಿರುವ ಮೂರನೆಯ ಜಾಗತಿಕ ಧರ್ಮ ಶಾಂತಿ ಸಮ್ಮೇಲನಕ್ಕೆ ಆಮಂತ್ರಣ ಈಗಾಗಲೇ ಬಂದಿದ್ದು ಸದ್ಭಕ್ತರೆಲ್ಲರ ಒಪ್ಪಿಗೆ ದೊರೆತಲ್ಲಿ ಹೋಗುವ ವಿಚಾರ ವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ.

ಇನ್ನೂ ಹಲವು ಹತ್ತಾರು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದು, ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಮೂರುಸಾವಿರಮಠದ ಶಾಖೆಯೊಂದನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಅಲ್ಲಿಯೂ ಧರ್ಮ ಪ್ರಚಾರ ಕಾರ್ಯ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಶಾಖಾಮಠಗಳ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಹಾಗೂ ತಮಿಳು ನಾಡಿನ ಸೇಲಂದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಶಾಖಾಮಠದ ಕಟ್ಟಡ ಕಾರ್ಯಗಳು ನಡೆದಿವೆ. ತಮಿಳು ನಾಡಿನಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಬಸವ ತತ್ತ್ವಪ್ರಚಾರ ಕೈಕೊಳ್ಳಲಿದ್ದೇವೆ.

ಏನೇ ಕಾರ್ಯಗೈಯಲಿ, ಅದೆಲ್ಲವೂ ಕರ್ತೃ ಜಗದ್ಗುರು ಗುರುಸಿದ್ಧೇಶ್ವರನ ಕೃಪೆ ಹಾಗೂ ಸದ್ಭಕ್ತರ ಸಹಾಯ-ಸಹಕಾರಗಳ, ದ್ಯೋತಕ. ಇವೆರಡೂ ಚಿಂತಾಮಣಿಯೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದೇವೆ.

ಪತ್ರಿಕಾ ಕರ್ತರೇ

ಪ್ರತಿವರ್ಷದಂತೆ ಈ ವರ್ಷವೂ ನಮ್ಮ ಕರೆಗೆ ಓಗೊಟ್ಟು ಬಂದಿರುವಿರಿ, ನಮ್ಮ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಕೇಳಿರುವಿರಿ, ನಮಗೆ ಅತಿ ಸಂತಸವಾಗಿದೆ. ಒಬ್ಬ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸೇವಕ ತಾನು ಮಾಡುವ, ಮಾಡಿದ, ಕಾರ್ಯ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಜನರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದಾಗ, ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಅದೇ ಅವನಿಗೆ ತೃಪ್ತಿ; ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡಿದರೆ ಮತ್ತಷ್ಟು ಬಲ ಬರುವದು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ವರ್ಷ ಬರವಣಿಗೆ ರೂಪದಲ್ಲಿಯೇ ನಮ್ಮ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಕೈಗಿತ್ತರೆ ಮತ್ತಷ್ಟು ಯೋಗ್ಯವಾದೀತು ಮತ್ತು ನಿಮಗೆ ಸಲಹೆ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ನೀಡಲು ಅನುಕೂಲವಾದೀತೆಂದು ಬಗೆದು ಈ ಕಾರ್ಯವೆಸಗಿದ್ದೇವೆ.

ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಸಹಕಾರವು-ನಿಮ್ಮದೇ ಆದ ಶ್ರೀ ಮೂರುಸಾವಿರಮಠಕ್ಕೆ ಸದಾ ದೊರೆಯುತ್ತಿರಲಿ. ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಸುಜ್ಞಾನ-ಒಳ್ಳೆಯ ತಿಳಿವಳಿಕೆಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ಪವಿತ್ರವಾದ ನಿಮ್ಮ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮವು ಕರ್ತೃ ಶ್ರೀ ಜಗದ್ಗುರು ಗುರುಸಿದ್ಧೇಶ್ವರನ ನಿರಂತರ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಉತ್ತರೋತ್ತರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿ ಬಾಳಿ ಬೆಳಗಲೆಂದು ಅಂತಃ ಕರಣಪೂರ್ವಕ ಹಾರೈಸಿ ವಿರಮಿಸುತ್ತೇವೆ.

ವಿಶ್ವವಿಭೂತಿ ಬಸವಣ್ಣನವರು

ಮಾನವ ಕುಲವು ನೀತಿಯ ನೆಲೆಯನ್ನು ತಿಳಿಯದೆ, ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವವಿಭೂತಿಗಳು ಬಯಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಸಮಷ್ಟಿ ಶಕ್ತಿ ಮಹಾಪುರುಷನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬಂದು, ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡಿ, ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ದಾರಿದೀಪವಾಗುತ್ತಾರೆ. ಮಾನವ ರನ್ನು ನಿಜವಾದ ಮಾನವರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಅವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ವಿಕಾಸ ಮಾಡಿ, ದೇವತ್ವ ಕ್ಕೇರಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ಮಹಾಪುರುಷರ ಏಕಮಾತ್ರ ಗುರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ವಿಶ್ವವಿಭೂತಿಗಳು

ದೈವೀಪ್ರಕಾಶದಲ್ಲಿ ಸತ್ಯವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡು ಸತ್ಯವನ್ನು ಜನತೆಯ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಬಿಂಬಿಸಲು ಹೋರಾಡುತ್ತಾರೆ. ಸತ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಾಣಾರ್ಪಣೆ ಮಾಡಲು ಸಿದ್ಧರಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ತೇಜಸ್ಸು ಲೋಕ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೆ ಆಸರಗಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ಅಂದಿನ ಅಸಹ್ಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ, ಮನನೊಂದು, ಅದನ್ನು ಹೊಡೆದೋಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ವಿವಿಧ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಸಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಂತರಂಗ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಗಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಿಷ್ಠುರವಾದ ಏಕಾಂತ ಜೀವನ, ಚಿಂತನ, ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಮಗ್ನರಾಗಿ, ಹೊಸ ಬೆಳಕನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆತ್ಮಿಕ ತೇಜಸ್ಸನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತಾರೆ. ಜಾತಿ-ಭೇದಗಳನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಶುದ್ಧವಾದ ಭಕ್ತಿಯ ಬಳ್ಳಿಯನ್ನು ಹಬ್ಬಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಂದೆಡೆ ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು ಈ ರೀತಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ—

"They (the Prophets) are all manifestations of the infinite God. They are all pure and unselfish. They struggled and gave up their lives for us poor human beings."

"ವಿಶ್ವವಿಭೂತಿ ಮಹಾತ್ಮರು ಅನಂತನಾದ ಪರಮಾತ್ಮನ ಆವಿಷ್ಕಾರವೇ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಪವಿತ್ರಾತ್ಮರೂ ಆಗಿದ್ದು, ಸ್ವಾರ್ಥತ್ಯಾಗವನ್ನು ಮಾಡಿದವರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ನಮಗಾಗಿ, ದೀನ ಮಾನವರ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಹೋರಾಡಿ, ಪ್ರಾಣಾರ್ಪಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಅಪರಿಮಿತ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳವರಾಗಿ, ಶಿವನ ರೂಪವೇ ಅವರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ."

ಸದ್ವಿಚಾರ, ಸದ್ವಾಣಿ, ಸದಾಚಾರ, ಸತ್ಕೃತಿ, ಸರಿಯಾದ ತಿಳಿವಳಿಕೆ, ಅನ್ಯರನ್ನು ನೋಯಿಸದಿರುವದು, ಸಕಲರಿಗೆ ಲೇಸನೆ ಬಯಸುವದು, ಇವೇ ಅವರ ಮುಖ್ಯ ಸಾಧನಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ವಿಶ್ವವಿಭೂತಿಗಳು ನಿತ್ಯವೂ ನ್ಯಾಯ ನಿಷ್ಠುರರು. ಲೋಕ ವಿರೋಧಿ ಶರಣರು ಆರಿಗೂ ಅಂಜುವವರಲ್ಲ. ಭಕ್ತಿ-ಭಾಂಡಾರಿಗಳೂ ಅಹುದು, ವಿನಯ ಭಾಂಡರಿಗಳೂ ಅಹುದು. ದುಷ್ಟ ನಿಗ್ರಹ, ಶಿಷ್ಟ ಪರಿಪಾಲನೆಯೇ ಇವರ ಮುಖ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಬಗೆಯು ಮಹಾಶಕ್ತಿಯನ್ನು, ದಿವ್ಯ ಚೇತವವನ್ನು ಪಡೆದವರು ನಾಡಿನ, ರಾಷ್ಟ್ರದ ಪುಣ್ಯವಿಶೇಷದಿಂದ ಉದಯಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ಪುಣ್ಯಪುರುಷರ ಮಾಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಾತ್ಮಾ ಬಸವಣ್ಣನವರು ಅಗ್ರಗಣ್ಯರು. ಈ ದಿವ್ಯಶಕ್ತಿಯ ಪ್ರಭೆಯೇ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳಕನ್ನು ನೀಡಿದೆ, ನೀಡುತ್ತಲಿದೆ.

ಶೈವ ಪ್ರಭೇದಗಳೊಡನೆ ಬೆರೆತು ಬಂದ ವೀರಶೈವವು ಶೈವಾಧಾರಿತವಾದರೂ, ತನ್ನದೇ ಆದ ನವೀನ ದರ್ಶನಗಳ ಗಾಳಿ ಬೆಳಕುಗಳನ್ನು ಉಂಡು ಸಂಪೂರ್ಣ ಸುಸಂಬದ್ಧವೂ ಆಯಿತು. ಇಂಥದೊಂದು ಶೈವಾಂತರಿತ ವೈಚಾರಿಕ ಕ್ರಾಂತಿಯಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ಹಾಗೂ ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಕ್ರಾಂತಿಗಳೂ ಒಳಗೊಂಡು ಮಹಾಕ್ರಾಂತಿಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಹೊಂದಿ, ಆ ಮಹಾಕ್ರಾಂತಿಗೆ ಯುಗಪುರುಷನೂ, ಮಹಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಶಾಲಿಯೂ ಆದಂಥ ಬಸವಣ್ಣನವರನ್ನು ಅಗ್ರಗಣ್ಯರನ್ನಾಗಿ ಪಡೆದು ವೀರಶೈವ

ಸಿದ್ಧಾಂತವು ವಿವೇಕಬದ್ಧವಾಗಿ ನಿರ್ಮಾಣಗೊಂಡಿತು. ಈ ಸಮಗ್ರ ಕ್ರಾಂತಿಯು ನಾಡಿ ನಾಡಿನಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರವಹಿಸಿ ಬಂದ ಚೈತನ್ಯಶಕ್ತಿಯೆಂದರೆ ಬಸವಣ್ಣನವರು. ಅವರೊಬ್ಬರು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಲ್ಲ, ಆದರೆ ಅನೇಕ ಶಕ್ತಿಗಳ ಕೇಂದ್ರ ಮೂರ್ತಿ. ಕಾರಣ ಅವರಲ್ಲಿ ದಯೆ ಯೊಂದಿಗೆ ಕಾರುಣ್ಯ, ಭಾವುಕತೆಯೊಂದಿಗೆ ದಾರ್ಶನಿಕತೆ, ಭಕ್ತಿಯೊಂದಿಗೆ ವಿಮರ್ಶೆ, ಶಾಂತಿಯೊಂದಿಗೆ ಕ್ರಾಂತಿ, ಮುಗ್ಧತೆಯೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಬುದ್ಧತೆ, ರಾಜತ್ವದೊಂದಿಗೆ ಕಿಂಕರತ್ವ ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲ ಶಕ್ತಿಗಳೂ ಸಮುಯೋಚಿತವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದ್ದವು. ಬಸವಣ್ಣನವರು ತಮ್ಮ ಧರ್ಮವನ್ನು ಯಾವುದೊಂದು ಸಂಕುಚಿತವಾದ ಮನೋವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡವರಲ್ಲ.

ಅಲ್ಲಮ ಪ್ರಭುಗಳು ವೈರಾಗ್ಯನಿಷ್ಠರಾಗಿಯೂ, ಚೆನ್ನಬಸವಣ್ಣನವರು ಜ್ಞಾನ ನಿಷ್ಠರಾಗಿಯೂ ಬೆಳಗಿದಂತೆ, ಬಸವಣ್ಣನವರು ಕ್ರಿಯಾನಿಷ್ಠರಾದ ಭಕ್ತಶ್ರೇಷ್ಠರಾಗಿ ವಿರಾಜಿಸಿದರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯ ವೆಗ್ಗಳತೆಯೊಂದಿಗೆ ಜ್ಞಾನದ ಅರಿವು, ಅನುಭವದ ಆಳ, ವೈರಾಗ್ಯದ ತಿರುಳುಗಳು ಮುಪ್ಪುರಿಗೊಂಡು ಜಾಜ್ವಲ್ಯಮಾನವಾಗಿವೆ. ಅವರು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯೆಂಬುದು ಸಾಸಿವೆಯ ಷಡ್ಭಾಗದನಿತಿಲ್ಲವೆಂದುಕೊಂಡರೂ ಸಾಗರದಷ್ಟು ಭಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ಭಕ್ತಿ ಭಾಂಡಾರಿಗಳು, ಸಂಸಾರವೆಂಬ ಮಾಯೆಗೆ ಅಂಜಿದರೂ ಅದನ್ನು ಗೆದ್ದು ಸಿದ್ಧಹಸ್ತರಾದವರು. ಹೀಗೆ ಅವರು ಯಾವಾಗಲೂ ತಮ್ಮನ್ನು ಸಣ್ಣತನ ದಲ್ಲಿಯೂ, ಪರರನ್ನು ದೊಡ್ಡತನದಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಡಿದ್ದಾರೆ. ತನಗಿಂತ ಕಿರಿಯರಿಲ್ಲವೆಂದು ಸಾರಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಅವರ ಮಾತೇ ಅವರನ್ನು ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತಲೂ ಹಿರಿಯರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ. ಅವರು ತಮ್ಮ ನವೀನ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಬಿತ್ತರಿಸಿದಾಗ ಸಂಪ್ರದಾಯದವರು ಕೆರಳಿದ ಸರ್ಪ ದಂತೆ ಭೋರ್ಗರೆಯುತ್ತ ಎದುರು ಬಂದರು. ಸಹನೆಗೊಳ್ಳದವರು ಅವರ ಈ ಕ್ರಾಂತಿ ಯನ್ನು ಕುಡಿಯಿದ್ದಾಗಲೇ ಚಿವುಟಿ ಒಗೆಯಬೇಕೆಂದು ಯತ್ನಿಸಿದರು. ಆದರೆ, ಅವರ ಸಂಘಟನಾಶಕ್ತಿ ಕುಡಿಯಿದ್ದಂತೆಯೇ ಹೆಮ್ಮರವಾಗಿ ಬಲಿತು ನಿಂತಿತು.

ಕ್ರಾಂತಿ ಪೂರ್ವದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮದ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಡಂಬಾಚಾರ, ಅಂಧ ಶ್ರದ್ಧೆ, ವೈಚಾರಿಕ ಮೋಸಗಳು, ಅನೇಕ ಬಣಗಳಲ್ಲಿ ನುಚ್ಚುನೂರುಗೊಂಡು ಗುಂಪುಗಾರಿಕೆ ಉಪ ಜಾತಿಗಳ ವಿರಾಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಆಸ್ಪದ ದೊರೆಯಿತು. ವರ್ಣಾಶ್ರಮವು ತನ್ನ ಮೂಲ ಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಹೋಗಿ ಉಚ್ಚ-ನೀಚತ್ವದಲ್ಲಿ ಪರ್ಯವಸಾನಗೊಂಡಿತ್ತು. ಹೀಗಾಗಿ ಸಮಾಜ ಧರ್ಮಗಳ ಈ ಭೀಕರ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಬಸವಣ್ಣನವರು ಕ್ರಾಂತಿಯ ಅಸ್ತ್ರವನ್ನು ಹೂಡಬೇಕಾಯ್ತು, ಅವರು ಆ ಅಸ್ತ್ರವನ್ನು ಹೂಡಿದರು. ಅವರ ಕರೆಗೆ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಶರಣರು ಓಗೊಟ್ಟರು. ಕೂಡಲ ಸಂಗಯ್ಯನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದ. ಹೀಗಾಗಿ ಅವರ ಶರಣಸ್ತೋಮ ಸಮಾಜದ ಈರ್ಷೆಯಿಂದ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾದ ಏಟಿನಿಂದ ಛಿನ್ನ ವಿಚ್ಛಿನ್ನವಾದರೂ ಅವರ ಧ್ಯೇಯ ಮಾತ್ರ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ರೂಪವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಿತು. ಸರ್ವರ ಮನ ಮನ ಹೃದಯದಾಳದಲ್ಲಿ ಭದ್ರವಾಗಿ ನೆಲೆಸಿತು.

ಮಹಾತ್ಮಾ ಬಸವಣ್ಣನವರು ಸಮಾಜವನ್ನು ಕಣ್ಣು ತೆರೆದು ನೋಡಿದರು.

ಮಾನವೀಯ ಧರ್ಮದ ಅನುಕಂಪವನ್ನು ಸ್ವತಂತ್ರ ವಿಚಾರಶೀಲತೆಯಿಂದ ಅವಲೋಕಿಸಿದರು. ಅದರ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡು, ಸಿದ್ಧರಾಗಿ ನಿಂತು ಹೋರಾಡಿದರು.

ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಶತಮಾನದ ಕ್ರಾಂತಿಯು ವೀರಶೈವ ಸಮಾಜದ ಉದ್ಧಾರದ ಮಾರ್ಗವಾಗಿದ್ದಿತು. ಬಸವಣ್ಣನವರ ಕರ್ತೃತ್ವಶಕ್ತಿಗೆ, ಯೋಗಿಗಳೂ, ತ್ಯಾಗಿಗಳೂ, ಸಿದ್ಧಪುರುಷರೂ ತಲೆಬಾಗಬೇಕಾಯ್ತು. ವಿರತಿ ಪುಂಗವ ಅಲ್ಲಮ ಪ್ರಭುಗಳೂ "ಕಲ್ಯಾಣವೆಂಬ ಪ್ರಣತೆಯಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿರಸವೆಂಬ ತೈಲವನೆರೆದು, ಆಚಾರವೆಂಬ ಬತ್ತಿಯಿಡಿದು ಬಸವಣ್ಣನೆಂಬ ಜ್ಯೋತಿಯ ಮುಟ್ಟಿಸಲು ತೊಳಗಿ ಬೆಳಗುತ್ತಿರ್ದಿತಯ್ಯಾ ಶಿವನ ಪ್ರಕಾಶ; ಆ ಪ್ರಕಾಶದೊಳಗೆ ಒಪ್ಪುತಿರ್ದರಯ್ಯಾ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಪ್ರಮಥ ಮಹಾ ಗಣಂಗಳು. ಶಿವಭಕ್ತರಿದ್ದ ಕ್ಷೇತ್ರ ಅವಿಮುಕ್ತ ಕ್ಷೇತ್ರವೆಂಬುದು ಹುಸಿಯೆ? ಶಿವಭಕ್ತರಿದ್ದ ದೇಶ ಪಾವನವೆಂಬುದು ಹುಸಿಯೇ? ಗುಹೇಶ್ವರ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಎನ್ನ ಪರಮಾರಾಧ್ಯ ಗುರುಸಂಗನ ಬಸವಣ್ಣನ ಮಹಿಮೆ ನೋಡಾ ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯ" ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಜ್ಯೋತಿರ್ಲಿಂಗ ಪ್ರಭೆಯನ್ನು ಬೆಳಗಿಸುವ ದಿವ್ಯ ಭವ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವುಳ್ಳ ಪುಣ್ಯ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಹರಿಸಿ, ಕೊಂಡಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತೆ ಮುಂದೆ, "ಅದ್ವೈತವ ನುಡಿದು ಅಹಂಕಾರಿಯಾದನಯ್ಯಾ? ಬ್ರಹ್ಮವ ನುಡಿದು ಭ್ರಮಿತನಾದನಯ್ಯಾ, ಶೂನ್ಯವ ನುಡಿದು ಸುಖದುಃಖಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾದನಯ್ಯಾ ಗುಹೇಶ್ವರಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣ ಸಂಗನ ಬಸವಣ್ಣನ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯದಿಂದಾನು ಸದ್ಭಕ್ತನಾದನಯ್ಯಾ" ಎನ್ನುವ ಈ ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಎನಿತು ಅರ್ಥವು ತುಂಬಿ ತುಳುಕಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಪ್ರಭುದೇವರ ದೂರದೃಷ್ಟಿ, ವಿಶಾಲ ಹೃದಯವೂ ಅಲ್ಲದೆ ಮಹಾತ್ಮಾ ಬಸವಣ್ಣನವರ ಮೇಲಿರುವ ಅಪಾರ ಶ್ರದ್ಧೆಯೂ ಎಷ್ಟು ಹಣ್ಣಾಗಿತ್ತು, ಸೌಗಂಧ್ಯ ಬೀರಿತ್ತು ಎಂಬುದು ತಿಳಿಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ವಿಶ್ವವಿಭೂತಿ ಬಸವಣ್ಣನವರು ಧಾರ್ಮಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಸುಧಾರಕರು. ವೀರಶೈವ ನಿರ್ಣಾಯ ಪರಮಾವತಾರಿಗಳು; ಕನ್ನಡ ವಚನಸಾಹಿತ್ಯ ನಿರ್ಮಾಪಕರು; ಪತಿತರನ್ನು ಪಾವನಗೊಳಿಸಿದವರು; ನಿಸ್ತೇಜರಾದವರನ್ನು ಉದ್ದೀಪಿಸಿದವರು; ನಿರಾಶ್ರಿತರನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಿದವರು; ಸಮಾಜದ ರಥವನ್ನು ಸುಂದರವಾಗಿ ಎಳೆದವರು; ಭಾವೈಕ್ಯವನ್ನು ತುಂಬಿದವರು; ಸಕಲರಿಗೆ ಲೇಸನೆ ಬಯಸಿ, ಮಾನವಕುಲ ದೀಪಕರಾದವರು; ಅನುಭವಮಂಟಪವನ್ನು ರಚಿಸಿ, ನಾಡನ್ನು ಜಾಗೃತಗೊಳಿಸಿದವರು; ಬಾಳನ್ನು ಬೆಳಗಿಸಿದ ಮಹಾಶಿಲ್ಪಿಗಳು.

(ಮಹಾತ್ಮಾ ಬಸವಣ್ಣನವರು ಮಾಡಿದ ಅನೇಕ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ ಉಪಕಾರ ಅಪಾರವಾಗಿದೆ; ಮರೆಯದಂತಾಗಿದೆ; ಸಂಸ್ಮರಣೀಯವಾಗಿದೆ: ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೆಳೆಯದೆ ಮಾನವನ ವಿಕಾಸವಾಗಲಾರದು. ಸತ್ವಯುತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಆತ್ಮಶಕ್ತಿ ಪಡೆಯಲು ಸಾಧನವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಹಿತ್ಯದೇವಿಯಾರಾಧನೆ

ಮಾಡಿದಂತೆ, ಭಾವಕುಸುಮ ಅರಳಿ ಅದರ ಸೌಗಂಧವನ್ನು ಸೇವಿಸಿ ತನ್ಮಯನಾಗಬಹುದು. ಹೃದಯದಿಂದ ಬಂದ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಬೇರೊಬ್ಬರ ಹೃದಯವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ ಅವರ ಆತ್ಮೋದ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂತರ್ಮುಖದಿಂದೊಡಗೂಡಿದ ಅಂತ ರಂಗ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಹಿರಿದಾದ ಬೆಲೆ ಮತ್ತು ಬಲಬರುತ್ತದೆ. "ಸತ್ಯಂ ಶಿವಂ ಸುಂದರಂ" ಸತ್ಯವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಸೌಂದರ್ಯವು ಪ್ರಕಟವಾಗಿ ಶಿವನೂ ಅಲ್ಲಿ ಕಾಣು ತ್ತಾನೆ. ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಹೊರ ನೋಟದ ಅನುಭವದಿಂದ ಪಡೆದರೆ ನಿರರ್ಥಕ; ಅದನ್ನೇ ಆತ್ಮಾನುಭವ ಪಡೆದರೆ ಮಾನವನ ಬಹುಮುಖ ಜೀವನದ ಪ್ರತಿಭೆ ಎದ್ದು ಕಾಣುವದಲ್ಲದೆ, ಆತ್ಮ ಸಂತುಷ್ಟಿಯಾಗಿ ರಸಾನುಭವವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಅದು ಸತ್ಯವೂ, ಶಿವವೂ, ಸೌಂದರ್ಯದ ಮೂಲಕವೇ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕು. ಪ್ರಪಂಚದ ವಿವಿಧ ಮತಗಳೂ, ವಿವಿಧ ಯೋಗ ಮಾರ್ಗಗಳೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸಾಧಕರನ್ನು ಸತ್ಯದ ನೆಲೆಗೂ, ಶಿವದ ನೆಲೆಗೂ ಕೊಂಡೊಯ್ದಿವೆ. ಲೋಕಾನುಭವವೇ ರಸಾನುಭವಕ್ಕೇರಿ, ಅಂತರಂಗ ಸೌಂದರ್ಯೋಪಾಸನೆಗೆ ಸಾಧನವಾದರೆ ಮಾತ್ರ ರಸಸಿದ್ಧಿ. ರಸದ ಅರ್ಥ ಹಣ್ಣಿನ ರಸದಿಂದ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಕಾವ್ಯಾನಂದ, ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದ ಕೊನೆಗೆ ಲಿಂಗಾನಂದ ದವರೆಗೆ ತಾದಾತ್ಮ್ಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಮುಟ್ಟುತ್ತದೆ. ಉಪನಿಷತ್ಕಾಲದ ಋಷಿಗಳೊಬ್ಬರು "ಸವಿಷ ರಸಾನಾಂ ರಸತಮಃ" ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಉತ್ತಮ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಜೀವನ ದರ್ಶನವಿರುವಂತೆ, ಭಾವ, ಕಲ್ಪನೆ ಮತ್ತು ಆಲೋಚನೆಗಳ ಸಂಗಮದಿಂದ ಸಂಭವಿಸುವ ಪ್ರತಿಪೂರ್ಣ ಬೆಳಕು ಮತ್ತಿಷ್ಟು ಶಕ್ತಿಯನ್ನೀಡುತ್ತದೆ. ಈ ಬೆಳಕು ದೊರೆಯುವದು ಲಘು ಜೀವನದಿಂದ ಅಸಾಧ್ಯ. ಅದಕ್ಕೆ ತಪಸ್ಸು ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಸಾಹಿತ್ಯವು ಭಾವಗರ್ಭಿತವಿರ ಬೇಕು. ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಬುದ್ಧಿಪ್ರಧಾನತೆಗಿಂತಲೂ ಹೃದಯದ ಆಂತರಿಕ ಸದ್ವಿಚಾರದ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಘನತೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಸುವರ್ಣ ಘಟದಂತೆ ಶೋಭಿಸುತ್ತದೆ. ಜೀವನ ವೃಕ್ಷದ ಶಾಖೋಪಶಾಖೆಗಳು ಪ್ರಾಣರಸ ತುಂಬಿ ಚೇತನಗಳನ್ನೀಡುತ್ತವೆ. ಶುಷ್ಕ ಜೀವನ ದಗ್ಧವಾಗಿ ಭಾವಬಂಧುರವಾಗುತ್ತದೆ.

"**Beauty is truth, Truth is beauty**"– ಎಂಬ ಅನುಭವ ಬಂದು ಜೀವನವೇ ಶಿವಮಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಸತ್ಯ ಸೌಂದರ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸ್ವಾನುಭವದ ವಚನಾಮೃತವನ್ನು ದ್ವಿತೀಯ ಶಂಭು ಬಸವಣ್ಣನವರು ನೀಡಿದುದರ ಫಲವೇ ನಾವಿಂದು ಎಚ್ಚರಾಗಲು ಸಾಧನವಾಗಿದೆ. ವಚನ ವಾಙ್ಮಯಕ್ಕೆ ಬಸವಣ್ಣನವರೇ ಪುರಸ್ಕರ್ತರು. ಅಥವಾ ವಚನ ವಾಙ್ಮಯಾಚಾರ್ಯರೆಂದರೂ ತಪ್ಪಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಬಸವಣ್ಣನವರಿಗಿಂತ ಮೊದಲು ಕೆಲವರು ವಚನಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದರೂ, ಬೆಳೆಸಿ, ಬೆಳಗಿಸಿದವರಲ್ಲಿ ಇವರೇ ಮೂಲ ಪುರುಷರು.

ಭಗವಾನ್ ಬುದ್ಧನು ಧರ್ಮಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಮಾತೃಭಾಷೆಯಾದ ಪಾಲಿಯ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಧರ್ಮಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಂತೆ ಬಸವಣ್ಣನವರೂ ಸಹ

ತಮ್ಮ ಮಾತೃಭಾಷೆಯಾದ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೇ ವಚನಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ಪಂಕ್ತಿಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಬಸವಣ್ಣನವರಿಗೂ, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೂ ನಿಕಟ ಸಂಬಂಧ ಬೆಳೆದು ನಾಡು ಅವರ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಗಂಗೆಯಿಂದ ಪುನೀತವಾಗಿದೆ. ಗೌರವವನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ. ವಚನಗಳೆಲ್ಲವೂ ಹೃದಯದಿಂದ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದುದರಿಂದ ಭಾವಸಂಚಾರಕ ಶಕ್ತಿ ಸಹಜವಾಗಿ ಬಂದು ರಸರಮಣೀಯತೆಯನ್ನು ತಂದಿದೆ.

ಒಂದೆಡೆ ಬಸವಣ್ಣನವರು– "ಆದ್ಯರ ವಚನ ಪರುಷ ಕಂಡಯ್ಯ ನಂಬಲೊಡನೆ ನೀ ವಿಜಯ ಕಂಡಯ್ಯ ಸದಾಶಿವನೆಂಬ ಲಿಂಗವ ನೆರೆನಂಬುವದು, ಅಧರಕ್ಕೆ ಕಹಿ, ಉದರಕ್ಕೆ ಸಿಹಿ ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರ ವಚನ ಬೇವ ಸವಿದಂತೆ".

ಹಾಲತೊರೆಗೆ ಬೆಲ್ಲದ ಕೆಸರು, ಸಕ್ಕರೆಯ ಮಳಲು ತವರಾಜದ ನೊರೆತೆರೆಯಂತೆ ಆದ್ಯರ ವಚನವಿರಲು ಬೇರೆ ಭಾವಿಯ ತೋಡಿ, ಉಪ್ಪು ನೀರುಂಬುವನ ವಿಧಿಯಂತೆ ಆಯಿತೆನ್ನ ಮತಿ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ" ಎಂಬ ಈ ವಚನ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಅದ್ಭುತ ಶಕ್ತಿ ಪ್ರವಾಹ ಪರಿದಿದೆ. ಮನುಷ್ಯನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಈಶ್ವರಾಸಕ್ತಿಯ ಒಳ್ಳೇ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತುಂಬಿ ದೇವದತ್ತ ಕರೆದೊಯ್ಯುವ ಭವ್ಯೋದ್ದೇಶ ತುಂಬಿದೆ.

"ಎನ್ನ ಕಾಯವ ದಂಡಿಗೆಯ ಮಾಡಯ್ಯ, ಎನ್ನ ಶಿರವ ಸೋರೆಯ ಮಾಡಯ್ಯ, ಎನ್ನ ನರವ ತಂತಿಯ ಮಾಡಯ್ಯ, ಎನ್ನ ಬೆರಳ ಕಡ್ಡಿಯ ಮಾಡಯ್ಯ, ಮೂವತ್ತೆರಡು ರಾಗವ ಹಾಡಯ್ಯ ಉರದಲೊತ್ತಿ ಬಾರಿಸು ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ" ಎನ್ನುವ ಸರ್ವಾರ್ಪಣ ಭಾವದ ನುಡಿ ಅಂಧಕಾರದಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದವರನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸುತ್ತದೆ. ಒಂದೊಂದು ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಭಾವಸೌಷ್ಠವ, ಆತ್ಮಶಕ್ತಿಯ ಗಾಂಭೀರ್ಯ, ಕೂಡಲಸಂಗನಲ್ಲಿರುವ ಅಚಲ ನಿಷ್ಠೆ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಕಂಗಳ ಕತ್ತಲೆ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಕಾಯದ ಮೋಹವ ದೂಡಲು ಸರ್ವಸ್ವವನ್ನೇ ಸೂರೆಗೊಂಡಂತಿದೆ. ಈ ವಚನದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಶಬ್ದದಲ್ಲಿಯೂ ಗೂಢವಾದ ಅರ್ಥವು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವಂತೆ ಶಕ್ತಿ ತುಂಬಿದೆ. ಮಹಾತ್ಮಾ ಬಸವಣ್ಣನವರ ವಚನಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಂತಃಸತ್ವ ಮತ್ತು ಬಹಿಃರೂಪಗಳೆರಡರಲ್ಲಿಯೂ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದುದಾಗಿದೆ. ಜೀವನವನ್ನು ಪೂರ್ಣ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿ ಮಾನವನ ಎಲ್ಲ ಶಕ್ತಿಗಳ ವಿಕಾಸಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುವ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ಆಗಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ಜೀವನದ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಿ, ವಿಶ್ವ ಬಂಧುತ್ವಕ್ಕೆ ದಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿವೆ. ತಿಳಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಲು ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕವಾಗಿವೆ. ಸುಖ ದುಃಖಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ದೇವನಿಗರ್ಪಿಸಿ ಶಿವ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ ಪಡೆದ ಕಾರಣಿಕ ಪುರುಷ.

"ಎನ್ನ ಯೋಗಕ್ಷೇಮ ನಿಮ್ಮದಯ್ಯ, ಎನ್ನ ಹಾನಿ ವೃದ್ಧಿ ನಿಮ್ಮದಯ್ಯ, ಬಳ್ಳಿಗೆ ಕಾಯಿ ದಿಮ್ಮಿತ್ತೆ, ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ" ಎಲ್ಲ ಭಾರವನ್ನು ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ನೀಡಿ, ಹಿರಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಪಡೆದ ಮಹಾ ಮಹಿಮ, ಮಹಾವಿಭೂತಿ.

ಇವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಮೇರುಶಿಖರ ಸದೃಶವಾದುದು. ಇವರ ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ವ್ಯಾಪಕವಾದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ಮತ್ತಷ್ಟು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಕತ್ತರಿಸಿ ಹಾಕುವದಷ್ಟೇ ಕ್ರಾಂತಿಯಲ್ಲ ಅದು ವಿನಾಶಕ್ಕೆ ದಾರಿಯಾಗುವದು. ಬಸವಣ್ಣನವರ ಕ್ರಾಂತಿ ಶಾಂತಿಯುತವಾದುದು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಪುನರ್‌ಸೃಷ್ಟಿಯ ವಿಧಾಯಕ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವಂತಹದು. ಅಂದಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದಾಗ, ತಿಳಿವಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಒಡಮೂಡುತ್ತದೆ.

ನೂರನೋದಿ ನೂರ ಕೇಳಿದರೇನು? ಆಶೆ ಹರಿಯದು ರೋಷ ಬಿಡದು ಮಜ್ಜನಕ್ಕೆರೆದು ಫಲವೇನು? ಹೀಗೆ ಹಲವು ಬಗೆಯ ತತ್ವದೃಷ್ಟಿಯ ವಚನಗಳನ್ನು ಬಸವಣ್ಣನವರ ವಚನ ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಪವಿತ್ರ ವಾಣಿಯಿಂದ, ಆತ್ಮಸ್ಫುರಣದಿಂದ ಲೋಕಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ನುಡಿದ ವಚನಗಳು ಜೀವನದ ಎಲ್ಲ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸತಕ್ಕವುಗಳೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ವೇದಾಗಮೋಪನಿಷತ್ತಿನ ಸಾರವನ್ನೇ ಸಲಭವಾದ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ, ಮಾನವನ ಹೃದಯವು ಕರಗುವಂತೆ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಜ್ಯೋತಿಯಾಗಿದ್ದರು. ಬಸವಣ್ಣನವರು ಕೇವಲ ವಚನ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗದೆ, ಅಂದು ಎಂದೆಂದೂ ಹಸಿದ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಣೆ, ಸ್ತ್ರೀ ಸುಧಾರಣೆ, ಅಸ್ಪೃಶ್ಯೋದ್ಧಾರ, ಧಾರ್ಮಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಸುಧಾರಣೆ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಗೆ ಹಗಲಿರುಳೂ ಚಿಂತಿಸಿ, ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತಂದು ವೈಚಾರಿಕ ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದ ವಿಶ್ವವಿಭೂತಿಯಾಗಿದ್ದರು. ಬಸವಣ್ಣನವರ ನಿಲುವನ್ನು ನಿಂತು ನೋಡುವಾಗ, ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಮತೀಯ ಪರಿಮಿತಿಯು ಕಳಚಿಹೋದ ವ್ಯಾಪಕತೆಯನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಅವರು ಆಲೋಚಿಸಿದುದು ವಿಶ್ವಮಾನವರಾಗಿ; ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಿದುದು ವಿಶ್ವಮಾನವರಿಗಾಗಿ. ಅಂತೆಯೇ ಅವರು ಆದರ್ಶವಾದಿಗಳು, ಏಕೇಶ್ವರವಾದಿಗಳು; ಈ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ಮಣ್ಣನ್ನೇ ಹೊನ್ನಾಗಿರಿಸಿದ ಮಹಾಚೇತನರು.

"ದೇವನೊಬ್ಬ ನಾಮಹಲವು. ಪರಮ ಪತಿವ್ರತೆಗೆ ಗಂಡನೊಬ್ಬ ಕಾಣಿರೋ, ಮತ್ತೊಂದಕ್ಕೆರಗಿದರೆ ಕಿವಿ ಮೂಗ ಕೊಯ್ಯುವನು ಹಲವು ದೈವದ ಎಂಜಲ ತಿಂಬುವರನೇನೆಂಬೆನಯ್ಯ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ" ಎಂದು ಕಠೋರವಾಗಿ ಸಾರಿದ್ದಾರೆ. ಕಲ್ಲ ಮೇಲೆ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದ ಕಲ್ಲುಲಿಂಗವನ್ನು ಅಲ್ಲಮ ಪ್ರಭುಗಳು ಹಳಿಯುವಂತೆ, "ಅರಗು ತಿಂದು ಕರಗುವ, ಉರಿಯ ಕಂಡರೆ ಮುರುಟುವ, ಅವಸರ ಬಂದರೆ ಮಾರುವ, ಅಂಜಿಕೆಯಾದರೆ ಹೂಳುವ ಸ್ಥಾವರ ಲಿಂಗಪೂಜೆ ಅವರಿಗೆ ಬೇಡ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಬ್ಬರು ಮೂವರು ದೇವರೆಂದು ಉಬ್ಬಿ ನುಡಿಯಬೇಡ" ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಸತ್ಯವ ನುಡಿವುದೇ ದೇವಲೋಕ ಎಂಬಲ್ಲಿ ಸತ್ಯದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ತನಗೆ ಮುನಿವರಿಗೆ ತಾ ಮುನಿಯಲೇಕಯ್ಯ? ಮನದ ಕೋಪ ತನ್ನ ಅರುವಿಂಗೆ ಹಾನಿ, ಕಿಚ್ಚು ಮನೆಯ ಸುಡದಲ್ಲದೆ, ನೆರೆಮನೆಯ

ಮನೆಯ ಸುಡದು ಎಂಬಲ್ಲಿ ಸಹನೆಯ ಮಹತ್ವವನ್ನು, ದಯವಿಲ್ಲದ ಧರ್ಮವಾವುದಯ್ಯ, ದಯವೇ ಧರ್ಮದ ಮೂಲವಯ್ಯ ಎಂಬಲ್ಲಿ ಕರುಣೆಯ ಮಹತ್ವವನ್ನೂ, ಉಂಬ ಜಂಗಮ ಬಂದರೆ ನಡೆಯೆಂಬರು, ಉಣ್ಣದ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಬೋನವ ಹಿಡಿಯೆಂಬರಯ್ಯ ಹಾಗೂ ಪಾಪಿಯ ಧನ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಕ್ಕಲ್ಲದೆ ಸತ್ಪಾತ್ರಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲದಯ್ಯಾ? ಎಂಬಲ್ಲಿ ದಾನದ ಪರಿಶುದ್ಧತೆಯನ್ನೂ, ಕಳಬೇಡ ಕೊಲಬೇಡ, ವೇದವನೋದಿದವರ ಮುಂದೆ ಅಳು ಕಂಡೆಯಾ ಹಾಗೂ ಕೊಲ್ಲುವವನೇ ಮಾದಿಗ ಹೊಲಸು ತಿಂಬುವವನೇ ಹೊಲೆಯ ಎಂಬಲ್ಲಿ ಅಹಿಂಸೆಯ ತತ್ವವನ್ನೂ ಸಾರಿದ್ದಾರೆ.

ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮವು ಕೇವಲ ವ್ಯಕ್ತಿ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವನ್ನೂ ಸಾರುವದಕ್ಕಾಗಲಿ ಜನ್ಮ ತಾಳಲಿಲ್ಲ. ಪಾಂಡಿತ್ಯದ ಕೆಚ್ಚಿನಿಂದ ಒಂದು ಗಹನ ತತ್ವವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿ ಜನತೆಯನ್ನು ದಂಗುಗೊಳಿಸುವದಕ್ಕೂ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲಿಲ್ಲ. ಬಸವಣ್ಣನವರೇ ಆದಿಯಾಗಿ ವೀರಶೈವಧರ್ಮ ಪ್ರತಿಪಾದಿತರು ಜನತೆಯಿಂದ ಬಹಳ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರನ್ನು ಕಡೆಗಣ್ಣಿನಿಂದ ಕಾಣುವ ಮಹಾನುಭಾವತ್ವವನ್ನು ಮೆರೆಸಲಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಾಧನೆಯಿಂದ ಯಾವ ಆನಂದ ನೈರ್ಮಲ್ಯ ಶಾಂತಿಗಳನ್ನು ದೊರಕಿಸಿ ಕೊಂಡಿದ್ದರೋ, ಅದರ ಲಾಭ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ದೊರೆಯಬೇಕೆಂದು ಬಯಸಿದರು. ತಮ್ಮ ಜೀವನ ಹಸನಾದಂತೆ ನಾಡಿನವರೆಲ್ಲರ ಜೀವನವೂ ಹಸನವಾಗಬೇಕು. ಲೋಕವೆಲ್ಲ ಒಂದು ಧರ್ಮದ ಶ್ವೇತ ಛತ್ರದ ಕೆಳಗೆ ಗೆಳೆಯರಂತೆ, ಸಹೋದರರಂತೆ ಬಾಳಿ ಬದುಕಬೇಕೆಂಬುದೇ ಅವರ ಹಿರಿಯಾಶೆಯಾಗಿತ್ತು. ಬಾಳುವೆಯನ್ನು ಮರೆತು ಸದಾ ಪರಲೋಕ ಚಿಂತೆಯಲ್ಲಿರುವದು ನಿರರ್ಥಕವಾದುದೆಂದು ಬಾಳುವೆಯನ್ನೂ ಮರೆತು ಸದಾ ಪರಲೋಕ ಚಿಂತೆಯಲ್ಲಿರುವದು ನಿರರ್ಥಕವಾದುದೆಂದು ಬಗೆದಿದ್ದರು. ಇಹಪರ ಲೋಕಗಳನ್ನು ಎರಡು ಜಗತ್ತುಗಳನ್ನಾಗಿ ವಿಭಾಗಿಸಿವೆ. "ಮರ್ತ್ಯಲೋಕವೆಂಬುದು ಕರ್ತಾರನ ಕಮ್ಮಟವಯ್ಯಾ. ಇಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲುವವರು ಅಲ್ಲಿಯೂ ಸಲ್ಲುವರು. ಇಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲದವರು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಸಲ್ಲರಯ್ಯ" ಎಂದುಸುರಿ ಒಂದು ಮತ್ತೊಂದರ ಪೂರಕವೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದರು. ಮುಂದಿನ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬಾಳುವ ಮಾಡುವದೆಂದರೆ ಈ ಲೋಕದ ಮುಂದುವರಿಸದಂತಲ್ಲದೆ ಬೇರೆಯಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಸಾರಿದರು. ಇಹಲೋಕದ ಕುಂದು ಕೊರತೆಗಳನ್ನು ಅಪೂರ್ಣವಾದ ಆಶೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವದಕ್ಕೆ ಮುಂದಿನ ಲೋಕ ಒಂದಿದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸುವ ಮಾಯಾ ನಿರಸನವನ್ನು ಮಾಡಲೆತ್ನಿಸಲು ವೀರಶೈವ ಮತೋದ್ಧಾರಕರಾದ ಮಹಾತ್ಮಾ ಬಸವಣ್ಣನವರು ವೀರಶೈವ ಸಿದ್ಧಾಂತದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿದ್ದ ಭಕ್ತಿ, ಜ್ಞಾನ, ವೈರಾಗ್ಯಗಳ ತ್ರಿವೇಣಿ ಸಂಗಮಕ್ಕೆ ಒಂದು ಶಾಶ್ವತ ನಿಲವನ್ನು ಕೊಡಲು ಶಿವಾನುಭವ ಮಂಟಪವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದರು.

ಅಂದು ಶಿವಾನುಭವ ಮಂಟಪ ಸಂಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದುದರ ಪರಿಣಾಮದಿಂದಲೇ ಇಂದಿಗೂ ಮಾನವ ಕುಲಕ್ಕೆ ಚೇತನಶಕ್ತಿ ನೀಡಿರುವದಲ್ಲದೆ ವೀರಶೈವ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟಾದರೂ ಶಕ್ತಿ ಚೈತನ್ಯವಿದೆ.

ಷಟಸ್ಥಲ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಮೂಲಕ ಈ ಶಿವಾನುಭವ ಮಂಟಪವು ಕರ್ಮವಾದ ಬೇರುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಸಡಿಲಿಸಿಬಿಟ್ಟಿತು. ಲಿಂಗದೀಕ್ಷೆಯ ಮೂಲಕವಾಗಿ ತನ್ನ ಧರ್ಮದ್ವಾರವನ್ನು ಎಲ್ಲ ಜಾತಿ ಸ್ತ್ರೀ ಪುರುಷರಿಗೆ ತೆರದಿಟ್ಟಿತು. ಆದರಿಂದ ಹಿಂದೂ ಸಮಾಜದ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿತೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇದರಿಂದ ಬಂಧು ಭಾವನೆಯು ಭಗಿನಿ ಭಾವನೆಯು ಬೆಳೆಯುವವಲ್ಲದೆ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಪುರುಷರಂತೆ ಸಮಾನ ಹಕ್ಕುಗಳು ದೊರೆತವು. ಗಡ್ಡ, ಮೀಸೆ ಬಂದರೆ ಗಂಡೆಂಬರು, ಮೊಲೆ ಮೂಡಿಬಂದರೆ ಹೆಣ್ಣೆಂಬರು ನಡುವೆ ಸುಳಿವಾತ್ಮ ಹೆಣ್ಣೂ ಅಲ್ಲ, ಗಂಡೂ ಅಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಸ್ವಾರಸ್ಯಮಯ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಿವೇದಿಸಿತು ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಶಿವಾನುಭವ ಮಂಟಪವು ಒಂದೇ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಲು ಶಕ್ಯವಿದೆಯೆಂದು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿತು. ಪ್ರಾರಬ್ಧ ಕರ್ಮವನ್ನು ಸಹ ಪ್ರಸಾದ ರೂಪವಾಗಿ ಹೇಗೆ ಭೋಗಿಸಬೇಕೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಬಸವಣ್ಣನವರ ನುಡಿಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಕೇಳೋಣ.

"ಪಂಡಿತನಾಗಲಿ, ಮೂರ್ಖನಾಗಲಿ ಸಂಚಿತ ಕರ್ಮ ಉಂಡಲ್ಲದೆ, ಬಿಡದು, ಪ್ರಾರಬ್ಧ ಭೋಗಿಸಿದಲ್ಲದ ಹೋಗದೆಂದು ಶೃತಿ ಸಾರುತ್ತಿದ್ದಾವೆ ನೋಡಾ, ತಾನಾವ ಲೋಕದೊಳಗಿದ್ದೊಡೆಯೂ ಬಿಡದು ಕರ್ಮ, ಕರ್ಮ ಫಲಗೂಡಿ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವರಿಗೆ ಆತ್ಮ ನೈವೇದ್ಯ ಮಾಡಿದಾತನೇ ಧನ್ಯನು. ಆತ್ಮಾನುಭವದ ಅಮರ ಸಂದೇಶವನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಶಿವಾನುಭವ ಮಂಟಪವು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಕಡಿಮೆಯಿಯವರಲ್ಲವೆಂಬುದು ತೋರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಉನ್ನತಿ ವಿಲಕ್ಷಣವಾಗಿ ಆಯಿತೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಈ ಅನುಭವ ಮಂಟಪದ ವಿದ್ಯುತ್ ಶಕ್ತಿಯ ಆಗರದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಶಕ್ತಿಯ ಮೂಲಕ ಇಡೀ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಒಂದು ತರಹದ ಹೊಸ ಜೀವ, ಹೊಸ ಭಾವ, ಹೊಸ ಬೆಳಕು, ಹೊಸ ತೇಜಸ್ಸು ಮಿಂಚತೊಡಗಿತು. ಇದು ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ವಿನೂತನ ಜೀವ ಕಳೆಯನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟಿತು.

ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಯಾವದಾದರೊಂದು ಕಾಯಕವನ್ನು ಮಾಡಲೇಬೇಕೆಂದು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ಮಾಡಿ, 'ಕಾಯಕವೇ ಕೈಲಾಸ' ಎಂದು ಉದ್ಯೋಗದ ಗೌರವವನ್ನುಬೆಳೆಯಿಸಿತು. ತೋರಲಿಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಕೀಳು ಕೆಲಸವಾದರೂ ಅದು ಈಶ ಸೇವೆ, ಮಾನವ ಸೇವೆಯ ವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಡಲಿರುವ ಉದ್ಯೋಗವಲ್ಲವೂ ಪವಿತ್ರವೆಂಬ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿತು. ಜ್ಞಾನ, ಭಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಕರ್ಮ ಈ ಮೂರೊಳಗೆ ಯಾವುದು ಹೆಚ್ಚಿನದೆಂಬುವ ವಾದವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಿತು. ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮಗಳೆಂಬುವೇ ಇದರ ಬಾಹ್ಯ ಕುರುಹುಗಳು ಎಂದು ತತ್ವಯುತ ಅನುಭವಪೂರ್ಣ ವಿಚಾರದೊಡನೆ ನಿರ್ಧರಿಸಿತು. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ವಿವಿಧ ಅನುಭವ ಪುಷ್ಪಗಳಿಂದ ಶೋಭಿಸುವ ಪ್ರದರ್ಶನಮಂದಿರದಂತಿತ್ತು ಈ ಶಿವಾನುಭವ ಮಂಟಪ. ಈ ಹೂದೋಟದಲ್ಲಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ತುಂಬಿರುವ ಸಕಲ ತರಹದ ಅನುಭವದ

ಹೂವಿನ ಗಿಡಗಳು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದವು. ಒಂದೊಂದು ಹೂವಿಗೆ ಒಂದೊಂದುಸೌಂದರ್ಯ, ಒಂದೊಂದು ವಾಸನೆ, ಈ ಅನುಭವ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಶಿವಾನುಭವ ಪುಷ್ಪಗಳು ಬಹು ಕಮಾನೀಯವಾಗಿ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿದ್ದವೆಂಬುದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇಂತು ೮೦೦ ವರ್ಷಗಳ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ಮಹಾತ್ಮಾ ಬಸವಣ್ಣನವರು ಅಸಾಧಾರಣವಾದದ್ದನ್ನು ಸಾಧಿಸಿ, ಅನುಭವ ಮಂಟಪದ ಮೂಲಕ ಮಹಾಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಮಾಡಿದ್ದು ನೋಡಿದರೆ ಆಶ್ಚರಿಯಾಗದು.

ಡಾ. ಹೋಮರ್ ಎ. ಜಾಕ್, ಅವರೊಡನೆ

Dr. Homer A Jack ಅವರನ್ನು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಅಂದರೆ ಸನ್ ೧೯೭೦ರಲ್ಲಿ ಜಪಾನದ ಕ್ಯೋಟೋದಲ್ಲಿ ಜರುಗಿದ The first World Conference on Religion and peace ಈ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾಗಿ, ಅತ್ಯಂತ ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ, ನಿರಂತರವೂ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಶಾಂತಿ ಸಿಗಬೇಕೆಂದು ಹಂಬಲಿಸುತ್ತ ಕಾಲ ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಇವರ ಕರ್ತೃತ್ವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಕ್ಯೋಟೋದಲ್ಲಿ ಇವರನ್ನೊಮ್ಮೆ ಹೀಗೆ ಕೇಳಿದವು.

ನೀವೊಮ್ಮೆ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬರುವಿರಾ? Yes. ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಬರುವೆ. ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿರುವ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಗೆ ಬರುವಿರಾ? ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದಾಗ ನೋಡೋಣ ವೆಂದು ಅವರಿಂದ ಉತ್ತರ ಬಂದಿತು. ಮುಂದೆ ನಮ್ಮ ಇವರ ಸಂಪರ್ಕ ನಿಕಟವಾಗುತ್ತ ಬಂದಿತು. ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ World Conferenceನ ಬಗೆಗೆ ವಿಚಾರ ವಿನಿಮಯ ಮಾಡುವ ಪತ್ರಗಳು ಹಾಗೆಯೇ ನಮಗೆ ಬರುತ್ತಲಿದ್ದವು. ಹೀಗೆಯೇ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳು ಸಂದವು. ಇದರ ಸತತೋದ್ಯೋಗ, ಧರ್ಮದ ಮೇಲಿರುವ ಅಭಿಮಾನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಮುಖಂಡರನ್ನು ಧರ್ಮ ಗುರುಗಳನ್ನು ಒಂದಡೆ ಕೂಡಿಸಿ ಭಾವೈಕ್ಯ ಹುಟ್ಟಿಸುವ ಇವರ ಮಹದಿಚ್ಛೆಯನ್ನು ಕಂಡು, ಇವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಮೆಚ್ಚಿದೆವು. ಯಾವದೇ ವಿಷಯ ವನ್ನು ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಲಿ ಸಮರ್ಪಕವಾದ ಉತ್ತರ ನೀಡಿ ಆನಂದ ಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ನಮ್ಮಿಂದಲೇ ಉತ್ತರದ ಕೊರತೆಯುಂಟಾಗುತ್ತಿತ್ತೇ ಹೊರತು ಅವರಿಂದ ಎಂದಿಗೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ಇಳಿ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ಅವರ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆ ಮಲಗಿದವ ರನ್ನು ಬಡಿದೆಬ್ಬಿಸುವಂತಿತ್ತು. ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಇವರಿಂದ ೧೯೭೪ರ ಅಗಸ್ಟದಲ್ಲಿ ಬೆಲ್ಜಿಯಂ ದೇಶದ Levvenದಲ್ಲಿ ಜರುಗಲಿರುವ The second World Conference on Religion and Peace ಈ ಪರಿಷತ್ತಿಗೆ ನೀವು ಅವಶ್ಯ ಈ ಸಲ ಭಾಗವಹಿಸಬೇಕು. ಶಾಂತಿ ಪ್ರತಿ ಷ್ಠಾಪನೆಗಾಗಿ ನಮ್ಮೊಡನೆ ಸಹಕರಿಸಬೇಕು. ಎಂದುದಾಗಿ ೩-೪ ಸಲ ನಮಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆದರು. ಇಲ್ಲಿಯ ಕಾರ್ಯ ಬಾಹುಲ್ಯದ ಮೂಲಕ ಉತ್ತರ ನೀಡದೆ ಮೌನ ತಾಳಿದ್ದೆವು. ಮತ್ತೊಂದು Homer A Jack ನಮಗೆ ಹೀಗೆ ಬರೆದರು. ಈ ಸಲ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿಸಲೇ

ಬಾರದು. ತಪ್ಪಿಸಿದರೆ ನಮಗೆ ಬಹಳ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನೋವಾಗುತ್ತದೆ ಜಗತ್ತಿನ ಸ್ಥಿರಶಾಂತಿ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಧರ್ಮ ಹೇಗೆ ನೆರವಾಗಬಲ್ಲುದು? ಎಂಬ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಹತ್ವ ಪೂರ್ಣ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. "ಇವರ ಒತ್ತಾಯದ ಅಭಿಮಾನದ ಪತ್ರವನ್ನು ಓದಿ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮವುಂಟಾಗಿ, ಅವರಲ್ಲಿರುವ ವಿಶ್ವಬಾಂಧವ್ಯ ಬೆಳೆಸುವ ಹೊಂಗನಸನ್ನು ನೋಡಿ ಲುವೆನ್ ಪರಿಷತ್ತಿಗೆ ಬರುತ್ತೇವೆಂದು ಬರೆದಾಕ್ಷಣ ಇಲ್ಲಿಯ ಭಕ್ತ ರಿಚ್ಛೆಯಂತೆ Dr. Homer A Jack ಈ ರೀತಿ ಬರೆದರು.

Dear Mahaswamiji

"It is good to here from you and to know that you will be attending our second World Conference. As I write earlier our Conference Would not be right without you" ಈ ಪತ್ರವನ್ನು ನೋಡಿ ದಾಗ ಅವರಲ್ಲಿರುವ ಭಾರತದ ಧರ್ಮ ಗುರುಗಳ ಮೇಲಿರುವ ಅಭಿಮಾನ ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸಲುವಾಗಿ ಅವರಿಗಿರತಕ್ಕಂಥ ವಿಶಾಲ ಭಾವನೆಯ ಸ್ನೇಹವು ಎದ್ದು ಕಾಣು ತ್ತದೆ. ನಾವು Levven ದಲ್ಲಿ ಜರುಗಿದ Second World Conference on Religion and peace ದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ Dr. Homer A Jack ಅವರ ಕಾರ್ಯ ದಕ್ಷತೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಅತ್ಯಂತ ಆನಂದವುಳ್ಳವರಾದೆವು. ಲುವೆನದ Second World Conference on Religion and peace ಈ ಪರಿಷತ್ತು ಇಷ್ಟು ಸುವ್ಯವಸ್ಥಿತ ರೀತಿ ಯಿಂದ ಆದರ್ಶಯುತವಾಗಿ ನಡೆದು, ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಜನಜಾಗೃತಿ ಮಾಡಲು, ಧರ್ಮಶಕ್ತಿ ಬೆಳೆದು ಶಾಂತಿ ತಲೆದೋರಲು, Dr. Homer A Jack ಹಾಗೂ ಅವರ ಪತ್ನಿ ಇವರಿರ್ವರೂ ಪ್ರಧಾನ ಪಾತ್ರವಹಿಸಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿರುವದನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡು ಹಿಗ್ಗಿನ ಕಡಲಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದೆವು. ಇಂತಹ ಶಾಂತಿ ಸಮ್ಮೇಲನಕ್ಕೆ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಾಗಿ Dr. Homer A Jack ರಂತಹರು ದೊರಕಿದ್ದು ವಿಶ್ವಭಾಗ್ಯವೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರೆ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. Dr. Homer A Jack ಅವರ ಸಾಹಸದ ಫಲವಾಗಿ ಜಪಾನದ ಕ್ಯೂಟೋದಲ್ಲಿ ಜರುಗಿದ ವಿಶ್ವಧರ್ಮ ಶಾಂತಿ ಸಮ್ಮೇಲನಕ್ಕಿಂತಲೂ ಬೆಲ್ಜಿಯಂ ದೇಶದ Levven ದಲ್ಲಿ ಜರುಗಿದ ದ್ವಿತೀಯ ಜಾಗತಿಕ ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಶಾಂತಿ ಸಮ್ಮೇಲನವು ಒಳ್ಳೇ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಜರುಗಿತು. ಇದಕ್ಕೆ ಇವರ ಕರ್ತೃತ್ವ ಶಕ್ತಿಯೇ ಮೂಲ ಕಾರಣ. ಈ ಸಲ ನಾವು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ, ತಿರುಗಿ ಬರುವಾಗ, Dr. Homer A Jack ಅವರನ್ನು ಈ ಸಲ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬರುವಿರಾ? ಎಂದು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದಾಗ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಏಕೆ? ನಿಮ್ಮೂರಿಗೂ, ಅವಶ್ಯ ಬರುವೆ ಎಂದು ನಗುತ್ತ ಕೈಕುಲುಕಿ ಹೇಳಿದರು.

ವಿಶ್ವಬಾಂಧವ್ಯಕ್ಕೆ ಹಗಲಿರುಳೂ ದುಡಿಯುತ್ತಿರುವ ಅಂತರ್‌ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಹಾ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಾದ Dr. Homer A Jack ಅವರು ನಮ್ಮೂರಿಗಿಂದು ಬಂದುದು ಸಂತೋಷ ವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿದೆ. ತಾವೊಬ್ಬರಲ್ಲದೆ ತಮ್ಮ ಶ್ರೀಮತಿಯವರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು

ಭಾರತವನ್ನು ತೋರಿಸಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಮತ್ತಷ್ಟು ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡುವಂತಹದಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಕರ್ನಾಟಕದ ಎರಡನೆಯ ರಾಜಧಾನಿಯಂತಿರುವ ನಮ್ಮ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಗೂ ಆಗಮಿಸಿ, ಈ ವಿಶೇಷ ವಿಚಾರ ಸಂಕಿರಣದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿರುವದಂತೂ ಅಭಿಮಾನ ಪಡುವಂತಹದು.

ಧರ್ಮದಿಂದ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ದೊರೆಯಬಹುದೆ? ಎಂಬ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಇಂದು ಚರ್ಚಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅನೇಕ ವಿದ್ವನ್ಮಣಿಗಳು ಇದರಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಮಾನವರನ್ನು ಚೈತನ್ಯ ಪೂರ್ಣರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವದೇ ಧರ್ಮ. ವಿನಾಶಕ್ಕೀಡಾದವರನ್ನೂ ಧರ್ಮವು ರಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ. ಧರ್ಮವೆಂದರೆ ತತ್ವದ ರಾಶಿಯಲ್ಲ. ಅದೊಂದು ಅನುಭವ ಜೀವನ ಪದ್ಧತಿ. ಯಾವದೇ ಒರೆಗಲ್ಲಿಗೂ ಅದು ನಿಲ್ಲುವಂತಿರಬೇಕು. ದೀನದಲಿತರ ಸೇವೆಯೇ ಧರ್ಮ. "ಈ ಸೇವಾ ಧರ್ಮವನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಿ ನಾನು ಅಹಿಂಸಾವಾದಿಯಾಗಲಾರೆ. ಅಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಳಿದು ಸತ್ಯದ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವಾಗಲಾರದು. ಇನ್ನು ಈ ಸತ್ಯವನ್ನು ಳಿದು ಬೇರೆ ಧರ್ಮವಿಲ್ಲವೆಂದು" ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ಅನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು. ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಕಾಲ ಕಾಲಕ್ಕೆ ನಾನಾ ಧರ್ಮಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡರೂ ಅವೆಲ್ಲವುಗಳ ಗುರಿ ಒಂದೇ ಆಗಿದೆ. ಧರ್ಮವು ನಿಂತು ಮಲೆತ ನೀರಾಗಿರದೆ ಜೀವಂತ ಪ್ರವಾಹವಾಗಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರದ ಶಕ್ತಿಗೆ ಪ್ರವಾಹವಾಗಿದೆ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಶಕ್ತಿಗೆ ಆಗರವಾಗಿದೆ. ಧರ್ಮವು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪ್ರತಿರೂಪವಾಗಿರಬೇಕು. ಧರ್ಮವು ಉದಾತ್ತವಾಗಿರಬೇಕು. ವಿಶ್ವಕುಟುಂಬ ಭಾವಕ್ಕೆ ಪೋಷಕವಾಗಿರಬೇಕು. ಗರ್ವಾಹಂಕಾರಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಧರ್ಮವು ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಮೆರೆಯಲಾರದು. ಧರ್ಮ ಧರ್ಮಗಳ ನಡುವೆ ಅಡ್ಡಗೋಡೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವದು ಬಿಟ್ಟು ಪರಸ್ಪರ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ವಿಶ್ವಬಾಂಧವ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾದರೆ ಸಾರ್ಥಕ. ಧರ್ಮದ ತಳಹದಿ ವಿಶಾಲವಾಗಿದ್ದರೆ ಭಾವೈಕ್ಯ ಸಾಧ್ಯ. ವಿಶಾಲ ಭಾವನೆಯ ಧರ್ಮದಿಂದಲೇ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕುತ್ತದೆ. ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಸ್ವಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯು ಉದಯಿಸಿದರೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ಕಂಟಕಪ್ರಾಯವಾಗುವದು. ಪ್ರಪಂಚದ ಧರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್, ಬೌದ್ಧ ಮತ್ತು ಇಸ್ಲಾಂ ಧರ್ಮಗಳು ಪ್ರಮುಖವಾದವುಗಳಾಗಿವೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಧರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಸತ್ಯ, ಅಹಿಂಸೆ, ದಯೆ, ಏಕತೆ ಇವುಗಳೇ ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ ಮೂಲ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ.

ಭಾರತದ ಧರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಸ್ಥಾನವಿದೆ. ಶಿವ ಶಕ್ತಿಯರ ಅವಿನಾಭಾವ ಸಂಬಂಧವೇ ವೀರಶೈವ ತತ್ವಜ್ಞಾನದ ತಿರುಳು. ವಿಶಾಲ ವಿಶ್ವ ವ್ಯಾಪಕ ದೃಷ್ಟಿ ಇದರಲ್ಲಿ ತುಂಬಿದೆ. ವೀರಶೈವ ಶರಣ ಶರಣೆಯರು ತಮ್ಮ ಕಾಯಕದಿಂದ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. "ಕಾಯಕವೇ ಕೈಲಾಸ"ವೆಂಬ ಮಹಾತತ್ವವನ್ನು ವಿಶ್ವಕ್ಕೆ ನೀಡಿದವರೆ ವೀರಶೈವರು.

ಇಂದು ಜಗತ್ತಿನ ಧರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮರಸ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಬೆಳೆದು ಬಂದಾಗ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಅಂತಃಕಲಹಗಳಿಗೆ ಧರ್ಮದಿಂದ ನ್ಯಾಯ

ದೊರೆಯುವ ಪರಿಪಾಠವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರೆ ಅದರಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಿಗೂ, ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೂ, ಸಮಾಜಕ್ಕೂ ಅಷ್ಟೇ ಏಕೆ? ಮಾನವ ಕುಲಕ್ಕೆ ಕಲ್ಯಾಣವುಂಟಾಗುವದು.

ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿಯ ವಿವಿಧ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಧರ್ಮ ಪೀಠಾಧಿಪತಿಗಳು, ತತ್ತ್ವಜ್ಞರು, ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು, ಸ್ವಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಮರೆತು ವಿಶ್ವಕಲ್ಯಾಣದ ಗುರಿಯನ್ನೇ ಕಣ್ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಪರಸ್ಪರ ಸಂಪರ್ಕ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇವರು ಜನರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡಬೇಕು. ಸತ್ಯ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ, ಧರ್ಮ ಬುದ್ಧಿಗಳಿಂದ ಜನ ಮನವನ್ನು ಗೆದ್ದು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ವಿಘಾತಕ ಶಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ತಲೆಯೆತ್ತಲು ಆಸ್ಪದ ಕೊಡಬಾರದು. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹಿಂಸಾಚಾರಕ್ಕೆ ಸ್ಥಾನ ಕಲ್ಪಿಸಬಾರದು. ಧರ್ಮದ ಅಂತಃಸತ್ವದಿಂದ ಜನರನ್ನು ಜಾಗೃತಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಆತ್ಮಶಕ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಿದಂತೆಲ್ಲ, ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣವು ಸುಲಭ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ವಿಶ್ವಶಾಂತಿಯುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂತೆಯೇ ಇಂತಹ ವಿಶ್ವಶಾಂತಿ ಸ್ಥಾಪನೆಗಾಗಿ ಜಗತ್ತಿನ ಪ್ರಮುಖ ಧಾರ್ಮಿಕ ಧುರೀಣರು ಕೂಡಿಕೊಂಡು International Committee ರಚಿಸಿಕೊಂಡು, The World Conference on Religion and Peace ಈ ಹೆಸರಿನ ಪರಿಷತ್ತನ್ನು ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕರೆದು ಕಾರ್ಯಗತ ಗೊಳಿಸಿ ಜನಜಾಗೃತಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವದು ಯಾರಿಗೆ ತಾನೆ ಆನಂದವಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ? ಈ ರೀತಿಯ ಪರಿಷತ್ತು ಆಗಿದ್ದು ಪ್ರಪಂಚದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲನೆಯದು. ಇಂದು ಇದು ಇಷ್ಟು ಸುಸಂಘಟಿತವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಲು Dr. Homer A. Jack ಅವರ ಪರಿಶ್ರಮವೇ ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಈಗಾಗಲೇ ೮, ೧೦ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೆ ಭೆಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟು ಅವರಿಗೆಲ್ಲ ವಿಶ್ವಶಾಂತಿ ಸಂದೇಶ ಬೀರಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಾಗಿ ಅವರು ಅಹೋರಾತ್ರಿ ಬೆವರು ಸುರಿಸುತ್ತಿರುವದು ಕಂಡರೆ, ಅವರ ಈ ಅಭಿಮಾನ, ದೇವರೂ ಸಹ ಮೆಚ್ಚತಕ್ಕದ್ದಾಗಿದೆ. ಅವರಿಂದಲೇ ಈ ಪರಿಷತ್ತು ಮುಂದುವರಿಯುವದು ಪ್ರಗತಿಯ ದ್ಯೋತಕವಾಗಿದೆ. ಇಂದು ಭಾರತೀಯರಾದ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಪರಸ್ಪರ ವೈಮನಸ್ಸನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ವಿಶ್ವಶಾಂತಿಗಾಗಿ ಹೋರಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡಿ ಮುನ್ನಡೆದರೆ, Dr. Homer A. Jack ಅವರ ಇಚ್ಛೆ ಪೂರೈಸಿದಂತೆ. ಅವರು ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಬೆಂಬಲಿಗರಾಗೋಣ. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯರಾದ ನಾವುಗಳು ಅವರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತೃಪ್ತಿ ನೀಡಿದಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಧಾರ್ಮಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರೆದ ನಾವುಗಳು ಪ್ರೇಮದ ಭಾವೈಕ್ಯದ ರಸದೂಟವನ್ನು ಉಣ್ಣಿಸಿದರೆ, ನಿರಂತರವೂ ಸಹಕಾರಿಗಳಾದರೆ Dr. Homer A. Jack ಅವರ ಆನಂದಕ್ಕೆಣೆಯೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು ನಾವು ಭಾವಿಸುತ್ತೇವೆ. ಭಾರತೀಯರ ಪ್ರತಿಭೆ ಪರರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬೆಳಗುವಂತೆ ಕಾರ್ಯಪ್ರವೃತ್ತರಾಗೋಣ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ Dr. Homer A. Jack ಲುವನ್‌ದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಹೇಳಿದಂತೆ, ನಮ್ಮ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬಂದುದಕ್ಕೆ ಮಠದ ವತಿಯಿಂದ, ಊರಿನ ನಮ್ಮ ಭಕ್ತರ ವತಿಯಿಂದ

ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವದಲ್ಲದೆ, ೧೨ನೆಯ ಶತಮಾನದಿಂದಲೂ, ಧರ್ಮ ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಗೂ ಧರ್ಮೋದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ, ಭಾರತ ತುಂಬೆಲ್ಲ ೩೦೦೦ ಮಠಗಳನ್ನು ಸಂಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಮೂಲ ಮಠವಾದ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಶ್ರೀ ಜಗದ್ಗುರು ಮೂರುಸಾವಿರ ಮಠವು ನಿರಂತರವೂ ಇವರ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೂ ಸಹ ಸಹಕಾರಿಯಾಗುವದಲ್ಲದೆ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಆ ವಿಶ್ವಪರಿಷತ್ತಿನ ತತ್ವವನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗುವಂತೆ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಲು ಆನಂದವೆನಿಸುತ್ತದೆ.

Dr. Homer A. Jack ಅವರು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗಲೆಲ್ಲ ಧರ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸೌರಭ ಸೂಸುವ ಹೂವಿನ ಬಳ್ಳಿಯಂತಿರುವ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಗೂ ಬರುತ್ತಿರಲಿ. ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಆ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಕಾರ್ಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಇಲ್ಲಿಯವರನ್ನೂ ಎಚ್ಚರಿಸಲಿ. ಅವರಿಗಾಗಿ ಜಗದ್ಗುರು ಗುರುಸಿದ್ಧೇಶ್ವರನಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೇ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ.

Dr. Homer A. Jack ಹಾಗೂ ಅವರ ಪತ್ನಿಯ ಆಯುರಾರೋಗ್ಯ ಭಾಗ್ಯ ಹೆಚ್ಚಲಿ. ಇನ್ನು ಅವರಿಂದ ಈ ಪ್ರಪಂಚವು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಕಾರ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮಾನವ ಕುಲಕ್ಕೆ ಕಲ್ಯಾಣವುಂಟು ಮಾಡಲಿ. ಇದುವೆ ನಮ್ಮ ಅಂತಃಕರಣದ ಕಳಕಳಿಯ ಕರೆ.

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಆಗಮಿಸಿದ ಸ್ವಾಮೀಜಿಗಳೂ, ಹಾಗೂ ಮಹಾ ಪೌರರಾದ ಮೆಥಾಯಿಸ್ ಮತ್ತು R. R. Diwakar ಭಾಷಣಕಾರರಾದ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಮತ್ತು ಭಕ್ತರು ಮೂರುಸಾವಿರಮಠದ ಕರೆಗೆ ಓ ಗೊಟ್ಟು ಸಹಕರಿಸಿ ಬಂದುದಕ್ಕೆ ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ನಮ್ಮ ಶುಭಾಶಯಗಳು.

ಶಿವಯೋಗ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ

ಜನಜೀವನ ಸುಧಾರಿಸಲು ಯೋಗಧ್ಯಾನ ಅವಶ್ಯಕ. ಯೋಗವಿಲ್ಲದೆ ಧ್ಯಾನವಿಲ್ಲದು. ಧ್ಯಾನವಿಲ್ಲದೆ ಯೋಗಬರದು. ಯೋಗದಿಂದ ಅನೇಕ ರೋಗಗಳನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡಿದ ಉದಾಹರಣೆಗಳುಂಟು. ಮನುಷ್ಯನು ಅಜ್ಞಾನಾಂದಕಾರದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಒದ್ದಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ, ಅಂಥವನನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸಲು ಯೋಗ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯೇ ದಿವ್ಯೌಷಧ. ಇದೆಲ್ಲವನ್ನು ಲಿಂ. ಹಾನಗಲ್ಲ ಕುಮಾರ ಶಿವಯೋಗಿಗಳು ಅರಿತುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಈ ಯೋಗ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಆತ್ಮಶುದ್ಧಿಯಾಗಿ, ಮನಸ್ಸಿನ ದೌರ್ಬಲ್ಯ ನಷ್ಟವಾಗಿ ಸಮಾಜವನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಜಗತ್ತಿಗೆ ಶಾಂತಿ ನೀಡಲು ಈ ಯೋಗ ಸಾಧನೆಯು ಮೂಲ ಬೇರೆಂದು ತಿಳಿದು ಹಾನಗಲ್ಲ ಕುಮಾರ ಶಿವಯೋಗಿಗಳು "ಶಿವಯೋಗ ಮಂದಿರ" ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಸಂಸ್ಥೆಯೊಂದನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಇದೊಂದು ಮಹದುಪಕಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರ ಬಯಸುವವರು ೫ ವರ್ಷದಿಂದ ೧೨ ವರ್ಷದ ಒಳಗಿನ ಬಾಲಕರಿರಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಸಂಸ್ಕಾರವನ್ನು ನೀಡಲು ಅನುಕೂಲ

ವಾಗುತ್ತದೆ. ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳ ಸಂಪರ್ಕ ಬಿಟ್ಟಿರಬೇಕು. ಪ್ರಾಪಂಚಿಕದ ನೆನಪು ಬಂದಿರಬಾರದು. ಅಂದರೆ ಸಮಾಜ ಸೇವೆಯನ್ನು ನಿಸ್ವಾರ್ಥದಿಂದ ಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲ ವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಥವರನ್ನು ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಧಾರ್ಮಿಕ ಹಾಗೂ ಯೋಗ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ನಾವಾದರೂ ಸಹ ಇಲ್ಲಿಯೇ ನಾಲ್ಕನೆಯ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬಂದು ಯೋಗ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆದು ಮಠಾಧಿಪತಿಗಳಾಗಿರುವ ಪರಿಣಾಮ ವಾಗಿಯೇ ಸಮಾಜ ಸೇವೆ ಮಾಡುವ ಭಾವನೆ ಬಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಂದ ಈಗಾಗಲೇ ಸಾವಿರಾರು ಮಠಾಧಿಪತಿಗಳು ತಯಾರಾಗಿ, ಯೋಗ ಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಬಲ್ಲಿದವರಾಗಿ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ತುಂಬೆಲ್ಲ ಧಾರ್ಮಿಕ ಜಾಗೃತಿಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ಸಾಮಾಜಿಕ; ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ತುಂಬುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವ ಸಾಧಕರೆಲ್ಲರೂ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದನಂತರ ಇಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿ, ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕವರು. ಈ ಸಂಸ್ಥೆ ನಿರ್ಜನವಿದ್ದು ಮಗ್ಗಲಲ್ಲಿಯೇ ಮಲಪ್ರಭಾ ಹೆಸರಿನ ಹೊಳೆ ಹರಿದಿದೆ. ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ಎನಿತೋ ಗುಹೆಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಅವೆ. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ಕಲಿತು ಪರದೇಶದಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮ ವಿಶಾಲ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿ ಮಧುರ ಬಾಂಧವ್ಯವನ್ನು ಬೆಳೆಸಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಂಸ್ಥಾಪಕರ ಮಹದಿಚ್ಛೆ ಇತ್ತು. ಇಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವ ನಾಗನೂರು ಶಿವಬಸವ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಇವರು ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಒಳ್ಳೇ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು. ಇಂತಹ ಯೋಗ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ Dr. Homer A. Jack ಅವರು ಹಾಗೂ ಅವರ ಹೆಂಡತಿ ಭೆಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟದ್ದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೆ ಅತೀವ ಸಂತೋಷ ವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಂದ ತಯಾರಾದ ಸಾಧಕರನ್ನು ಪರದೇಶಕ್ಕೆ ಧರ್ಮ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ಕಳಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವೂ ಅದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಯೋಗ ಸಂಸ್ಥೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದು ಇದು ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿಯೇ ಮೊದಲು.

ನಿಸರ್ಗ ಸೌಂದರ್ಯದಿಂದೊಡಗೂಡಿದ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಸಂಸ್ಥಾಪಕರು ಮಹಾ ತಪಸ್ವಿಗಳು, ದೂರದೃಷ್ಟಿಯುಳ್ಳವರು, ಸರ್ವಧರ್ಮ ಸಮನ್ವಯ ದೃಷ್ಟಿಯುಳ್ಳವರು. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯವರು ನೀವು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು, ಇಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಲು ಅಭಿಮಾನವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮೇಲೆ ನಿಮ್ಮ ಮಮತೆ, ಅಭಿಮಾನ ನಿರಂತರವೂ ಇರಲಿ. Dr. Homer A. Jack ರಂತಹ ಕರ್ತೃತ್ವ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ಅಂತರ್‌ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಹಾ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಬಂದುದು ನಮಗೆ ಬಹಳ ಆನಂದವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಎಲ್ಲ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ವತಿಯಿಂದ ಹಾಗೂ ಇಲ್ಲಿ ಭಕ್ತರ ವತಿಯಿಂದ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಘಟಪ್ರಭೆಯಲ್ಲಿ

"ಶರೀರ ಮಾದ್ಯಂ ಖಲು ಧರ್ಮಸಾಧನಂ" ಆರೋಗ್ಯ ಭಾಗ್ಯವು ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತಲೂ

ಹೆಚ್ಚಿನದು. ಆರೋಗ್ಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಯಾವ ಕಾರ್ಯವೂ ಆಗಲಾರದು. ಧಾರ್ಮಿಕ ಜಾಗೃತಿ ಮಾಡಲು, ಸಾಮಾಜಿಕರಲ್ಲಿ ಭಾವೈಕ್ಯ ಹುಟ್ಟಿಸಲು ಆರೋಗ್ಯದಿಂದ ಇದ್ದರೆ, ಆ ಶಕ್ತಿಯ ಬಲದಿಂದ ಸತ್‌ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಲು ಬರುವದು. ಆರೋಗ್ಯದಿಂದ ಇದ್ದರೆ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸಮಾಧಾನ ಹಾಗೂ ಶಾಂತಿ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಶಾರೀರಿಕ ಹಾಗೂ ಮಾನಸಿಕ ಶುದ್ಧಿ ಎರಡನ್ನೂ ಗಮನಿಸುವದು ಮುಖ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯ. ಎರಡೂ ಕೂಡಿದರೇನೆ ಮನುಷ್ಯನು ಪರಿಪೂರ್ಣನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಆರೋಗ್ಯ ಇರದಿದ್ದರೆ ಕಾಮ, ಕ್ರೋಧ, ಮೋಹ, ಮದ, ಮತ್ಸರಾದಿ ದುರ್ಗುಣಗಳು ಕಾಡಿ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಕಾಡು ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಒಯ್ಯುತ್ತವೆ. ಆರೋಗ್ಯವೇ ಧರ್ಮಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರಥಮ ಸೋಪಾನ. ಇದನ್ನರಿತೇ ನಮ್ಮ ಗುರುಗಳಾದ ಲಿಂ. ಜಗದ್ಗುರು ಶ್ರೀ ಗುರುಸಿದ್ಧ ರಾಜಯೋಗೀಂದ್ರ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳು, "ಶ್ರೀ ಜಗದ್ಗುರು ಗುರುಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ಸಹಕಾರಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆ" ಈ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಸಂಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದವಾಖಾನೆ ಸಹಕಾರಿ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಪ್ರಥಮ ಸಂಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದು ಬಡವರ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಈ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕ್ಷಯರೋಗದ ವಿಭಾಗವನ್ನು ಹೋದ ವರ್ಷದಿಂದ ತೆರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ಹವೆ, ನೀರು ಒಳ್ಳೇ ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ದು ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿವೆ. ಪರದೇಶದಿಂದಲೂ ಅನೇಕ ರೋಗಿಗಳು ಇಲ್ಲಿಗೆ ೩–೪ ತಿಂಗಳು ಇದ್ದು ತಮ್ಮ ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ಗುಣ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಿದ್ದ ತಮ್ಮ ದವಾಖಾನೆಯ ಚೀಫ್ ಮೆಡಿಕಲ್ ಆಫೀಸರರಾದ ಡಾ. ಬಸವರಾಜ ಆಲೂರು F.R.C.S. ಅವರು ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್‌ದಲ್ಲಿಯೇ ಕಲಿತು ಅಲ್ಲಿಯ ಸೇವೆಯ ಅನುಭವವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ನಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಜನಪ್ರಿಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ, Dr. Homer A Jack ಅವರು ಬಂದಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ಆನಂದವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಮಿಶಿನರಿಗಳು ಮಾಡುವಂತೆ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಧರ್ಮಗುರುಗಳು ಇಂತಹ ದವಾಖಾನೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ಜನ ಸೇವೆಯೇ ಜಗದೀಶನ ಸೇವೆಯೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಭಾವನೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೇ ಈ ದವಾಖಾನೆ ಸೇವೆ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲ ಡಾಕ್ಟರರ, ಸಹಕಾರಿ ವರ್ಗದ ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರ, ನಮ್ಮ ಎಲ್ಲ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ಸೇವೆಯು ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ದು ದವಾಖಾನೆಯು ದಿನೇ ದಿನೇ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಲು ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ.

Dr. Homer A Jack ಅವರು ನಮ್ಮನ್ನು ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಪರದೇಶಕ್ಕೆ ಕರೆಯಿಸಿಕೊಂಡು, ತಾವು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಸ್ತುತ್ಯ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ತೋರಿಸಿ ವಿಶ್ವಶಾಂತಿಯ ಬಲ ಸಂವರ್ಧನೆಗಾಗಿ ಅಹೋರಾತ್ರಿ ಪರಿಶ್ರಮಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುವದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಮರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. Dr. Homer A Jack ಅವರು ನಿರಂತರವೂ ಕಾರ್ಯನಿರತರು. ಅವರು ಜಗತ್ತಿಗೆ ಶಾಂತಿ ಸಿಗಬೇಕೆಂದು ಅಹೋರಾತ್ರಿ ಪರಿಶ್ರಮಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಜಗತ್ತು

ಅಶಾಂತಮಯವಾಗಬೇಕಾದರೆ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯ ದ್ವೇಷಾಸೂಯೆಗಳೇ ಕಾರಣ. ಅವೆಲ್ಲ ಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಧರ್ಮದತ್ತ ಮನಸ್ಸು ಹಾಕಿದರೆ, ಕಷ್ಟ ಕಾರ್ಪಣ್ಯಗಳು ದೂರಾಗಿ ವಿಶ್ವಶಾಂತಿ ಸಾಧ್ಯವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. "ಕಾಯಕವೇ ಕೈಲಾಸ"ಕ್ಕೆ ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಡಿ ದ್ದಾರೆ. Dr. Homer A Jack ಅಂತಹವರ ಕರ್ತವ್ಯ ನಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು, ಸಾಮಾಜಿಕ ಕ್ರಾಂತಿಗೆ, ಶಾಂತಿಗೆ ಭಾಗಿಗಳಾಗೋಣ ಎಂದುಹೇಳಿ ನಮ್ಮೆರಡು ಮಾತು ಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಆಧ್ಯಾತ್ಮ ಬಂಧು ಶ್ರೀ ಪೇಜಾವರ ಮಠಾಧೀಶರು

ಹಿಂದು ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡಿದ ಪೇಜಾವರ ಮಠಾಧೀಶರು ನಮಗೆ ತುಂಬಾ ಸುಪರಿಚಿತರು. ಧರ್ಮ ಜಾಗ್ರತಿ ನಡೆಯುವ ಸಭೆ ಸಮ್ಮೇಲನಗಳಲ್ಲಿ ನಾವೀರ್ವರೂ ಕೂಡುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಸಾಮಾಜಿಕ, ಧಾರ್ಮಿಕ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೇ ಸಂಸ್ಕಾರ ಕೊಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಹಲವು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಪ್ತಾಲೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆವು, ಸಮಾಜೋದ್ಧಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿದ್ದೆವು.

ಒಮ್ಮೆ ನಾವು ೧೦೧ ಗುರು ವಿರಕ್ತರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಿಂದ ಶಿವಯೋಗ ಮಂದಿರದವರೆಗೆ ಧರ್ಮ ಜಾಗ್ರತಿಗಾಗಿ ಪಾದಯಾತ್ರೆ ಮಾಡುವಾಗ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮೊಡನೆ ಪಾಲಗೊಂಡು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಆಚಾರ ವಿಚಾರ ಬಲಗೊಳ್ಳಲು ಇದು ದೊಡ್ಡ ಸಾಧನೆ ಎಂದು ಹಾರೈಸಿ ಸಹಕರಿಸಿದ ಚೇತನ ವ್ಯಕ್ತಿ. ಇವರು ಒಂದೇ ಧರ್ಮದ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿ ತೊಡಗದೆ, ಮಾನವೀಯ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿದ ಮಹಾನ್‌ಶಕ್ತಿ. ಹಿಂದೂ ಸಮಾಜದ ಸಂಘಟನೆಗಾಗಿ ಹಗಲಿರುಳು ಪರಿಶ್ರಮಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞ ವಿದ್ಯಾಪೀಠವನ್ನು ಸಂಸ್ಕೃತ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಮಾಧ್ವ ಮಂಡಳದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ, ಜನಜಾಗ್ರತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಸ್ಪೃಶ್ಯಾಚರಣೆಗೆ ಧರ್ಮದ ಆಧಾರವಿಲ್ಲ ಇದು ಹಿಂದೂ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಂಟಕ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿ ಜನತೆ ಯನ್ನು ಬಡಿದೆಬ್ಬಿಸಿದ್ದಾರೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗಾಗಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಲಯಗಳನ್ನು ಸಂಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಅನಾಥ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗಾಗಿ ಆಧಾರ ಸ್ತಂಭರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಉಚಿತ ಚಿಕಿತ್ಸಾಲಯ ಹಾಗೂ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ರೋಗಿಗಳ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಗೋ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಬಿರುಗಾಳಿಯಿಂದ ಹಾಳಾದ ಆಂಧ್ರ ಕರಾವಳಿಯ ಗ್ರಾಮವೊಂದನ್ನು ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವೆಚ್ಚದಿಂದ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ ಪುನರ್ವಸತಿ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಅವರಿಗೆ ಆಶ್ರಯದಾತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಪೇಜಾವರ ಮಠಾಧೀಶರು ಹಿಂದು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪುನರುತ್ಥಾನಕ್ಕಾಗಿ ಹಗಲಿರುಳು ದುಡಿದು ಗಂಧದಂತೆ ಜೀವನ ಸವೆಸಿದ್ದಾರೆ. ವಿಶ್ವಹಿಂದೂ ಪರಿಷತ್ತ ವಿಶ್ವಮಾನ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಪರಿಶ್ರಮಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಜನಪ್ರಿಯರೆನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಬಹುಮುಖ ಪ್ರತಿಭೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಜೀವನದ ಎಲ್ಲ ರಂಗದಲ್ಲಿಯೂ

ಮಾನವೀಯತೆಯನ್ನು ತುಂಬಿದ್ದಾರೆ. ತಾವು ಕೃಶರಾಗಿ ಸಮಾಜವನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಎತ್ತರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥವರು ಇನ್ನೂ ಇರುವರೆಂದೇ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಧರ್ಮ ಉಳಿದಿದೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಬೆಳೆದಿದೆ. ಅನೇಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಯುವ ಶಕ್ತಿಗೆ ಚೇತನ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಬರಗಾಲ ಬಂದಾಗ ಬಡವರ ಹಸಿವು ಹಿಂಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತಲೂ ಅವರ ಸರ್ವಧರ್ಮ ಸಮನ್ವಯ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಮೆಚ್ಚುವಂತಹದು. ಎಲ್ಲರೊಡನೆ ಬೆರೆತು ಅರಿವಿನ ಬೆಳಕನ್ನು ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಹೃದಯ ವೈಶಾಲ್ಯ ಪರಸ್ಪರ ಸಹಕಾರ ಮನೋಭಾವನೆ ಜನರ ಹೃದಯವನ್ನು ಗೆದ್ದಿವೆ. ಜನ-ಮನೋಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವ ಪೇಜಾವರ ಮಠದ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರ ತೀರ್ಥರ ಜೀವನ ಪವಿತ್ರ ತೀರ್ಥವಾಗಿದೆ. ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಗನುಗುಣವಾಗಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ರಂಗದಲ್ಲಿಯೂ, ಸಾಮಾಜಿಕ ರಂಗದಲ್ಲಿಯೂ ಪರಿವರ್ತನೆ, ಬದಲಾವಣೆ ಅವಶ್ಯಬೇಕೆಂಬುವ ಧೋರಣೆಯುಳ್ಳವರು ವಿವಿಧತೆಯಲ್ಲಿ ಏಕತೆಯನ್ನು ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮವೊಂದರಲ್ಲಿಯೇ ಕಾಣಬಹುದು ಎಂದು ಶ್ರೀಗಳು ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರ "ಮತಾಂತರದ ಬಗ್ಗೆ ಸದಾಚಾರ ಸಂಹಿತೆಯೊಂದನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದು ಒಳ್ಳೆದು" ಎಂದೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. "ಭಾರತದ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಬೆಳಕೇ ವಿಶ್ವಕ್ಕೆ ದಾರಿದೀಪವಾಗಬಲ್ಲದು" ಆದರ್ಶ ಹಿಂದೂ ಸಮಾಜದ ಸಂಘಟನೆಗೆ ಅಭಿಮಾನದೊಡನೆ, ನಿಷ್ಠೆಯೊಡನೆ, ಪರಸ್ಪರ ಸಹಕಾರ ದೊಡನೆ ಕರ್ತವ್ಯ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಮನಸ್ಸಿಟ್ಟು ಮಾಡಿದರೆ ಅದು ಸಾಧ್ಯವೆಂದು ತಮ್ಮ ಪ್ರವಚನದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಗಳು ಹಲವು ಬಾರಿ ತಿಳಿಸಿ ಜನರನ್ನು ಹಿಂದೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯತ್ತ ಕರೆದೊಯ್ದು ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಪೇಜಾವರ ಮಠದ ಶ್ರೀಗಳ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಬಲು ಹಿರಿದು. ಅವರ ಅಗಾಧ ಸಾಧನೆ ಮಾನವೀಯ ಅನುಕಂಪ, ಎಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೂ ಆಶ್ಚರ್ಯ ನೀಡದಿರದು. ಚಿಕ್ಕಂದಿ ನಿಂದಲೂ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಗಳಿಸಿಕೊಂಡು, ದೈವೀ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಬೆಳಸಿಕೊಂಡು ಉಡುಪಿಯ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ನಿರಂತರ ನಿಲ್ಲಬಲ್ಲವರಾದ ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರ ತೀರ್ಥ ಪೇಜಾವರ ಮಠದ ಶ್ರೀಗಳು, ಉಡುಪಿಗೆ ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಆದರ್ಶ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ಫೂರ್ತಿ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ, ಶಕ್ತಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಇವರು ನೂರು ವರುಷ ಬಾಳಲಿ, ಬೆಳಗಲಿ. ಬಾಳಿನುದ್ದಕ್ಕೂ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಚೈತನ್ಯ ನೀಡುತಿರಲಿ. ನಮ್ಮ ಹಾಗೂ ಪೇಜಾವರಮಠದ ಶ್ರೀಗಳವರ ಆಧ್ಯಾತ್ಮ ಬಾಂಧವ್ಯ ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ಸಂವರ್ಧನೆಯಾಗುತ್ತ ನಾಡಿಗೆ, ಭಾರತಕ್ಕೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಸೌರಭ ಹರಡುವಂತಾಗಲೆಂದು, ಅಂತಃಕರಣ ಪೂರ್ವಕ ಹಾರೈಕೆ.

ಜಾನಪದ ದೀಪ್ತಿ

ಪುಸ್ತಕ ವಿಮರ್ಶೆ:

ಕಾವ್ಯ ಪ್ರಯೋಗ ಪರಿಣತ ಮತಿಗಳಾದ, ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನವರ ನಡೆ-ನುಡಿಯ ಬಗ್ಗೆ ತಾವೇ ಬರೆದ ಪ್ರಬಂಧ ಸಂಕಲನವಾದ

"ಜಾನಪದ–ದೀಪ್ತಿ"ಯಲ್ಲಿ ಬಿಡುವಿಲ್ಲದ ದುಡಿತದ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷವಾಗಿಯೋ ಶ್ರಮ ಪರಿಹಾರಕ್ಕೋ (ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನವರು) ಉಸಿರಾಡಿಸುವದುಂಟು; ಹಾಡುವದುಂಟು; ಹಾಗೆ ಉಸಿರಿದ ನುಡಿಯೆ, ಹಾಡಿದ ಹಾಡೇ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಎನಿಸಿದೆ.(ಪುಟ:೮೭) ಎಂದಿರುವ ಡಾ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಲಠ್ಠೆಯವರು 'ನಾಗರಿಕತೆಯ ಗಾಳಿ ಸೋಂಕದೆ ಇದ್ದ ಹಳೆಯ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ಸುತ್ತ ಪರಂಪರಾಗತವಾಗಿ ಈ (ಜನಪದ) ಸಾಹಿತ್ಯ ಯಾರ ಯಾರಿಂದಲೋ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುತ್ತದೆ! (ಪುಟ ೩) ಎಂದು ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಜನದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿ, ಇದನ್ನು ರಚಿಸಿರುವ ಕೆಲವು ಕವಿಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನೂ ಇಂಥ ಪದ್ಯ ಗಳನ್ನು ಸುಶ್ರಾವ್ಯವಾಗಿ ಹಾಡುವ ಹಲವು ಹಾಡುಗಾರರ ಹೆಸರು ಪಡೆದ ಸಂಗ್ರಹಕಾರರ ಹಾಗೂ ಇವುಗಳ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತ ವಿಮರ್ಶಕರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು (ಪುಟ : ೬-೧೨) ಸಾಧಾರಣ ವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತ "ಜಾನಪದ-ಸಾಹಿತ್ಯ ನಡೆದು ಬಂದ ದಾರಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾರೆ; ಇದು ಇತರರಿಗೂ ಗೊತ್ತಾಗಿ ಗಮ್ಯಸ್ಥಾನದ ಪರಿಜ್ಞಾನವಾಗಲೆಂದು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಮೈಲುಗಲ್ಲನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆಯೂ ಈ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ನಡೆದು ಹೋಗುವದಾರಿ ಇನ್ನೂ ಸುಲಭವಾಗಿ ಜನತೆ ಸುವರ್ಣಯುಗ" ಕಾಣುವಂತಾಗಲೆಂದು (ಪುಟ : ೧೩) ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಲೇಖಕರಾದ ಶ್ರೀ ಲಠ್ಠೆಯವರು.

ಚಿಕ್ಕವರಿಗಾಗಿ ಹಾಡಿದ ಹಾಡುಗಳೇ ಮಕ್ಕಳ ಪದಗಳೆನಿಸಿವೆ. ಮಕ್ಕಳ ಹಾಡುಗಳ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಹೀಗೆಯೇ ಎಂದು ಗೆರೆಕೊರೆದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕಾಗದು. ಒಂದೊಂದು ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಒಂದೊಂದು ರೀತಿ, ಪದ್ಧತಿ, ಧಾಟಿಗೇಯತೆ ಬರೆಯಲೇ ಬೇಕು. ಪ್ರಾಸ ಇರಲೇಬೇಕು. (ಪುಟ : ೧೬–೧೮) ಆದರೆ ಶಿಸು–ವಿಹಾರಗಳಂಥ ಶಾಲೆ ಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಸಹಜವಾಗಿಯೆ ಆಡುತ್ತ, ಹಾಡುತ್ತ ಬೆಳೆಯುವ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಬಂಧನ ದಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿಸಿ ಅವರ ಬುದ್ಧಿಯು ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಅಡ್ಡಿಯನ್ನೊಡ್ಡುತ್ತಿವೆಯೋ ಏನೋ.... ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣತೆತ್ತು ಇನ್ನೊಂದು ದೇಶದ [ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯರ] ಆಡಂಬರದ ಸೆಳವಿಗೆ ಸಿಲುಕಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಬೇಡವೆಂದಂದು ಹೊರದಬ್ಬುತ್ತೇವೆಯೋ ಏನೋ ಎನಿ ಸುತ್ತದೆ. (ಪುಟ ; ೨೪) ಆದ್ದರಿಂದ ತನ್ನ ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ತನ್ನ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಅಭಿ ಮಾನಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಮಾತೃಭಾಷೆಗೆ ತನ್ನ ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಸಹಜ ತಿಳುವಳಿಕೆಗೆ, ಹೊರತಾಗಿ 'ಜಾಕ್ ಆ್ಯಂಡ ಜಿಲ್' ಆರ್ 'ಡಿಂಗ್ ಡಾಂಗ್ ಬೆಲ್'ದಂತಹ ಪರಕೀಯತೆಯ ಅಂದರೆ ಭಾರತೀಯ| ತರದ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಹಾಡಲಾರದೆ||ಅನಿಬಂತಲನಿ|| "ಚಂದಪ್ಪ ಚಂದಪ್ಪ ಚಾರಿಕಾಯಿ" ಎನ್ನುವಂತಹ ನಮ್ಮ ಹಾಡುಗಳನ್ನೇ ಮಕ್ಕಳು ಹಾಡಿದರೆ ಅದರಿಂದ ಬಂದ ಕುಂದೇನು? (ಪುಟ : ೨೪) ಎಂದು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಕೇಳುವ ಜಾನಪದ ದೀಪ್ತಿಯ ಡಾ. ಲಠ್ಠೆಯವರು ಭಾರತದ ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸಹಜಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮೂಲಕವೇ ತಮ್ಮತನವನ್ನೂ ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಆ ಎಲ್ಲ ಬಾಲಕರ ಪಾಲಕರು ಎಚ್ಚರ ವಹಿಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದಾರೆ.

"ಜಾನಪದ ಗಾದೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನೂ ಅಳೆದಿರುವ ಡಾ|| ಲಕ್ಕ್ಮಿಯವರು ಪಂಡಿತರ ಗ್ರಂಥಸ್ಥ ಗಾದೆಗಳನ್ನೂ ಪಾಮರರ ದಿನಬಳಿಕೆಯ ಗಾದೆಗಳನ್ನೂ ವಿವೇಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲಸಕ್ಕ ಕರಿಬ್ಯಾಡ್ರಿ, ಉಟಕ್ಕ ಮರಿಬ್ಯಾಡ್ರಿ; ಕೂತು ಉಣ್ಣಾವಗ ಕುಡಿಕೆ ಹೊನ್ನೂಸಾಲ್ದು ಎನ್ನುವ ಗಾದೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಲಸ್ಯದಿಂದ ಮನುಷ್ಯ ಹಾಳಾಗುವನೆಂದೂ ದುಡಿಯದೆ ಕೂತು ತಿಂದರೆ ಅದು ಬಹಳ ದಿನ ಸಾಗಲಾರದೆಂದೂ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಮನುಷ್ಯ ಕಾಯಕ ಜೀವಿಯಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಎಚ್ಚರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಹಂತಿಯ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹಂತಿ ಹೊಡೆಯುವವರು ಅನ್ನುವದುಂಟು. ಮೇಟಿಯ ಸುತ್ತಲೂ ಸುತ್ತುವರಿಯುವ ಎತ್ತುಗಳ ಬೆನ್ನು ಹತ್ತಿ ಹಂತಿಯ ಹೊಡೆಯುತ್ತ ಹಾಡು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. (ಪುಟ : ೫೫), ಬೆಳ್ಳನ ಬಿಳಿಯೆತ್ತ। ಬೆಳ್ಳಿಯ ಬಾರಕೋಲು ಬಂಗಾರದ ಹಿಡಿಯ ಬಲಗೈಯ ಹಿಡಕೊಂಡು ಹೊನ್ನಬಿತ್ಯಾರ ಹೊಳಿಸಾಲ.|| ಎನ್ನುವ ನೂರಾರು (ಹಂತಿ) ಹಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಜೀವನ-ದರ್ಶನವೇ ಅಡಕವಾದಂತಿದೆ. (ಪುಟ : ೪೬)

ಗೊಂಬೆಯಾಟವು ಮರ್ತ್ಯಲೋಕದ ಪ್ರತೀಕ ಎನ್ನುವಂತೆ ಜನಪದ ಜೀವನಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಹರಿದು ಬಂದ ಕಲೆ ಎನಿಸಿದೆ. (ಪುಟ : ೫೯) ಈ ಪ್ರಪಂಚದ ಜೀವಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಗೊಂಬೆಗಳು ಅವುಗಳನ್ನು ಆಡಿಸುವ ಜಗನ್ನಿಯಾಮಕನಾದ ಶಿವನೇ ಸೂತ್ರಧಾರ ಎನ್ನುವದು ಮಹಾನುಭಾವಗಳ ಆಧ್ಯಾತ್ಮದೃಷ್ಟಿ (ಪುಟ : ೬೧) ಎಂದು ದೃಢವಾಗಿ ನಂಬಿರುವ ತತ್ವಜ್ಞಾನಿ ಡಾ|| ಲಕ್ಕ್ಮಿಯವರು ಪ್ರೌಢದೇವರಾಯನ ಕಾಲದ ನೂರೊಂದು ವಿರಕ್ತರಲೊಬ್ಬನಾದ ಗೊಂಬೆಯಾಡಿಸುವ ಶಾಂತಯ್ಯನ ಬಗ್ಗೆಯೂ (ಪುಟ : ೬೩) ತಿಳಿಸುವದರೊಂದಿಗೆ ಈ ಆಟದ ಪ್ರಚಲಿತ ಪ್ರಕಾರಗಳಾದ ಕೈಗೊಂಬೆಯಾಟ, ಸೂತ್ರದ ಗೊಂಬೆಯಾಟ, ತೊಗಲುಗೊಂಬೆಯಾಟ ಹಾಗೂ ಮಿಶ್ರಗೊಂಬೆಯಾಟಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಬಯಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತೆಯೇ ಈ ಲೇಖಕರು ಕಲೆ ಕಲೆಗಾಗಿ ಎನ್ನುವಂತಾಗಿದೆ. ಅದು ಜೀವನಕ್ಕೂ ಎನ್ನುವಂತಾದಾಗ ಅದಕ್ಕೊಂದು ಬೆಲೆ. (ಪುಟ ; ೬೨) ಎಂಬ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಮನ್ನಣೆಯಿತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಜನತೆಯ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿ ಭಾವಗಳು ಬೆಸಕೆಗೊಂಡು ಅನುಭವದ ಕುಲುಮೆಯಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರೀಕರಣಗೊಂಡು ಸ್ವಚ್ಛಂದ ವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಹೊರಬಂದು....ವಿನೋದದ ಜೊತೆಗೆ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಹರಿತಗೊಳಿಸಿದ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಒಂದಂಗವೆನಿಸಿದೆ. (ಪುಟ : ೬೩-೬೪) "ಕನ್ನಡ ಒಗಟುಗಳು" ಹಾಗೂ ದಂಪತಿಗಳು ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರವಾಗಿ ಸಮಾರಂಭಗಳಲ್ಲಿ "ಹೆಸರು ಹೇಳುವ ಒಡಬುಗಳು" ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಮಾರಂಭದ ಉತ್ಸವಗಳಲ್ಲಿ ವೀರಾವೇಶದಿಂದ ಪುರವಂತರು ವೀರಭದ್ರನ ಲೀಲಾತ್ಮಕ ಹೆಸರು ಹೇಳುವ ಒಡಬುಗಳು ಮೊದಲಾದ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಕಾರಗಳಿಗೂ, ಇವುಗಳ ಉದಾಹರಣೆಗಳೂ ಹಾಗೂ ಇವುಗಳ ವಿದ್ವತ್‌ಪೂರ್ಣ ವಿವೇಚನೆಯು ಇವುಗಳನ್ನು ಜೀವಂತವಾಗಿ

ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸುವ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವೂ ಡಾ|| ಲಕ್ಷ್ಮಿಯವರ "ಜಾನಪದ ದೀಪ್ತಿ"ಯಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಸಮಂಜಸವಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದಿವೆ.

ಇಂಥ ಸರ್ವಾಂಗ ಸುಂದರವಾದ "ಜಾನಪದ ದೀಪ್ತಿ" ಎಂಬ ಆದರ್ಶ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದು ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರ ನಿತ್ಯ ಜೀವನದ ಸತ್ಯ ದರ್ಶನವನ್ನು ಮಾಡಿಸುತ್ತಿರುವ ಶರಣ-ಸಾಹಿತಿಗಳಾದ, ಕಲಬುರ್ಗಿಯಲ್ಲಿಯ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಕೇಂದ್ರದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾದ ಡಾ|| ಲಕ್ಷ್ಮಿಯವರ ಶ್ರಮವು ಸಾರ್ಥಕವಾಗಿದೆ. ಇತರರಿಗೂ ನಿಜ ಜೀವನದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಲಾಭ ಉಂಟಾಗಲಿ.

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ, ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಮುಗ್ಧ ಜನರ ಹೃದಯವಾಣಿಯ ಬಗೆಗಿನ ಪ್ರಬಂಧಗಳ ಸಂಕಲನವಾದ ಈ ಜ್ಞಾನಪ್ರದ "ಜಾನಪದ ದೀಪ್ತಿ"ಯನ್ನು ಡಾ|| ಲಕ್ಷ್ಮಿಯವರು ಹೃದಯಂಗಮವಾಗಿ ಬರೆದದ್ದು.

ವೀರಶೈವ ದರ್ಶನ

ದರ್ಶನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ತತ್ವಜ್ಞಾನಿಗಳು ಭಾರತೀಯರಷ್ಟು ಮುಂದೆ ಹೋಗಿರದಿದ್ದರೂ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಕಂಡು ಕೊಂಡ ಸ್ಥೂಲ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು ಒಂದೇ ಆಗಿವೆ. ಅವರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮಂತೆ ತ್ರಿವಿಧ ದರ್ಶನಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಈ ದರ್ಶನಾತ್ಮಕ ಉತ್ಕ್ರಾಂತಿಯೇ ಯೋಗವೆಂಬುದು ಭಾರತೀಯರ ಮತ. ಈ ಆದರೆ ಇವುಗಳ ಸಮನ್ವಯ ಇಲ್ಲವೇ ಅನನ್ವಯದಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯರ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು ಹಲವು ಕಾಂಡಗಳಲ್ಲಿ ಕವಲು ಗೊಂಡಿವೆ. ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯರು ಚಾಕ್ಷುಷ ದರ್ಶನ, ಬೌದ್ಧಿಕ ದರ್ಶನ ಹಾಗೂ ಅಂತರ್ದರ್ಶನ ಎಂದು ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿದರು. ಇದನ್ನೇ ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರು Earth Consciousness Mind Consciousness ಹಾಗೂ ಸುಪರಮೆಂಟಲ್ ಕಾನ್ಸಿಯಸ್‌ನೆಸ್ ಇಲ್ಲವೇ Higher Consciousness ಎಂದುದಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ವಿವೇಚನೆಗಳೂ ೮೦೦ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ವೀರಶೈವರ ಶಿವಯೋಗ ಸಿದ್ಧಾಂತದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಸೂಕ್ಷ್ಮಾತಿಶಯವಾಗಿ ತಳ್ಳಂಕಗೊಂಡು ಅಗಾಧ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡರೆ ಯಾರಿಗೆ ತಾನೆ ಅಚ್ಚರಿಯಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಚಾಕ್ಷುಷ ದರ್ಶನದ ವಿವೇಚನೆಯಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವರು ಅಷ್ಟಾವರಣಗಳನ್ನು ಅನುಗೊಳಿಸಿದರು. ಕಾರಣ ಚಾಕ್ಷುಷ ದರ್ಶನದಿಂದ ಲೋಕದ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಗಳನ್ನೂ, ಚಂಚಲ ಸ್ಪಂದನಗಳನ್ನೂ ಅರಿಯಬಹುದು. ಇವುಗಳಿಂದ ಧರ್ಮದ ಆಂತರಿಕ ಸಿದ್ಧಾಂತವು ಬಹಿರಂಗಭೂಮಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವಿಫಲವಾಗುವ ಭಯವೇ ಹೆಚ್ಚು. ಆದುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಬಾಹ್ಯ ಜೀವನವನ್ನು ಸಮಾಜದ ಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸೂತ್ರಗೊಳಿಸಲು ವೀರಶೈವರು ಅಷ್ಟಾವರಣಗಳನ್ನು ತೊಡಿಸಿದರು. ಇದರಿಂದ ಗುರು, ಲಿಂಗ, ಜಂಗಮಾದಿ ಆಧಾರ ಶಕ್ತಿಗಳು ನಮಗೆ ನಮ್ಮ ಭಕ್ತ ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಆದಿ ದೀಪವಾಗಿ ನಿಂತು ಉತ್ಕ್ರಾಂತಿ ಪಥವನ್ನು ತೋರಿಸಿದವು. ಇದೇ ಬಗೆಯ ದರ್ಶನ ವಿವೇಚನೆಯನ್ನು ಬೌದ್ಧಿಕವಾಗಿಯೂ ವೀರಶೈವರು ಸಲುವಳಿ ಮಾಡಿದುದನ್ನು ನೀವು ಅರಿಯ

ಬಹುದು. ಬೌದ್ಧಿಕ ವಿವೇಚನೆಯು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮಾನಸಿಕ ರಂಗದಲ್ಲಿಯೇ ನಡೆಯ ಬೇಕಲ್ಲವೆ? ಹಾಗಿರಲು ಶಿವಶರಣರು ಮನಸ್ಸಿನ ಪರಿಶುದ್ಧಿಗಾಗಿ ಪಂಚಾಚಾರಗಳನ್ನು ಅಣಿಗೊಳಿಸಿದರು. ಇವುಗಳಿಂದ ಧರ್ಮ ಚೈತನ್ಯ-ನಮ್ಮ ಆಚಾರ ಸಂಪತ್ತಿನಲ್ಲಿಯೂ ನಿಗೂಢವಾಗಿಯೂ ನೆಲೆಸುವಂತಾಯ್ತು. ಇದು ಶರಣರ ಅನುಭವವಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೇನು? ಇನ್ನು ಬರುವದು ಅಂತರ್ದರ್ಶನ ಇಲ್ಲವೇ ಆತ್ಮ ದರ್ಶನ ಈ ದರ್ಶನವು ಮಾನವ ಸಂದರ್ಶನಕ್ಕಿಂತ ಹೇಗೆ ಭಿನ್ನವೆಂಬುದನ್ನು ಅರವಿಂದರ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದು. ಅವರು ಈ ಅವ್ಯಸ್ಥೆಗೆ Super mental Consciousness ಇಲ್ಲವೆ Higher Consciousness ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಭೌತಿಕ ಹಾಗೂ ಮಾನಸಿಕ ಘಟ್ಟಗಳಿಗೆ Lower Consciousness ಎಂದು ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅರಿವಿನ ಅವಿರಳ ಶಕ್ತಿ ಮಹಾ ಪ್ರಕಾಶದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿಯೂ ನೆಲೆಸದಂತಿರುತ್ತದೆಂದು ಶಿವಶರಣರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಸಾಧಕನು Lower Consciousness ನಿಂದ Super mental Consciousness ಬದಲಾವಣೆ ಹೊಂದುವದಕ್ಕೆ ಅರವಿಂದರು Transformation ಎಂದು ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನೇ ವೀರಶೈವ ಪರಿವಿಡಿಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಕ್ರಿಯೆಗಳೆಲ್ಲವೂ ಅಂಗಕ್ರಿಯೆಗಳಾಗುತ್ತವೆಯೆಂದು ಅಲ್ಲಮ ಪ್ರಭುದೇವರು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಅಂಗ ಅನಂಗವೆಂಬೆರಡು ಅಳಿದು ನಿಜದಲ್ಲಿ ನಿಂದ ಲಿಂಗೈಕ್ಯನ ಅಂಗದಲುಳ್ಳ ಕ್ರಿಯೆ ಗಳೆಲ್ಲವೂ ಲಿಂಗಕ್ರಿಯೆಗಳು ನೋಡಾ! ಮನೋಲಯವಾಗಿಪ್ಪ ನಿಜಲಿಂಗೈಕ್ಯನ ಅನುಭಾವ ವೆಲ್ಲವೂ ನಿಶ್ಯಬ್ದ ನೋಡಾ! ತನ್ನಲ್ಲಿ ತಾನು ತದ್ಗತನಾಗಿಪ್ಪ ಶಿವಯೋಗಿಗೆ ಭಿನ್ನವಿಲ್ಲ ನೋಡಾ ಗುಹೇಶ್ವರ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ.

ಈ ದರ್ಶನದ ವಿವೇಚನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ದ್ವೈತ ಅದ್ವೈತ ವಿಶಿಷ್ಟಾದ್ವೈತ ಹಾಗೂ ಶಕ್ತಿ ವಿಶಿಷ್ಟಾದ್ವೈತಗಳು ರೂಢಮೂಲವಾದವು. ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯರೂ ಇದೇ ವಿಚಾರ ಸರಣಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಪಂಥಗಳನ್ನೂ ಅನುಸರಿಸಿದವರಾದರೂ ವಾದ ಭೂಮಿಕೆ ಯಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ವೀರಶೈವರ ಶಕ್ತಿ ವಿಶಿಷ್ಟಾದ್ವೈತ ತತ್ವದ ಮೇಲೆ ಆಧಾರಿತವಾದ ಶಿವಯೋಗ ಸಿದ್ಧಾಂತವು ಸಮನ್ವಯ ಯುಕ್ತವಾಗಿದೆ. ದ್ವೈತ ಅದ್ವೈತ ಗಳ ಅತಿರೇಕಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆದು ಇದು ದ್ವೈತಾ ದ್ವೈತಗಳ ಸಮನ್ವಯವನ್ನು ಅಂಗೀ ಕರಿಸಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಇಲ್ಲಿ ಕರ್ಮಿಷ್ಠತೆ ಇಲ್ಲವೆ ಕರ್ಮ ಶೂನ್ಯತೆಗಳು ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲ. ಕ್ರಿಯಾಜ್ಞಾನ ಭಕ್ತಿಗಳು ವೈರಾಗ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಳವಟ್ಟಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ವೀರಶೈವರು ಈ ಅಂತರ್ದರ್ಶನ ಇಲ್ಲವೇ ಆತ್ಮದರ್ಶನವನ್ನು ತಮ್ಮ ಯೋಗ ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಅಳವಡಿಸಿ ಕೊಂಡು ಮಾನಸಶಾಸ್ತ್ರದ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪರಿವಿಡಿಯಲ್ಲಿ ಷಟ್‌ಸ್ಥಲಗಳ ಸಲುವಳಿಗೊಳಿಸಿದರು.

ಷಟ್‌ಸ್ಥಲಗಳು ಭಕ್ತಸ್ಥಲದಿಂದ ಐಕ್ಯಸ್ಥಲದವರೆಗೆ ಉತ್ಕ್ರಾಂತಿ ಪಥದಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೂ ಅನುಲೋಮ ವಿಲೋಮಕ್ರಮದಿಂದ ಸಮ್ಯಕ್ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಪಡೆದಿವೆ. ಈ ರೀತಿ ವೀರಶೈವರು ತ್ರಿವಿಧದರ್ಶನವನ್ನು ತ್ರಿವಿಧಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಜೋಡಣೆಗೊಳಿಸಿದರು. ಆದ್ದರಿಂದ

ಶಿವಯೋಗ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ಶಿವಯೋಗ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನೂ ತಿಳಿಯಲಿಚ್ಛಿಸುವ ಸಹೃದಯಿಗಳು ಮೊದಲು ಅಷ್ಟಾವರಣ ಪಂಚಾಚಾರ ಹಾಗೂ ಷಟ್‌ಸ್ಥಲಗಳ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಶರಣ ಜೀವಿಗೆ ಅಷ್ಟಾವರಣವು ಅಂಗವಾದರೆ ಪಂಚಾಚಾರ ಹಾಗೂ ಷಟ್‌ಸ್ಥಲಗಳು ಪ್ರಾಣ ಮತ್ತು ಆತ್ಮಗಳಾಗಿವೆ. ಅವೆಲ್ಲವುಗಳ ಸಮನ್ವಯಪರ ಸಿದ್ಧಾಂತಕ್ಕೆ ವೀರಶೈವ ಸಿದ್ಧಾಂತಕ್ಕೆ "ಅನುಭಾವ" ಎಂದು ಹೆಸರು. ಈ ರೀತಿ ಸಜೀವ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಪ್ರತಿಪಾದನೆಯು ಮತ್ತೆಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಣುವದಿಲ್ಲ. ಆ ಅನುಭಾವದ ಅಗತ್ಯತೆ ಎಷ್ಟೆಂಬುದನ್ನು ಬಸವಣ್ಣನವರು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

"ಅನುಭಾವವಿಲ್ಲದ ಭಕ್ತಿ ಅರಿವಿಂಗೆ ಬಾರದು. ಅನುಭಾವವಿಲ್ಲದ ಸಂಗಸಮರಸ ಸುಖಕ್ಕೆ ನಿಲುಕದು. ಅನುಭಾವವಿಲ್ಲದ ಪ್ರಸಾದ, ಪರಿಣಾಮಕೊಡದು. ಅನುಭಾವವಿಲ್ಲದೆ ಏನೇನೂ ಅರಿಯಬಾರದು. ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಯ್ಯ ನಿಮ್ಮ ಅನುಭಾವ ಮಾತಿನ ಮಥನವೆಂದು ನುಡಿಯಬಹುದೆ?"

ವಿಶ್ವತತ್ವಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಅಂಗವಿಸಿಕೊಂಡು ವೀರಶೈವ ಸಿದ್ಧಾಂತವು ವಿಶ್ವಧರ್ಮವೇ ಆಗಿದೆ ಎಂಬ ಕೂಗನ್ನು ನೀವು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಈ ಸ್ವಯಂ ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ಒಂದೇ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕೊರತೆ ಇದೆ. ಅದೆಂದರೆ ಈ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಜಗತ್ತಿನ ಎಲ್ಲ ಮೂಲೆಗಳಿಗೂ ಹೊತ್ತೊಯ್ಯುವ ಪ್ರಚಾರದ ಕೊರತೆ. ಅಣುಬಾಂಬನ್ನು ಸಿದ್ಧ ಪಡಿಸಿದರೂ ಅದನ್ನು ದೂರಗಾಮಿಯಾಗಿ ಕೊಂಡೊಯ್ಯಬಲ್ಲ ಕ್ಷಿಪಣಿಗಳನ್ನು ಅಣ್ವಸ್ತ್ರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಂತೆ ಅಸಾಧ್ಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡ ಈ ಸಿದ್ಧಾಂತಕ್ಕೆ ಪ್ರಚಾರ ಕ್ಷಿಪಣಿ ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಇಂದು ವಾಣಿಜ್ಯ ಉದ್ಯಮ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟೊಂದು ಬೆಲೆ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಅರಿತಿದ್ದೀರಿ. ಅಲ್ಲದೆ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಧರ್ಮವು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ತಳ ಊರಿದುದು ಕೇವಲ ಪ್ರಚಾರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಮೇಲೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಬಹುದು. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಆಗಾಗ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಈ ಶಿವಾನುಭವದ ಸಮ್ಮೇಲನಗಳು ಕೂಡ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯ ರೂಪತಾಳಿ ಶಿವಯೋಗ ತತ್ವ ಪ್ರಸಾರವನ್ನು ಜಗತ್ತಿನ ಎಲ್ಲ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಂತಹ ಮಹತ್ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಹಾನಗಲ್ಲ ಕುಮಾರ ಯೋಗಿಗಳು ಮೃತ್ಯುಂಜಯಪ್ಪಗಳು ಮಾಡಿಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಮಠಾಧೀಶರೆಲ್ಲರೂ ಇಂದು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿ ಕೆಲವು ಪರಿಣಿತ ತಜ್ಞರನ್ನು ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಅಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಂದಿನ ರಾಜಕೀಯ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಗೂ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಗಾಢಾಂಧಕಾರವನ್ನು ತೊಲಗಿಸಲು ಇದೊಂದು ಯೋಗ ಉಪಕ್ರಮವಾಗಲೆಂದು ನಾವು ಬಯಸುತ್ತೇವೆ.

ಇಂದಿನ ಉದ್ರಿಕ್ತ ವಾತಾವರಣವು ಮಾನವನ ವಿಚಾರ ಜಘವನ್ನು ಕ್ಲುಪ್ತಗೊಳಿಸಿ ಭೌತಿಕ ಈಪ್ಸಿತಗಳಲ್ಲಿಯೇ ನೊರೆ ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಸ್ವಾರ್ಥ ಚಿಂತನೆಯು ಸ್ಥಾರ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು

ಸ್ಥಾಪಿಸಿದೆ. ಇಂಥ ಧರ್ಮಗ್ಲಾನಿಯು ನಮ್ಮ ಎದುರಿಗೇ ಮಂದಹಾಸ ಬೀರುತ್ತ ನಾಟ್ಯ ಮಾಡುವಾಗ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತರೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆಯೆ? ಮೊದಲು ಇಂದಿನ ಈ ಅಧಿಕಾರ, ಸ್ವಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಹಾಗೂ ಕೀರ್ತಿ ದಾಹಗಳಿಂದುಂಟಾದ ಪರಸ್ಪರ ಸ್ಪರ್ಧೆಯು ಮಠಾಧೀಶರಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಅವರ ಅನುಯಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ನುಸುಳದಿರಲೆಂದು ನಾವು ಹೇಳ ಬಯಸುತ್ತೇವೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇದ್ದುದೆಲ್ಲವೂ ಒಳ್ಳೆಯದೇ ಎಂಬ, ಈ ಮೇಲು ಮುಸುಕನ್ನೂ ಹೊದ್ದಿರುವ ಕಾಲ ಈಗ ಬಹುದೂರ ಹೋಗಿದೆ. ನಾವು ನಮ್ಮನ್ನು ನಿರ್ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವಾಗಿ ಕಂಡುಕೊಂಡು ಲೋಪ ದೋಷಗಳನ್ನು ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಮುಂದೇನು? ಈ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ಅತಿ ಮುಖ್ಯ ಸಾಧನವೆಂದರೆ– ಸಕಲಮಠಾಧೀಶರೂ, ಪಾಠಾಧೀಶರೂ ತಮ್ಮ ಅಂತಸ್ತು ಹಾಗೂ ಗೌರವಗಳನ್ನೇ ನೆಚ್ಚಿ ಕೂಡ್ರದೆ ಒಂದೆಡೆಗೆ ಬಂದು ಕಲೆಯಬೇಕು. ಅದು ತೋರಿಕೆಯದಾಗಬಾರದು. ಹೃದಯ ತೆರೆದು ಕೂಡಬೇಕು ಕೂಡಿ, ಹೋಗುವದಕಲ್ಲ ಕಾರ್ಯೋನ್ಮುಖರಾಗಲು ಎಂಬುದನ್ನು ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಅಂದರೆ ಅದು ಸಾರ್ಥಕ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹೊಳೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಮ ಮಾಡಿದಂತೆ ವ್ಯರ್ಥ. ಪರಸ್ಪರರು ಬಿಚ್ಚು ಮನದಿಂದ ವಿಚಾರ ಮಥನವನ್ನು ಮಾಡಿ ಇಂದಿನ ವಿಷಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಪರಿಹಾರವನ್ನೂ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳ ಬೇಕು. ಕಾರಣಾಂತರಗಳಿಂದ ವೀರಶೈವಧರ್ಮವು ನೂರಾರು ಉಪಪಂಗಡಗಳ ಸಂಕೋಲೆಗೆ ಸಿಲುಕಿಬಿದ್ದು ಶಕ್ತಿಹೀನವಾಗಿದೆ. ಕಾಲಾನಂತರ ಇವೇ ಪಂಗಡಗಳು ತಮ್ಮ ವೀರಶೈವ ತತ್ವವನ್ನೇ ಅಲ್ಲಗಳೆದು ಸರ್ವಾಧಿಕಾರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಇಂಥ ಅನೇಕ ಒಳಪಂಗಡಗಳು ಹಲವು ಧರ್ಮ ಸೂಕ್ಷ್ಮವನ್ನು ತಿಳಿಯದ ಉಪದೇಶಕರಿಂದ ಮರುಳು ಗೊಂಡು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮಲ್ಲಿಯೇ ಅಂತಃಕಲಹಕ್ಕೆ ನಿಂತುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಿರುವಿರಿ? ಈ ರೀತಿಯ ಘರ್ಷಣೆಗಳು ಯಾವದೇ ಯೋಚಿತ ಧರ್ಮಶಕ್ತಿಗೆ ಪೂರಕವಾಗದೆ ಕೇವಲ ಮಾರಕವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನೂ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಡಬೇಕು. ವೀರಶೈವ ತತ್ವಜ್ಞಾನವು ಅದೆಷ್ಟು ವಿಶ್ವ ಸಂಪೂಜಿತವಾದರೂ, ಸರ್ವಾದರಣೀಯವಾದರೂ ಇಂಥ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮುಗ್ಗಟ್ಟಿನ ಗೊಂದಲಮಯ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ತಳ ಕೆಟ್ಟ ಚಿನ್ನದ ಪಾತ್ರೆಯಂತೆ ಆಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ವಿಚಾರ ಮಂಥನ ಮಾಡಿ ಒಂದು ನಿಲುವಿಗೆ ಬಂದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಒಂದೆಂಬ ಭಾವನೆ ಮಾತಿನಲ್ಲಿರದೆ ಕೃತಿಗಿಳಿದರೆ ವೀರಶೈವ ಸಮಾಜದ ಭಾಗ್ಯವೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಮಚ್ಚಿಬಾಚ್ಚಕ್ರ ಸಂಭೂತಃ ನಿರಂಜನ ಗಣೇಶ್ವರಃ।

ಪರಮಾತ್ಮ ಪಾರ್ವತಿಗೆ ಹೇಳಿದ ಸಂಗತಿ

ಮದೂರ್ಧ್ವ ಮುಖಸಂಜಾತೋ ನಿರಂಜನ ಗಣೇಶ್ವರಃ।
ಶೂನ್ಯಪೀಠಾಧಿಕಾರೀಚ ಪಂಚಾಚಾರ್ಯ ಗುರುರ್ವಕಃ॥

ಸ್ವಯಂಭೂವಾಗಮ

ಕವಿಜೀವನವೆಂಬುದು ರಸಮಯ ಜೀವನವಿದ್ದಂತೆ, ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಅದು ರಸಪುಷ್ಟಿ ಜೀವನ. ಭಾವದಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಹೊದಿಸಿ, ಹೊಸರೂಪವನ್ನು ಹಾಗೂ ಹೊಸ ಕಳೆಯನ್ನು ನೀಡುವ ದಿವ್ಯಜೀವನ. ಅಂತರ್ಮುಖಿಯಾಗುತ್ತ ಹೋದಂತೆ, ಕವಿತಾ ಶಕ್ತಿ ಹೂ ಅರಳಿ ಸುಗಂಧ ಬೀರುವಂತೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ, ಬೆಳಗುತ್ತದೆ. ಕಲ್ಪನೆ ಕವಿತಾ ಶಕ್ತಿಗೆ ಸಹಾಯಕವಾದರೆ, ಭಾವ ಭಾಷೆಗಳು ಆಭರಣಗಳಿದ್ದಂತೆ.

ಜೀವನ ವನದಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುವ ಮಾನವನಿಗೆ ಕಷ್ಟ ಕಾರ್ಪಣ್ಯಗಳು ತಲೆದೋರಬಹುದು. ಅವುಗಳನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ, ಗುರುವಿನಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿ ವಿಶ್ವಾಸವಿಟ್ಟು ಮುನ್ನಡೆದರೆ ಅವೆಲ್ಲವುಗಳು ದೂರಾಗಿ ಇಷ್ಟಾರ್ಥ ಸಿದ್ಧಿಸುವದು ಸಾಧ್ಯ. ಕವನ ಕುಸುಮಗಳು ಹೃದಯ ವರಳಿಸುವ ಸಾಧನಗಳು ಭಾವಜೀವಿಯಾಗಿ, ತಲ್ಲೀನನಾಗಿ ಬರೆಯುತ್ತ ಹೋದಲ್ಲಿ, ಮರವೆಯು ಮರೆತು, ಅರಿವು ಬರುವದಲ್ಲದೆ ಆತ್ಮ ಸುಖ ದೊರೆಯುವದು. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿರಿಸಿ, ಶ್ರೀಮತಿ ದಾಕ್ಷಾಯಣಿ ಮಠದ ಅವರು, ಸವಿಯಿರುವ ದ್ರಾಕ್ಷೆಯ ಫಲದಂತೆ ರುಚಿ ರುಚಿಯಾಗಿ ಭಾವಪೂರ್ಣ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ, ಸುಮಧುರ ಭಾಷೆಯೊಡನೆ, ಬರೆದು ಕೃತಾರ್ಥರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಷೆಯ ಚಟುವು ಸಹಜವಾಗಿ ಬಂದು ಭಾವವು ಅತ್ಯಂತ ಆಕರ್ಷಕವಾಗಿದೆ. ಮಾತು ಮಾತಿನಲ್ಲಿಯೂ ಭಕ್ತಿಯ ರಸವುಕ್ಕಿ ಬಂದಂತಿದೆ. ಸಾತ್ವಿಕ ಕಳೆ ವ್ಯವೆತ್ತಂತಿದೆ.

ಅವರದೇ ಒಂದು ಕವನವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ಅರ್ಪಣ ಭಾವವು ಅರ್ಥವಾಗುವದು.

"ಓದೇವ ಆವ ದಾರಿಯಲಿ ಹರಿದು
ತಮ್ಮ ಚರಣ ಸೇರಲಿ।
ದೇಹ ಕೊಳೆ ಕಳೆದು ನಿರ್ಮಲ ನದಿಯಾಗಿ
ನಿಮ್ಮ ಮಜ್ಜನಕೆ ಬರಲೇ।
ಅಂಗದ ಅವಗುಣಂಗಳ ಹಿಂಗಿಸಿ ಶುದ್ಧತನದಿ
ನಿಮ್ಮ ಪಾದಕೆ ಪಾವುಡವಾಗಲೇ?
ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪದ ಕುಂಡದಲ್ಲಿ ದೇಹ ದಹಿಸಿ
ಲಲಾಟದಿ ಭಸ್ಮವಾಗಿ ಪೂಸಲೇ"

ಈ ಪರಿಯಾಗಿ ದೇವನಲ್ಲಿ ಮೊರೆಹೊಕ್ಕು ಹಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅರುವಿನ ಜ್ಞಾನ ಬಂದು ಸರ್ವಾಂಗ ಶುದ್ಧವಾಗಲೆಂದು ಗುರುಕರುಣೆ ಬೇಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಎಲ್ಲ ಕವನಗಳನ್ನು ಓದಿ ನೋಡಿದಾಗ ಹೃದಯವಂತಿಕೆ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ನುಡಿದಳ ಅರಿವಳು, ಸಿದ್ಧಾರೂಢರು ನಾಡ ನಂದಾದೀಪ. ಬಸವಣ್ಣ ಮುಂತಾದ ಮಹಾ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ತಮ್ಮ ಹೃದಯ ವೀಣೆಯಲ್ಲಿ ಬಾರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ದಾಕ್ಷಾಯಣಿ ಮಠದ ಅವರು ಕಮನೀಯ

ಕೋಮಲತೆಯೊಡನೆ 'ಪೆಣ್ಣು' ಈ ಕವನದಲ್ಲಿ "ಪೆಣ್ಣಿನ ನೋವು ನಲಿವು, ಮತ್ತು ಅವರ ಶಕ್ತಿಯ ಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮತಿ ಮಠದವರ ಕವನ ಸಂಕಲನದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಹಲವು ಬಗೆಯ ಸುಗಂಧ ಬೀರುವ ಪುಷ್ಪಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿಯ ಇಂತಹ ಸಹಜ ಶೈಲಿಯನ್ನು ಕಂಡು ನಮಗೆ ಅತೀವ ಆನಂದ ವಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀಮತಿ ದಾಕ್ಷಾಯಣಿಯವರ ಸಾಹಿತ್ಯವು ದಿನೇ ದಿನೇ ಬೆಳೆದು ಸೌರಭ ಸೂಸುತ್ತಿರಲಿ ಅನುಭವವು ಪಕ್ವಗೊಂಡು ಜನ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಸುಮಧುರ ಫಲವನ್ನೀಡಲೆಂದು ಹಾರೈಸೋಣವಾಗಿದೆ.

ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿಯವರೊಡನೆ

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿಯವರು ವಕೀಲರಾದರು, ಮಂತ್ರಿಗಳಾದರು, ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಗಳಾದರು, ಲೆಫ್ಟಿನಂಟ್ ಗೌರ್ನರರಾದರು. ಇದೀಗ ನಿಯೋಜಿತ ರಾಜ್ಯಪಾಲ ರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ನಮ್ಮ ಆತ್ಮೀಯ ಭಕ್ತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ ಜತ್ತಿ ಯವರು ಬಡತನದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದರು. ಬಡತನದಲ್ಲಿ ಬಾಳಿದರು. ಬಾಳಿನಲ್ಲಿ ಸಿಹಿಕಹಿ ಗಳನ್ನುಂಡರು. ಸಹಿಸಿದರು. ಕಾರ್ಯವೆಸಗಿದರು. ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜಕೀಯ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಧುಮುಕಿ, ರಾಜಕೀಯತೆಗೆ ಧರ್ಮವನ್ನು ಬೆನ್ನಲುಬು ಮಾಡಿ ಕೊಂಡು ದುಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜಕೀಯತೆಗೆ ಧರ್ಮ ಬೆರೆತರೆ, ಅದರ ಅಂತಸ್ಸತ್ವ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ. ಭಾವನೆ ವಿಶಾಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಭಾವೈಕ್ಯಕ್ಕೆ ದಾರಿದೀಪ ವಾಗುತ್ತದೆ. ಧರ್ಮವು ರಾಜಕೀಯಕ್ಕೆ ಪೌಷ್ಟಿಕಾಹಾರವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿ ಬಲ ಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿಯವರು ಧರ್ಮದರಿವೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ರಾಜಕೀಯ ರಥ ವನ್ನು ಎಳೆಯುತ್ತ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ. ಅರುವಿನ ಅರವತ್ತು ಮೀರಿ ನಿಂತಿದ್ದಾರೆ. ಅರುವಿನ ಕುರುಹೇ ಇಂದು ನಡೆದಿರುವ ಸತ್ಕಾರ ಸಮಾರಂಭ.

ಭಕ್ತಿ ಭಾಂಡಾರ ಮಹಾತ್ಮಾ ಬಸವಣ್ಣನವರ ಅಂತಸ್ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ನಾಡಿನಲ್ಲಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಭಾರತದ ತುಂಬೆಲ್ಲ ಬೆಳೆಸಿದರು. ಪ್ರಪಂಚದ ಮೂಲೆ ಮೂಲೆಗೂ ಬಸವ ಸಂದೇಶ ಕಳುಹಿದರು. "ಕಾಯಕವೇ ಕೈಲಾಸ"ವೆಂದು ತಿಳಿ ಹೇಳಿದರು. ಮಲಗಿರುವ ಜನತೆ ಯನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಿ, ಬಸವ ಮಹಾತ್ಮೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿ, ಆ ದಾರಿಯತ್ತ ಸಾಗಲು ಚಾಲನೆ ನೀಡಿದರು. ಇಂದಿಗೂ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬಸವನ ಭಕ್ತಿಬೀಜ ಚಿಗುರಿ, ಮರವಾಗಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂದಿನ ಧಾರ್ಮಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿರುವ ವಿಭಿನ್ನ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಒಂದುಗೂಡಿಸಿ ಭಾವೈಕ್ಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಆತುರರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಕ್ರಿಯಾ-ಜ್ಞಾನಗಳೆರಡು ಗಾಲಿಗಳುಳ್ಳ ರಾಜ್ಯದ ರಥವನ್ನು ಏರಿ, ಸುಸೂತ್ರವಾಗಿ ಸಾಗಿಸಲಿ, ಓಡಿಸಾ ರಾಜ್ಯದ ರಾಜ್ಯಪಾಲರಾಗಿ ಜನಮನದ ಮಬ್ಬನ್ನು ಓಡಿಸಲಿ. ಧಾರ್ಮಿಕ

ಸಂಸ್ಕಾರದ ಬಲವನ್ನು ರಾಜಕೀಯ ರಂಗಕ್ಕೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ನೀಡಿ ಸಮೃದ್ಧಗೊಳಿಸಲಿ ಆಯುರಾರೋಗ್ಯ ಬೆಳೆಯಲಿ. ಜತ್ತಿಯವರ ಕೀರ್ತಿಕುಸುಮ ಅರಳಿ ಅಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಪು ಬೀರುತ್ತಿರಲಿ. ಓಡಿಸಾದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಬಸವನ ಮಹಾವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯ ಜನಜೀವನಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ವೈಭವವು ಅವರಲ್ಲಿ ಒಡಮೂಡುವಂತೆ, ಜಗದ್ಗುರು ಗುರು ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರನು ಕರುಣಿಸಲೆಂದು ಹಾರೈಸೋಣವಾಗಿದೆ.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ಬೀಜದೊಳು ವೃಕ್ಷವದು-ಸಾಜದಡಗಿವ ತೆರದಿ
ತೇಜಸ್ವಿಲಿಂಗಹುದುಗಿಹುದು ಪಿಂಡದಲಿ
ನೈಜಪಿಂಡಸ್ಥಲ ಪೂರ್ಣಾಜ್ಞ.

ಬಲದಿಂದ ಅಂಜನದ, ನೆಲದ ಮರೆಯೊಳಗಿರುವ
ಸಲೆಧನವು ಕಾಣುತಿರುವಂತೆ ಶಿವಜ್ಞಾನ
ದಂಜನದೊಳರಿಗು ಪೂರ್ಣಾಜ್ಞ.

ಶಿವಶಕ್ತಿ ಸಂಮಿಲನ, ಶಿವಕಲೆಯು ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ
ಇವುಗಳಾಸೂಕ್ಷ್ಮಾಂಶ ಪಿಂಡಾಂಡವಾಗಿಹುದು
ಶಿವಮಯಂಜಗತ್ ಪೂರ್ಣಾಜ್ಞ.

ಅಂಗನೆಯು ಶೃಂಗಾರ, ಕಂಗಳಿಗೆ ಕತ್ತಲೆಯು
ಲಿಂಗ ನೆನೆಹೆಂಬ ಜ್ಯೋತಿಯನು ನಂದಿಸುತ
ಭಂಗ ಪಡಿಸುವದು ಪೂರ್ಣಾಜ್ಞ.

ಉರಿಗೆ ತೋರುವ ಬೆಣ್ಣೆ, ಕರಗಿ ಹೋಗುವ ತೆರದಿ
ಮರಳು ಮಾನವರು ವಿಷಯಲಂಪಟರಾಗಿ
ಕೊರಗಿ ಸಾಯುವರು ಪೂರ್ಣಾಜ್ಞ.

ಶಶಿಮುಖಿಯ ಸಂಗದಲಿ, ಪಶುಪತಿಯ ಮರೆತಿಹರು
ಪಶುಗಳಾತೆರದಿ ಜೀವನವ ಸಾಗಿಸುತ-
ವಿಷಯದೊಳಿದ್ದಿಹರು ಪೂರ್ಣಾಜ್ಞ.

ಕುಂಬಾರಗರಡಿ ಪತ್ರಿರ್ಕ, ಗಂಗಾಪೂರ ಓಣಿ,
ತ್ವರಿತ ಮುದ್ರಣಾಲಯ ಗದಗ-೫೮೨ ೧೦೧